

ДЕРЖГІРПРОМНАГЛЯД УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА
ОРГАНІЗАЦІЯ "ГРОМАДСЬКИЙ
КОМІТЕТ ТРАНСПОРТНОЇ БЕЗПЕКИ"

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**для керівників та фахівців
відповідальних за організацію,
безпеку перевезень, технічний стан транспортних засобів
та охорону праці
на автомобільному транспорті**

КИЇВ -2012

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ ТРАНСПОРТНОЇ БЕЗПЕКИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

Всеукраїнська громадська організація «Громадський комітет транспортної безпеки» зареєстрована в Міністерстві Юстиції 1 грудня 2008 року.

Головною метою діяльності Всеукраїнської громадської організації «Громадський комітет транспортної безпеки» (надалі-Комітет) є сприяння покращенню та удосконаленню безпеки дорожнього руху, що включає в себе задоволення та захист законних соціальних, економічних та інших спільних інтересів своїх членів, пов'язаних з забезпеченням безпеки транспортного процесу; забезпечення відкритості та доступності інформації щодо транспортних перевезень.

Комітет ставить перед собою наступні завдання:

організація надання консультацій на безоплатній основі з питань законодавства України у сфері транспортних перевезень;

сприяння у проведенні з використанням засобів масової інформації діалогу керівників органів виконавчої влади з громадськістю;

відповідно до законодавства України брати участь в роботі комісій, робочих груп та інших консультативних і дорадчих органів, утворених органами державної виконавчої влади у сфері транспорту; організація і проведення науково-практичних і навчальних семінарів за участю вітчизняних та іноземних спеціалістів у галузі економіки, бізнесу та права;

сприяння поширенню досягнень української та зарубіжної науки та практики в галузі економіки, бізнесу та права, з цією метою налагодження міжнародної співпраці з відповідними науковими і навчальними закладами, організаціями, асоціаціями, установами, службами зарубіжних країн;

сприяння розвитку та впровадженню нових ефективних технологій, які забезпечують підвищення безпеки транспортних перевезень;

інформаційно-методична, організаційна підтримка діяльності членів Комітету у транспортній галузі, спрямованої на підвищення безпеки під час руху на транспорті;

створення ділового механізму обміном інформацією, досвідом та спілкування між членами Комітету; видання та розповсюдження на безоплатній основі друкованих засобів масової інформації, пов'язаних з діяльністю Комітету;

На сьогоднішній день Комітет активно втілює поставлені перед собою завдання.

Щодо функції громадського контролю, то представники місцевих осередків Комітету входять до складу **конкурсних комітетів** по визначенню перевізників на маршрутах та до складу регіональних Комісій з контролю за якістю проведення медичних оглядів кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів та експертиз станів сп'яніння, створених при обласних управліннях охорони здоров'я.

Усвідомлюючи необхідність постійного інформування широких мас щодо будь-яких змін у діючому законодавстві з питань безпеки автоперевезень, проектів актів законодавства, результатів діяльності Комітету тощо, Всеукраїнська громадська організація «Громадський комітет транспортної безпеки» заснувала періодичний друкований засіб масової інформації - **журнал „Транспортна безпека“**. Періодичність видання - один раз на місяць. Розповсюдження (розсипка) для членів організації безкоштовна.

Громадський комітет транспортної безпеки вважає за необхідне приділити увагу наступним напрямкам, діяльності:

підготовка фахівців, які здійснюють **контроль технічного стану транспортних засобів та організацію безпеки дорожнього руху**;

- запровадження вимог періодичного підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за перевірку технічного стану транспортних засобів та організацію безпеки дорожнього руху

- проведення **семінарів** для працівників, які здійснюють перевірку технічного стану транспортних засобів із залученням представників сервісних центрів по обслуговуванню автомобілів.

— www.gktb.org —

З питань членства в Комітеті звертайтеся за тел.: (044) 223-30-20
Юридична служба: (044) 592-03-36

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
для керівників та фахівців,
відповідальних за організацію,
безпеку перевезень,
технічний стан транспортних засобів
та охорону праці
на автомобільному транспорті

Методичний посібник підготовлено групою фахівців:

Всеукраїнської громадської організації
«Громадський комітет транспортної безпеки»

Державної служби гірничого нагляду
та промислової безпеки України

Папіровий Ю. М.
Новохацький І. О.
Гуревич Л. М.
Костриця В. В.
Болдіна І. В.
Анікіна Ю. А.
Парахнюк Л. О.
Зорін О. М.
Горбаха М. М.
Бичек О. А.
Іванов І. Є.

Хохотва О. І.
Дунас С. В.
Литвинов В. В.
Макаренко І. М.

54

Методичний посібник для керівників та фахівців, відповідальних за організацію, безпеку перевезень, технічний стан транспортних засобів та охорону праці на автомобільному транспорті. – К.: Основа, 2012. – 212 с. ISBN 978-966-699-684-1

Методичний посібник призначений для керівного складу, фахівців підприємств та організацій, суб'єктів підприємницької діяльності, діяльність яких пов'язана з наданням послуг автомобільного транспорту та які використовують автомобільний транспорт для потреб виробництва та надання послуг.

У посібнику надана інформація щодо основних законодавчих та нормативно-правових документів, витяги з найбільш актуальних питань організації та безпеки перевезень пасажирів та вантажів, охорони праці, пожежної безпеки, наведені типові програми, інструкції, рекомендації, необхідні для організації роботи у відповідальності до вимог чинного законодавства.

При змінах законодавства України та нормативно-правової бази в сфері автомобільного транспорту ВГО ГКТБ буде вносити їх до методичного посібника.

Шановні колеги свої пропозиції та зауваження просимо надсилати до ВГО ГКТБ за електронною адресою: ktb.kyiv@gmail.com або сайт: www.yktb.org

**УДК 629.33/.36
ББК 39.33**

ЗМІСТ

I. Вступна частина	5
II. Нормативно-правове забезпечення	6
III. Витяги з нормативно-правових актів	9
3.1. Витяг із Закону України «Про транспорт»	9
3.2. Витяг із Закону України «Про автомобільний транспорт»	11
3.3. Витяг із Закону України «Про дорожній рух»	21
3.4. Витяг із Закону України «Про охорону праці»	28
3.5. Витяг із Правил дорожнього руху затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306	31
3.6. Витяг з Положення про службу безпеки дорожнього руху Міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, підприємств, їх об'єднань, установ та організацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994 р. № 227	35
3.7. Порядок обліку дорожньо-транспортних пригод, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2005 р. № 538	37
3.8. Витяг з Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 р. № 1232	40
3.9. Постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 1997 р. № 1128 «Про забезпечення колісних транспортних засобів первинними засобами пожежогасіння»	78
3.10. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2010 р. № 1166 «Про єдині вимоги до конструкції та технічного стану колісних транспортних засобів, що експлуатуються»	80
3.11. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 7 липня 1998 р. № 187 «Про затвердження переліків лікарських засобів у медичних аптечках транспортних засобів»	83
3.12. Витяг з Порядку визначення класу комфортності автобусів, сфери їхнього використання за видами сполучень та режимами руху, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 12 квітня 2007 р. № 285	86
3.13. Витяг із ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України «Про автомобільний транспорт», затверджених Наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 12 липня 2010 р. № 427	87
3.14. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України та Міністерства внутрішніх справ України від 10 січня 2006 р. № 1/6 «Про забезпечення безпеки пасажирських перевезень»	91
3.15. Витяг з Порядку і умов організації перевезень пасажирів та багажу автомобільним транспортом, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 21 січня 1998 р. № 21	93
3.16. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 7 червня 2010 р. № 340 «Про затвердження Положення про робочий час і час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів»	94

3.17. Витяг з Положення про комісію з безпеки дорожнього руху підприємств, установ та організацій України, затвердженого Наказом Міністерства транспорту України від 23 лютого 1994 р. № 80	103
3.18. Типове положення про службу охорони праці, затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 15 листопада 2004 р. № 255. (НПАОП 0.00-4.35-04)	104
3.19. Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства, затверджене наказом Держгірпромнагляду України від 21 березня 2007 р. № 55 із змінами, затвердженими наказом Держгірпромнагляду України від 25 вересня 2007 р. № 216.....	109
3.20. Витяг з Типового положення про порядок проведення навчання і перевірок знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 26 січня 2005р. № 15 із змінами, затвердженими наказом Держгірпромнагляду України від 16 листопада 2007 р. № 273	111
3.21. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 5 серпня 2008 р. № 975 «Про затвердження порядку проведення інструктажів та стажування водіїв колісних транспортних засобів»	116
3.22. Витяг з Положення про медичний огляд кандидатів у водіїв та водіїв транспортних засобів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України від 5 червня 2000 р. № 124/345.....	122
IV. Типові програми стажування та інструктажів водіїв транспортних засобів з безпеки дорожнього руху, Типове положення про водія-інструктора з безпеки дорожнього руху	125
V. Типові інструкції з охорони праці водіїв транспортних засобів	130
VI. Вимоги до персоналу, який здійснює перевірку технічного стану транспортних засобів, порядок перевірки, рекомендації щодо оснащення технології роботи та документації контрольно-технічного пункту.....	161
VII. Типове положення про організацію повідомлення водіїв стосовно гідрометеорологічних і дорожніх умов	200
VIII. Типова посадова інструкція медичного працівника автотранспортного підприємства	204
IX. Типове положення щодо організації руху автотранспорту на території та у виробничих приміщеннях автотранспортних підприємств.....	206

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Питання забезпечення безпеки перевезень на сьогодні є дуже актуальним. Сучасні технології надають в руки людини значні потужності, які вона має адекватно використовувати. Це вимагає наявності певних необхідних якостей у фахівців, а також мобілізації їх потенціалу перед та в процесі виконання своїх професійних функцій, адже сучасні технічні та технологічні засоби виробництва можуть бути потенційно небезпечними як для суб'єктів, які ними управляють, так і для оточуючих. Адже безпеку перевезень, як поняття, неможливо вирвати з контексту суспільних відносин в цілому. Насамперед, це серйозна наука, якою займаються фахівці у всьому світі. Тут багато складових, починаючи з діючого законодавства, дорожньої інфраструктури, організації перевезень, підготовки та підвищення кваліфікації посадових осіб, водіїв, завершуючи суто ідеологічними аспектами, пов'язаними з потребою вчити громадян поважати закон.

Однією з основних складових безпеки є охорона праці персоналу і в першу чергу, водіїв – найбільш чисельної групи працівників транспортної галузі.

І взагалі, відповідно до статті 3 Конституції України «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю».

Термін «безпека» означає «стан, коли кому-небудь чи чому-небудь ніщо не загрожує». Якщо перевести його в термін «безпека дорожнього руху» та співвіднести з соціальним змістом «дорожнього руху», то в результаті отримаємо визначення: безпека дорожнього руху – це стан, коли учасникам дорожнього руху ніщо не загрожує.

В свою чергу організатором виступає персонал автомобільного транспорту, тобто саме розуміння, знання норм законодавства, можливість вірної їх інтерпретації та реалізації персоналом є вирішальним.

Враховуючи факт, що на ринку надання автотранспортних послуг в основній масі, працюють невеликі перевізники, вважаємо, що ключовими спеціалістами є керівники (власники), фахівці з безпеки руху та охорони праці на транспорті, медичні працівники, персонал, який перевіряє технічний стан колісних транспортних засобів та водіїв.

У зв'язку з цим надзвичайно важливим є організація ділової роботи з безпеки перевезень, включаючи питання охорони праці та пожежної безпеки.

Враховуючи зазначене, перейдемо до розгляду нормативно-правового забезпечення безпеки перевезень та охорони праці працюючих.

II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Наведено перелік основних нормативно-правових актів (законів, постанов Кабінету Міністрів України, наказів органів виконавчої влади), які визначають організаційні, технічні, екологічні, кваліфікаційні та інші вимоги щодо організації роботи підприємств та організацій, їх служб для забезпечення безпечних умов перевезення пасажирів і вантажів, а саме:

1) Конституція України

2) Указ Президента «Про невідкладні заходи із забезпечення безпеки дорожнього руху» від 20 листопада 2007р. № 1121/2007

3) Кодекси:

- Кодекс України про працю;
- Кодекс України про адміністративні правопорушення;
- Кримінальний Кодекс України;
- Цивільний Кодекс України.

4) Закони України:

- «Про транспорт»;
- «Про автомобільний транспорт»;
- «Про дорожній рух»;
- «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»;
- «Про охорону праці»;
- «Про пожежну безпеку»;
- «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності»;
- «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

5) Постанови Кабінету Міністрів України:

- від 10 жовтня 2001 р. № 1306 «Про правила дорожнього руху» (зі змінами і доповненнями);
- від 22 грудня 2010 р. № 1166 «Про єдині вимоги до конструкції та технічного стану колісних транспортних засобів, що експлуатуються»;
- від 9 липня 2008 р. № 606 «Про затвердження Порядку проведення державного технічного огляду колісних транспортних засобів (зі змінами і доповненнями);
- від 9 липня 2008 р. № 607 «Про затвердження Порядку надання суб'єктам господарювання повноважень на проведення перевірки технічного стану колісних транспортних засобів під час державного технічного огляду»;
- від 30 січня 2012 р. № 137 «Про затвердження Порядку проведення обов'язкового технічного контролю та обсягів перевірки технічного стану транспортних засобів, технічного опису та зразка протоколу перевірки технічного стану транспортного засобу»;
- від 18 лютого 1997 р. № 176 «Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту» (зі змінами і доповненнями);
- від 3 грудня 2008 р. № 1081 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування» (зі змінами і доповненнями);
- від 22 січня 1996 р. № 115 «Про затвердження Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках» (зі змінами, внесеними постановою від 17.07.2002 р. № 1178);
- від 14 серпня 1996 р. № 959 «Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті» (зі змінами і доповненнями);
- від 7 вересня 1998 р. № 1388 «Про затвердження Правил державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих

на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок» (зі змінами і доповненнями);

— від 8 жовтня 1997 р. № 1128 «Про забезпечення транспортних засобів первинними засобами пожежогасіння» (зі змінами, внесеними постановою від 3 вересня 2009 р. № 934);

— від 5 квітня 1994 р. № 227 «Про затвердження положення про службу безпеки дорожнього руху міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, підприємств, їх об'єднань, установ та організацій»;

— від 30 листопада 2011 р. № 1132 «Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві»;

— від 22 березня 2001 р. № 270 «Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру»;

— від 21 серпня 2001 р. № 1094 «Про затвердження Переліку обставин, при яких настає страховий випадок державного соціального страхування громадян»;

— від 30 червня 2005 р. № 538 «Про затвердження Порядку обліку дорожньо-транспортних пригод»;

— від 1 серпня 1992 р. № 442 «Про затвердження Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці»;

б) Накази органів виконавчої влади:

— Міністерства праці та соціальної політики України від 29 грудня 2004 р. № 336 «Про затвердження Випуску 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників»;

— Міністерства транспорту та зв'язку України від 14 лютого 2006 р. № 136 «Про затвердження Випуску № 69 «Автомобільний транспорт»

Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників»;

— Міністерства транспорту та зв'язку України від 12 липня 2010 р. № 427 «Про затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України «Про автомобільний транспорт»;

— Міністерства транспорту та зв'язку України від 5 серпня 2008 р. № 974 «Про затвердження Порядку перевірки технічного стану транспортних засобів автомобільними перевізниками»;

— Міністерства транспорту та зв'язку України від 5 серпня 2008 р. № 975 «Про затвердження Порядку проведення інструктажів та стажування водіїв колісних транспортних засобів»;

— Міністерства транспорту та зв'язку України від 12 квітня 2007 р. № 285 «Про затвердження Порядку визначення класу комфортності автобусів, сфери їхнього використання за видами сполучень та режимами руху» (із змінами, внесеними наказом Міністерства транспорту та зв'язку від 12 червня 2009 р. № 685);

— Міністерства транспорту та зв'язку України та Міністерства внутрішніх справ України від 10 січня 2006 р. № 1/6 «Про забезпечення безпеки пасажирських перевезень (із змінами, внесеними наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 19 жовтня 2010 р. № 765/504);

— Міністерства транспорту та зв'язку України від 7 червня 2010 р. № 340 «Про затвердження Положення про робочий час і час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів»;

— Міністерства транспорту та зв'язку України від 30 березня 1998 р. № 102 «Про затвердження Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту»;

— Міністерства транспорту та зв'язку України від 11 листопада 2002 р. № 792 «Про затвердження Правил надання послуг з технічного обслуговування і ремонту автомобільних транспортних засобів»;

— Міністерства транспорту України від 14 жовтня 1997 р. № 363 «Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні (зі змінами, затвердженими наказом Міністерства транспорту України від 21 листопада 2001 р. № 763);

— Міністерства транспорту України від 23 лютого 1994 р. № 80 «Про затвердження Положення про комісію з безпеки дорожнього руху підприємств, установ та організацій України»;

— Міністерства транспорту України від 10 грудня 1997 р. № 5/9 «Про затвердження зразка дозволу на перевезення організованих груп дітей»;

— Міністерства транспорту України від 10 грудня 1997 р. № 431/7 «Про затвердження зразка разового договору на перевезення організованих груп дітей»;

— Міністерства транспорту України від 10 грудня 1997 р. № 6/4 «Про затвердження зразка разового договору на перевезення туристів»;

— Міністерства транспорту України від 21 грудня 1998 р. № 527 «Про затвердження Правил пожежної безпеки для підприємств і організацій автомобільного транспорту України (НАПБ В.01.054-98/510)»;

— Міністерства транспорту України від 10 грудня 1997 р. № 435/5 «Про затвердження зразка довгострокового договору на перевезення туристів»;

— Міністерства транспорту України від 12 січня 1996 р. № 7/1-9-21п та від 18 січня 1996 р. № 4/104 «Про основні вимоги до водіїв та автотранспортних засобів, що здійснюють внутрішні та міжнародні автоперевезення»;

— Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України від 5 червня 2000 р. № 124/345 «Про затвердження Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів»;

— Міністерства охорони здоров'я України від 4 липня 2007 р. № 370 «Про затвердження Класифікатора розподілу травм за ступенем тяжкості»;

— Міністерства охорони здоров'я України від 7 липня 1998 р. № 187 «Про затвердження переліків лікарських засобів у медичних аптечках транспортних засобів» (зі змінами, внесеними наказом МОЗ від 7 вересня 1998 р. № 270);

— Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 р. № 15 «Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою» (зі змінами, внесеними згідно з наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 16 листопада 2007 р. № 273);

— Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 15 листопада 2004 р. № 255 «Про затвердження Типового положення про службу охорони праці»;

— Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 13 січня 1997 р. № 5 «Про затвердження Правил охорони праці на автомобільному транспорті» (НПАОП 60.2-1.28-97);

— Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 21 березня 2007 р. № 55 «Про затвердження Типового положення про комісію з питань охорони праці підприємства» (зі змінами, затвердженими наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 25 вересня 2007 р. № 216);

— Міністерства з питань надзвичайних ситуацій України від 19 жовтня 2004 р. № 126 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» (НАПБ А.01.001-2004);

— Державного департаменту автомобільного транспорту від 19 вересня 2003 р. № 111 «Методичні рекомендації з питань безпеки автомобільних перевезень»;

III. ВИТЯГИ З НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

3.1 Витяг із Закону України «Про транспорт»

Стаття 10. *Вимоги до транспортних засобів*

Стаття 12. *Обов'язки та права підприємств транспорту*

Стаття 13. *Відповідальність підприємств транспорту*

Стаття 16. *Безпека на транспорті*

Стаття 10. *Вимоги до транспортних засобів*

Транспортні засоби повинні відповідати вимогам безпеки, хорони праці та екології, державним стандартам, мати відповідний сертифікат.

Стаття 12. *Обов'язки та права підприємств транспорту*

Підприємства транспорту зобов'язані забезпечувати:

- потреби громадян, підприємств і організацій у перевезеннях;
- обслуговування пасажирів під час довготривалих перевезень доброякісною питною водою, харчуванням, можливість задоволення інших біологічних потреб;
- якісне і своєчасне перевезення пасажирів, вантажів, багажу, пошти;
- виконання державних завдань (контрактів) щодо забезпечення потреб оборони і безпеки України;
- безпеку перевезень;
- безпечні умови перевезень;
- запобігання аваріям і нещасним випадкам, усунення причин виробничого травматизму;
- охорону навколишнього природного середовища від шкідливого впливу транспорту;
- права на пільги громадян щодо користування транспортом.

Підприємства транспорту мають право:

- визначати термін і графік перевезень;
- призначати регулярні та додаткові рейси і маршрути перевезень;
- пропонувати рівень комфорту на вибір самих пасажирів;
- вимагати від пасажирів, відправників і одержувачів вантажів виконання вимог цього Закону, кодексів (статутів) окремих видів транспорту та інших нормативних актів України, що регулюють діяльність транспорту.

Стаття 13. *Відповідальність підприємств транспорту*

Відповідальність підприємств транспорту за невиконання або неналежне виконання зобов'язань щодо перевезення пасажирів, багажу, а також відповідальність перед пасажиром за несвоечасне подання транспорту визначається кодексами (статутами) окремих видів транспорту та іншими законодавчими актами України.

Підприємство транспорту, діяльність якого пов'язана з підвищеною небезпечкою, несе матеріальну відповідальність за шкоду, заподіяну внаслідок загибелі або ушкодження здоров'я пасажирів під час користування транспортом, у порядку, встановленому чинним законодавством України.

Підприємства транспорту відповідають за втрату, нестачу, псування і пошкодження прийнятих для перевезення вантажу, багажу, пошти у розмірі фактичної шкоди, якщо вони не доведуть, що втрата, нестача, псування або пошкодження сталися не з їх вини.

(Частина третя статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 997-V від 27.04.2007)

Підприємства транспорту несуть відповідальність за шкоду, заподіяну навколишньому природному середовищу, згідно з чинним законодавством України.

Стаття 16. Безпека на транспорті

Підприємства транспорту зобов'язані забезпечувати безпеку життя і здоров'я громадян, безпеку експлуатації транспортних засобів, охорону навколишнього природного середовища.

Працівники, які безпосередньо забезпечують безпеку руху транспортних засобів, повинні мати відповідну професійну підготовку і за станом здоров'я бути здатними якісно виконувати свої обов'язки. Ці працівники, а також працівники, які зазнають впливу шкідливих і небезпечних умов праці, повинні проходити у встановленому порядку медичні обстеження.

Частини території підприємств, вокзалів, станцій, портів, пристаней, аеродромів і шляхів сполучення, де здійснюється рух транспортних засобів, проводяться маневрові та вантажно-розвантажувальні роботи, є зонами підвищеної небезпеки.

Перебування громадян у цих зонах забороняється. Правила перебування в зоні підвищеної небезпеки і виконання в ній робіт встановлюються центральним органом виконавчої влади в галузі транспорту з урахуванням пропозицій заінтересованих організацій та за погодженням з місцевими органами влади і самоврядування.

Не допускається розміщення об'єктів, пов'язаних з виробництвом, зберіганням, навантажуванням, транспортуванням і розвантажуванням вибухових, легкозаймистих, радіоактивних і отруйних речовин поблизу місць загального користування, споруд, жилих масивів, природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні. Мінімальна відстань від таких об'єктів визначається відповідними будівельними нормами та правилами, погодженими з центральним органом виконавчої влади в галузі транспорту, відповідними законодавчими актами.

Переобладнання всіх комунікацій, пов'язане з реконструкцією і ремонтом споруд транспорту, розташованих у смузі відведення шляхів сполучення, здійснюється власниками комунікацій за їх рахунок.

Відповідальність за дотримання встановлених нормативів при будівництві та експлуатації газопроводів, нафтопроводів та інших комунікацій, що перетинають залізничні колії та автомобільні дороги або межують з цими коліями і дорогами, несуть власники таких комунікацій.

Підприємства, установи та організації — відправники небезпечних вантажів зобов'язані подати перевізнику достовірну інформацію про вантаж з метою забезпечення безпеки його перевезення та інформацію про заходи на випадок аварій під час перевезення небезпечних вантажів. Підприємства, установи та організації — відправники, перевізники та одержувачі небезпечних вантажів мають виконувати вимоги законодавства щодо забезпечення безпеки їх перевезення та мати засоби і мобільні підрозділи для запобігання виникненню аварійних ситуацій під час перевезення таких вантажів або ліквідації наслідків аварії.

(Частина сьома статті 16 в редакції Закону № 2189-VI від 13.05.2010)

Нагляд за забезпеченням безпеки руху транспортних засобів здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Питання безпеки руху транспортних засобів на території України, пов'язані з діяльністю транспорту інших держав, регулюються на основі норм, прийнятих в Україні, та міжнародних договорів України.

Перевезення пасажирів, вантажів, багажу, пошти повітряним, а в окремих випадках й іншими видами транспорту, підлягають обов'язковому контролю на відповідність їх вимогам безпеки у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади в галузі транспорту відповідно до чинного законодавства України.

3.2 Витяг із Закону України «Про автомобільний транспорт»

Стаття 8. Стандартизація і оцінка відповідності на автомобільному транспорті

Стаття 9. Особливості ліцензування на автомобільному транспорті

Стаття 16. Статус персоналу автомобільного транспорту

Стаття 17. Вимоги до персоналу автомобільного транспорту

Стаття 20. Вимоги до транспортних засобів і частин до них

Стаття 21. Зберігання транспортних засобів

Стаття 22. Вимоги до технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів

Стаття 23. Контроль технічного стану транспортних засобів

Стаття 25. Особливості договору про технічне обслуговування і ремонт транспортного засобу

Стаття 26. Обов'язки та відповідальність виконавця за договором про технічне обслуговування і ремонт транспортних засобів

Стаття 27. Права замовника за договором про технічне обслуговування і ремонт транспортного засобу

Стаття 34. Вимоги до автомобільного перевізника

Стаття 38. Вимоги до перевезення організованих груп дітей автобусами

Стаття 39. Документи, на підставі яких виконуються пасажирські перевезення

Стаття 45. Вимоги до автомобільних перевізників, які допускаються до участі в конкурсі

Стаття 48. Документи, на підставі яких виконують вантажні перевезення

Стаття 60. Відповідальність за порушення законодавства про автомобільний транспорт

Стаття 8. Стандартизація і оцінка відповідності на автомобільному транспорті
Стандартизація на автомобільному транспорті забезпечує:

- реалізацію єдиної науково-технічної політики з питань створення, експлуатації, ремонту, технічного обслуговування та утилізації транспортних засобів;
- підвищення надійності, комфортності та безпечності транспортних засобів, якості робіт та послуг відповідно до розвитку науки і техніки, потреб населення і народного господарства;
- захист інтересів споживачів і держави у питаннях безпеки перевезень для життя, здоров'я людей та майна осіб, охорони довкілля;
- економію всіх видів ресурсів, поліпшення техніко-економічних показників діяльності;
- безпеку об'єктів з урахуванням ризику виникнення природних і техногенних катастроф та інших надзвичайних ситуацій.

Сертифікацію транспортних засобів, робіт, послуг на автомобільному транспорті здійснюють з метою:

- запобігання використанню транспортних засобів, надання робіт, послуг, небезпечних для життя, здоров'я людей та довкілля;
- сприяння споживачам у свідомому виборі транспортних засобів, робіт, послуг;
- створення умов для участі суб'єктів господарювання в міжнародному економічному, науково-технічному співробітництві.

Стаття 9. Особливості ліцензування на автомобільному транспорті

Ліцензування на автомобільному транспорті спрямоване на визначення початкових і поточних умов надання послуг з перевезень пасажирів і небезпечних вантажів, а також найважливіших параметрів обслуговування споживачів.

Завданням ліцензування на автомобільному транспорті є:

- сприяння становленню сучасного ринку послуг, розвитку автомобільного транспорту та стимулювання впровадження нових видів послуг;
- підвищення ефективності використання транспортних засобів;

- створення конкурентного середовища;
- захист прав споживачів та ринку послуг від небезпечних перевезень;
- забезпечення соціальних стандартів транспортного обслуговування;
- забезпечення використання сертифікованих і дозволених для використання транспортних засобів;
- забезпечення доступності послуг та підвищення якості транспортного обслуговування;
- забезпечення допуску автомобільних перевізників до перевезення пасажирів транспортними засобами на комерційній основі шляхом їх попередньої перевірки на відповідність вимогам ліцензійних умов.

Підтвердження відповідності перевізника вимогам ліцензійних умов здійснюється органом ліцензування шляхом перевірки перевізника за місцем його розташування або надання перевізником органу ліцензування сертифіката відповідності послуг з перевезення пасажирів автобусами ліцензійним умовам.

Ліцензія видається на господарську діяльність з надання послуг з перевезення пасажирів і небезпечних вантажів на такі види робіт:

- надання послуг з внутрішніх перевезень пасажирів автобусами;
- надання послуг з внутрішніх перевезень пасажирів на таксі;
- надання послуг з внутрішніх перевезень пасажирів легковими автомобілями на замовлення;
- надання послуг з внутрішніх перевезень небезпечних вантажів вантажними автомобілями, причепами та напівпричепами;
- надання послуг з міжнародних перевезень пасажирів автобусами;
- надання послуг з міжнародних перевезень пасажирів на таксі;
- надання послуг з міжнародних перевезень пасажирів легковими автомобілями на замовлення;
- надання послуг з міжнародних перевезень небезпечних вантажів вантажними автомобілями, причепами та напівпричепами.

Орган ліцензування приймає рішення про видачу ліцензії або про відмову в її видачі у строк не пізніше 30 календарних днів з дати надходження заяви про видачу ліцензії та документів, що додаються до заяви.

Ліцензія на надання послуг з міжнародних перевезень пасажирів чи небезпечних вантажів надає право автомобільному перевізнику надавати послуги з внутрішніх перевезень пасажирів чи вантажів.

Ліцензійна картка на таксі надається за умови підтвердження в установленому порядку відповідності його облаштування вимогам визначення «таксі», викладеним у статті 1 цього Закону.

Стаття 16. Статус персоналу автомобільного транспорту

До персоналу автомобільного транспорту належать працівники, які безпосередньо надають послуги з перевезення пасажирів чи вантажів, виконують роботи з ремонту та технічного обслуговування транспортних засобів, надають допоміжні послуги, пов'язані з перевезеннями.

Трудові відносини персоналу автомобільного транспорту регулюються трудовим законодавством, у тому числі положенням про дисципліну та правилами внутрішнього трудового розпорядку.

Стаття 17. Вимоги до персоналу автомобільного транспорту

Персонал автомобільного транспорту повинен відповідати визначеним законодавством вимогам, зокрема:

- мати необхідний рівень професійної кваліфікації;

— забезпечувати якісне та безпечне надання послуг автомобільного транспорту з перевезення пасажирів чи вантажів;

— ввічливо та уважно реагувати на звернення і скарги споживачів послуг автомобільного транспорту.

Підготовку, перепідготовку, атестацію та підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів здійснюють у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади з питань автомобільного транспорту та Міністерства внутрішніх справ України.

Стаття 20. *Вимоги до транспортних засобів і частин до них*

Конструкція та технічний стан транспортних засобів, а також їх частини мають відповідати вимогам, порядок визначення яких установлює Кабінет Міністрів України, та забезпечувати:

— безпеку людей, які користуються транспортними засобами чи беруть участь у дорожньому русі;

— відповідність нормам стосовно викидів забруднювальних речовин, парникових газів, електромагнітних завад, рівню шуму та інших чинників негативного впливу на людину та довкілля;

— запобігання пошкодженню транспортними засобами доріг та їх облаштування;

— ефективне використання енергетичних ресурсів, частин і експлуатаційних матеріалів;

— захист від незаконного використання транспортних засобів та запобігання пошкодженню вантажів;

— збереження властивостей безпеки від моменту виготовлення транспортного засобу до його утилізації;

— відповідність іншим вимогам законодавства.

Транспортні засоби та частини до них повинні відповідати вимогам нормативної і конструкторської документації та мати маркування для їх ідентифікації.

Технічні вимоги до обладнання, що встановлюється на таксі, визначає центральний орган виконавчої влади з питань автомобільного транспорту.

До міжнародних перевезень пасажирів та вантажів допускаються транспортні засоби, на які є документи, що підтверджують їх відповідність вимогам щодо безпеки руху, екологічної безпеки та енергозбереження країн, на територію яких передбачено в'їзд, ліцензійна картка (тільки для транспортних засобів перевізників-резидентів), а також національні реєстраційні документи, документи стосовно страхування, номерні та розпізнавальні знаки.

Причепи та напівпричепи, які використовуються для міжнародних перевезень вантажів, можуть мати реєстраційні документи, номерні та розпізнавальні знаки іншої держави, у якій вони зареєстровані.

Конструкція та технічний стан транспортних засобів, які використовуються при виконанні міжнародних перевезень, мають відповідати вимогам законодавства України та іноземної держави, дозвіл на проїзд територією якої одержав власник транспортного засобу.

У транспортному засобі, призначеному для міжнародних перевезень небезпечних вантажів, крім документів, що підтверджують їх відповідність вимогам, визначеним цією статтею, мають бути документи про допущення до перевезень таких вантажів, які видаються в порядку, встановленому уповноваженим органом.

У транспортному засобі, призначеному для міжнародних перевезень швидкопсувних вантажів, крім документів, що підтверджують їх відповідність вимогам, визначеним цією статтею, мають бути документи про допущення до перевезень таких вантажів, які видаються в порядку, встановленому уповноваженим органом.

На території України повинні виконуватися вимоги встановлення та використання на транспортних засобах, які призначаються для міжнародних перевезень, контрольних приладів (тахографів) реєстрації режимів праці та відпочинку водіїв, передбачені законодавством країн, на території яких виконуються перевезення.

Стаття 21. Зберігання транспортних засобів

Власники (користувачі) автобусів, що використовуються для перевезення пасажирів на комерційній основі, повинні забезпечувати їх зберігання у спеціально пристосованих для цього приміщеннях, гаражах, на майданчиках, стоянках, забезпечених засобами охорони.

Власникам (користувачам) транспортних засобів забороняється зберігання їх у житлових зонах поза спеціально відведеними для цього майданчиками.

Органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень за погодженням з відповідним підрозділом Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України приймають рішення про організацію місць зберігання транспортних засобів на відповідній території та здійснюють контроль за їх діяльністю відповідно до законодавства.

Стаття 22. Вимоги до технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів

Технічне обслуговування і ремонт транспортних засобів та їх складових виконують з метою підтримання їх у належному стані та забезпечення встановлених виробником технічних характеристик під час використання, зберігання або утримання протягом періоду експлуатації.

Виконавцями технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів є суб'єкти господарювання, які відповідають таким вимогам:

- мають власні або орендовані засоби технічного обслуговування і ремонту, що відповідають установленим законодавством вимогам;
- роботи з технічного обслуговування і ремонту здійснює персонал необхідного рівня професійної кваліфікації відповідно до видів цих робіт;
- мають виробничі споруди, засоби технічного обслуговування і ремонту, що відповідають встановленим законодавством вимогам.

Вимоги до виконавця технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів та надаваних ним послуг (виконуваних робіт) встановлюються технічним регламентом з підтвердження відповідності, затвердженим у встановленому законодавством порядку.

Технічне регулювання у сфері технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів здійснює центральний орган виконавчої влади з питань автомобільного транспорту.

Технологічні норми проектування виробничих споруд і підприємств автомобільного транспорту затверджує центральний орган виконавчої влади з питань автомобільного транспорту.

Положення про технічне обслуговування і ремонт транспортних засобів та правила надання послуг з їх технічного обслуговування і ремонту затверджує центральний орган виконавчої влади з питань автомобільного транспорту.

Стаття 23. Контроль технічного стану транспортних засобів

Контроль технічного стану транспортних засобів включає:

- обов'язковий технічний контроль транспортних засобів;
- перевірку технічного стану транспортних засобів автомобільними перевізниками.

Перевірку технічного стану транспортних засобів під час обов'язкового технічного контролю транспортних засобів здійснюють суб'єкти господарювання, визна-

чені відповідно до Закону України «Про дорожній рух» в порядку, який встановлює Кабінет Міністрів України.

У період між обов'язковими технічними контролями відповідність технічного стану транспортних засобів вимогам законодавства забезпечує перевізник.

Порядок проведення обов'язкового технічного контролю транспортних засобів визначає Кабінет Міністрів України.

Перевірка технічного стану транспортних засобів автомобільними перевізниками здійснюється в порядку, який визначає центральний орган виконавчої влади з питань автомобільного транспорту.

Стаття 25. Особливості договору про технічне обслуговування і ремонт транспортного засобу

Договір про технічне обслуговування і ремонт транспортного засобу укладають відповідно до вимог цивільного законодавства між замовником і виконавцем (договір, наряд-замовлення, накладна, квитанція тощо).

Істотними умовами договору про технічне обслуговування і ремонт транспортного засобу є:

- найменування та місце розташування сторін за цим договором;
- перелік робіт з технічного обслуговування чи ремонту та термін їх виконання;
- вартість робіт та порядок розрахунків;
- перелік складових частин (матеріалів), використаних виконавцем, а також наданих замовником виконавцю для виконання робіт із технічного обслуговування або ремонту транспортного засобу;

— перелік документів, який надається замовнику для підтвердження виконання технічного обслуговування чи ремонту, та гарантійні зобов'язання виконавця щодо проведених робіт.

Виконавець за договором про технічне обслуговування і ремонт транспортного засобу під час його укладання чи виконання не може нав'язувати замовнику за цим договором додаткові оплачувані послуги.

Стаття 26. Обов'язки та відповідальність виконавця за договором про технічне обслуговування і ремонт транспортних засобів

Виконавець за договором про технічне обслуговування і ремонт транспортних засобів зобов'язаний:

- надавати можливість замовнику (уповноваженій ним особі) особисто візуально контролювати виконання робіт за договором за умов додержання вимог безпеки з охорони праці, передбачених законодавством;
- безплатно усувати недоліки, виявлені під час приймання виконаної згідно з договором роботи;
- безплатно виконувати роботу чи відшкодовувати замовнику витрати, пов'язані з усуненням недоліків, спричинених неналежним виконанням договору;
- гарантувати відповідність технічного стану транспортного засобу встановленим вимогам у межах проведеного ним технічного обслуговування і ремонту цього транспортного засобу;
- підтверджувати документально види та обсяги виконаних робіт та надавати замовнику відповідні документи із зазначенням дати виконання;
- виконувати гарантійні зобов'язання, надані ним замовнику.

Виконавець за договором про надання послуг з технічного обслуговування і ремонту транспортного засобу несе відповідальність за невиконання або неналежне виконання цього договору згідно з цим договором, якщо інше не передбачено законом.

Стаття 27. Права замовника за договором про технічне обслуговування і ремонт транспортного засобу

Замовник за договором про технічне обслуговування і ремонт транспортного засобу має право:

- одержувати достовірну інформацію про предмет договору та його виконавця;
- особисто (або доручити уповноваженій ним особі) візуально контролювати виконання робіт за договором за умов додержання вимог безпеки з охорони праці, передбачених законодавством;
- на відшкодування збитків, завданих у результаті невиконання або неналежного виконання виконавцем договору, а також на безплатне усунення ним недоліків у період гарантійного терміну;
- отримувати від виконавця документальне підтвердження виду та обсягу виконаного технічного обслуговування чи ремонту транспортного засобу.

Стаття 34. Вимоги до автомобільного перевізника

Автомобільний перевізник повинен:

- виконувати вимоги цього Закону та інших законодавчих і нормативно-правових актів України у сфері перевезення пасажирів та/чи вантажів;
- утримувати транспортні засоби в належному технічному і санітарному стані та забезпечувати їх зберігання відповідно до вимог статті 21 цього Закону;
- забезпечувати контроль технічного і санітарного стану транспортних засобів перед виїздом на маршрут;
- забезпечувати проведення медичного контролю стану здоров'я водіїв;
- організувати проведення періодичного навчання водіїв методам надання першої медичної допомоги потерпілим від дорожньо-транспортних пригод;
- забезпечувати умови праці та відпочинку водіїв згідно з вимогами законодавства;
- забезпечувати проведення стажування та інструктажу водіїв у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади з питань автомобільного транспорту;
- забезпечувати безпеку дорожнього руху;
- забезпечувати водіїв відповідною документацією на перевезення пасажирів.

Автомобільні перевізники з кількістю транспортних засобів десять і більше зобов'язані організовувати підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів автомобільного транспорту, діяльність яких пов'язана з наданням послуг автомобільного транспорту, у термін один раз на п'ять років, а з питань безпеки перевезень, охорони праці та пожежної безпеки — у термін один раз на три роки в порядку, який визначає центральний орган виконавчої влади з питань автомобільного транспорту.

Стаття 38. Вимоги до перевезення організованих груп дітей автобусами

До перевезення організованих груп дітей (далі — груп дітей) відноситься одночасне перевезення групи з десяти і більше дітей, для яких замовником послуги призначається керівник, відповідальний за супроводження їх під час поїздки, а на групу з 30 і більше дітей призначається також медичний працівник.

Перевезення груп дітей можна здійснювати в режимах як регулярних, так і нерегулярних пасажирських перевезень.

Регулярні та нерегулярні перевезення груп дітей здійснюються за умови узгодження маршруту та розкладу руху із замовником та місцевими органами Державтоінспекції.

Максимальна кількість дітей та супроводжуючих осіб при перевезенні автобусом не повинна перевищувати кількості місць для сидіння в ньому, передбачену

технічною характеристикою транспортного засобу та визначену в реєстраційних документах на цей транспортний засіб.

Групи дітей повинні перевозити досвідчені водії транспортних засобів, які мають стаж керування автобусом не менше ніж п'ять років.

Порядок організації перевезення груп дітей визначається Правилами надання послуг пасажирського автомобільного транспорту та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 39. Документи, на підставі яких виконуються пасажирські перевезення

Автомобільні перевізники, водії, пасажирів повинні мати і пред'являти особам, які уповноважені здійснювати контроль на автомобільному транспорті та у сфері безпеки дорожнього руху, документи, на підставі яких виконуються пасажирські перевезення.

Документи для регулярних пасажирських перевезень:

— для автомобільного перевізника — ліцензія, договір із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування чи їх дозвіл, паспорт маршруту, документ, що засвідчує використання автобуса на законних підставах, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія автобуса — посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційні документи на транспортний засіб, ліцензійна картка, квитково-касовий лист, схема маршруту, розклад руху, таблиця вартості проїзду (крім міських перевезень), інші документи, передбачені законодавством України;

— для пасажирів — квиток на проїзд в автобусі та на перевезення багажу (для пільгового проїзду — посвідчення особи встановленого зразка).

Документи для регулярних спеціальних пасажирських перевезень:

— для автомобільного перевізника — ліцензія, договір із замовником транспортних послуг, паспорт маршруту, документ, що засвідчує використання автобуса на законних підставах, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія автобуса — посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційні документи на транспортний засіб, ліцензійна картка, схема маршруту, розклад руху, інші документи, передбачені законодавством України.

Документи для нерегулярних пасажирських перевезень:

— для автомобільного перевізника — ліцензія, документ, що засвідчує використання автобуса на законних підставах, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія автобуса — посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційні документи на транспортний засіб, ліцензійна картка, договір із замовником транспортних послуг, документ, що засвідчує оплату транспортних послуг, інші документи, передбачені законодавством України.

Документи для юридичної особи, що здійснює перевезення пасажирів на таксі:

— для автомобільного перевізника — ліцензія, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія таксі — посвідчення водія відповідної категорії, свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу, ліцензійна картка, інші документи, передбачені законодавством України.

Документи для фізичної особи, що здійснює перевезення пасажирів на таксі:

— для автомобільного перевізника — ліцензія, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія таксі — посвідчення водія відповідної категорії, свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу, ліцензійна картка, інші документи, передбачені законодавством України.

Документи для юридичної особи, що здійснює перевезення пасажирів легковими автомобілями на замовлення:

— для автомобільного перевізника — ліцензія, договір із замовником послуги, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія легкового автомобіля — посвідчення водія відповідної категорії, свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу, ліцензійна картка, копія договору із замовником послуги, інші документи, передбачені законодавством України.

Документи для автомобільного самозайнятого перевізника:

— ліцензія, ліцензійна картка, посвідчення водія відповідної категорії, свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу, сервісна книжка, медична довідка.

(Статтю 39 доповнено частиною згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008)

Документи для фізичної особи, що здійснює перевезення пасажирів легковими автомобілями на замовлення:

— для автомобільного перевізника — ліцензія, договір із замовником послуги, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія легкового автомобіля — посвідчення водія відповідної категорії, свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу, ліцензійна картка, копія договору із замовником послуги, інші документи, передбачені законодавством України.

Документи на перевезення пасажирів автобусами для власних потреб:

— для автомобільного перевізника — документ, що засвідчує використання автобуса на законних підставах, список пасажирів, яких перевозять, завірений підписом перевізника та печаткою, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія — посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційні документи на автобус, список пасажирів, яких перевозять, завірений підписом перевізника та печаткою, інші документи, передбачені законодавством України.

Документи для водія юридичної особи на перевезення пасажирів — легковими автомобілями для власних потреб — посвідчення водія відповідної категорії, свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу, інші документи, передбачені законодавством України.

Документи для фізичної особи на перевезення пасажирів легковими автомобілями для власних потреб — посвідчення водія відповідної категорії, свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу, інші документи, передбачені законодавством України.

Стаття 45. Вимоги до автомобільних перевізників, які допускаються до участі в конкурсі

У конкурсі на визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування можуть брати участь автомобільні перевізники, як мають ліцензію на той вид послуг, що виносять на конкурс, на законних підставах використовують у достатній кількості сертифіковані автобуси відповідного класу, відповідають вимогам, викладеним у статті 34 цього Закону.

До участі в конкурсі не допускаються автомобільні перевізники, які:

— визнані банкрутами або щодо яких порушено справу про банкрутство чи ліквідацію як суб'єкта господарювання;

— подали до участі в конкурсі документи, що містять недостовірну інформацію;

— не відповідають вимогам статті 34 цього Закону;

— передбачають використовувати на маршрутах автобуси, переобладнані з вантажних транспортних засобів.

Стаття 48. Документи, на підставі яких виконують вантажні перевезення

Автомобільні перевізники, водії повинні мати і пред'являти особам, які уповноважені здійснювати контроль на автомобільному транспорті та у сфері безпеки дорожнього руху, документи, на підставі яких виконують вантажні перевезення.

Документами для юридичної особи, що здійснює вантажні перевезення на договірних умовах, є:

— для автомобільного перевізника — ліцензія та документ, що засвідчує використання транспортного засобу на законних підставах, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія — посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційні документи на транспортний засіб, ліцензійна картка, товарно-транспортна накладна або інший визначений законодавством документ на вантаж, інші документи, передбачені законодавством України.

Документами для фізичної особи, що здійснює вантажні перевезення на договірних умовах, є:

— для автомобільного перевізника — ліцензія та документ, що засвідчує використання транспортного засобу на законних підставах, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія — посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційні документи на транспортний засіб, ліцензійна картка, товарно-транспортна накладна або інший визначений законодавством документ на вантаж, інші документи, передбачені законодавством України.

Документами для юридичної особи, що здійснює вантажні перевезення для власних потреб, є:

— для автомобільного перевізника — документ, що засвідчує використання транспортного засобу на законних підставах, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія — посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційні документи на транспортний засіб, товарно-транспортна накладна або інший визначений законодавством документ на вантаж, інші документи, передбачені законодавством України.

Документами для фізичної особи, що здійснює вантажні перевезення для власних потреб, є:

— для автомобільного перевізника — документ, що засвідчує використання транспортного засобу на законних підставах, інші документи, передбачені законодавством України;

— для водія — посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційні документи на транспортний засіб, товарно-транспортна накладна або інший визначений законодавством документ на вантаж, інші документи, передбачені законодавством України.

У разі перевезення небезпечних вантажів обов'язковими документами для водія є:

— свідоцтво про допущення транспортного засобу до перевезення визначених небезпечних вантажів;

— свідоцтво про підготовку водіїв транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі;

— письмові інструкції на випадок аварії або надзвичайних ситуацій.

У разі перевезення вантажів з перевищенням габаритних або вагових обмежень, які здійснюються на договірних умовах чи для власних потреб, обов'язковим документом є дозвіл, який дає право на рух автомобільними дорогами України, виданий компетентними уповноваженими органами.

Стаття 60. Відповідальність за порушення законодавства про автомобільний транспорт

За порушення законодавства про автомобільний транспорт до автомобільних перевізників застосовуються санкції за:

- безпідставну відмову від пільгового перевезення пасажирів — штраф у розмір десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- надання послуг з перевезень пасажирів та вантажів без оформлення документів, перелік яких визначений статтями 39 та 48 цього Закону, — штраф у розмірі ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- експлуатацію легкового автомобіля, облаштованого як таксі, без наявності ліцензійної картки — штраф у розмірі тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- стоянку легкового автомобіля, який не облаштований як таксі і не має ліцензійної картки, та посадку пасажирів на стоянці таксі — штраф у розмірі тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- виконання нерезидентами України міжнародних перевезень пасажирів чи вантажів без документів, перелік яких визначений статтею 53 цього Закону, — штраф у розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- порушення режимів праці та відпочинку водіями транспортних засобів — штраф у розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- перевезення пасажирів на маршруті протяжністю понад 500 кілометрів одним водієм — штраф у розмірі тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- відсутність у випадках, передбачених законодавством, списку пасажирів при здійсненні міжнародного перевезення пасажирів автомобільним транспортом — штраф у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- управління транспортними засобами при здійсненні міжнародних автомобільних перевезень без контрольних пристроїв (тахографів) реєстрації режимів праці чи відпочинку водіїв транспортних засобів чи вимкненими такими контрольними пристроями (тахографами) або без щоденних реєстраційних листків режимів праці та відпочинку — штраф у розмірі сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- здійснення водіями міжнародних автомобільних перевезень без розпізнавальних знаків держави реєстрації транспортного засобу — штраф у розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- невиконання перевізниками або їхніми представниками приписів органу державного контролю щодо усунення порушень транспортного законодавства — штраф у розмірі сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Випуск (впуск) з (на) території України транспортного засобу, що виконує міжнародне перевезення, на якому здійснено порушення транспортного законодавства, здійснюється тільки після надання водієм документа щодо сплати штрафу чи виконання припису органу державного контролю, якщо скарга чи протест на постанову щодо накладання адміністративного стягнення залишилися без задоволення.

При вчиненні однією особою двох або більше правопорушень фінансове стягнення накладається за кожне правопорушення окремо.

Від імені центрального органу виконавчої влади з питань автомобільного транспорту розглядати справи про стягнення у вигляді штрафів за порушення, викладені у цій статті, мають право посадові особи урядового органу державного управління з питань контролю на автомобільному транспорті.

Порядок стягнення у вигляді штрафу за порушення, викладені у цій статті, та порядок оскарження і опротестування постанови по справі про правопорушення визначає Кабінет Міністрів України.

За невиконання обов'язку перевірити перед початком пасажирського міжнародного автомобільного перевезення наявність у пасажирів документів, необхідних для в'їзду до держави прямування, держав за маршрутом слідування, що призвело до перевезення чи спроби перевезення пасажирів через державний кордон України без необхідних документів, автомобільний перевізник, автомобільний самозайнятий перевізник несуть відповідальність, передбачену законом.

Відмова автомобільного перевізника, автомобільного самозайнятого перевізника у міжнародному автомобільному перевезенні пасажирів, який на вимогу автомобільного перевізника, автомобільного самозайнятого перевізника не пред'явив документи, необхідні для в'їзду до держави прямування, держав за маршрутом слідування, не тягне за собою обов'язок автомобільного перевізника, автомобільного самозайнятого перевізника відшкодувати пасажирів заподіяну у зв'язку з цим шкоду.

3.3 Витяг із Закону України «Про дорожній рух»

Стаття 10. Компетенція власників транспортних засобів

Стаття 12. Участь підприємств, установ, організацій у забезпеченні безпеки дорожнього руху, обов'язки посадових осіб у цій сфері

Стаття 16. Основні права та обов'язки водія транспортного засобу

Стаття 29. Допуск транспортних засобів до участі у дорожньому русі

Стаття 32. Основні вимоги щодо переобладнання транспортних засобів

Стаття 33. Основні вимоги щодо технічного стану транспортних засобів, що перебувають в експлуатації.

Стаття 35. Обов'язковий технічний контроль транспортних засобів

Стаття 36. Основні вимоги щодо технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів

Стаття 37. Підстави для заборони експлуатації транспортних засобів

Стаття 53. Відповідальність за порушення законодавства про дорожній рух

Стаття 10. Компетенція власників транспортних засобів

До компетенції власників транспортних засобів належить:

— здійснення заходів щодо розвитку, експлуатації та утримання у справному технічному стані транспортних засобів;

(Абзац другий статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3565-VI від 05.07.2011)

— розвиток мережі навчальних закладів по підготовці та підвищенню кваліфікації водіїв транспортних засобів;

— організація та здійснення заходів щодо медичного забезпечення безпеки дорожнього руху;

— організація та здійснення заходів щодо захисту навколишнього природного середовища від шкідливого впливу транспорту;

— організація та фінансування заходів, пов'язаних із профілактикою дорожньо-транспортного травматизму;

— вирішення питань експлуатації транспорту у надзвичайних ситуаціях;

— створення за наявності більше п'ятнадцяти одиниць транспортних засобів, що дислокуються в одному населеному пункті, автотранспортного підприємства з відокремленою територією та комплексом відповідних умов, із введенням посад фахівців з безпеки дорожнього руху, відповідальних за зберігання, технічне обслуговування та експлуатацію транспортних засобів.

(Статтю 10 доповнено абзацом восьмим згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 12. Участь підприємств, установ, організацій у забезпеченні безпеки дорожнього руху, обов'язки посадових осіб у цій сфері

1. Підприємства, установи та організації незалежно від форм власності та господарювання розробляють і здійснюють заходи для забезпечення безпеки дорожнього руху, проводять у трудових колективах профілактичну роботу по дотриманню вимог законодавства про дорожній рух, за згодою з первинними профспілковими організаціями включають до колективних договорів вимоги щодо форм впливу на членів трудового колективу у разі порушення ними обов'язків учасників дорожнього руху, встановлених чинним законодавством про дорожній рух.

(Частина перша статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1096-IV від 10.07.2003)

2. **Посадові особи, які відповідають за експлуатацію і технічний стан транспортних засобів, зобов'язані:**

- забезпечувати добір, підвищення кваліфікації та професійного рівня водіїв, здійснювати контроль за станом їх здоров'я і дотриманням режиму праці та відпочинку;

- **забезпечувати належний технічний стан транспортних засобів та дотримання екологічних вимог їх експлуатації;**

- не допускати до керування транспортними засобами осіб, які не мають права на керування транспортним засобом відповідної категорії, не пройшли у встановлений строк медичного огляду, перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції;

(Абзац четвертий частини другої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008)

- **не випускати на лінію транспортні засоби, технічний стан яких не відповідає вимогам державних стандартів, правил дорожнього руху, а також якщо вони не зареєстровані у встановленому порядку, переобладнані з порушенням вимог законодавства або не пройшли обов'язкового технічного контролю.**

(Абзац п'ятий частини другої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3565-VI від 05.07.2011)

3. **Посадові особи, які відповідають за будівництво, реконструкцію, ремонт, експлуатацію та облаштування автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, мостів, шляхопроводів, інших споруд, зобов'язані:**

- забезпечувати утримання їх у стані, що відповідає встановленим вимогам щодо забезпечення безпеки дорожнього руху;

- при виникненні умов, що створюють загрозу безпеці дорожнього руху, здійснювати заходи для своєчасної заборони або обмеження руху, а також відновлення безпечних умов для руху;

- впроваджувати у повному обсязі заходи щодо безпеки дорожнього руху при здійсненні будівництва, реконструкції та ремонту доріг, вулиць та залізничних переїздів;

- позначати місця виконання робіт, місця, де залишено на дорозі, вулиці, залізничному переїзді машини і механізми, будівельні матеріали тощо, відповідними дорожніми знаками, огорожувальними і направляючими засобами, а в темний час доби і при тумані — сигнальними вогнями, передбаченими діючими нормами:

- по закінченні робіт на дорозі, вулиці, залізничному переїзді негайно привести їх у стан, що забезпечує безперешкодний і безпечний рух транспортних засобів і пішоходів, та впорядкувати зони відчуження;

- у разі забруднення проїзної частини доріг, вулиць, залізничних переїздів невідкладно здійснювати заходи для їх очищення і своєчасного попередження учасників дорожнього руху про загрозу безпеці руху, що виникла;

- обладнувати їх технічними засобами регулювання дорожнього руху;

- виявляти аварійно-небезпечні ділянки та місця концентрації дорожньо-транспортних пригод та забезпечувати здійснення у таких місцях відповідних заходів щодо удосконалення умов та організації дорожнього руху для забезпечення його безпеки;
 - своєчасно виявляти перешкоди дорожньому руху та забезпечувати їх усунення, а у разі неможливості — невідкладно позначати дорожніми знаками, огорожувальними і направляючими засобами;
 - щомісяця проводити лінійний аналіз аварійності.
4. Особи, які відповідають за експлуатацію під'їзних і ґрунтових доріг, а також власники транспортних засобів зобов'язані виключати можливість виносу транспортними засобами землі, каміння або інших матеріалів на автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди.

Стаття 16. Основні права та обов'язки водія транспортного засобу

Водій має право:

- керувати транспортним засобом і перевозити пасажирів або вантажі на дорогах, вулицях та в інших місцях, де рух транспорту не заборонено у встановленому порядку;
- довіряти у встановленому порядку право користування і розпорядження приватним транспортним засобом іншій особі, яка має відповідне право на керування;
- знати причину зупинки транспортного засобу посадовою особою державного органу, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також прізвище і посаду цієї особи;
- відступати від вимог цього розділу Закону в умовах дії непереборної сили або коли іншими засобами неможливо запобігти власній загибелі чи каліцтву громадян;
- на відшкодування витрат у разі надання транспортного засобу працівникам міліції та охорони здоров'я у випадках, передбачених цим Законом;
- на відшкодування збитків, завданих внаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки руху;
- одержувати необхідну допомогу від посадових осіб, організацій, що беруть участь у забезпеченні безпеки дорожнього руху.

Водій зобов'язаний:

- мати при собі та на вимогу працівників міліції, а водії військових транспортних засобів на вимогу посадових осіб військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України пред'являти для перевірки посвідчення водія, реєстраційний документ на транспортний засіб, а у випадках, передбачених законодавством, страховий поліс (сертифікат) про укладання договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та ліцензійну картку на автомобільний транспортний засіб у разі надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів;

(Абзац другий частини другої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законами № 743-IV від 15.05.2003, № 1961-IV від 01.07.2004, № 3370-IV від 19.01.2006, № 3565-VI від 05.07.2011)

- виконувати розпорядження працівників міліції, а водії військових транспортних засобів — посадових осіб військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, що даються в межах їх компетенції, передбаченої чинним законодавством, Правилами дорожнього руху та іншими нормативними актами;

(Абзац третій частини другої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 743-IV від 15.05.2003)

- вживати всіх можливих заходів до забезпечення безпечних умов для пересування найбільш уразливих учасників дорожнього руху — дітей, інвалідів, велосипедистів і людей похилого віку;

— не допускати випадків керування транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також не передавати керування транспортним засобом особі, яка перебуває в такому стані або під впливом таких препаратів;

(Абзац п'ятий частини другої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008)

— перевірити перед вирушенням у дорогу технічний стан транспортного засобу та стежити за ним у дорозі;

— своєчасно подавати транспортний засіб, що підлягає обов'язковому технічному контролю, на такий контроль;

(Абзац сьомий частини другої статті 16 в редакції Закону № 3565-VI від 05.07.2011)

— під час руху на автомобілі, обладнаному ремнями безпеки, бути пристебнутим, а на мотоциклі — в застебнутому мотошоломі;

— надавати переважне право для проїзду транспортним засобам із включеними синіми або червоними проблесковими маячками та спеціальними звуковими сигналами;

— сплатити збір за першу реєстрацію транспортного засобу згідно з Податковим кодексом України;

(Абзац десятий частини другої статті 16 в редакції Закону № 2756-VI від 02.12.2010)

— надавати переважне право руху пішоходу, який знаходиться на пішохідній доріжці (зебрі). У цьому разі водій зобов'язаний надати можливість пішоходу безпечно перейти дорогу, вулицю;

— вживати заходів щодо збереження чистоти автомобільних доріг, вулиць залізничних переїздів та смуги відчуження, у тому числі з боку пасажирів.

Надавати транспортний засіб:

а) працівникам міліції та охорони здоров'я для доставки у найближчий медичний заклад осіб, які потребують невідкладної медичної допомоги, а водії військових транспортних засобів також і посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України;

(Пункт «а» частини третьої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 743-IV від 15.05.2003)

б) працівникам міліції, а водії військових транспортних засобів також і посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України для виконання непередбачених і невідкладних службових обов'язків по затриманню правопорушників. При цьому водій має право на відшкодування збитків згідно з чинним законодавством.

(Пункт «б» частини третьої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 743-IV від 15.05.2003)

(Частина четверту статті 16 виключено на підставі Закону № 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 29. Допуск транспортних засобів до участі у дорожньому русі

До участі у дорожньому русі допускаються транспортні засоби, конструкція технічний стан яких відповідають вимогам діючих в Україні правил, нормативів і стандартів, що мають сертифікат на відповідність цим вимогам, укомплектовані у встановленому порядку, а у разі, якщо транспортний засіб згідно з цим Законом підлягає обов'язковому технічному контролю, пройшов такий контроль.

(Частина перша статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законами № 586-VI від 24.09.2008, № 3565-VI від 05.07.2011)

З метою збереження автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, допускається в порядку і за плату, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

(Частина друга статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008)

Місце переїзду автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів транспортними засобами на гусеничному ході для виконання сільськогосподарських робіт встановлюється власником дороги, вулиці та залізничного переїзду спільно з Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України.

Пересування транспортних засобів на гусеничному ході дозволяється тільки на місцевих шляхах без твердого покриття при мінусовій температурі атмосферного повітря.

Не допускається участь у дорожньому русі транспортних засобів з правим розташуванням керма.

Стаття 32. Основні вимоги щодо переобладнання транспортних засобів

Переобладнання транспортних засобів, тобто зміна типу або марки (моделі), призначення чи параметрів конструкції транспортних засобів, що перебувають в експлуатації, шляхом установки кабіни, кузова чи їх деталей, спеціального обладнання і номерних агрегатів, не передбачених нормативно-технічною документацією на даний транспортний засіб, повинно відповідати правилам, нормативам і стандартам України.

Не дозволяється без погодження з виробниками транспортних засобів та їх складових частин або іншої спеціально уповноваженої на це Кабінетом Міністрів України організації переобладнання, що призводить до зміни повної маси та її розподілу по осях, розміщення центру ваги, типу двигуна, його ваги і потужності, колісної бази чи колісної формули, системи гальмового і рульового керування та трансмісії.

(Частина друга статті 32 в редакції Закону № 234/94-ВР від 10.11.94)

При переобладнанні п'яти і більше транспортних засобів повинні виконуватися вимоги статті 30 цього Закону.

Переобладнання, що призвело до зміни облікових даних механічного транспортного засобу, повинно бути відображено у його реєстраційних документах.

Стаття 33. Основні вимоги щодо технічного стану транспортних засобів, що перебувають в експлуатації

Технічний стан транспортних засобів, що перебувають в експлуатації, у частині, що стосується безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища, має відповідати правилам, нормативам і стандартам, затвердженим у встановленому порядку.

Обов'язок щодо забезпечення належного технічного стану транспортних засобів покладається на їх власників або інших осіб, які їх експлуатують, згідно з чинним законодавством.

Стаття 35. Обов'язковий технічний контроль транспортних засобів

Транспортні засоби, що беруть участь у дорожньому русі та зареєстровані у підрозділах Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, підлягають обов'язковому технічному контролю відповідно до цієї статті.

Обов'язковому технічному контролю не підлягають:

1) легкові автомобілі усіх типів, марок і моделей, причепа (напівпричепа) до них (крім таксі та автомобілів, що використовуються для перевезення пасажирів

або вантажів з метою отримання прибутку), мотоцикли, мопеди, мотоколяски та інші прирівняні до них транспортні засоби — незалежно від строку експлуатації;

2) легкові автомобілі, що використовуються для перевезення пасажирів або вантажів з метою отримання прибутку, вантажні автомобілі незалежно від форми власності вантажопідйомністю до 3,5 тонни, причепа до них — із строком експлуатації до двох років.

Обов'язковий технічний контроль транспортного засобу передбачає перевірку технічного стану транспортного засобу, а саме: системи гальмового і рульового керування, зовнішніх світлових приладів, пневматичних шин та коліс, світлопропускання скла, газобалонного обладнання (за наявності), інших елементів у частині що безпосередньо стосується безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього природного середовища.

Порядок проведення обов'язкового технічного контролю та обсяги перевірки технічного стану транспортних засобів визначає Кабінет Міністрів України.

Обов'язковий технічний контроль транспортних засобів, призначених для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування та зареєстрованих у підрозділах Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України здійснюють суб'єкти проведення обов'язкового технічного контролю, які мають права власності або користування обладнання, що дає змогу перевіряти технічний стан транспортних засобів на відповідність вимогам безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища.

Перелік обладнання, необхідного для одержання права на здійснення обов'язкового технічного контролю транспортних засобів, а також документів, що подаються суб'єктами проведення обов'язкового технічного контролю для одержання такого права, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Періодичність проходження обов'язкового технічного контролю становить:

- для легкових автомобілів, що використовуються для перевезення пасажирів або вантажів з метою отримання прибутку, вантажних автомобілів (незалежно від форми власності) вантажопідйомністю до 3,5 тонни, причепів до них із строком експлуатації більше двох років — кожні два роки;

- для вантажних автомобілів вантажопідйомністю більше 3,5 тонни, причепів до них та таксі незалежно від строку експлуатації — щороку;

- для автобусів та спеціалізованих транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі, незалежно від строку експлуатації — двічі на рік.

На кожний транспортний засіб, що пройшов обов'язковий технічний контроль і визнаний технічно справним, суб'єкт проведення обов'язкового технічного контролю складає протокол перевірки його технічного стану, який видається водію транспортного засобу. У протоколі зазначається строк чергового проходження обов'язкового технічного контролю транспортного засобу відповідно до періодичності проходження, встановленої частиною восьмою цієї статті.

Бланк протоколу перевірки технічного стану транспортного засобу є документом суворого обліку.

Технічний опис та зразок протоколу перевірки технічного стану транспортного засобу затверджує Кабінет Міністрів України.

Забезпечення суб'єктів проведення обов'язкового технічного контролю бланками протоколів перевірки технічного стану транспортного засобу, а також доступом до загальнодержавної бази даних про результати обов'язкового технічного контролю транспортних засобів здійснюється на платній основі. Порядок забезпечення суб'єктів проведення обов'язкового технічного контролю бланками протоколів, доступом до зазначеної загальнодержавної бази даних та розмір плати за надання таких послуг встановлює Кабінет Міністрів України.

Обов'язковий технічний контроль транспортних засобів, що належать військово-зим формуванням та органам внутрішніх справ, покладається на ці формування та органи.

Обов'язковий технічний контроль тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Центральний орган виконавчої влади з питань нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі створює і веде реєстр суб'єктів господарювання, які здійснюють обов'язковий технічний контроль тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів, а також здійснює державний контроль за додержанням такими суб'єктами вимог законодавства в цій сфері.

На кожний трактор, самохідне шасі, самохідну сільськогосподарську, дорожньо-будівельну і меліоративну машини, одиницю сільськогосподарської техніки, інший механізм, що пройшов обов'язковий технічний контроль і згідно з протоколом перевірки технічного стану визнаний технічно справним, уповноважений суб'єкт господарювання видає протокол перевірки технічного стану транспортного засобу.

Порядок проведення обов'язкового технічного контролю транспортних засобів, зареєстрованих іншими уповноваженими державними органами, затверджує Кабінет Міністрів України за поданням цих органів.

(Стаття 35 в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2756-VI від 02.12.2010; в редакції Закону № 3565-VI від 05.07.2011)

Стаття 36. Основні вимоги щодо технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів

Власники транспортних засобів або особи, які їх експлуатують, зобов'язані забезпечувати своєчасне і в повному обсязі проведення робіт по їх технічному обслуговуванню і ремонту згідно з нормативами, встановленими виробниками відповідних транспортних засобів.

(Частину другу статті 36 виключено на підставі Закону № 3370-IV від 19.01.2006)

Уряд Республіки Крим, місцеві органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування повинні організовувати роботу і всіляко сприяти створенню мережі служб швидкої технічної допомоги учасникам дорожнього руху безпосередньо на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах.

Стаття 37. Підстави для заборони експлуатації транспортних засобів

Забороняється експлуатація незареєстрованих (неперереєстрованих) транспортних засобів, ідентифікаційні номери складових частин яких не відповідають записам у реєстраційних документах, знищені чи підроблені, без номерного знака або з номерним знаком, що не належить цьому засобу чи не відповідає вимогам стандартів, або з номерними знаками, які закріплені у не встановлених для цього місцях, закриті іншими предметами чи забруднені, що не дозволяє чітко визначити символи номерного знака з відстані 20 метрів, перевернуті чи не освітлені, а також транспортних засобів, що підлягають обов'язковому технічному контролю, але не пройшли його, та у випадках, передбачених законодавством, без чинного на території України поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката «Зелена картка»).

(Частина перша статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3565-V від 05.07.2011)

Експлуатація транспортних засобів також забороняється в разі:

(Абзац перший частини другої статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3565-VI від 05.07.2011)

- порушення вимог щодо їх переобладнання;
- порушення порядку встановлення і використання спеціальних світлових звукових сигнальних пристроїв;
- виявлення технічних несправностей і невідповідності вимогам правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, а також не укомплектованості відповідно до призначення.

З метою недопущення негативного впливу на життя і здоров'я людей або в разі загрози погіршення екологічної ситуації експлуатація транспортних засобів може бути в установленому законодавством порядку обмежена або заборонена в окремих місцевостях, оголошеній зоною надзвичайної екологічної ситуації.

(Стаття 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3033-III від 07.02.2002 в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 53. Відповідальність за порушення законодавства про дорожній рух

Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про дорожній рух, відповідних правил, нормативів і стандартів, несуть відповідальність згідно з законодавством України.

3.4 Витяг із Закону України «Про охорону праці»

Стаття 6. Права працівників на охорону праці під час роботи

Стаття 13. Управління охороною праці та обов'язки роботодавця

Стаття 14. Обов'язки працівника щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці

Стаття 18. Навчання з питань охорони праці

Стаття 6. Права працівників на охорону праці під час роботи

Умови праці на робочому місці, безпека технологічних процесів, машин, механізмів, устаткування та інших засобів виробництва, стан засобів колективного та індивідуального захисту, що використовуються працівником, а також санітарно побутові умови повинні відповідати вимогам законодавства.

Працівник має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують, або для виробничого середовища чи довкілля. Він зобов'язаний негайно повідомити про це безпосереднього керівника або роботодавця. Факт наявності такої ситуації за необхідності підтверджується спеціалістами з охорони праці підприємства за участю представника профспілки, членом якої він є, або уповноваженої працівниками особи з питань охорони праці (якщо професійна спілка не підприємстві не створювалася), а також страхового експерта з охорони праці.

За період простою з причин, передбачених частиною другою цієї статті, які виникли не з вини працівника, за ним зберігається середній заробіток.

Працівник має право розірвати трудовий договір за власним бажанням, якщо роботодавець не виконує законодавства про охорону праці, не дотримується умов колективного договору з цих питань. У цьому разі працівникові виплачується вихідна допомога в розмірі, передбаченому колективним договором, але не менш тримісячного заробітку.

Працівника, який за станом здоров'я відповідно до медичного висновку потребує надання легшої роботи, роботодавець повинен перевести за згодою працівника на таку роботу на термін, зазначений у медичному висновку, і у разі потреби встановити скорочений робочий день та організувати проведення навчання працівника з набуття іншої професії відповідно до законодавства.

На час зупинення експлуатації підприємства, цеху, дільниці, окремого виробництва або устаткування органом державного нагляду за охороною праці чи службою охорони праці за працівником зберігаються місце роботи, а також середній заріток.

Стаття 13. Управління охороною праці та обов'язки роботодавця

Роботодавець зобов'язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

З цією метою роботодавець забезпечує функціонування системи управління охороною праці, а саме:

- створює відповідні служби і призначає посадових осіб, які забезпечують вирішення конкретних питань охорони праці, затверджує інструкції про їх обов'язки, права та відповідальність за виконання покладених на них функцій, а також контролює їх додержання;

- розробляє за участю сторін колективного договору і реалізує комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці;

- забезпечує виконання необхідних профілактичних заходів відповідно до обставин, що змінюються;

- впроваджує прогресивні технології, досягнення науки і техніки, засоби механізації та автоматизації виробництва, вимоги ергономіки, позитивний досвід з охорони праці тощо;

- забезпечує належне утримання будівель і споруд, виробничого обладнання та устаткування, моніторинг за їх технічним станом;

- забезпечує усунення причин, що призводять до нещасних випадків, професійних захворювань, та здійснення профілактичних заходів, визначених комісіями за підсумками розслідування цих причин;

- організовує проведення аудиту охорони праці, лабораторних досліджень умов праці, оцінку технічного стану виробничого обладнання та устаткування, атестацій робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці з порядку і строки, що визначаються законодавством, та за їх підсумками вживає заходів до усунення небезпечних і шкідливих для здоров'я виробничих факторів;

- розробляє і затверджує положення, інструкції, інші акти з охорони праці, що діють у межах підприємства (далі — акти підприємства), та встановлюють правила виконання робіт і поведінки працівників на території підприємства, у виробничих приміщеннях, на будівельних майданчиках, робочих місцях відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці, забезпечує безоплатно працівників нормативно-правовими актами та актами підприємства з охорони праці;

- здійснює контроль за додержанням працівником технологічних процесів, правил поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використанням засобів колективного та індивідуального захисту, виконанням робіт відповідно до вимог з охорони праці;

- організовує пропаганду безпечних методів праці та співробітництво з працівниками у галузі охорони праці;

— вживає термінових заходів для допомоги потерпілим, залучає за необхідності професійні аварійно-рятувальні формування у разі виникнення на підприємстві аварій та нещасних випадків.

Роботодавець несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

Стаття 14. *Обов'язки працівника щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці*

Працівник зобов'язаний:

— дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території підприємства;

— знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;

— проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди.

Працівник несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

Стаття 18. *Навчання з питань охорони праці*

Працівники під час прийняття на роботу і в процесі роботи повинні проходити за рахунок роботодавця інструктаж, навчання з питань охорони праці, з надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварії.

Працівники, зайняті на роботах з підвищеною небезпекою або там, де є потреба у професійному доборі, повинні щороку проходити за рахунок роботодавця спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

Перелік робіт з підвищеною небезпекою затверджується центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

Посадові особи, діяльність яких пов'язана з організацією безпечного ведення робіт, під час прийняття на роботу і періодично, один раз на три роки, проходять навчання, а також перевірку знань з питань охорони праці за участю профспілок.

Порядок проведення навчання та перевірки знань посадових осіб з питань охорони праці визначається типовим положенням, що затверджується центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з охорони праці.

У разі виявлення у працівників, у тому числі посадових осіб, незадовільних знань з питань охорони праці, вони повинні у місячний строк пройти повторне навчання і перевірку знань.

Вивчення основ охорони праці, а також підготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів з охорони праці з урахуванням особливостей виробництва відповідних об'єктів економіки забезпечуються центральним органом виконавчої влади в галузі освіти та науки в усіх навчальних закладах за програмами, погодженими із центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

31. Технічний стан транспортних засобів та їх обладнання

31.1. Технічний стан транспортних засобів та їх обладнання повинні відповідати вимогам стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища, а також правил технічної експлуатації, інструкцій підприємств-виробників та іншої нормативно-технічної документації.

31.2. Забороняється експлуатація тролейбусів і трамваїв за наявності будь-якої несправності, зазначеної в правилах технічної експлуатації цих транспортних засобів.

31.3. Забороняється експлуатація транспортних засобів згідно із законодавством:

а) у разі їх виготовлення або переобладнання з порушенням вимог стандартів, правил і нормативів, що стосуються безпеки дорожнього руху;

б) якщо вони не пройшли обов'язковий технічний контроль (для транспортних засобів, що підлягають такому контролю);

(Підпункт «б» пункту 31.3 в редакції Постанови КМ № 1029 від 26.09.2011)

в) якщо номерні знаки не відповідають вимогам відповідних стандартів;

г) у разі обладнання без дозволу Державтоінспекції спеціальними звуковими та світловими сигналами.

31.4. Забороняється експлуатація транспортних засобів згідно із законодавством за наявності таких технічних несправностей і невідповідності таким вимогам:

31.4.1. Гальмові системи:

а) змінено конструкцію гальмових систем, застосовано гальмову рідину, вузли або окремі деталі, що не передбачені для даної моделі транспортного засобу або не відповідають вимогам підприємства-виробника;

б) під час дорожніх випробувань робочої гальмової системи перевищуються такі значення:

Тип транспортного засобу	Гальмовий шлях, м, не більше ніж
Легкові автомобілі та їхні модифікації для перевезення вантажів	14,7 м
Автобуси	18,3 м
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 12 т включно	18,3 м
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою понад 12 т	19,5 м
Автопоїзди, тягачами яких є легкові автомобілі та їхні модифікації для перевезення вантажу	16,6 м
Автопоїзди, тягачами яких є вантажні автомобілі	19,5 м
Двоколесні мотоцикли і мопеди	7,5 м
Мотоцикли з причепом	8,2 м

Нормативне значення гальмового шляху для транспортних засобів випуску до 1988 року допускається перевищувати не більше ніж на 10 відсотків значення, поданого в таблиці.

Примітки: 1. Випробування робочої гальмової системи проводиться на горизонтальній ділянці дороги з рівним, сухим, чистим цементно- або асфальтобетонним покриттям при швидкості транспортного засобу на початок гальмування: 40 км/год — для автомобілів, автобусів і автопоїздів; 30 км/год — для мотоциклів,

мопедів за методом одноразового впливу на органи керування гальмовою системою. Результати випробування вважаються незадовільними, якщо під час гальмування транспортний засіб розвертається на кут більше 8 градусів або займає смугу руху більше ніж 3,5 м.

2. Гальмовий шлях вимірюється з моменту натискання на гальмову педаль (рукоятку) до повної зупинки транспортного засобу;

в) порушено герметичність гідравлічного гальмового приводу;
г) порушено герметичність пневматичного або пневмогідравлічного гальмового приводу, що спричиняє зменшення тиску повітря при непрацюючому двигуні більш як на 0,05 МПа (0,5 кгс/кв.см) за 15 хв у разі приведення в дію органів керування гальмовою системою;

г) не працює манометр пневматичного або пневмогідравлічного гальмового приводу;

д) стоянкова гальмова система при відключеному від трансмісії двигуні не забезпечує нерухомий стан:

– транспортних засобів з повним навантаженням – на укліні не менше ніж 16 %
– легкових автомобілів, їхніх модифікацій для перевезення вантажів, а також автобусів у спорядженому стані – на укліні не менше ніж 23 %;
– вантажних автомобілів і автопоїздів у спорядженому стані – на укліні не менше ніж 31 %;

е) не замикається важіль (рукоятка) стоянкової гальмової системи в робочому положенні;

31.4.2. Рульове керування:

а) сумарний люфт у рульовому керуванні перевищує такі граничні значення:

Тип транспортного засобу	Граничне значення сумарного люфту, град, не більше ніж
Легкові автомобілі та вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 3,5 т	10
Автобуси з дозволеною максимальною масою до 5 т	10
Автобуси з дозволеною максимальною масою понад 5 т	20
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т	20
Автомобілі і автобуси, зняті з виробництва	20

б) є не передбачені конструкцією відчутні взаємні переміщення деталей і вузлів рульового керування або переміщення їх відносно кузова (шасі, кабіни, рами) транспортного засобу; нарізні з'єднання не затягнуті або надійно не зафіксовані;

в) зіпсований або відсутній передбачений конструкцією підсилювач рульового керування або рульовий демпфер (на мотоциклах);

г) у рульовому керуванні встановлено деталі із слідами залишкової деформації та іншими дефектами, а також застосовано деталі і робочі рідини, що не передбачені для даної моделі транспортного засобу або не відповідають вимогам підприємства-виробника.

31.4.3. Зовнішні світлові прилади:

а) кількість, тип, колір, розміщення і режим роботи зовнішніх світлових приладів не відповідають вимогам конструкції транспортного засобу;

- б) порушено регулювання фар;
- в) не горить лампа лівої фари в режимі ближнього світла;
- г) на світлових приладах немає розсіювачів або використовуються розсіювачі і лампи, що не відповідають типу даного світлового приладу;
- г) на розсіювачах світлових приладів нанесено тонування або покриття, що зменшує їх прозорість чи світлопропускання.

Примітки: 1. Мотоцикли (мопеди) можуть бути додатково обладнані однією протитуманною фарею, інші механічні транспортні засоби — двома. Протитуманні фари повинні розміщуватися на висоті не менше 250 мм від поверхні дороги (але не вище фар ближнього світла) симетрично до поздовжньої осі транспортного засобу і не далі 400 мм від зовнішнього габариту за шириною.

2. Дозволяється встановлювати на транспортних засобах один або два задні протитуманні ліхтарі червоного кольору на висоті 400—1200 мм і не ближче 100 мм до ліхтарів сигналу гальмування.

3. Увімкнення протитуманних фар, задніх протитуманних ліхтарів повинно здійснюватися одночасно з увімкненням габаритних вогнів і освітленням номерного знака (ближнім або дальнім світлом фар).

4. На легковому автомобілі і автобусі дозволяється встановлювати один або два додаткові немиготливі сигнали гальмування червоного кольору на висоті 1150—1400 мм від поверхні дороги;

31.4.4. Склоочисники і склообмивачі вітрового скла:

- а) не працюють склоочисники;
- б) не працюють передбачені конструкцією транспортного засобу склообмивачі;

31.4.5. Колеса і шини:

а) шини легкових автомобілів та вантажних автомобілів з дозволеною максимальною масою до 3,5 т мають залишкову висоту малюнка протектора менше 1,6 мм, вантажних автомобілів з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т — 1,0 мм, автобусів — 2,0 мм, мотоциклів і мопедів — 0,8 мм.

Для причепів установлюються норми залишкової висоти малюнка протектора шин, аналогічні нормам для шин автомобілів-тягачів;

б) шини мають місцеві пошкодження (порізи, розриви тощо), що оголюють корд, а також розшарування каркаса, відшарування протектора і боковини;

в) шини за розміром або допустимим навантаженням не відповідають моделі транспортного засобу;

г) на одну вісь транспортного засобу встановлено діагональні шини разом з радіальними, ошиповані і неошиповані, морозостійкі і неморозостійкі, шини різних розмірів чи конструкцій, а також шини різних моделей з різними малюнками протектора для легкових автомобілів, різними типами малюнків протектора — для вантажних автомобілів;

г) на передню вісь транспортного засобу встановлено радіальні шини, а на іншу (інші) — діагональні;

д) на передній осі автобуса, який виконує міжміські перевезення, встановлено шини з відновленим протектором, а на інших осях — шини, відновлені за другим класом ремонту;

е) на передній осі легкових автомобілів і автобусів (крім автобусів, які виконують міжміські перевезення) встановлено шини, відновлені за другим класом ремонту;

е) відсутній болт (гайка) кріплення або є тріщини диска і ободів коліс;

31.4.6. Двигун:

- а) вміст шкідливих речовин у відпрацьованих газах або їх димність перевищують установлені стандартами норми;
- б) негерметична паливна система;
- в) несправна система випускання відпрацьованих газів;

31.4.7. Інші елементи конструкції:

- а) немає передбачених конструкцією транспортного засобу стекол, дзерка заднього виду;
- б) не працює звуковий сигнал;
- в) встановлено на скло додаткові предмети або нанесено покриття, які обмежують оглядовість з місця водія, і погіршують його прозорість.

Примітка. На верхній частині вітрового скла автомобілів і автобусів можуть бути прикріплені прозорі кольорові плівки. Дозволяється застосовувати тоновані стекла (крім дзеркальних), світлопропускання яких відповідає вимогам ГОСТ 5727-81. Дозволяється застосовувати занавіски на бокових вікнах автобусів;

г) не працюють передбачені конструкцією замки дверей кузова або кабіни, запори бортів вантажної платформи, запори горловин цистерн і паливних баків, механізм регулювання положення сидіння водія, аварійні виходи, пристрої для приведення їх у дію, привід керування дверима, спідометр, тахограф, пристрій для обігрівання і обдування скла;

г) зруйновано корінний лист або центральний болт ресори;

д) зіпсовано тягово-зчіпний або опорно-зчіпний пристрій тягача і причіпної ланки у складі автопоїзда, а також передбачені їхньою конструкцією страхувальні трох (ланцюги). Є люфти в з'єднаннях рами мотоцикла з рамою бокового причепа;

е) відсутній передбачений конструкцією бампер або задній захисний пристрій: грязезахисні фартухи і бризковики;

є) відсутні:

— медична аптечка з нанесеними на неї відомостями про тип транспортного засобу, для якого вона призначена, — на мотоциклі з боковим причепом, легковому, вантажному автомобілі, колісному тракторі, автобусі, мікроавтобусі, тролейбусі, автомобілі, що перевозить небезпечний вантаж;

— знак аварійної зупинки (миготливий червоний ліхтар), який відповідає вимогам стандарту, — на мотоциклі з боковим причепом, легковому, вантажному автомобілі, колісному тракторі, автобусі;

— на вантажних автомобілях з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т і в автобусах з дозволеною максимальною масою понад 5 т — противідкотні упори (щонайменше два);

— поблискові маячки оранжевого кольору на великовагових та великогабаритних транспортних засобах;

(Абзац п'ятий підпункту «є» пункту 31.4.7 в редакції Постанови КМ № 876 від 01.10.2008)

— працездатний вогнегасник на легковому, вантажному автомобілі, автобусі.

Примітки: 1. Тип, марка, місце встановлення додаткової кількості вогнегасників, якими обладнуються транспортні засоби, що перевозять радіоактивні та сирі небезпечні вантажі, визначаються умовами безпечного перевезення конкретного небезпечного вантажу.

2. Аптечка, перелік медикаментів якої відповідає ДСТУ 3961-2000 для відповідного типу транспортного засобу, і вогнегасник повинні бути в закріпленому стані у місцях, визначених підприємством-виробником. У разі коли конструкція

транспортного засобу зазначені місця не передбачено, медична аптечка і вогнегасник повинні розташовуватись у легкодоступних місцях.

Тип і кількість вогнегасників повинні відповідати встановленим нормам. Вогнегасники, якими забезпечуються транспортні засоби, повинні бути сертифікованими в Україні відповідно до вимог законодавства;

(Пункт 2 примітки підпункту «є» пункту 31.4.7 в редакції Постанови КМ № 934 від 03.09.2009)

ж) відсутні ремені безпеки та підголовники в транспортних засобах, де їх установка передбачена конструкцією;

з) ремені безпеки не в робочому стані або мають видимі надриви на лямках;

и) на мотоциклі немає передбачених конструкцією дуг безпеки;

і) на мотоциклах і мопедах немає передбачених конструкцією підніжок, на сидді — поперечних рукояток для пасажирів;

ї) відсутні або несправні фари і задні габаритні ліхтарі транспортного засобу, що перевозить великогабаритний, великоваговий чи небезпечний вантаж, а також пробіскові маячки, світлоповертальні елементи, розпізнавальні знаки, передбачені пунктом 30.3 цих Правил.

31.5. У разі виникнення в дорозі несправностей, зазначених у пункті 31.4 цих Правил, водій повинен вжити заходів для їх усунення, а якщо це зробити неможливо — рухатися якомога коротшим шляхом до місця стоянки або ремонту, дотримуючись запобіжних заходів з виконанням вимог пунктів 9.9 і 9.11 цих Правил.

У разі виникнення в дорозі несправностей, зазначених у пункті 31.4.7 («ї»; «д» — у складі автопоїзда) подальший рух заборонено до їх усунення. Водій несправного транспортного засобу повинен вжити заходів для того, щоб прибрати його за межі проїзної частини дороги.

31.6. Забороняється подальший рух транспортних засобів, у яких:

а) робоча гальмова система чи рульове керування не дають змоги водієві зупинити транспортний засіб або здійснити маневр під час руху з мінімальною швидкістю;

б) у темну пору доби або в умовах недостатньої видимості не горять лампи фарми задніх габаритних ліхтарів;

в) під час дощу або снігопаду не працює склоочисник з боку розміщення керма;

г) зіпсований тягово-зчіпний пристрій автопоїзда.

31.7. Забороняється експлуатація транспортного засобу шляхом доставки його на спеціальний майданчик чи стоянку Державтоінспекції у випадках, передбачених законодавством.

3.6 Витяг з Положення про службу безпеки дорожнього руху Міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, підприємств, їх об'єднань, установ і організацій, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994р. № 227

ПОЛОЖЕННЯ

про службу безпеки дорожнього руху міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, підприємств, їх об'єднань, установ і організацій

2. Служба безпеки дорожнього руху підприємства, об'єднань підприємств, установ, організації підпорядковується безпосередньо їх керівникам.

Служба безпеки дорожнього руху прирівнюється до основних виробничо-технічних служб і в своїй діяльності взаємодіє з відповідними підрозділами Державтоінспекції ДС та іншими органами, діяльність яких пов'язана з безпекою дорожнього руху.

5. Відповідно до основних завдань служба безпеки дорожнього руху проводить таку роботу:

- в) на підприємствах, в установах та організаціях (далі — підприємства):
 - організує вивчення працівниками підприємства актів законодавства, правил, норм і стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху, а також перевірку їх знань;
 - бере участь у роботі атестаційної та кваліфікаційної комісії;
 - організує і проводить інструктажі для водіїв з безпеки дорожнього руху;
 - забезпечує постійне функціонування кабінету (класу) безпеки дорожнього руху, інформує працівників про стан аварійності, причини і обставини виникнення дорожньо-транспортних пригод, порушення Правил дорожнього руху;
 - забезпечує роботу спецмедпунктів і разом з відділом кадрів — контроль за періодичним медичним оглядом водіїв;
 - організує стажування водіїв і контроль за роботою транспортних засобів, додержанням ними режиму праці і відпочинку, вимог Правил дорожнього руху;
 - дає суміжним підрозділам обов'язкові для виконання письмові приписи і вказівки з питань безпеки дорожнього руху та одержує від них звіти, довідки й іншу інформацію про стан роботи щодо запобігання дорожньо-транспортним пригодам;
 - щорічно перевіряє роботу всіх служб і підрозділів підприємства, діяльність яких пов'язана з експлуатацією транспортних засобів, щодо виконання ними вимог нормативних документів з безпеки дорожнього руху;
 - проводить службове розслідування дорожньо-транспортних пригод, вчинених з участю водіїв підприємства для виявлення причин і обставин їх виникнення, подає в установленому порядку відповідні матеріали і пропозиції;
 - з дозволу слідчих органів, органів дізнання внутрішніх справ або прокуратури бере участь в установленому порядку в огляді місць дорожньо-транспортних пригод і причетних до них транспортних засобів підприємства, а також у відтворенні обставин цих пригод;
 - бере участь у роботі комісій з обстеження автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів на маршрутах роботи транспортних засобів підприємства;
 - готує для відповідних органів державної виконавчої влади пропозиції щодо поліпшення організації та умов дорожнього руху, а також закриття руху транспортних засобів підприємства на автомобільних дорогах і вулицях у разі виявлення в їх утриманні недоліків, що загрожують безпеці дорожнього руху;
 - щомісячно звіряє у місцевих органах Державтоінспекції відомості про дорожньо-транспортні пригоди, до яких причетні транспортні засоби підприємства, і порушення Правил дорожнього руху водіями підприємства.

6. Служба безпеки дорожнього руху має право:

- вимагати від посадових осіб відповідного рівня і водіїв письмових пояснень та інших матеріалів щодо порушення правил, норм і стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху;
- забороняти експлуатацію транспортних засобів, якщо їх технічний стан загрожує безпеці дорожнього руху, життю та здоров'ю людей;
- робити в дорожніх (маршрутних) листах записи про порушення водіями Правил дорожнього руху;
- складати висновки за проектами документів, підготовлених іншими підрозділами, в частині, що стосується безпеки дорожнього руху;
- з дозволу керівництва відповідного структурного підрозділу залучати фахівців до проведення службового розслідування дорожньо-транспортних пригод, пов'язаних з безпекою дорожнього руху;

— представляти інтереси підприємств, їх об'єднань, установ і організацій у міністерствах, інших центральних та місцевих органах державної виконавчої влади з питань безпеки дорожнього руху;

— вносити пропозиції керівництву про заохочення, а також притягнення до відповідальності працівників за невиконання правил, норм і стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху.

7. Служба безпеки дорожнього руху для виконання покладених на неї функцій забезпечується спеціальним автомобілем.

Підприємство, установа, організація виділяє приміщення для кабінету (класу) з безпеки дорожнього руху і для проведення медичного огляду водіїв й кошти для обладнання цих приміщень.

8. Структура служб безпеки дорожнього руху підприємств, їх об'єднань, установ та організацій і чисельний склад їх фахівців визначаються згідно з додатком № 3.

Для визначення кількості фахівців служби безпеки дорожнього руху підприємств, їх об'єднань, установ і організацій слід виходити із збільшеної в 1,4 раза середньооблікової чисельності водіїв, зайнятих на пасажирських перевезеннях.

Додаток № 3

до Положення про службу безпеки дорожнього руху міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, підприємств, їх об'єднань, установ і організацій

Чисельний склад служби безпеки дорожнього руху підприємства, установи, організації

Середньооблікова чисельність водіїв	Чисельність фахівців з безпеки дорожнього руху
До 50	за сумісництвом
Від 51 до 250	1
Від 251 до 500	2
Від 501 до 1000	3
Понад 1000	4

Примітка. У підприємствах, установах, організаціях, що мають понад 250 водіїв, вводиться посада заступника керівника з безпеки дорожнього руху. На кожних додаткових 500 водіїв понад 1000 вводиться додатково посада фахівця з безпеки дорожнього руху.

3.7 Порядок обліку дорожньо-транспортних пригод, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2005 р. № 538

1. Цей Порядок визначає процедуру єдиного обліку дорожньо-транспортних пригод і обов'язковий для виконання на всій території України.

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

— дорожньо-транспортна пригода — подія (небезпечний випадок), що сталася під час руху дорожнього транспортного засобу (далі — транспортний засіб), унаслідок якої загинули або травмовані люди чи завдані матеріальні збитки;

— загиблі — люди, які померли внаслідок дорожньо-транспортної пригоди на місці її скоєння чи від одержаних травм протягом 30 діб;

— матеріальні збитки — втрати, яких юридична та/або фізична особа зазнала у зв'язку із знищенням або пошкодженням її речей, а також витрати, які особа

здійснила або повинна здійснити для відновлення свого порушеного права. Розмір матеріальних збитків визначається у порядку, встановленому законодавством;

– первинний облік дорожньо-транспортної пригоди – оформлення відомостей про пригоду підрозділом Державтоінспекції після надходження відповідної інформації за встановленою формою – карткою обліку дорожньо-транспортних пригод;

– потерпілі – юридичні та фізичні особи, життю, здоров'ю та/або майну яких внаслідок дорожньо-транспортної пригоди заподіяна шкода, цивільно-правову відповідальність за яку несе власник транспортного засобу;

– травмовані – люди, які внаслідок дорожньо-транспортної пригоди одержали тілесні ушкодження будь-якого ступеня тяжкості і протягом трьох діб звернулися за медичною допомогою до лікувально-профілактичного закладу.

3. Облік дорожньо-транспортних пригод ведеться з метою одержання об'єктивних статистичних даних для оцінки стану аварійності на дорогах України, аналізу причин виникнення цих пригод і вжиття заходів до їх запобігання.

4. Відомості про дорожньо-транспортні пригоди вносяться підрозділами Державтоінспекції до єдиної централізованої бази даних із зазначенням обставин пригоди, даних про транспортні засоби, загиблих і потерпілих.

Оператором єдиної централізованої бази даних є Державтоінспекція МВС.

5. Облік дорожньо-транспортних пригод поділяється на загальнодержавний і відомчий.

6. Загальнодержавний облік дорожньо-транспортних пригод ведеться Державтоінспекцією МВС у такому порядку:

1) повідомлення про пригоду та її наслідки, в тому числі про загиблих і травмованих, що надходять в усній чи письмовій формі, реєструються в чергових частинах органів внутрішніх справ або підрозділів Державтоінспекції в установленому МВС порядку;

2) первинний облік здійснюється підрозділом Державтоінспекції після надходження інформації про пригоду шляхом заповнення картки обліку дорожньо-транспортних пригод в електронному вигляді на підставі зібраних і перевірених матеріалів в установленому МВС порядку.

У разі коли відсутня можливість забезпечити первинне оформлення в електронному вигляді, картка обліку дорожньо-транспортних пригод може заповнюватися від руки у двох примірниках. Один з примірників залишається в підрозділі Державтоінспекції, на території обслуговування якого скоєно дорожньо-транспортну пригоду, а другий у триденний строк передається до вищестоящого підрозділу Державтоінспекції для внесення даних до загальнодержавної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи обліку;

(Підпункт 3 пункту 6 виключено на підставі Постанови КМ № 989 від 21.09.2011)

4) у разі надходження до підрозділу Державтоінспекції, яким проведено первинний облік дорожньо-транспортної пригоди, додаткової інформації щодо її обставин і наслідків, до заповненого електронного варіанта картки обліку дорожньо-транспортних пригод вносяться в єдиній централізованій базі даних відповідні зміни. Картка роздруковується на паперовому носії і додається до матеріалів, що стосуються пригоди;

5) опрацьовані в підрозділах Державтоінспекції облікові дані щодня відправляються каналами електронного зв'язку до управлінь (відділів) державтоінспекції Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя з подальшою щоденною передачею узагальненої інформації відомчою мережею до Державтоінспекції МВС. Державтоінспекція МВС вносить такі дані до загальнодержавної

автоматизованої інформаційно-аналітичної системи обліку дорожньо-транспортних пригод.

7. Збирання статистичних даних та розроблення форм державної статистичної звітності про дорожньо-транспортні пригоди та потерпілих здійснюють органи державної статистики.

8. До державної статистичної звітності включаються відомості, що надходять від Державтоінспекції МВС, про дорожньо-транспортні пригоди, що призвели до загибелі або травмування людей та матеріальних збитків, а також про пригоди, що призвели тільки до матеріальних збитків.

9. Не підлягають обліку пригоди (небезпечні випадки), що сталися:

- внаслідок порушення водіями техніки безпеки і правил експлуатації транспортних засобів у процесі зчеплення-розчеплення з причепами або встановлення на них спеціального обладнання чи механізмів, запуску двигуна за допомогою пускової рукоятки, проведення ремонту транспортного засобу тощо;

- за участю тракторів, інших самохідних машин і механізмів, що сталися внаслідок порушення техніки безпеки під час виконання ними основних виробничих операцій (польові роботи, прокладання траншей, лісозаготівля, робота в кар'єрах, вантажно-розвантажувальні роботи, що виконуються за допомогою автокранів чи методом самоскиду, встановлення щогл, опор тощо);

- під час тренувань і змагань з автомобільних чи мотоциклетних видів спорту, якщо постраждали водії-спортсмени, судді чи інший персонал, що обслуговує спортивні заходи, або глядачі;

- внаслідок стихійного лиха;

- за участю транспортних засобів, зазначених у чинному договорі обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, за умови експлуатації таких транспортних засобів особами, відповідальність яких застрахована, відсутності травмованих (загиблих) людей, а також за умови досягнення згоди водіїв таких транспортних засобів щодо обставин скоєння дорожньо-транспортної пригоди, за відсутності у них ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, та у разі складення такими водіями спільного повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду відповідно до встановленого Моторним (транспортним) страховим бюро зразка.

(Пункт 9 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 989 від 21.09.2011)

10. Відомчий облік дорожньо-транспортних пригод ведеться центральними органами виконавчої влади, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форми власності (далі — підприємства) у такому порядку:

1) підприємства беруть на облік усі дорожньо-транспортні пригоди, що сталися за участю транспортних засобів, власниками яких вони є;

2) у дорожньому листі, що видається на транспортний засіб юридичної особи, обов'язково зазначається реєстраційний номер підприємства в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України;

3) облік дорожньо-транспортних пригод на підприємствах ведеться працівниками служби безпеки руху або посадовими особами, на яких покладено ці обов'язки наказом керівника підприємства;

4) керівник підприємства, власник транспортного засобу або уповноважена ним особа зобов'язані негайно повідомити орган внутрішніх справ або місцевий підрозділ Державтоінспекції про повернення до місця стоянки транспортного засобу із зовнішніми пошкодженнями, що можуть бути наслідком дорожньо-транспортної пригоди, у разі відсутності довідки про пригоду, виданої підрозділом Державтоінспекції.

Комунальні та дорожні організації, крім обліку дорожньо-транспортних пригод участю транспортних засобів, які їм належать, ведуть облік усіх дорожньо-транспортних пригод, скоєних на ділянках доріг і вулиць, що обслуговуються цими організаціями, і вживають невідкладних заходів до усунення причин виникнення таких пригод.

11. Лікувально-профілактичні заклади ведуть облік усіх осіб, які звернулися, були доставлені для надання медичної допомоги внаслідок дорожньо-транспортної пригоди.

12. Медичні працівники лікувально-профілактичних закладів зобов'язані негайно повідомити відповідний орган внутрішніх справ про осіб, які:

- звернулися до них за допомогою з приводу тілесних ушкоджень, одержаних під час дорожньо-транспортної пригоди;
- померли від травм, одержаних внаслідок дорожньо-транспортної пригоди протягом 30 діб.

13. У разі доставки осіб, які загинули внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, моргів та закладів, що проводять судово-медичну експертизу, керівники цих підрозділів зобов'язані негайно повідомити про такий факт відповідний орган внутрішніх справ.

14. Лікувально-профілактичні заклади зобов'язані видавати працівникам органів внутрішніх справ та представникам страхових організацій довідки про госпіталізацію осіб, травмованих внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, втрату ними працездатності з призначенням амбулаторного лікування або надання першої медичної допомоги.

15. Підрозділи Державтоінспекції зобов'язані:

- аналізувати обставини і причини дорожньо-транспортних пригод, що сталися протягом місяця, кварталу і року, розробляти і здійснювати заходи щодо запобігання таким пригодам;
- повідомляти про дорожньо-транспортні пригоди засоби масової інформації з метою інформування громадськості про їх наслідки та обставини і причини.

16. Облікові дані про дорожньо-транспортні пригоди і потерпілих надають підприємствам та страховим організаціям підрозділами Державтоінспекції на їх запити або на підставі договорів.

3.8 Витяг з Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 р. № 1232

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 30 листопада 2011 р. № 1232

ПОРЯДОК

**проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків,
професійних захворювань і аварій на виробництві**

Загальні питання

1. Цей Порядок визначає процедуру проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, що сталися з працівниками на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форми власності або в її філіях, представництвах, інших відокремлених підрозділах (далі — підприємства).

2. Дія цього Порядку поширюється на:

- 1) власників підприємств або уповноважені ними органи (далі — роботодавці);
- 2) працівників, у тому числі іноземців та осіб без громадянства, які відповідно до законодавства уклали з роботодавцем трудовий договір (контракт) або фактично допущені до роботи роботодавцем;
- 3) фізичних осіб-підприємців;
- 4) членів фермерського господарства, членів особистого селянського господарства, осіб, що працюють за договором, укладеним відповідно до законодавства (далі — особи, що забезпечують себе роботою самостійно).

Дія цього Порядку також поширюється на працівників дипломатичної служби під час роботи у закордонній дипломатичній установі України та осіб, які відповідно до законодавства про працю працюють за трудовим договором (контрактом) у військових частинах (підрозділах) або на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Міноборони, МВС, Держспецтрансслужби, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Адміністрації Держприкордонслужби, ДПтС, МНС, Держспецзв'язку, Держтехногенбезпеки.

3. Дія цього Порядку не поширюється на:

- 1) осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів Держспецзв'язку;
- 2) військовослужбовців Служби зовнішньої розвідки, Збройних Сил, Управління державної охорони, СБУ, Держспецтрансслужби;
- 3) осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, військовослужбовців внутрішніх військ, курсантів (слухачів) навчальних закладів МВС;
- 4) осіб, що утримуються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах;
- 5) осіб рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби;
- 6) осіб рядового і начальницького складу Держтехногенбезпеки;
- 7) осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного заступника МНС;
- 8) військовослужбовців Адміністрації Держприкордонслужби та її регіональних управлінь, Морської охорони, органів охорони державного кордону, розвідувального органу Адміністрації Держприкордонслужби, навчальних закладів, науково-дослідних установ та органів забезпечення Держприкордонслужби у період проходження ними військової служби.

4. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, що сталися з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, стажистами, клінічними ординаторами, аспірантами, докторантами під час навчально-виховного процесу, визначається МОНмолодьспортом за погодженням з відповідним профспілковим органом.

5. Розслідування та облік нещасних випадків, що сталися з працівниками під час прямування на роботу чи з роботи пішки, на громадському, власному або іншому транспортному засобі, що не належить підприємству і не використовується в інтересах підприємства, проводяться згідно з порядком розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру.

6. Розслідування нещасних випадків та професійних захворювань, що сталися працівниками, які перебували у відрядженні за кордоном, проводиться згідно з цим Порядком, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

Розслідування та облік нещасних випадків

7. Розслідування проводиться у разі виникнення нещасного випадку, а саме обмеженої в часі події або раптового впливу на працівника небезпечного виробничого фак-

тора чи середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків, внаслідок яких зафіксовано шкоду здоров'ю, зокрема від одержання поранення, травми, у тому числі внаслідок тілесних ушкоджень, гострого професійного захворювання і гострого професійного та інших отруєнь, одержання сонячного або теплового удару, опіку, обмороження, а також у разі утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою та іонізуючим випромінюванням, одержання інших ушкоджень внаслідок аварії, пожежі, стихійного лиха (землетрусу, зсуву, повені, урагану тощо), контакту з представниками тваринного і рослинного світу, які призвели до втрати працівником працездатності на один робочий день чи більше або до необхідності переведення його на іншу (легшу) роботу не менш як на один робочий день, зникнення, а також настання смерті працівника під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків.

До гострого професійного отруєння належить захворювання, що виникло після однократного впливу на працівника шкідливої речовини (речовин).

До гострого професійного захворювання належить захворювання, що виникло після однократного (протягом не більш як однієї робочої зміни) впливу шкідливих факторів фізичного, біологічного та хімічного характеру.

8. Про кожний нещасний випадок потерпілий або працівник, який його виявив, чи інша особа — свідок нещасного випадку повинні негайно повідомити керівника робіт, який безпосереднього здійснює контроль за станом охорони праці на робочому місці (далі — безпосередній керівник робіт), чи іншу уповноважену особу підприємства і вжити заходів до надання необхідної допомоги потерпілому.

У разі настання нещасного випадку безпосередній керівник робіт зобов'язаний:

- терміново організувати надання першої невідкладної допомоги потерпілому, забезпечити у разі потреби його доставку до лікувально-профілактичного закладу;
- негайно повідомити роботодавця про те, що сталося;
- зберегти до прибуття комісії з розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку обстановку на робочому місці та машини, механізми, обладнання, устаткування (далі — устаткування) у такому стані, в якому вони були на момент настання нещасного випадку (якщо це не загрожує життю чи здоров'ю інших працівників і не призведе до більш тяжких наслідків та порушення виробничих процесів), а також вжити заходів до недопущення подібних нещасних випадків.

9. Лікувально-профілактичний заклад повинен передати протягом доби з використанням засобів зв'язку та на паперовому носії екстрене повідомлення про звернення потерпілого з посиланням на нещасний випадок на виробництві за формою згідно з додатком 1:

1) підприємству, де працює потерпілий;

2) робочому органів виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань (далі — Фонд) за місцезнаходженням підприємства, де працює потерпілий, або за місцем настання нещасного випадку з фізичною особою-підприємцем або особою, що забезпечує себе роботою самостійно;

3) територіальному органів Держгірпромнагляду за місцем настання нещасного випадку;

4) закладові державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює державний санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством, де працює потерпілий, або такому закладові за місцем настання нещасного випадку з фізичною особою-підприємцем або особою, що забезпечує себе роботою самостійно, у раз виявлення гострого професійного захворювання (отруєння).

Лікувально-профілактичний заклад обов'язково проводить у порядку, встановленому МОЗ, необхідні дослідження і складає протокол про наявність в організмі.

потерпілого алкоголю (наркотичних засобів чи отруйних речовин) та визначає ступінь його сп'яніння. Відповідний висновок чи витяг з протоколу, а також висновки про ступінь тяжкості травми (із зазначенням коду діагнозу згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10) подаються на запит роботодавця, Фонду до утворення комісії з проведення розслідування нещасного випадку (далі — комісія) або голови комісії після її утворення протягом однієї доби з моменту одержання запиту.

10. Роботодавець, одержавши повідомлення про нещасний випадок (крім випадків, передбачених пунктом 37 цього Порядку), зобов'язаний:

1) протягом однієї години передати з використанням засобів зв'язку та протягом доби на паперовому носії повідомлення про нещасний випадок згідно з додатком 2:

— Фондові за місцезнаходженням підприємства, на якому стався нещасний випадок;

— керівникові первинної організації профспілки незалежно від членства потерпілого в профспілці (у разі наявності на підприємстві кількох профспілок — керівникові профспілки, членом якої є потерпілий, а у разі відсутності профспілки — уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці);

— керівникові підприємства, де працює потерпілий, якщо потерпілий є працівником іншого підприємства;

— органів державного пожежного нагляду за місцезнаходженням підприємства у разі настання нещасного випадку внаслідок пожежі;

— закладові державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння);

2) протягом доби утворити комісію у складі не менш як три особи та організувати проведення розслідування.

Роботодавець зобов'язаний створити належні умови для роботи комісії (забезпечити приміщенням, засобами зв'язку, оргтехнікою, автотранспортом, канцелярським приладдям), компенсувати витрати, пов'язані з її діяльністю, а також залучених до роботи експертів, інших спеціалістів та сприяти роботі комісії з метою своєчасного і об'єктивного проведення розслідування нещасного випадку.

11. До складу комісії входять керівник (спеціаліст) служби охорони праці або посадова особа, на яку роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці (голова комісії), представник Фонду за місцезнаходженням підприємства, представник первинної профспілки (у разі наявності на підприємстві кількох профспілок — представник профспілки, членом якої є потерпілий, а у разі відсутності профспілки — уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці), а також представник підприємства, інші особи.

Якщо потерпілий є працівником іншого підприємства, до складу комісії входять також представники такого підприємства та первинної організації профспілки, а у разі відсутності на підприємстві профспілки — уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці.

До складу комісії не може входити безпосередній керівник робіт.

12. У разі коли нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно та добровільно застрахована у Пенсійному фонді України за умови сплати нею внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (крім випадків, передбачених пунктом 37 цього Порядку), розслідування організовує Фонд за місцем настання нещасного випадку, який утворює комісію у складі не менш як три особи.

До складу комісії входять представник Фонду за місцем настання нещасного випадку (голова комісії) та представники райдержадміністрації (у разі настання нещасного випадку в місті районного значення чи районі м.м. Києва і Севастополя) чи облдержадміністрації (у разі настання нещасного випадку в місті обласного значення) (далі — місцева держадміністрація) за місцем настання нещасного випадку, первинної організації профспілки, членом якої є потерпілий, або територіального профоб'єднання за місцем настання нещасного випадку, якщо потерпілий не є членом профспілки.

У разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) до складу комісії також входить представник закладу державної санітарно-епідеміологічної служби за місцем настання нещасного випадку.

13. Проведення розслідування нещасного випадку, який стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно і не застрахована у Пенсійному фонді України як платник єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, організовує територіальний орган Держгірпромнагляду за місцем настання нещасного випадку, який утворює комісію у складі не менш як три особи.

До складу комісії входять представник територіального органу Держгірпромнагляду за місцем настання нещасного випадку (голова комісії) та представники місцевої держадміністрації за місцем настання нещасного випадку, первинної організації профспілки, членом якої є потерпілий, або територіального профоб'єднання за місцем настання нещасного випадку, якщо потерпілий не є членом профспілки.

У разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) до складу комісії також входить представник закладу державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством.

14. Комісія зобов'язана протягом трьох робочих днів з моменту її утворення:

- обстежити місце настання нещасного випадку, одержати письмові пояснення потерпілого, якщо це можливо, опитати осіб-свідків нещасного випадку та причетних до нього осіб;

- визначити відповідність умов праці та її безпеки вимогам законодавства про охорону праці;

- з'ясувати обставини і причини настання нещасного випадку;

- вивчити первинну медичну документацію (журнал реєстрації травматологічного пункту лікувально-профілактичного закладу, звернення потерпілого до медичного пункту або медико-санітарної частини підприємства, амбулаторну картку та історію хвороби потерпілого, документацію відділу кадрів, відділу (служби) охорони праці тощо);

- визначити, пов'язаний чи не пов'язаний нещасний випадок з виробництвом;

- установити осіб, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці, а також розробити план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам;

- скласти у п'яти примірниках акт проведення розслідування нещасного випадку за формою Н-5 (далі — акт за формою Н-5) згідно з додатком 3 та акт про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом, за формою Н-1 (далі — акт за формою Н-1) згідно з додатком 4 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і передати їх роботодавцеві для затвердження;

- скласти у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння), пов'язаного з виробництвом, крім актів за формою Н-5 і Н-1, у шістьох примірниках картку обліку професійного захворювання (отруєння) за формою П-5 (далі — картка за формою П-5) згідно з додатком 5.

Акти за формою Н-5 і Н-1 підписуються головою та всіма членами комісії. У разі незгоди із змістом акта член комісії підписує його з відміткою про наявність окремої думки, яку викладає письмово і додає до акта за формою Н-5 як його невід'ємну частину.

У випадках, зазначених у пункті 31 цього Порядку, або у разі виникнення потреби у проведенні лабораторних досліджень, експертизи, випробувань для встановлення обставин і причин настання нещасного випадку строк розслідування може бути продовжений за письмовим погодженням з територіальним органом Держгірпромнагляду за місцезнаходженням підприємства.

У разі отримання письмового погодження роботодавець приймає рішення про продовження строку проведення розслідування.

У разі коли нещасний випадок визнаний комісією таким, що не пов'язаний з виробництвом, складається акт за формою Н-5.

15. Обставинами, за яких нещасний випадок визнається таким, що пов'язаний з виробництвом, і складається акт за формою Н-1, є:

1) виконання потерпілим трудових (посадових) обов'язків за режимом роботи підприємства, у тому числі у відрядженні;

2) перебування на робочому місці, на території підприємства або в іншому місці для виконання потерпілим трудових (посадових) обов'язків чи завдань роботодавця з моменту прибуття потерпілого на підприємство до його відбуття, що фіксується відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства, в тому числі протягом робочого та надурочного часу;

3) підготовка до роботи та приведення в порядок після закінчення роботи знарядь виробництва, засобів захисту, одягу, а також здійснення заходів щодо особистої гігієни, пересування по території підприємства перед початком роботи і після її закінчення;

4) виконання завдань відповідно до розпорядження роботодавця в неробочий час, під час відпустки, у вихідні, святкові та неробочі дні;

5) проїзд на роботу чи з роботи на транспортному засобі, що належить підприємству, або іншому транспортному засобі, наданому роботодавцем відповідно до укладеного договору;

6) використання власного транспортного засобу в інтересах підприємства з дозволу або за письмовим дорученням роботодавця чи безпосереднього керівника робіт;

7) виконання дій в інтересах підприємства, на якому працює потерпілий, тобто дій, які не належать до його трудових (посадових) обов'язків, зокрема із залобігання виникненню аварій або рятування людей та майна підприємства, будь-які дії за дорученням роботодавця; участь у спортивних змаганнях, інших масових заходах та акціях, які проводяться підприємством самостійно або за рішенням органів управління за наявності відповідного розпорядження роботодавця;

8) ліквідація наслідків аварії, надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру на виробничих об'єктах і транспортних засобах, що використовуються підприємством;

9) надання підприємством шефської (благодійної) допомоги іншим підприємствам, установам, організаціям за наявності відповідного рішення роботодавця;

10) перебування потерпілого у транспортному засобі або на його стоянці, на території вахтового селища, у тому числі під час змінного відпочинку, якщо настання нещасного випадку пов'язане з виконанням потерпілим трудових (посадових) обов'язків або з впливом на нього небезпечних чи шкідливих виробничих факторів чи середовища;

11) прямування потерпілого до об'єкта (між об'єктами) обслуговування за затвердженим маршрутом або до будь-якого об'єкта за дорученням роботодавця;

12) прямування потерпілого до місця чи з місця відрядження згідно з установленим завданням, у тому числі на транспортному засобі будь-якого виду та форми власності;

13) раптова серцева смерть потерпілого внаслідок гострої серцево-судинної недостатності під час перебування на підземних роботах (видобування корисних копалин, будівництво, реконструкція, технічне переоснащення і капітальний ремонт шахт, рудників, копалень, метрополітенів, підземних каналів, тунелів та інших підземних споруд, проведення геологорозвідувальних робіт під землею) або після підйому потерпілого на поверхню з даною ознакою, що підтверджено медичним висновком;

14) скоєння самогубства працівником плавскладу на суднах морського, річкового та рибпромислового флоту в разі перевищення обумовленого колективним договором строку перебування у рейсі або його смерті під час перебування у рейсі внаслідок впливу психофізіологічних, небезпечних чи шкідливих виробничих факторів;

15) оголошення потерпілого померлим унаслідок його зникнення, пов'язаного з нещасним випадком під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків;

16) заподіяння тілесних ушкоджень іншою особою або вбивство потерпілого під час виконання чи у зв'язку з виконанням ним трудових (посадових) обов'язків або дій в інтересах підприємства незалежно від порушення кримінальної справи, крім випадків з'ясування потерпілим та іншою особою особистих стосунків невинуватого характеру, що підтверджено висновком компетентних органів;

17) одержання потерпілим травми або інших ушкоджень внаслідок погіршення стану його здоров'я, яке сталося під впливом небезпечного виробничого фактора чи середовища у процесі виконання ним трудових (посадових) обов'язків, що підтверджено медичним висновком;

18) раптове погіршення стану здоров'я потерпілого або його смерті під час виконання трудових (посадових) обов'язків внаслідок впливу небезпечних чи шкідливих виробничих факторів та/або факторів важкості чи напруженості трудового процесу, що підтверджено медичним висновком, або якщо потерпілий не пройшов обов'язкового медичного огляду відповідно до законодавства, а робота, що виконувалася, протипоказана потерпілому відповідно до медичного висновку;

19) перебування потерпілого на території підприємства або в іншому місці роботи під час перерви для відпочинку та харчування, яка встановлюється згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, технологічної перерви, а також під час перебування на території підприємства у зв'язку з проведенням виробничої наради, одержанням заробітної плати, проходженням обов'язкового медичного огляду тощо або проведенням з дозволу чи за ініціативою роботодавця професійних та кваліфікаційних конкурсів, спортивних змагань та тренувань чи заходів, передбачених колективним договором, якщо настання нещасного випадку пов'язано з впливом небезпечних чи шкідливих виробничих факторів, що підтверджено медичним висновком.

Перелік обставин, за яких настає страховий випадок державного соціального страхування громадян від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, визначений у додатку 6.

16. Обставинами, за яких нещасні випадки не визнаються такими, що пов'язані з виробництвом, є:

1) перебування за місцем постійного проживання на території польових і вахтових селищ;

2) використання в особистих цілях без відома роботодавця транспортних засобів, устаткування, інструментів, матеріалів тощо, які належать або використовуються підприємством (крім випадків, що сталися внаслідок їх несправності, що підтверджено відповідними висновками);

3) погіршення стану здоров'я внаслідок отруєння алкоголем, наркотичними засобами, токсичними чи отруйними речовинами, а також їх дії (асфіксія, інсульт, зупинка серця тощо), що підтверджено відповідним медичним висновком, якщо це не пов'язано із застосуванням таких речовин у виробничому процесі чи порушенням вимог щодо їх зберігання і транспортування, або якщо потерпілий, який перебував у стані алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння, до настання нещасного випадку був відсторонений від роботи відповідно до вимог правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства або колективного договору;

4) алкогольне, токсичне чи наркотичне сп'яніння, не зумовлене виробничим процесом, що стало основною причиною нещасного випадку за відсутності технічних та організаційних причин його настання, що підтверджено відповідним медичним висновком;

5) скоєння злочину, що встановлено обвинувальним вироком суду або відповідною постановою слідчих органів;

6) природна смерть, смерть від загального захворювання або самогубство (крім випадків, зазначених у пункті 15 цього Порядку), що підтверджено висновками судово-медичної експертизи та/або слідчих органів.

17. Роботодавець або у разі, коли нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно та застрахована у Фонді, керівник робочого органу виконавчої дирекції Фонду, який утворив комісію, повинен розглянути і затвердити примірник акта за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) протягом доби після надходження матеріалів щодо результатів розслідування (далі — матеріали розслідування).

Матеріалами розслідування є акти за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом), наказ про утворення комісії, картка за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння), пояснення потерпілого, осіб-свідків нещасного випадку та причетних до нього осіб (у разі їх наявності), копії документів про кваліфікацію працівника, проведення відповідних інструктажів та медичних оглядів, а також отримання завдання на виконання роботи, під час якої стався нещасний випадок (за наявності), а також у разі потреби витяги з експлуатаційної документації, схеми, фотографії, інші документи, що характеризують стан робочого місця (устаткування, апаратури, матеріалів тощо), висновок лікувально-профілактичного закладу про стан сп'яніння, наявність в організмі потерпілого алкоголю, наркотичних чи отруйних речовин.

На вимогу потерпілого або уповноваженої ним особи, яка представляє його інтереси, голова комісії зобов'язаний ознайомити їх з матеріалами розслідування.

18. Нещасні випадки реєструються у журналі за формою згідно з додатком 7 роботодавцем, а у разі, коли нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно та застрахована у Фонді, робочим органом виконавчої дирекції Фонду, в якому зареєстровано таку особу.

19. Примірники затверджених актів за формою Н-5 і Н-1 протягом доби надсилаються роботодавцем:

- керівникові (спеціалістові) служби охорони праці або посадовій особі (спеціалістові), на яку роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці підприємства, працівником якого є потерпілий;

- потерпілому або уповноваженій ним особі, яка представляє його інтереси;

- Фондові за місцезнаходженням підприємства, на якому стався нещасний випадок;

- територіальному органу Держгірпромнагляду за місцезнаходженням підприємства, на якому стався нещасний випадок;

– первинній організації профспілки, представник якої брав участь у роботі комісії, або уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві відсутня.

Копії актів за формою Н-5 і Н-1 надсилаються органіві управління підприємства, а у разі його відсутності – місцевій держадміністрації.

У разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) копія акта за формою Н-1 надсилається закладові державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством і веде облік випадків гострих професійних захворювань (отруєнь).

20. У разі проведення розслідування нещасного випадку, що стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно, робочий орган виконавчої дирекції Фонду, який утворив комісію, у день затвердження актів розслідування надсилає примірники затверджених актів за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння):

- потерпілому або уповноваженій ним особі, яка представляє його інтереси;
- Фондові, в якому зареєстровано фізичну особу-підприємця чи особу, що забезпечує себе роботою самостійно, разом з матеріалами розслідування;
- місцевій держадміністрації для здійснення заходів щодо запобігання подібним випадкам;
- територіальному органіві Держгірпромнагляду за місцем настання нещасного випадку;

– профспілковій організації, представник якої брав участь у роботі комісії.

У разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) копія акта за формою Н-1 надсилається разом з примірником картки за формою П-5 також закладові державної санітарно-епідеміологічної служби за місцем настання нещасного випадку, який веде облік гострих професійних захворювань (отруєнь).

21. Примірники актів за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом), примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) разом з матеріалами розслідування зберігаються на підприємстві протягом 45 років, у разі реорганізації підприємства передаються його правонаступникові, який бере на облік нещасний випадок, а у разі ліквідації підприємства – до державного архіву.

У робочому органіві виконавчої дирекції Фонду примірники актів за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом), примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) зберігаються протягом 45 років.

22. Після закінчення періоду тимчасової непрацездатності або у разі смерті потерпілого внаслідок травми, одержаної під час нещасного випадку, роботодавець, який бере на облік нещасний випадок, або робочий орган виконавчої дирекції Фонду (у разі, коли нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно) складає повідомлення про наслідки нещасного випадку за формою Н-2 (далі – повідомлення за формою Н-2) згідно з додатком 8 і надсилає його в 10-денний строк організаціям і особам, яким надсилалися акти за формою Н-5 і Н-1, а у разі смерті потерпілого внаслідок раніше отриманих травм або інших ушкоджень терміново подає письмове повідомлення про нещасний випадок згідно з додатком 2 установам, організаціям, яким надсилалися акти за формою Н-5 і Н-1.

Повідомлення за формою Н-2 обов'язково додається до акта за формою Н-1 і зберігається разом з ним відповідно до цього Порядку.

23. Нещасний випадок, про який своєчасно не повідомлено керівника підприємства чи роботодавця потерпілого або внаслідок якого втрата працездатності настала не одразу, розслідується і береться на облік згідно з цим Порядком протягом місяця після надходження заяви потерпілого чи уповноваженої ним особи, яка представляє його інтереси (незалежно від строку настання нещасного випадку).

У разі реорганізації підприємства, на якому стався такий нещасний випадок, розслідування проводиться його правонаступником, а у разі ліквідації підприємства встановлення факту настання нещасного випадку розглядається у судовому порядку.

Якщо факт настання нещасного випадку встановлено рішенням суду, розслідування організовує територіальний орган Держгірпромнагляду за місцем настання нещасного випадку та утворює комісію у складі не менш як чотири особи.

До складу комісії входять представник територіального органу Держгірпромнагляду (голова комісії) за місцем настання нещасного випадку та представники Фонду і місцевої держадміністрації за місцем настання нещасного випадку та первинної організації профспілки, членом якої є потерпілий, або представник територіального профоб'єднання за місцем настання нещасного випадку, якщо потерпілий не є членом профспілки.

У разі встановлення факту виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) до складу комісії також входить представник закладу державної санітарно-епідеміологічної служби за місцем настання нещасного випадку.

Облік таких нещасних випадків ведеться місцевими держадміністраціями за місцезнаходженням підприємства.

24. Нещасний випадок, що стався на підприємстві з працівником іншого підприємства під час виконання ним завдання в інтересах свого підприємства, розслідується комісією, утвореною підприємством, на якому стався нещасний випадок, за участю представників підприємства, працівником якого є потерпілий. Такий нещасний випадок береться на облік підприємством, працівником якого є потерпілий.

Підприємство, на якому стався нещасний випадок, зберігає примірник акта за формою Н-5 протягом періоду, необхідного для здійснення передбачених актом заходів щодо усунення причин настання нещасного випадку, але не менш як один рік.

25. Нещасний випадок, що стався з працівником, який тимчасово переведений в установленому порядку на інше підприємство або виконував роботу за сумісництвом, розслідується і береться на облік підприємством, на яке працівника переведено або на якому він виконував роботу за сумісництвом.

26. Нещасний випадок, що стався з працівником під час виконання роботи під керівництвом посадових осіб підприємства, на якому він працює, на виділеній території, об'єкті, дільниці іншого підприємства, розслідується і береться на облік підприємством, працівником якого є потерпілий. У розслідуванні такого нещасного випадку бере участь представник підприємства, на якому стався нещасний випадок.

31. Нещасний випадок, що стався з водієм, машиністом, пілотом, а також членами екіпажу (бригади) транспортного засобу (автомобіля, поїзда, літака, морського та річкового судна тощо) під час перебування в рейсі внаслідок катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті, розслідується відповідно до цього Порядку з використанням матеріалів розслідування такої катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті, підготовлених відповідними органами.

Відомості про обставини і причини катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті, що призвела до настання нещасного випадку, а також осіб, які допустили порушення вимог законодавства, незалежно від порушення кримінальної

справи передаються у 10-денний строк після закінчення розслідування відповідними органами підприємству, працівником якого є потерпілий, або робочому органі виконавчої дирекції Фонду (у разі, коли нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно).

Якщо роботодавець або робочий орган виконавчої дирекції Фонду (у разі, коли нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно) не отримав від відповідних органів зазначених відомостей протягом місяця з моменту катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті, комісія складає акти за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і в пункті 10 акта за формою Н-1 зазначає найменування органу, який безпосередньо проводить розслідування, безпосередніх учасників дорожнього руху та осіб, які користувалися транспортним засобом, але не причетні до керування.

Затверджені акти за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) надсилаються відповідним органам в установленому порядку.

Після отримання роботодавцем або робочим органом виконавчої дирекції Фонду (у разі, коли нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно) відомостей про обставини і причини катастрофи, аварії та пригоди (події) на транспорті, а також осіб, які допустили порушення вимог законодавства, ним складається висновок за формою Т-1 згідно з додатком 9.

Висновок за формою Т-1 надсилається у триденний строк після його погодження з територіальним органом Держгірпромнагляду та робочим органом виконавчої дирекції Фонду за місцем настання нещасного випадку роботодавцем або робочим органом виконавчої дирекції Фонду (у разі, коли нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно) представникам органів та установ, яким надіслано акти за формою Н-5 і Н-1.

Матеріали розслідування катастрофи, аварії та пригоди (події) на транспорті, підготовлені відповідними органами, зберігаються разом з матеріалами розслідування.

Акт за формою Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) на кожного потерпілого під час перебування в рейсі внаслідок катастрофи, аварії та пригоди (події) на транспорті, що користувався транспортним засобом, але не причетний до керування, складається без використання зазначених матеріалів.

32. Нещасний випадок, що стався з громадянином України, іноземцем та особою без громадянства, що входять до складу екіпажу (бригади) транспортного засобу (автомобіля, поїзда, літака, морського та річкового судна тощо), під час перебування за кордоном (у портах, аеропортах, доках, станціях, судноремонтних заводах, майстернях тощо), розслідується відповідно до цього Порядку, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

Спеціальне розслідування нещасних випадків

36. Спеціальному розслідуванню підлягають:

- нещасні випадки із смертельними наслідками;
- групові нещасні випадки, які сталися одночасно з двома і більше працівниками, незалежно від ступеня тяжкості отриманих ними травм;
- випадки смерті працівників на підприємстві;
- випадки зникнення працівників під час виконання трудових (посадових) обов'язків;

— нещасні випадки, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого.

Спеціальне розслідування нещасних випадків, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого, проводиться за рішенням Держгірпромнагляду або його територіальних органів залежно від характеру і ступеня тяжкості травми.

Якщо територіальним органом Держгірпромнагляду протягом доби не прийнято рішення про проведення спеціального розслідування такого нещасного випадку, розслідування проводиться роботодавцем або Фондом за місцем настання нещасного випадку згідно з пунктами 3-32 цього Порядку.

Віднесення нещасних випадків до таких, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого, здійснюється відповідно до Класифікатора розподілу травм за ступенем тяжкості, затвердженого МОЗ.

37. Про груповий нещасний випадок, нещасний випадок із смертельним наслідком, нещасний випадок, що спричинив тяжкі наслідки, випадок смерті або зникнення працівника під час виконання трудових (посадових) обов'язків роботодавець зобов'язаний протягом однієї години повідомити з використанням засобів зв'язку та протягом трьох годин подати на паперовому носії повідомлення згідно з додатком 2:

- територіальному органу Держгірпромнагляду за місцезнаходженням підприємства;

- органу прокуратури за місцем настання нещасного випадку;

- Фондові за місцезнаходженням підприємства;

- органу управління підприємства (у разі його відсутності — місцевій держадміністрації);

- закладові державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством (у разі виявлення гострих професійних захворювань (отруєнь);

- первинній організації профспілки незалежно від членства потерпілого в профспілці (у разі наявності на підприємстві кількох профспілок — профспілці, членом якої є потерпілий, а у разі відсутності профспілки — уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці);

- органу галузевої профспілки вищого рівня, а у разі його відсутності — територіальному профоб'єднанню за місцем настання нещасного випадку;

- органу з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій за місцем настання нещасного випадку (у разі необхідності).

У разі коли стався нещасний випадок із смертельним наслідком, нещасний випадок, що спричинив тяжкі наслідки, а також випадок смерті або зникнення під час виконання трудових (посадових) обов'язків фізичної особи-підприємця чи особи, що забезпечує себе роботою самостійно, робочий орган виконавчої дирекції Фонду зобов'язаний негайно передати з використанням засобів зв'язку повідомлення згідно з додатком 2:

- територіальному органу Держгірпромнагляду за місцем настання нещасного випадку;

- органу прокуратури за місцем настання нещасного випадку;

- місцевій держадміністрації;

- територіальному профоб'єднанню за місцем настання нещасного випадку;

- закладові державної санітарно-епідеміологічної служби за місцем настання нещасного випадку (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння);

– органів з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій (у разі необхідності).

Зазначені у цьому пункті органи та організації негайно повідомляють про нещасний випадок органи та організації вищого рівня.

Повідомлення надсилається також у разі, коли смерть потерпілого настала внаслідок нещасного випадку, що стався раніше. Спеціальне розслідування такого нещасного випадку проводиться в установленому порядку з використанням матеріалів раніше проведеного розслідування.

38. Спеціальне розслідування нещасного випадку (крім випадків, передбачених пунктом 39 цього Порядку) проводиться комісією із спеціального розслідування нещасного випадку (далі – спеціальна комісія), утвореною територіальним органом Держгірпромнагляду за місцезнаходженням підприємства або за місцем настання нещасного випадку, у разі, коли нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно, або внаслідок дорожньо-транспортної пригоди (події) за погодженням з органами, представники яких входять до її складу.

До складу спеціальної комісії входять:

- посадова особа територіального органу Держгірпромнагляду (голова комісії);
- представник Фонду за місцезнаходженням підприємства або за місцем настання нещасного випадку в разі, коли нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно, або внаслідок дорожньо-транспортної пригоди;
- представник органу управління підприємства або місцевої держадміністрації у разі, коли зазначений орган відсутній або нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно, або внаслідок дорожньо-транспортної пригоди;
- представник роботодавця або роботодавця (у виняткових випадках);
- представник первинної організації профспілки незалежно від членства потерпілого в профспілці (у разі наявності на підприємстві кількох профспілок – представник профспілки, членом якої є потерпілий, а у разі відсутності профспілки – уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці);
- представник профспілкового органу вищого рівня або територіального профоб'єднання за місцем настання нещасного випадку;
- представник закладу державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством, або такого закладу за місцем настання нещасного випадку, якщо він стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно, у разі розслідування випадку гострого професійного захворювання (отруєння);
- представник Держсільгоспінспекції у разі, коли нещасний випадок стався під час експлуатації зареєстрованих в ній сільськогосподарських машин (тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, тракторних причепів, обладнання тваринницьких ферм, посівних та збиральних машин).

Потерпілий, члени його сім'ї або уповноважена особа, яка представляє його інтереси, не входять до складу спеціальної комісії, але мають право брати участь у засіданнях спеціальної комісії, висловлювати свої пропозиції, додавати до матеріалів розслідування документи, що стосуються нещасного випадку, викладати особисту думку щодо обставин і причин нещасного випадку та одержувати від голови спеціальної комісії інформацію про хід проведення розслідування.

Голова спеціальної комісії зобов'язаний письмово поінформувати потерпілого, членів його сім'ї або уповноважену особу, яка представляє його інтереси, про їх права і запросити до співпраці.

Факт перебування потерпілого у трудових відносинах з роботодавцем, якщо відповідні документи не оформлені роботодавцем, але потерпілий фактично допущений до роботи, підтверджується в установленому порядку Держпраці на запит голови спеціальної комісії або у судовому порядку.

Роботодавець (у разі, коли постраждав роботодавець, орган, до сфери управління якого належить підприємство, а у разі його відсутності — місцева держадміністрація або виконавчий орган місцевого самоврядування) зобов'язаний створити належні умови (надати приміщення, засоби зв'язку, автотранспорт тощо) і сприяти роботі спеціальної комісії з метою своєчасного і об'єктивного спеціального розслідування нещасного випадку.

39. Спеціальне розслідування групового нещасного випадку, під час якого загинуло від двох до чотирьох осіб, проводиться спеціальною комісією, яка утворюється Держгірпромнаглядом або за дорученням його територіальним органом і до складу якої входять представники органів, зазначених в абзацах третьому — дев'ятому пункту 37 цього Порядку, за погодженням з такими органами.

Спеціальне розслідування групового нещасного випадку, під час якого загинуло п'ять і більше осіб або травмовано десять і більше осіб, проводиться спеціальною комісією, яка утворюється Держгірпромнаглядом. До складу такої комісії входять керівники Держгірпромнагляду, органу управління підприємства, місцевого органу виконавчої влади, виконавчої дирекції Фонду, галузевого або територіального об'єднання профспілок, представники роботодавця, відповідних первинних організацій профспілок, уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці (у разі відсутності на підприємстві профспілки), а також представники відповідного органу з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, закладів та установ охорони здоров'я та інших органів (у разі необхідності).

Спеціальне розслідування нещасних випадків, що сталися на ядерних установках, підконтрольних Держатомрегулюванню, проводиться комісією, яка утворюється Держатомрегулюванням.

40. Спеціальне розслідування нещасних випадків, що сталися під час катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті, проводиться з обов'язковим використанням матеріалів розслідування, підготовлених відповідними органами в установленому порядку.

Відомості про обставини і причини катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті, що призвели до нещасного випадку, а також осіб, які допустили порушення вимог законодавства, незалежно від порушення кримінальної справи передаються органами, які в установленому порядку проводять розслідування, у 10-денний строк після його закінчення голові спеціальної комісії.

Якщо голова спеціальної комісії не отримав протягом місяця з моменту катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті від зазначених органів таких відомостей, спеціальна комісія складає акти за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і в пункті 10 акта за формою Н-1 зазначає найменування органу, який проводить розслідування, безпосереднього учасника дорожнього руху та осіб, які користувалися транспортним засобом, але не причетні до керування.

Затверджені акти за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) надсилаються відповідним органам в установленому порядку.

Після отримання зазначених відомостей голова спеціальної комісії чи за його дорученням роботодавець або робочий орган виконавчої дирекції Фонду (у разі, коли нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем, чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно) складає висновок за формою Т-1.

Висновок за формою Т-1 надсилається у триденний строк після погодження з територіальним органом Держгірпромнагляду та Фондом за місцем настання нещасного випадку, представники яких брали участь у спеціальному розслідуванні, всім особам, яким надіслано акти за формою Н-5 і Н-1.

Матеріали розслідування катастрофи, аварії та пригоди (події) на транспорті, підготовлені відповідними органами, зберігаються разом з матеріалами спеціального розслідування.

Акт за формою Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) на потерпілих під час перебування в рейсі внаслідок катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті, що користувалися транспортним засобом, але не причетні до керування, складається без використання зазначених матеріалів.

41. Спеціальне розслідування нещасного випадку проводиться протягом 10 робочих днів. У разі потреби зазначений строк може бути продовжений органом, який утворив спеціальну комісію.

45. Під час спеціального розслідування роботодавець зобов'язаний:

1) зробити за рішенням спеціальної комісії фотознімки місця, де стався нещасний випадок, пошкоджених об'єктів, устаткування, інструментів, а також надати спеціальній комісії технічну документацію та інші необхідні матеріали;

2) створити належні умови для роботи спеціальної комісії (забезпечити приміщенням, засобами зв'язку, оргтехнікою, автотранспортом, канцелярським приладдям);

3) організувати у разі проведення розслідування випадків гострого професійного захворювання (отруєння) медичне обстеження інших працівників відповідної дільниці підприємства;

4) забезпечити проведення необхідних лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків, експертизи тощо;

5) організувати друкування, тиражування і оформлення в необхідній кількості матеріалів спеціального розслідування, зазначених у пунктах 50 і 51 цього Порядку;

6) організувати доставку тіла загиблого працівника, його ідентифікацію та відшкодувати пов'язані з цим витрати.

46. Роботодавець, працівником якого є потерпілий, компенсує витрати, пов'язані з діяльністю спеціальної комісії та залучених до її роботи експертів, інших спеціалістів. Відшкодування витрат, пов'язаних з відрядженням працівників, які є членами спеціальної комісії або залучені до її роботи, здійснюється роботодавцем у розмірах, передбачених нормами відшкодування витрат на відрядження за рахунком валових витрат шляхом переказу відповідної суми на реєстраційні рахунки бюджетних установ в органах Державної казначейської служби та поточні рахунки суб'єктів господарювання у банківських установах України.

47. За результатами спеціального розслідування складаються акти за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом), картка за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) стосовно кожного потерпілого, а також оформляються інші матеріали спеціального розслідування, зазначені у пунктах 50 і 51 цього Порядку.

Кількість примірників актів за формою Н-5 і Н-1, карток за формою П-5 визначається залежно від кількості потерпілих та органів, яким вони надсилаються відповідно до пунктів 52 і 53 цього Порядку.

В акті за формою Н-5 зазначається категорія аварії, внаслідок якої стався нещасний випадок.

Акти за формою Н-5 і Н-1 підписуються головою і всіма членами спеціальної комісії протягом п'яти днів після оформлення матеріалів спеціального розслідування. У разі незгоди із змістом акта (актів) член спеціальної комісії підписує його.

го (їх) з відміткою про наявність окремої думки, яку викладає письмово. Окрема думка додається до акта за формою Н-5 і є його невід'ємною частиною.

На вимогу потерпілого або членів його сім'ї чи уповноваженої особи, яка представляє його інтереси, голова спеціальної комісії зобов'язаний ознайомити їх з матеріалами спеціального розслідування.

У разі настання групового нещасного випадку із смертельними наслідками, який стався внаслідок аварії, за умови визнання спеціальною комісією нещасного випадку таким, що пов'язаний з виробництвом, складаються, підписуються і затверджуються протягом десяти робочих днів з моменту її утворення тимчасові акти за формою Н-1 на кожного потерпілого для здійснення страхових виплат. Після завершення спеціального розслідування такі акти замінюються на постійні.

48. У разі коли спеціальна комісія з розслідування випадку зникнення потерпілого під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків зробить висновок, що зникнення зумовлено настанням нещасного випадку, пов'язаного з виробництвом, акт за формою Н-5 з таким висновком видається сім'ї потерпілого або уповноваженій особі, яка представляє її інтереси, для звернення до суду із заявою про оголошення потерпілого померлим.

Після оголошення судом потерпілого померлим орган Держгірпромнагляду, який утворив дану комісію, відповідно до акта за формою Н-5 складає акт за формою Н-1, а роботодавець бере такий нещасний випадок на облік згідно з цим Порядком.

52. Роботодавець зобов'язаний у п'ятиденний строк після затвердження акта за формою Н-5:

- видати наказ про вжиття запропонованих спеціальною комісією заходів та запобігання виникненню подібних нещасних випадків, який обов'язково додається до матеріалів спеціального розслідування, а також притягти згідно із законодавством до відповідальності працівників, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці, посадових інструкцій та інших актів підприємств з цих питань. Про вжиття запропонованих заходів роботодавець повідомляє у письмовій формі органи, які брали участь у проведенні розслідування, у зазначені в акті за формою Н-5 строки;

- надіслати за рахунок підприємства копії матеріалів спеціального розслідування, зазначених у пунктах 50 і 51 цього Порядку, органам прокуратури, іншим органам, представники яких брали участь у проведенні спеціального розслідування, Держгірпромнагляду, Фонду, а у разі проведення розслідування випадків виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) також установі державної санітарно-епідеміологічної служби, яка здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством, де працює потерпілий.

Примірники затверджених актів за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння)) надсилається:

- потерпілому, членам його сім'ї або уповноваженій особі, яка за довіреністю представляє його інтереси;

- Фондові за місцезнаходженням підприємства;

- територіальному органу Держгірпромнагляду за місцезнаходженням підприємства.

Примірники затверджених актів Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння)) разом з іншими матеріалами спеціального розслідування зберігаються на підприємстві протягом 45 років, у разі реорганізації підприємства передаються його правонаступникові, який бере на облік нещасний випадок, а у разі ліквідації підприємства — до державного архіву.

53. У разі проведення спеціального розслідування нещасного випадку, який стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно, примірники затверджених актів за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) надсилаються у п'ятиденний строк з моменту затвердження акта за формою Н-5:

– потерпілому, членам його сім'ї або особі, яка за довіреністю представляє його інтереси;

Фондові, в якому зареєстровано фізичну особу-підприємця чи особу, що забезпечує себе роботою самостійно, разом з матеріалами спеціального розслідування.

Копії матеріалів спеціального розслідування надсилаються органам прокуратури, Держгірпромнагляду, іншим органам, представники яких брали участь у проведенні спеціального розслідування.

У разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) копія акта за формою Н-1 надсилається разом з примірником картки за формою П-5 також закладові державної санітарно-епідеміологічної служби за місцем настання нещасного випадку, який веде облік випадків гострих професійних захворювань (отруєнь).

Примірники затверджених актів Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) разом з іншими матеріалами спеціального розслідування зберігаються у робочому органі виконавчої дирекції Фонду протягом 45 років, у разі реорганізації робочого органу передаються його правонаступникові, який бере на облік нещасний випадок, а у разі ліквідації робочого органу – до державного архіву.

54. У разі надходження від роботодавця, робочого органу Фонду, представника профспілки, потерпілого або члена його сім'ї чи уповноваженої ним особи, яка представляє його інтереси, скарги або їх незгоди з висновками спеціальної комісії щодо обставин і причин настання нещасного випадку керівник Держгірпромнагляду або його територіального органу з метою забезпечення об'єктивності проведення спеціального розслідування має право призначити повторне (додаткове) спеціальне розслідування нещасного випадку спеціальною комісією в іншому складі, за результатами її роботи скасувати акти за формою Н-5 і Н-1, притягти до відповідальності посадових осіб підприємства та органів Держгірпромнагляду, які порушили вимоги цього Порядку.

Рішення спеціальної комісії в іншому складі щодо результатів повторного (додаткового) спеціального розслідування обставин і причин настання нещасного випадку може бути оскаржено лише у судовому порядку.

55. Орган управління підприємства, а у разі його відсутності місцева держадміністрація після одержання матеріалів спеціального розслідування повинні розглянути питання щодо обставин і причин настання нещасного випадку та розробити план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам.

56. За зверненням Держгірпромнагляду або його територіальних органів органи прокуратури подають інформацію про рішення, яке прийняте за результатами розгляду матеріалів спеціального розслідування.

Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин

57. Роботодавець на підставі актів за формою Н-5 і Н-1 подає державну статистичну звітність про потерпілих за формою, затвердженою Держстатом, та несе відповідальність за її достовірність.

58. Роботодавець зобов'язаний провести аналіз причин настання нещасних випадків за підсумками кварталу, півріччя і року та розробити і виконати план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам.

59. Органи управління підприємств, місцеві держадміністрації зобов'язані на підставі актів за формою Н-5 і Н-1 провести аналіз обставин і причин настання нещасних випадків за підсумками півріччя і року, довести його результати до відома підприємств, що належать до сфери їх управління, а також розробити і виконати план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам.

60. Органи державного управління охороною праці, органи державного нагляду за охороною праці, виконавча дирекція Фонду та її робочі органи, профспілки перевіряють відповідно до компетенції ефективність роботи з профілактики нещасних випадків і вживають заходів до усунення виявлених порушень вимог цього Порядку згідно з законодавством.

61. Облік ведуть:

— підприємства та їх органи управління — усіх нещасних випадків;

*Додаток 1
до Порядку*

(найменування лікувально-

профілактичного закладу,

ініціали та прізвище керівника)

ЕКСТРЕНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

про звернення потерпілого щодо настання нещасного випадку на виробництві

1. Прізвище, ім'я та по батькові потерпілого _____

2. Вік (повних років) _____

3. Місце проживання _____

4. Найменування і місцезнаходження підприємства, де працює потерпілий _____

5. Попередній діагноз _____

6. Дата: травмування (захворювання, отруєння) «____» _____ 20__ р.
встановлення діагнозу «____» _____ 20__ р.

госпіталізації «____» _____ 20__ р.

7. Місце госпіталізації _____
(найменування лікувально-профілактичного закладу)

8. небезпечний, шкідливий виробничий фактор, який спричинив травмування
захворювання, отруєння) _____

9. Дата і час передачі первинної інформації «____» _____ 20__ р.
____ год. ____ хв.

(посада особи, яка надіслала повідомлення)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

(посада особи, яка надіслала повідомлення)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

ПОВІДОМЛЕННЯ
про нещасний випадок

1. Дата і час настання нещасного випадку _____
2. Найменування підприємства та органу виконавчої влади, до сфери управління якого воно належить _____
3. Код підприємства згідно з:
ЄДРПОУ _____
КВЕД (класифікація видів економічної діяльності) _____
КОАТУУ (класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України) _____
- КОПФГ (класифікація організаційно-правових форм господарювання) _____
- КОДУ (класифікація органів державного управління) _____
4. Місцезнаходження та телефон підприємства, працівником якого є потерпілий _____
5. Місце, де стався нещасний випадок (виробництво, цех, діляниця, приміщення тощо), і його стисла характеристика _____
6. Відомості про потерпілого (потерпілих):
прізвище, ім'я та по батькові _____
характер травм _____
дата смерті _____
місце роботи _____
професія _____
дата народження (число, місяць, рік) _____
загальний стаж роботи _____
стаж роботи за професією (посадою) _____
сімейний стан _____
прізвище, ім'я та по батькові дітей із зазначенням року їх народження _____
7. Стислий опис обставин і ймовірні причини нещасного випадку (згідно з класифікатором, зазначеним у додатку 4 до Порядку проведення розслідувань та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві) _____
8. Ініціали та прізвище державного інспектора з охорони праці, який здійснює державний нагляд на підприємстві, де стався нещасний випадок _____
9. Ініціали та прізвище страхового експерта Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, закріпленого за підприємством, де стався нещасний випадок _____
10. Дата і час передачі інформації _____
11. Посада, ініціали та прізвище особи, яка передала інформацію _____
12. Причина несвоєчасної передачі інформації _____

керівник підприємства, установи, організації,
який надіслав повідомлення)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М.П.

Форма Н-5

ЗАТВЕРДЖУЮ

(посада роботодавця або керівника органу,
який утворив комісію з розслідування
(спеціального розслідування)
нещасного випадку (аварії)
(підпис) (ініціали та прізвище)
«___» _____ 20__ р.
М.П.

АКТ
проведення розслідування (спеціального розслідування)
нещасного випадку (аварії), що стався (сталася)
«___» _____ 20__ р. о ___ год. ___ хв.

на _____
(найменування підприємства, код згідно з ЄДРПОУ,
найменування органу, до сфери управління якого належить підприємство)

(дата складення акта) _____ (місце складення акта)
Комісія, утворена наказом від «___» _____ 20__ р. № _____.
найменування органу, який утворив комісію з розслідування

спеціального розслідування) нещасного випадку (аварії)
у складі голови _____ (прізвище, ім'я та по батькові) _____ (посада, місце роботи)
членів комісії _____ (прізвище, ім'я та по батькові) _____ (посада, місце роботи)
та за участю _____ (прізвище, ім'я та по батькові) _____ (посада, місце роботи)
провела з «___» _____ 20__ р. по «___» _____ 20__ р.
розслідування (спеціальне розслідування) нещасного випадку (аварії), що стався
(сталася) _____
(місце нещасного випадку (аварії),

кількість потерпілих, у тому числі із смертельним наслідком)
Роботу комісії продовжено згідно з наказом від «___» _____ 20__ р. № _____.
у зв'язку з _____
(зазначаються підстави для продовження строку проведення розслідування)

1. Відомості про потерпілого (потерпілих)

(прізвище, ім'я та по батькові, дата народження,
домашня адреса, професія (посада), загальний стаж роботи,
у тому числі на підприємстві, за професією;
дата проходження навчання, інструктажу, перевірки знань з охорони

праці, попереднього та періодичного медичного огляду, професійного добору;

наслідки нещасного випадку, діагноз, який встановив

лікувально-профілактичний заклад)

(відомості про членів сім'ї, які перебувають на утриманні

потерпілого, у разі нещасного випадку із смертельним наслідком –

прізвище, ім'я та по батькові, рік народження,

ступінь родинного зв'язку, рід занять)

2. Характеристика підприємства, об'єкта, ділянки та місця, де стався нещасний випадок (сталася аварія)

(стисла характеристика підприємства, об'єкта, ділянки та місця,

де стався нещасний випадок (сталася аварія), із зазначенням

відомостей про затверджений та фактичний режим роботи

підприємства, об'єкта (устаткування) до настання нещасного

випадку (аварії) (стан об'єкта (ділянки),

устаткування (конструкцій) і матеріалів перед нещасним випадком (аварією);

висновок про їх відповідність нормативним вимогам)

(відомості про аналогічні нещасні випадки (аварії), що сталися на підприємстві)

(опис організації роботи з охорони праці на підприємстві

та її недоліків (зазначаються тільки у разі групового

нещасного випадку та нещасного випадку із смертельним наслідком)

3. Обставини, за яких стався нещасний випадок (сталася аварія)

(опис подій, що сталися, робіт, що проводилися до настання

нещасного випадку (аварії), їх процесу з початку зміни

із зазначенням керівника робіт, його вказівок,

дій потерпілого (потерпілих) та інших осіб, причетних до настання

нещасного випадку (аварії) (послідовний виклад подій

із зазначенням небезпечних та шкідливих виробничих факторів,

які впливали на потерпілого (потерпілих), перелік машин,

інструментів, устаткування, експлуатація яких призвела

до нещасного випадку, небезпечних умов і дій потерпілого

(потерпілих) або інших осіб, характеру аварії)

(перелік заходів, вжитих для ліквідації наслідків нещасного випадку (аварії),

надзвичайної ситуації або плану локалізації аварійних ситуацій, висновки експертизи

(якщо проводилась), (відомості про осіб, що є свідками нещасного випадку,

із зазначення їх прізвищ, імен та по батькові, постійного місця проживання)

4. Причини настання нещасного випадку (аварії)

(основні технічні, організаційні та психофізіологічні причини

настання нещасного випадку (аварії), включаючи перевищення

гранично допустимого рівня небезпечних і шкідливих

виробничих факторів, невідповідність засобів колективного,

індивідуального та медичного захисту встановленим

вимогам та їх недостатність (якщо це вплинуло на подію)

(узагальнені результати проведеної органами державного

нагляду за охороною праці та іншими органами перевірки стану

охорони праці на підприємстві, які безпосередньо стосуються

нешасного випадку (у разі настання групового нещасного випадку

та нещасного випадку із смертельним наслідком)

5. Заходи щодо усунення причин настання нещасного випадку (аварії)

(заходи щодо усунення безпосередніх причин настання

нешасного випадку, запобігання подібним нещасним випадкам,

а також ліквідації наслідків аварії (у разі потреби)

6. Висновок комісії

(нешасний випадок визнано (не визнано) таким, що пов'язаний

з виробництвом, із зазначенням відповідного пункту Порядку

проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків,

професійних захворювань і аварій на виробництві)

(складається акт за формою Н-1 (у разі, коли випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом),

картка за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання чи отруєння)
(відомості про осіб, у тому числі потерпілого, працівників іншого підприємства
або сторонніх осіб, дії або бездіяльність яких призвели до настання нещасного випадку (аварії),
перелік порушень вимог законодавства про охорону праці, посадових
інструкцій тощо (із зазначенням статей, розділів, пунктів)
(пропозиції щодо притягнення до відповідальності осіб, дії або
бездіяльності яких призвели до настання нещасного випадку (аварії)
(дані про зустріч членів комісії з потерпілими або членами їх сімей чи уповноваженими особами,
які представляють їх інтереси, з метою розгляду питань щодо розв'язання соціальних проблем,
які виникли внаслідок нещасного випадку, пропозиції щодо їх розв'язання відповідними органами,
роз'яснення потерпілим або членам їх сімей чи уповноваженим особам, які представляють
їх інтереси, прав у зв'язку з настанням нещасного випадку)

7. Перелік матеріалів, що додаються

Голова комісії	_____	_____
	(підпис)	(ініціали та прізвище)
Члени комісії	_____	_____
	(підпис)	(ініціали та прізвище)
	_____	_____
	(підпис)	(ініціали та прізвище)

Примітки: 1. У пункті 1 у разі настання групового нещасного випадку зазначаються відомості про кожного потерпілого.

Відомості про членів сім'ї, які перебувають на утриманні потерпілого, можуть бути викладені у формі таблиці.

2. У пункті 2, якщо нещасний випадок стався внаслідок аварії, зазначаються категорія аварії, обсяги втрати продукції (у натуральному виразі та у гривнях) розмір матеріальних втрат, спричинених аварією (у гривнях).

3. У пункті 4 після викладення кожної причини відзначається, які вимоги законодавства про охорону праці та захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, інструкцій з безпечного проведення робіт і посадових інструкцій порушено (із зазначенням статті, розділу, пункту тощо).

4. У пункті 5 зазначаються заходи щодо усунення причин настання нещасного випадку (аварії), які можуть бути викладені у формі таблиці, із зазначенням строків і відповідальних за їх виконання.

Форма Н-1

ЗАТВЕРДЖУЮ

(посада роботодавця або керівника

органу, який утворив комісію

з розслідування нещасного випадку)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

«__» _____ 20__ р.

М.П.

АКТ № _____

про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом

(прізвище, ім'я та по батькові потерпілого,

його місце проживання)

1. Дата і час настання нещасного випадку

(число, місяць, рік,

годин, хвилин)

2. Найменування підприємства, працівником якого
є потерпілий _____

Місцезнаходження підприємства, працівником якого є потерпілий:

Автономна Республіка Крим, область, місто _____

район _____

населений пункт _____

Орган, до сфери управління

якого належить підприємство _____

Реєстраційні відомості про підприємство
(страхувальника) як платника єдиного
внеску на загальнообов'язкове державне
соціальне страхування:

реєстраційний номер страхувальника _____

дата реєстрації _____

найменування основного виду діяльності

та його код згідно з КВЕД _____

встановлений клас професійного

ризиків виробництва _____

Найменування і місцезнаходження підприємства,
де стався нещасний випадок _____

Цех, дільниця, місце, де стався нещасний випадок _____

3. Відомості про потерпілого:
стать _____

число, місяць, рік народження _____

професія (посада) _____

розряд (клас) _____

загальний стаж роботи _____

стаж роботи за професією
(посадою) _____

ідентифікаційний код _____

4. Проведення навчання та інструктажу з питань охорона праці:

навчання за професією чи роботою, під час

виконання якої стався нещасний випадок

(число, місяць, рік)
проведення інструктажу:

вступного _____

(число, місяць, рік)

первинного _____

(число, місяць, рік)

повторного _____

(число, місяць, рік)

цільового _____

(число, місяць, рік)

перевірка знань за професією чи видом роботи,

під час виконання якої стався нещасний випадок

(для робіт підвищеної небезпеки) _____

(число, місяць, рік)

Робота в умовах дії шкідливих або небезпечних факторів _____

5. Проходження медичного огляду:

попереднього _____

(число, місяць, рік)

періодичного _____

(число, місяць, рік)

6. Обставини, за яких стався нещасний випадок _____

Вид події _____

(згідно з класифікатором, зазначеним
у цьому додатку)

Шкідливий або небезпечний
фактор та його значення _____

7. Причини настання нещасного випадку:

основна _____

супутні _____

8. Устаткування, машини, механізми, транспортні засоби, інструменти і пристро-

зування, експлуатація яких призвела до настання нещасного випадку _____
(найменування, тип,

_____ марка, рік випуску, підприємство-виробник,

_____ дата останнього випробування (якщо воно проводилося)

9. Діагноз згідно з листком
непрацездатності або довідкою
лікувально-профілактичного закладу _____
Перебування потерпілого в стані алкогольного
чи наркотичного сп'яніння згідно
з медичним висновком _____
(так, ні або не визначалося)

10. Особи, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці,
або орган, який проводить розслідування _____
(прізвище, ім'я та по батькові,

_____ професія, посада, підприємство, порушення вимог

_____ законодавства про охорону праці із зазначенням статей, розділів,

_____ пунктів тощо, найменування відповідного органу,

_____ який проводить розслідування)

11. Свідки нещасного випадку _____
(прізвище, ім'я та по батькові,

_____ постійне місце проживання)

12. Заходи щодо усунення причин настання нещасного випадку:

Порядковий номер	Найменування заходу	Строк виконання	Виконавець	Відмітка про виконання

Голова комісії з розслідування
нещасного випадку _____
(посада) (підпис) (ініціали та прізвище)

Члени комісії _____
(посада) (підпис) (ініціали та прізвище)
_____ (посада) (підпис) (ініціали та прізвище)

« ____ » _____ 20__ р.

Примітки: 1. Акт складається з текстової і кодової частин, які заповнюються відповідно до міжгалузевих та галузевих класифікаторів з використанням установлених термінів.

Коди зазначаються в клітинках обов'язково.

2. У пункті 1:

у першому рядку число та місяць кодуються відповідно до їх порядкових номерів, рік — двома останніми цифрами, наприклад, дата «1 грудня 2010 р.» кодується так:

1 1 2 1 0 ;

у другому рядку зазначається і кодується час, коли стався нещасний випадок, наприклад, час «22 год. 30 хв.» кодується так:

2	2	3	0
---	---	---	---

.

3. У пункті 2 кодується:

- найменування підприємства відповідно до ЄДРПОУ;
- адреса підприємства – відповідно до КОАТУУ (класифікатора об’єктів адміністративно-територіального устрою України);
- найменування органу, до сфери управління якого належить підприємство, – відповідно до КОДУ (класифікації органів державного управління);
- найменування цеху, дільниці – відповідно до галузевого класифікатора, у разі його відсутності зазначається найменування цеху, дільниці відповідно до затвердженого переліку підрозділів підприємства.

4. У пункті 3:

стать кодується так:

1 – чоловіча, 2 – жіноча;

зазначається число, місяць і рік народження, а кодується число повних років потерпілого на час настання нещасного випадку, наприклад, 45 років кодуються так:

45

;

професія (посада), розряд (клас) записуються і кодуються відповідно до Державного класифікатора професій (ДК-003:2010). Якщо назва професії потерпілого не відповідає Державному класифікаторові професій, в кодовій частині ставиться нуль. У разі коли потерпілий має кілька професій, зазначається та професія, під час виконання роботи за якою стався нещасний випадок;

зазначається і кодується число повних років стажу роботи (загального, за основною професією (посадою), під час виконання якої стався нещасний випадок, наприклад, 5 років кодується так:

5

).

Якщо стаж становить менш як рік, в текстовій частині зазначається кількість місяців і днів, а в кодовій частині ставиться нуль.

5. Пункт 4 заповнюється відповідно до вимог Типового положення про навчання з питань охорони праці, затвердженого Держгірпромнаглядом. Дата проведення навчання та інструктажу з питань охорони праці кодується згідно з пунктом 1.

6. Пункт 5 заповнюється відповідно до Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого МОЗ. Дата проведення медичного огляду кодується згідно з пунктом 2.

7. У пункті 6:

дається стисла характеристика умов праці та дій потерпілого, викладається послідовність подій, що відбувалися перед настанням нещасного випадку, описується процес праці, а також зазначається, хто керував роботою або організував її

відомості про вид події зазначаються і кодуються відповідно до розділу 1 класифікатора, зазначеного у цьому додатку;

відомості про шкідливий або небезпечний фактор та його значення наводяться відповідно до ГОСТ 12.0.003 «Небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Класифікація»;

шкідливий фактор кодується відповідно до класифікатора, затвердженого МОЗ

8. У пункті 7 зазначаються і кодуються основна та супутні причини нещасного випадку відповідно до розділу 2 класифікатора, зазначеного в цьому додатку. Основна причина нещасного випадку зазначається і кодується першою.

Якщо причин нещасного випадку більш як три, інші причини зазначаються лише у текстовій частині.

9. У пункті 8 устаткування кодується відповідно до розділу 3 класифікатора, зазначеного в цьому додатку, наприклад, верстати металорізальні кодуються так:

381

;

устаткування гірничошахтне — 314.

10. У пункті 9 діагноз зазначається згідно з листком непрацездатності або довідкою лікувально-профілактичного закладу і кодується відповідно до Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10).

У разі перебування потерпілого в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння у кодовій частині відповідної графи ставиться цифра 1.

Дані про ступінь сп'яніння визначаються на підставі медичного висновку лікувально-профілактичного закладу, в якому проводився огляд потерпілого.

11. У пункті 10 зазначаються відомості про порушення потерпілим вимог законодавства про охорону праці, що стали причиною настання нещасного випадку, відповідно до пункту 7. Закони та інші нормативно-правові акти про охорону праці кодуються відповідно до Державного реєстру міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці.

12. У пункті 12 зазначається кожний захід окремо. Не потрібно зазначати заходи щодо накладення стягнень.

13. У тимчасовому акті пункти 7, 10 і 12 не заповнюються, а у пунктах 6, 8 і 9 зазначається інформація, яка встановлена на час складення тимчасового акта.

Класифікатор

1. Вид події, що призвела до нещасного випадку

01 — пригоди (події) на транспорті

01.1 — дорожньо-транспортна пригода на дорогах (шляхах) загального користування

у тому числі:

01.1.1 — наїзд транспортних засобів на потерпілого

01.2 — дорожньо-транспортна пригода на території підприємства

у тому числі:

01.2.1 — наїзд транспортних засобів на потерпілого

01.3 — авіаційна подія

01.4 — морська та річкова подія

01.5 — транспортна подія на залізничному транспорті

02 — падіння потерпілого

у тому числі:

02.1 — під час пересування

02.2 — з висоти

02.3 — в колодязь, ємність, яму тощо

03 — падіння, обрушення, обвалення предметів, матеріалів, породи, ґрунту тощо

у тому числі:

03.1 — обрушення, обвалення будівель, споруд та їх елементів

03.2 — обвалення та обрушення породи, ґрунту тощо

03.3 — падіння, зсув, перекидання технологічних транспортних засобів

03.4 — падіння устаткування (обладнання) або їх конструктивних елементів

04 — дія предметів та деталей, що рухаються, розлітаються, обертаються

у тому числі:

04.1 — дія рухомих і таких, що обертаються, деталей обладнання, машин і механізмів

04.2 — дія предметів, що розлітаються в результаті вибуху або руйнування пристів, посудин, які перебувають під тиском, у вакуумі

05 — ураження електричним струмом

у тому числі:

- 05.1 — у разі доторкання до ліній електропередачі та обірваних проводів
- 05.2 — у разі наближення на недопустиму відстань до струмоведучих частин, що перебувають під напругою
- 05.3 — у разі дії блискавки
- 06 — дія температур
- 06.1 — дія підвищених температур (крім пожежі)
- 06.2 — дія низьких температур (обмороження)
- 07 — дія шкідливих і токсичних речовин
- 08 — дія іонізуючого випромінювання
- 09 — показники важкості праці
- 10 — показники напруженості праці
- 11 — ушкодження внаслідок контакту з тваринами, комахами, іншими представниками фауни, а також флори
- 12 — утоплення
- 13 — асфіксія
- 14 — навмисне вбивство або травма, заподіяна іншою особою
- 15 — техногенна аварія
- 16 — стихійне лихо
- 17 — пожежа
- 18 — вибух
- 19 — самогубство
- 20 — зникнення працівника
- 21 — газодинамічне явище
- 22 — погіршення стану здоров'я
- 23 — інші види

2. Причини настання нещасного випадку

Технічні:

- 01 — конструктивні недоліки, недосконалість, недостатня надійність засобів виробництва
- 02 — конструктивні недоліки, недосконалість, недостатня надійність транспортних засобів
- 03 — неякісне розроблення або відсутність проектної документації на будівництво, реконструкцію виробничих об'єктів, будівель, споруд, інженерних комунікацій, обладнання, устаткування тощо
- 04 — неякісне виконання будівельних робіт
- 05 — недосконалість технологічного процесу, його невідповідність вимогам безпеки
- 06 — незадовільний технічний стан

у тому числі:

- 06.1 — виробничих об'єктів, будівель, споруд, інженерних комунікацій, території
- 06.2 — засобів виробництва
- 06.3 — транспортних засобів
- 07 — незадовільний стан виробничого середовища (перевищення гранично допустимого рівня небезпечних та шкідливих виробничих факторів)
- 08 — інші

Організаційні:

- 09 — незадовільне функціонування, недосконалість або відсутність системи управління охороною праці
 - 10 — недоліки під час навчання безпечним прийомом праці
- у тому числі:*
- 10.1 — відсутність або неякісне проведення інструктажу

- 10.2 — допуск до роботи без навчання та перевірки знань з охорони праці
 - 11 — неякісне розроблення, недосконалість інструкцій з охорони праці або їх відсутність
 - 12 — відсутність у посадових інструкціях визначення функціональних обов'язків з питань охорони праці
 - 13 — порушення режиму праці та відпочинку
 - 14 — відсутність або неякісне проведення медичного обстеження (професійного відбору)
 - 15 — невикористання засобів індивідуального захисту через незабезпеченість ними
 - 16 — виконання робіт з відключеними, несправними засобами колективного захисту, системами сигналізації, вентиляції, освітлення тощо
 - 17 — залучення до роботи працівників не за спеціальністю (професією)
 - 18 — порушення технологічного процесу
 - 19 — порушення вимог безпеки під час експлуатації обладнання, устаткування, машин, механізмів тощо
 - 20 — порушення вимог безпеки під час експлуатації транспортних засобів
 - 21 — порушення правил безпеки руху (польотів)
 - 22 — незастосування засобів індивідуального захисту (у разі їх наявності)
 - 23 — незастосування засобів колективного захисту (у разі їх наявності)
 - 24 — порушення трудової і виробничої дисципліни
 - у тому числі:
 - 24.1 — невиконання посадових обов'язків
 - 24.2 — невиконання вимог інструкцій з охорони праці
 - 25 — інші
- Психофізіологічні:**
- 26 — алкогольне, наркотичне, токсикологічне отруєння
 - 27 — алкогольне, наркотичне, токсикологічне сп'яніння
 - 28 — низька нервово-психічна стійкість
 - 29 — незадовільні фізичні дані або стан здоров'я
 - 30 — незадовільний психологічний клімат у колективі
 - 31 — травмування (смерть) внаслідок протиправних дій інших осіб
 - 32 — особиста необережність потерпілого
 - 33 — інші причини

3. Обладнання, устаткування, машини, механізми, транспортні засоби, експлуатація яких призвела до настання нещасного випадку

- 311 — устаткування енергетичне
- 313 — устаткування для чорної та кольорової металургії
- 314 — устаткування гірничошахтне
- 315 — устаткування підіймально-транспортне (крани)
- 316 — устаткування підіймально-транспортне (конвеєри)
- 317 — устаткування підіймально-транспортне (крім кранів і конвеєрів)
- 318 — устаткування і рухомий склад залізниць
- 331 — машини електричні малої потужності
- 332 — електродвигуни змінного струму потужністю від 0,25 кВт і більше
- 334 — електродвигуни вибухозахищені, врубово-комбайнові і електробури
- 336 — машини електричні постійного струму
- 337 — генератори змінного струму, перетворювачі, підсилювачі електромашинні, електростанції та електроагрегати живлення
- 338 — машини електричні великі, агрегати електромашинні, турбо- і гідрогенератори

- 341 — трансформатори і трансформаторне устаткування, апаратура високовольтна, силова перетворювальна техніка, прилади силові напівпровідникові, детектори ядерного і нейтронного випромінювання, електрохімічні перетворювачі інформації
- 342 — апарати електричні напругою до 1000 В
- 343 — комплектне обладнання напругою до 1000 В
- 344 — устаткування спеціальне технологічне, шинопроводи низької напруги
- 345 — електротранспорт (крім засобів міського транспорту і мотор-вагонних поїздів) електроустаткування для електротранспорту і підйально-транспортних машин
- 346 — устаткування світлотехнічне і вироби електроустановлювальні, лампи електричні, вироби культурно-побутового призначення і широкого вжитку
- 348 — джерела струму хімічні, фізичні, генератори електрохімічні та термоелектричні
- 361 — устаткування хімічне і запасні частини до нього
- 362 — устаткування для переробки полімерних матеріалів і запасні частини до нього
- 363 — насоси (відцентрові, парові та привідні поршневі)
- 364 — устаткування кисневе, кріогенне, компресорне, холодильне, для газополуменевого оброблення металів, насоси, агрегати вакуумні і високовакуумні, комплектні технологічні лінії, установки та агрегати
- 365 — устаткування целюлозно-паперове
- 366 — устаткування нафтопромислове, бурове, геологорозвідувальне і запасні частини до нього
- 367 — устаткування технологічне і апаратура для нанесення лакофарбового покриття на виробы машинобудування
- 368 — устаткування нафтогазопереробне
- 381 — верстати металорізальні
- 382 — машини ковальсько-пресові (без машин з ручним і ножним приводами)
- 383 — устаткування деревообробне
- 384 — устаткування технологічне для ливарного виробництва
- 385 — устаткування для гальванопокриття виробів машинобудування
- 386 — устаткування для зварювання тертям, холодного зварювання і допоміжне зварювальне обладнання
- 451 — автомобілі
- 452 — автомобілі спеціалізовані, автопоїзди, автомобілі-тягачі, кузови і фургони, причепа, тролейбуси, автотранспортувачі, мотоцикли, велосипеди
- 472 — трактори
- 473 — машини сільськогосподарські
- 474 — машини для тваринництва, птахівництва і кормо виробництва
- 481 — машини для землерийних і меліоративних робіт
- 482 — машини дорожні, устаткування для приготування будівельних сумішей
- 483 — устаткування і машини будівельні
- 484 — устаткування для промисловості будівельних матеріалів
- 485 — устаткування технологічне для лісозаготівельної і торф'яної промисловості, машинобудування комунальне
- 486 — устаткування для кондиціювання повітря і вентиляції
- 493 — устаткування і прилади для опалення і гарячого водопостачання
- 511 — устаткування технологічне і запасні частини до нього для легкої промисловості
- 512 — устаткування технологічне і запасні частини до нього для вироблення хімічного волокна
- 513 — устаткування технологічне і запасні частини до нього для харчової, м'ясної, молочної та рибної промисловості

514 — устаткування технологічне і запасні частини до нього для борошномельних, комбікормових підприємств та зерносховищ

515 — устаткування технологічне і запасні частини до нього для торгівлі, громадського харчування та блоків харчування, устаткування холодильне і запасні частини до нього, вироби культурно-побутового призначення та господарського вжитку

516 — устаткування поліграфічне і запасні частини до нього

517 — устаткування технологічне і запасні частини до нього для скляно-ситалової промисловості, кабельної промисловості, для розвантаження, розфасування та упакування мінеральних добрив і отрутохімікатів

525 — устаткування та оснащення спеціальне для ремонту та експлуатації тракторів і сільськогосподарських машин, транспортування та складської переробки вантажів, пуску і налагоджування, технічного обслуговування та ремонту машин і устаткування тваринницьких та птахівницьких ферм, а також конструкції, устаткування та оснащення споруд захищеного ґрунту

945 — устаткування медичне

947 — устаткування технологічне для медичної промисловості і запасні частини до нього

968 — устаткування, інвентар та приладдя для театральних-видовищних підприємств і закладів культури

*Додаток 6
до Порядку*

ПЕРЕЛІК

обставин, за яких настає страховий випадок державного соціального страхування громадян від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання

Виконання потерпілим трудових (посадових) обов'язків за режимом роботи підприємства, у тому числі у відрядженні.

Перебування на робочому місці, на території підприємства* або в іншому місці, пов'язаному з виконанням трудових обов'язків чи завдань роботодавця, починаючи з моменту прибуття потерпілого на підприємство до його відбуття, який повинен фіксуватися відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку, в тому числі протягом робочого та надурочного часу.

Підготовка до роботи та приведення в порядок після закінчення роботи знарядь виробництва, засобів захисту, одягу, а також виконання заходів особистої гігієни, пересування по території підприємства перед початком роботи і після її закінчення

Виконання завдань роботодавця в неробочий час, під час відпустки, у вихідні, святкові та неробочі дні за його письмовим розпорядженням.

Проїзд на роботу чи з роботи на транспортному засобі, що належить підприємству, або на іншому транспортному засобі, наданому роботодавцем відповідно до укладеного договору.

Використання власного транспортного засобу в інтересах підприємства з дозволу або за письмовим дорученням роботодавця чи керівника робіт.

Виконання дій в інтересах підприємства, на якому працює потерпілий, зокрема дій щодо запобігання аваріям або рятування людей та майна підприємства, будь-яких дій за дорученням роботодавця, участь у спортивних змаганнях, інших масових заходах та акціях, які проводяться підприємством самостійно або за рішенням вищих органів за наявності відповідного рішення (наказу, розпорядження тощо) роботодавця.

* Під територією підприємства слід розуміти земельну ділянку, яка надана йому у користування, а також ділянка, яка віднесена до території підприємства згідно з рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради.

Ліквідація наслідків аварії, надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру на виробничих об'єктах і транспортних засобах, що використовуються підприємством.

Надання підприємством шефської (благодійної) допомоги іншим підприємствам, установам, організаціям за наявності відповідного рішення (наказу, розпорядження тощо) роботодавця.

Перебування потерпілого у транспортному засобі або на його стоянці, на території вахтового селища, у тому числі під час змінного відпочинку, якщо настання нещасного випадку пов'язане з виконанням потерпілим трудових обов'язків або з впливом на нього небезпечних чи шкідливих виробничих факторів або середовища.

Прямуювання потерпілого до об'єкта (між об'єктами) обслуговування за затвердженими маршрутами або до будь-якого об'єкта за дорученням роботодавця.

Прямуювання потерпілого до/чи з місця відрядження згідно з установленим завданням, у тому числі на транспорті будь-якого виду та форми власності.

Раптова серцева смерть потерпілого внаслідок гострої серцево-судинної недостатності під час перебування на підземних роботах (видобування корисних копалин, будівництво, реконструкція, технічне переоснащення і капітальний ремонт шахт, рудників, копалень, метрополітенів, підземних каналів, тунелів та інших підземних споруд, проведення геологорозвідувальних робіт) або після підйому потерпілого на поверхню з даною ознакою, що підтверджено медичним висновком.

Скоєння самогубства працівником плавскладу на суднах морського, річкового та рибопромислового флоту в разі перевищення обумовленого колективним договором строку перебування у рейсі або його смерті під час перебування у рейсі внаслідок впливу психофізіологічних, небезпечних чи шкідливих виробничих факторів.

Оголошення потерпілого померлим унаслідок його зникнення, пов'язаного з нещасним випадком, під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків.

Заподіяння тілесних ушкоджень іншою особою або вбивство потерпілого під час виконання чи у зв'язку з виконанням ним трудових (посадових) обов'язків або дій в інтересах підприємства, незалежно від порушення кримінальної справи, крім випадків з'ясування потерпілим та іншою особою особистих стосунків невикробничого характеру, що підтверджено висновком компетентних органів.

Одержання потерпілим травми або інших ушкоджень внаслідок погіршення стану його здоров'я, яке сталося під впливом небезпечного виробничого фактора чи середовища у процесі виконання трудових (посадових) обов'язків, що підтверджено медичним висновком.

Раптове погіршення стану здоров'я потерпілого під час виконання трудових (посадових) обов'язків унаслідок впливу небезпечних чи шкідливих виробничих факторів та/або важкості чи напруженості трудового процесу, що підтверджено медичним висновком, або непроходження ним обов'язкового медичного огляду, передбаченого законодавством, а робота, що виконувалася, протипоказана потерпілому відповідно до медичного висновку про стан його здоров'я.

Перебування потерпілого на території підприємства або в іншому місці роботи під час перерви для відпочинку та харчування, яка встановлюється згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, технологічної перерви, а також під час перебування потерпілого на території підприємства у зв'язку з проведенням виробничої наради, отриманням заробітної плати, проходженням обов'язкового медичного огляду тощо або проведенням з дозволу чи за ініціативою роботодавця професійних та кваліфікаційних конкурсів, спортивних змагань та тренувань чи заходів, передбачених колективним договором, якщо настання нещасного випадку пов'язано з впливом небезпечних чи шкідливих виробничих факторів, що підтверджено медичним висновком.

Вплив на здоров'я потерпілого шкідливих чи небезпечних виробничих факторів, унаслідок яких у нього виявлено професійне захворювання.

ЖУРНАЛ
реєстрації осіб, що потерпіли від нещасних випадків на виробництві*
(найменування підприємства, робочого органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування
від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань)

Порядковий номер	Дата і час події	Прізвище, ім'я та по батькові потерпілого	Професія (посада)	Місце події (цех, дільниця, об'єкт тощо)	Обставини і причини настання нещасного випадку	Наслідки нещасного випадку, діагноз захворювання (отруєння), пов'язаний з умовами праці	Заходи щодо запобігання нещасним випадкам	Відмітка про виконання заходів	Дата видачі актів за формою Н-5 і Н-1, прізвище, ім'я та по батькові, підпис особи, яка їх отримала	Прізвище, ім'я та по батькові, підпис особи, яка зареєструвала нещасний випадок

*Журнал зберігається на підприємстві протягом 45 років.

Форма Н-2

(найменування підприємства,
код згідно з ЄДРПОУ,
реєстраційні відомості
про підприємство як платника
єдиного внеску на
загальнообов'язкове

(найменування організації,
прізвище, ім'я та по батькові
її керівника чи особи,
яким надсилається повідомлення,
соціальне страхування)
державне адреса)

ПОВІДОМЛЕННЯ
про наслідки нещасного випадку, що стався
«___» _____ 20__ р.

з _____
(професія (посада), прізвище, ім'я та по батькові потерпілого)
(акти за формою Н-5 і Н-1 (у разі наявності) про нещасний випадок ві-
«___» _____ 20__ р. № _____)

1. Діагноз згідно з листком непрацездатності
або довідкою лікувально-профілактичного закладу _____

2. Найменування лікувально-профілактичного закладу, що встановив діагно:

3. Наслідок нещасного випадку _____

(потерпілий одужав, переведений на легшу роботу,

установлено інвалідність I, II, III групи, помер)

4. Тривалість виконання потерпілим легшої роботи, _____
робочих днів _____

5. Звільнено (згідно з листком непрацездатності) від роботи
з «___» _____ 20__ р. по «___» _____ 20__ р.,

тривалість тимчасової непрацездатності, робочих днів _____

6. Витрати підприємства, зумовлені нещасним випадком (усього),
гривень _____

у тому числі за рахунок коштів Фонду соціального
страхування від нещасних випадків та професійного
захворювання (далі – Фонд) _____

а саме:

1) сума відшкодування витрат згідно з листком
непрацездатності, усього _____

у тому числі за рахунок коштів Фонду _____

2) сума витрат на поховання потерпілого,
усього _____

у тому числі за рахунок коштів Фонду _____

3) сума відшкодування втрат потерпілому в разі
його переведення на легшу роботу,
усього _____

у тому числі за рахунок коштів Фонду _____

4) сума штрафів, що сплачена посадовими особами підприємства
за порушення вимог законодавства про охорону праці,
пов'язаних з нещасним випадком,
у тому числі за його приховування _____

5) вартість зіпсованого у зв'язку з нещасним
випадком (аварією) устаткування, інструменту,
зруйнованих будівель, споруд _____

6) інші витрати _____

у тому числі за рахунок коштів Фонду _____

Роботодавець _____
(підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Головний бухгалтер _____
(підпис) _____ (ініціали та прізвище)

М.П.

Примітки: 1. Кодування повідомлення є обов'язковим.

2. Пункт 1 кодується згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10).

3. У пунктах 4 і 5 тривалість тимчасової непрацездатності кодується за кількістю робочих днів.

4. У пункті 6 зазначається загальна сума усіх витрат, у тому числі за рахунок коштів Фонду.

Сума виплат потерпілому зазначається згідно з листком непрацездатності.

Сума усіх витрат підприємства та сума виплат потерпілому визначається у гривнях.

*Додаток 11
до Порядку*

ПРОТОКОЛ

огляду місця, де стався нещасний випадок (сталася аварія)

«___» _____ 20__ р. о ___ год. ___ хв.

(професія (посада), прізвище, ім'я та по батькові потерпілого)

(найменування підприємства та органу,

до сфери управління якого воно належить)

Комісія у складі голови комісії _____
(прізвище та ініціали) _____ (посада, місце роботи)

членів комісії _____
(прізвище та ініціали) _____ (посада, місце роботи)

у період з ____ год. ____ хв. «__» _____ 20__ р. до ____ год. ____ хв. «__» _____ 20__ р. оглянула місце, де стався нещасний випадок (сталася аварія

(детально описується місце, де стався нещасний випадок,

наявність обладнання, устаткування, інструментів, пристосувань, їх

технічний стан і відповідність вимогам нормативно-правових актів

щодо безпечної експлуатації)

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали та прізвище)
Члени комісії _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

Додаток 1.
до Порядк

(найменування підприємства)

ЕСКІЗ
місця, де стався нещасний випадок (сталася аварія)
«__» _____ 20__ р. о __ год. __ хв.

з _____
(професія (посада), прізвище, ім'я та по батькові потерпілого)

До події	Після події	Прив'язка до території підприємства – копія генерального плану (плану гірничих робіт) з прив'язкою до запасних виходів
Окремі характерні місця, вузли, розрізи тощо	Окремі характерні місця, вузли, розрізи тощо	

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали та прізвище)
Члени комісії _____
(підпис) (ініціали та прізвище)
Ескіз склав _____
(посада) (підпис) (ініціали та прізвище)

ПРОТОКОЛ

опитування потерпілого (потерпілих), свідків та інших осіб,
причетних до нещасного випадку (аварії), що стався (сталася)

«___» _____ 20__ р. о ____ год. ____ хв.

З _____

(професія (посада), прізвище, ім'я та по батькові потерпілого)

або _____

(категорія і масштаб аварії)

Прізвище, ім'я та по батькові опитуваної особи _____

Професія (посада) _____

Місце проживання _____

Про нещасний випадок (аварію) розповів*:

Запитання та відповіді для уточнення:

запитання: _____

відповідь: _____

запитання: _____

відповідь: _____

запитання: _____

відповідь: _____

Протокол прочитав, з моїх слів записано вірно

(підпис) (ініціали та прізвище)

Опитування провів і протокол склав

(посада особи, що проводила опитування)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

«___» _____ 20__ р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

потерпілого (потерпілих), свідків та інших осіб,
причетних до нещасного випадку (аварії), що стався (сталася)

«___» _____ 20__ р. о ____ год. ____ хв.

З _____

(професія (посада), прізвище, ім'я та по батькові потерпілого)

або _____

(категорія і масштаб аварії)

(прізвище, ім'я та по батькові особи, що дає пояснення,

її професія (посада), місце роботи, місце проживання)

у довільній формі надаються пояснення відомих фактів, пов'язаних з подією, висловлюється думка щодо її обставин і причин. Зазначаються посадові особи, дії чи бездіяльність яких стали основною або супутньою причиною нещасного випадку (аварії), а також висловлюються пропозиції щодо запобігання подібним подіям)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

«___» _____ 20__ р.

*Розповідь про подію, що розслідується, викладається у довільній формі.

**3.9 Постанова Кабінету Міністрів України
від 8 жовтня 1997 р. № 1128 «Про забезпечення колісних транспортних засобів
первинними засобами пожежогасіння»**

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

08.10.1997 р.

Київ

№ 1128

Про забезпечення колісних транспортних засобів первинними засобами пожежогасіння

(Назва Постанови із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 934 від 03.09.2009,

Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 873 від 04.06.2003 № 934 від 03.09.2009)

З метою запобігання загибелі (травмуванню) під час пожеж і займань пасажирів, що перевозяться колісним транспортним засобом, Кабінет Міністрів України

ПОСТАНОВЛЯЄ.

(Вступна частина із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 934 від 03.09.2009)

1. Затвердити норми оснащення вогнегасниками колісних транспортних засобів, що додаються.

(Абзац перший пункту 1 в редакції Постанови КМ № 934 від 03.09.2009)

Власникам колісних транспортних засобів забезпечити ці засоби до 2011 року первинними засобами пожежогасіння або аналогічними сертифікованими засобами з відповідними технічними характеристиками.

(Абзац другий із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 934 від 03.09.2009)

2. Міністерству з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи вжити заходів для залучення підприємств, що входять до складу Українського пожежного концерну «Укрпожсервіс», інших вітчизняних виробників до розроблення, виробництва та постачання на внутрішній ринок України первинних засобів пожежогасіння, зазначених у нормах, затверджених цією постановою.

(Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 873 від 04.06.2003, № 934 від 03.09.2009)

3. Міністерству з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Міністерству внутрішніх справ і Міністерству транспорту та зв'язку здійснювати контроль за виконанням цієї постанови.

(Пункт 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 873 від 04.06.2003, № 934 від 03.09.2009)

Прем'єр-міністр України

В. Пустовойтенко

НОРМИ

оснащення вогнегасниками колісних транспортних засобів

Назва колісного транспортного засобу	Мінімальна кількість, тип та позначення вогнегасника
Легковий автомобіль загальної, спеціалізованого та спеціального призначення	один порошковий (закачного типу ВП-2(з) або з газом-витискувачем у балоні ВП-2) із зарядом вогнегасної речовини не менше 2 кг
Вантажний автомобіль загального, спеціалізованого та спеціального призначення з повною масою:	
не більше 3,5 т	один порошковий (закачного типу ВП-3(з) або з газом-витискувачем у балоні ВП-3) із зарядом вогнегасної речовини не менше 3 кг
від 3,5 т, але не більше 12 т	один порошковий (закачного типу ВП-5(з) або з газом-витискувачем у балоні ВП-5) із зарядом вогнегасної речовини не менше 5 кг
понад 12 т	один порошковий (закачного типу ВП-9(з) або з газом-витискувачем у балоні ВП-9) із зарядом вогнегасної речовини не менше 9 кг
Тричип, напівпричип з повною масою:	
від 0,75 т, але не більше 3,5 т	один порошковий (закачного типу ВП-3(з) або з газом-витискувачем у балоні ВП-3) із зарядом вогнегасної речовини не менше 3 кг
від 3,5 т, але не більше 10 т	один порошковий (закачного типу ВП-5(з) або з газом-витискувачем у балоні ВП-5) із зарядом вогнегасної речовини не менше 5 кг
понад 10 т	один порошковий (закачного типу ВП-9(з) або з газом-витискувачем у балоні ВП-9) із зарядом вогнегасної речовини не менше 9 кг
Автобус (пасажирський автомобіль), що має більше ніж 9 місць для сидіння з місцем водія включно, з повною масою:	
не більше 5 т	один порошковий (закачного типу ВП-3(з) або з газом-витискувачем у балоні ВП-3) із зарядом вогнегасної речовини не менше 3 кг
понад 5 т	один порошковий (закачного типу ВП-5(з) або з газом-витискувачем у балоні ВП-5) із зарядом вогнегасної речовини не менше 5 кг»

**3.10 Постанова Кабінету Міністрів України
від 22 грудня 2010 р. № 1166 «Про єдині вимоги до конструкції
та технічного стану колісних транспортних засобів, що експлуатуються»**

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

22.12.2010 р.

Київ

№ 1166

*Про єдині вимоги до конструкції
та технічного стану колісних транспортних засобів, що експлуатуються*

Відповідно до абзацу одинадцятого статті 4 Закону України «Про дорожній рух» та частини першої статті 20 Закону України «Про автомобільний транспорт» Кабінет Міністрів України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Установити, що конструкція та технічний стан колісних транспортних засобів, що експлуатуються, повинні відповідати єдиним вимогам згідно з додатком.
2. Міністерству інфраструктури за погодженням з Міністерством внутрішніх справ визначити вимоги до перевірки конструкції та технічного стану колісного транспортного засобу, методи такої перевірки, технологічні вимоги до засобів перевірки технічного стану, обслуговування і ремонту колісного транспортного засобу.

Прем'єр-міністр України

М. Азаров

*Додаток
до постанови Кабінету Міністрів України
від 22 грудня 2010 р. № 1166*

ЄДИНІ ВИМОГИ

до конструкції та технічного стану колісних транспортних засобів, що експлуатуються

1. Ці вимоги встановлюються до конструкції та технічного стану зареєстрованих в установленому порядку Державтоінспекцією колісних транспортних засобів, що експлуатуються (далі — колісний засіб).

Класифікацію колісних засобів наведено у додатку.

2. Вимоги до конструкції та технічного стану колісного засобу, технічного стану предметів спеціального обладнання залежно від призначення наведено в маркуванні колісного засобу, його складників, а також у:

— єдиних технічних приписах — Правилах Європейської економічної комісії ООН з поправками, що додаються до Угоди про прийняття єдиних технічних приписів для колісних транспортних засобів, предметів обладнання і частин, які можуть бути встановлені та/або використані на колісних транспортних засобах, і про умови взаємного визнання офіційних затверджень, виданих на основі цих приписів у 1958 році з поправками 1995 року, чинними на дату першої реєстрації колісного засобу;

— Європейській угоді, що доповнює Конвенцію про дорожній рух, відкриті для підписання у м. Відні 8 листопада 1968 р.;

— сертифікаті відповідності;

— документах з експлуатації та ремонту колісного засобу, затверджених його виробником;

- нормативних документах, зокрема технічних умовах;
- документах щодо переобладнання колісного засобу;
- міжнародних угодах України з питань автомобільних перевезень, що містять вимоги до конструкції та технічного стану колісного засобу.

3. Конструкція колісного засобу повинна відповідати ідентифікаційним даним, визначеним на дату його реєстрації (з урахуванням змін), згідно з документами, зазначеними у пункті 2 цих вимог.

4. Технічний стан колісного засобу загального призначення повинен відповідати вимогам щодо експлуатаційної безпечності систем управління, зокрема оглядовості з місця водія, установки світлотехнічного обладнання, інших частин електроустановки, шасі, рами та встановлених на ній складників колісного засобу, обсягу викидів забруднювальних речовин, рівня акустичного шуму, ступеня ущільнення порожнин складників колісного засобу, що містять робочу рідину, стану засобів запобігання надмірному забрудненню навколишнього природного середовища та створенню надмірного рівня електромагнітних завад, що передбачені документами, зазначеними в пункті 2 цих вимог.

5. Вимоги до технічного стану колісного засобу, призначеного для виконання спеціальних робочих функцій, повинні відповідати вимогам до технічного стану колісного засобу загального призначення, на базі якого він виготовлений.

Вимоги до технічного стану додаткових предметів спеціального обладнання повинні відповідати вимогам, що передбачені документами, зазначеними в пункті 2 цих вимог для колісних засобів:

- категорії L;
- категорій M2, M2G, M3 чи M3G, зокрема шкільних автобусів, автобусів для перевезення інвалідів;
- категорій M1, M1G чи N/M, що використовуються як пасажирські таксі;
- категорій N чи NG, що пристосовані для перевезення пасажирів;
- категорій M, N, N/M чи O, оснащених системами живлення двигунів стисненим природним чи зрідженим нафтовим газом;
- обладнаних як засоби швидкої та невідкладної медичної допомоги;
- пристосованих для навчання водінню;
- великогабаритних і великовагових;
- призначених для перевезення небезпечних вантажів.

*Додаток
до Єдиних загальних вимог*

КЛАСИФІКАЦІЯ колісних транспортних засобів

До колісних транспортних засобів (далі — колісний засіб) категорії L належать:

L1 — колісний засіб з двома колесами, робочий об'єм двигуна внутрішнього згоряння якого не перевищує 50 куб. сантиметрів або максимальна конструктивна швидкість якого не перевищує 50 кілометрів на годину в разі використання також двигуна іншого типу (двоколісний мопед);

L2 — колісний засіб з трьома колесами, робочий об'єм двигуна внутрішнього згоряння якого не перевищує 50 куб. сантиметрів або максимальна конструктивна швидкість якого не перевищує 50 кілометрів на годину в разі використання також двигуна іншого типу (триколісний мопед);

L3 — колісний засіб з двома колесами, робочий об'єм двигуна внутрішнього згоряння якого перевищує 50 куб. сантиметрів або максимальна конструктивна швидкість якого перевищує 50 кілометрів на годину в разі використання також двигуна іншого типу (мотоцикл);

L4 — колісний засіб з трьома колесами, асиметрично установленими відносно середньої поздовжньої вертикальної площини, робочий об'єм двигуна внутрішнього згоряння якого перевищує 50 куб. сантиметрів або максимальна конструктивна швидкість якого перевищує 50 кілометрів на годину в разі використання такого двигуна іншого типу (мотоцикл з боковим причепом);

L5 — колісний засіб з трьома колесами, симетрично розташованими відносно середньої поздовжньої вертикальної площини, робочий об'єм двигуна внутрішнього згоряння якого перевищує 50 куб. сантиметрів або максимальна конструктивна швидкість якого перевищує 50 кілометрів на годину в разі використання такого двигуна іншого типу (мототрицикл);

L6 — колісний засіб з чотирма колесами, маса якого у спорядженому стані не перевищує 350 кілограмів без урахування маси акумуляторних батарей, якщо в такому засобі застосовано електричний двигун; колісний засіб, обладнаний двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням, робочий об'єм якого не перевищує 50 куб. сантиметрів, або двигуном внутрішнього згоряння іншого типу потужністю (нетто) не більш як 4 кВт, або електричним двигуном з неперервною віддачею енергії, потужністю не більш як 4 кВт (легкий мотоквадрацикл);

L7 — колісний засіб з чотирма колесами, що належить до категорії L, маса якого у спорядженому стані, придатному для перевезення пасажирів, не перевищує 400 кілограмів (або 550 кілограмів для перевезення вантажів) без урахування маси акумуляторних батарей у разі використання електричного двигуна потужністю (нетто), яка не перевищує 15 кВт (мотоквадрацикл).

До колісних засобів категорії **M** належать самохідні колісні засоби, що мають не менш як чотири колеса та призначені для перевезення пасажирів (легкові автомобілі, автобуси), зокрема:

M1 — колісний засіб, що призначений для перевезення пасажирів, у якому кількість місць для сидіння, крім місця водія, не перевищує восьми;

M2 — колісний засіб, що призначений для перевезення пасажирів, у якому кількість місць для сидіння, крім місця водія, перевищує вісім, максимальною масою не більш як 5 тонн;

M3 — колісний засіб, що призначений для перевезення пасажирів, у якому кількість місць для сидіння, крім місця водія, перевищує вісім, максимальною масою більш як 5 тонн.

До колісних засобів категорії **N** належать колісні засоби, що мають не менш як чотири колеса і призначені для перевезення вантажів:

N1 — колісний засіб максимальною масою не більш як 3,5 тонни;

N2 — колісний засіб максимальною масою більш як 3,5 тонни, але не більш як 12 тонн;

N3 — колісний засіб максимальною масою більш як 12 тонн.

До колісних засобів категорії **Q** належать причепа (напівпричепа):

Q1 — максимальною масою не більш як 0,75 тонни;

Q2 — максимальною масою більш як 0,75 тонни, але не більш як 3,5 тонни;

Q3 — максимальною масою більш як 3,5 тонни, але не більш як 10 тонн;

Q4 — максимальною масою більш як 10 тонн.

Для позначення колісного засобу, що належить до категорій M, N та придатний для руху поза дорогами, використовується також літера G (наприклад M1 G). Колісні засоби категорій багатопільового призначення (вантажопасажирські), що позначаються літерами M/N, MG/NG, M1/N2 тощо, відносяться до категорій, передбачених документами з офіційного затвердження їх типу.

**3.11 Наказ Міністерства охорони здоров'я України
від 07.07.1998 р. № 187 «Про затвердження переліків лікарських засобів
у медичних аптечках транспортних засобів»**

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

НАКАЗ

07.07.1998 р.

Київ

№ 187

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України
20.07.1998 р. за № 465/2905 '

*Про затвердження переліків лікарських засобів
у медичних аптечках транспортних засобів*

(Із змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ № 270 від 07.09.98)

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.05.98 № 291-р з метою запобігання травматизму та вдосконалення порядку надання першої медичної допомоги потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод, своєчасного надання само- та взаємодопомоги учасникам цих пригод

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити:

1.1. Перелік лікарських засобів, які повинні бути в медичних аптечках першої медичної допомоги для пасажирських легкових з кількістю пасажирів до 9 осіб та зантажних транспортних засобів (автомобільна аптечка — 1), що додається.

1.2. Перелік лікарських засобів, які повинні бути в медичних аптечках першої медичної допомоги для пасажирських транспортних засобів з кількістю пасажирів понад 9 осіб (автомобільна аптечка — 2), що додається.

2. Відповідальність за виготовлення достатньої кількості медичних аптечок першої медичної допомоги транспортних засобів покласти на Укрмедпостач (Петренко М. Я.).

3. Вважати таким що втратив чинність на території України, додаток № 6 до наказу МОЗ СРСР від 04.01.83 № 3 «Про профілактику дорожньо-транспортних пригод та удосконалення системи надання медичної допомоги постраждалим при дорожньо-транспортних пригодах».

4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра Коротка О. Ш.

Міністр

А. М. Сердюк

ПЕРЕЛІК

лікарських засобів, які повинні бути у медичних аптечках першої медичної допомоги
для пасажирських легкових з кількістю пасажирів до 9 осіб
та вантажних транспортних засобів (автомобільна аптечка – 1)

1. Засоби для зупинки кровотечі, накладання пов'язок при травмах

- 1.1. Джгут для зупинки кровотечі – 1 од.
- 1.2. Бинт стерильний 5 м × 10 см – 1 од.
- 1.3. Серветки з хлоргексидином 6 см × 10 см – 2 од.
(Підпункт 1.3 пункту 1 в редакції Наказу МОЗ № 270 від 07.09.98)
- 1.4. Серветки кровоспинні з фурагіном 6 см × 10 см – 2 од.
(Підпункт 1.4 пункту 1 в редакції Наказу МОЗ № 270 від 07.09.98)
- 1.5. Пакет перев'язочний стерильний – 1 од.
- 1.6. Лейкопластир в рулоні 5 см × 5 м – 1 од.
- 1.7. Пластир бактерицидний 2,3 см × 7,2 см – 4 од.
- 1.8. Косинка медична перев'язочна 50 см × 50 см – 1 од.

2. Антисептичні засоби

- 2.1. Розчин йоду 5 % – 10 мл – 1 фл.

3. Знеболюючі та серцеві засоби

- 3.1. Буторфанолу тартрат 0,2 % – 1 мл у шприц-тюбику – 2 од.
(Підпункт 3.1 пункту 3 в редакції Наказу МОЗ № 270 від 07.09.98)
- 3.2. Нітрогліцерин 1 % в капсулах (0,0005) – 20 капс.

4. Додаткові засоби

- 4.1. Ножиці з тупими кінцями – 1 од.
- 4.2. Рукавички медичні № 8 з поліетилену – 1 пара
- 4.3. Плівка (клапан) для проведення штучної вентиляції легенів – 1 од.
- 4.4. Сульфацил натрію 20 % – 1 мл у шприц-тюбику – 2 од.
- 4.5. Булавки англійські – 6 од.
(Підпункт 4.6 пункту 4 виключено на підставі Наказу МОЗ № 270 від 07.09.98)
- 4.6. Портативний апарат для штучної вентиляції легенів – 1 од.
5. Інструкція про користування засобами автомобільної аптечки
(Пункт 5 в редакції Наказу МОЗ № 270 від 07.09.98)
6. Футляр для аптечки – 1 од.

Необхідно своєчасно поновлювати або замінювати лікарські засоби після їх використання чи закінчення терміну дії.

Начальник Головного управління
лікувально-профілактичної допомоги

В. А. Піщиков

ПЕРЕЛІК

лікарських засобів, які повинні бути у медичних аптечках першої медичної допомоги
для пасажирських легкових з кількістю пасажирів понад 9 осіб

(автомобільна аптечка – 2)

(Із змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ № 270 від 07.09.98)

1. Засоби для зупинки кровотечі, накладання пов'язок при травмах

- 1.1. Джгут для зупинки кровотечі – 3 од.
- 1.2. Бинт стерильний 5 м × 10 см – 5 од.
- 1.3. Серветки з хлоргексидином 6 см × 10 см – 9 од.
(Підпункт 1.3 пункту 1 в редакції Наказу МОЗ № 270 від 07.09.98)
- 1.4. Серветки кровоспинні з фурагіном 6 см × 10 см – 9 од.
(Підпункт 1.4 пункту 1 в редакції Наказу МОЗ № 270 від 07.09.98)
- 1.5. Пакет перев'язочний стерильний – 4 од.
- 1.6. Лейкопластир в рулоні 5 см × 5 м – 3 од.
- 1.7. Пластир бактерицидний 2,3 см × 7,2 см – 10 од.
- 1.8. Косинка медична перев'язочна 50 см × 50 см – 3 од.
- 1.9. Шворка для фіксації шин – 10 м.

2. Антисептичні засоби

- 2.1. Розчин йоду 5 % – 10 мл – 2 фл.

3. Знеболюючі та серцеві засоби

- 3.1. Буторфанолу тартрат 0,2 % – 1 мл у шприц-тюбику – 2 од.
(Підпункт 3.1 пункту 3 в редакції Наказу МОЗ № 270 від 07.09.98)
- 3.2. Нітрогліцерин 1 % в капсулах (0,0005) – 20 капс.

4. Додаткові засоби

- 4.1. Ножиці з тупими кінцями – 2 од.
- 4.2. Рукавички медичні № 8 з поліетилену – 4 пари
- 4.3. Плівка (клапан) для проведення штучної вентиляції легенів – 4 од.
- 4.4. Гіпотермічний портативний пакет-контейнер – 4 од.
- 4.5. Сульфацил натрію 20 % – 1 мл у шприц-тюбику – 4 од.
- 4.6. Булавки англійські – 12 од.
- 4.7. Термопокривало – 4 од.
- 4.8. Комірці для фіксації шийного відділу хребта, комплект: 4 розміри для дорослих; 1 дитячий – 1 од.
- 4.9. Шини еластичні типу SAM SPLIT
(Підпункт 4.9 пункту 4 в редакції Наказу МОЗ № 270 від 07.09.98)
- 4.9.1. Для верхніх кінцівок – 4 од.
- 4.9.2. Для нижніх кінцівок – 6 од.
- 4.10. Портативний апарат для штучної вентиляції легенів типу «АМБУ» – 1 од.
(Підпункт 4.10 пункту 4 в редакції Наказу МОЗ № 270 від 07.09.98)
5. Інструкція про користування засобами автомобільної аптечки
(Пункт 5 в редакції Наказу МОЗ № 270 від 07.09.98)
6. Футляр для аптечки – 1 од.

Необхідно своєчасно поновлювати або замінювати лікарські засоби після їх використання чи закінчення терміну дії.

Начальник Головного управління
лікувально-профілактичної допомоги

В. А. Піщиков

3.12 Витяг з Порядку визначення класу комфортності автобусів, сфери їхнього використання за видами сполучень та режимами руху, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 12 квітня 2007 р. № 285

ПОРЯДОК

визначення класу комфортності автобусів, сфери їхнього використання за видами сполучень та режимами руху

4. Класифікація автобусів за конструкцією

4.1. Класифікація автобусів за конструкцією ґрунтується на положеннях Женевської Угоди 1958 року та Правил ЄЕК ООН, що до неї додаються.

4.1.1. Автобуси за максимальною масою поділяються на дві категорії:

категорія М2 — автобуси, які призначені для перевезення пасажирів і мають більше ніж 8 місць, не враховуючи місця водія, і максимальну масу не більше ніж 5 тонн;

категорія М3 — автобуси, які призначені для перевезення пасажирів і мають більше ніж 8 місць, не враховуючи місця водія, і максимальну масу, що перевищує 5 тонн.

4.1.2. Автобуси місткістю не більше 22 пасажирів, крім водія, поділяються на два класи:

клас А: автобуси, призначені для перевезення сидячих пасажирів та мають місця для стоячих пасажирів;

клас В: автобуси, призначені для перевезення виключно сидячих пасажирів.

4.1.3. Автобуси місткістю понад 22 пасажирів, крім водія, поділяються на три класи:

клас І: автобуси, призначені для перевезення сидячих і стоячих пасажирів, конструкція яких дає змогу пасажирам безперешкодно переміщуватись по салону;

клас ІІ: автобуси, призначені для перевезення головним чином сидячих пасажирів, а також стоячих пасажирів у проході проміж рядами та (або) на площаді для стоячих пасажирів, розмір якої не перевищує 1,5 кв.м;

клас ІІІ: автобуси, призначені для перевезення виключно сидячих пасажирів

7. Сфера використання автобусів за видами перевезень та режимами руху

7.1. Сфера використання автобусів різних класів та категорій за видами сполучення та протяжністю маршрутів визначається з урахуванням особливостей конструкції автобусів щодо безпечності та комфортності перевезення пасажирів та безпеки та забезпечення належних умов поїздки (табл. 2).

Таблиця .

Сфера використання автобусів за видами сполучень

Категорія	Клас	Маршрути за видами сполучень та видами перевезень				
		міські	приміські	міжміські		міжнародні
				протяжністю до 150 км	протяжністю понад 150 км	
М2	А	+	+	+	—	—
	В	+	+	+	—	—
М3	А	+	+	+	—	—
	В	+	+	+	+	+
М4	І	+	+	—	—	—
	ІІ	+	+	+	+	+
	ІІІ	+	+	+	+	+

7.2. Режими руху автобусів, які можуть застосовуватися на міських маршрутах, визначаються з урахуванням можливості забезпечувати виконання затвердженого розкладу руху, нестворення перешкод для руху інших транспортних засобів та створення максимально сприятливих умов для пасажирів (табл. 3).

Режим руху автобусів, які можуть застосовуватися на міських маршрутах

Клас автобуса	Дозволений режим руху
А	Звичайний
	Експресний
	Маршрутне таксі
В	Звичайний
	Експресний
	Маршрутне таксі
І	Звичайний
ІІ	Звичайний
	Експресний
ІІІ	Звичайний
	Експресний

3.13 Витяг із ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України «Про автомобільний транспорт»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства транспорту
та зв'язку України
02.07.2010 № 427
Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
27.07.2010 р. за № 562/17857

ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ

провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України «Про автомобільний транспорт»

ІІ. Загальні організаційні, технічні та кваліфікаційні вимоги під час виконання робіт з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України «Про автомобільний транспорт»

2.1. Під час виконання робіт з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України «Про автомобільний транспорт» (далі — надання послуг з перевезення), ліцензіат повинен дотримуватися вимог законодавства України про автомобільний транспорт.

2.2. Виконання робіт з надання послуг з перевезення здійснюється ліцензіатами на підставі ліцензії, виданої Головавтоотрансінспекцією, за умови виконання організаційних, технічних та кваліфікаційних вимог, установлених цими Ліцензійними умовами.

2.3. Ліцензіати, які виконують роботи з надання послуг з перевезення, зобов'язані:

2.3.1. Надавати послуги з перевезення відповідно до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.97 № 176 (далі — Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту), та Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 4.10.97 № 363, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 20.02.98 за № 128/2568 (далі — Правила перевезень вантажів);

2.3.2. Використовувати сертифіковані та дозволені для використання автотransпортні засоби;

2.3.3. Забезпечувати контроль технічного та санітарного стану автотransпортних засобів, проведення медичного контролю стану здоров'я водіїв автотransпортних засобів із відповідною відміткою у дорожніх листах, якщо їх наявність передбачено законодавством України, а також їх належне ведення;

2.3.4. Забезпечувати проведення перевірки технічного та санітарного стану технічного обслуговування і ремонту автотransпортних засобів відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт», Порядку перевірки технічного стану транспортних засобів автомобільними перевізниками, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 05.08.2008 № 974, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.09.2008 за № 794/15485, Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту, затвердженого наказом Міністерства транспорту України від 30.03.99 № 102, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.04.98 за № 268/2705 інструкцій заводів-виробників автотransпортних засобів за допомогою осіб відповідальних за технічний стан автотransпортних засобів (штатних працівників або відповідно до договору з суб'єктами господарювання), які мають відповідну кваліфікацію, вимоги до якої визначені у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженому наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 № 336, і у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск № 69 «Автомобільний транспорт», затвердженому наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 14.02.2006 № 136

2.3.5. Допускати до керування автотransпортними засобами водіїв, які мають безперервний стаж керування автотransпортним засобом відповідної категорії.

До безперервного стажу керування автотransпортними засобами включається робота водієм на автотransпортному засобі з максимально допустимою перервою, що не перевищує одного місяця та підтверджено витягом із трудової книжки або довідкою з місця роботи із зазначенням дати наказу про призначення особи на посаду, дати, з якої така особа працює водієм, марки закріпленого автотransпортного засобу і його номерного знака. Витяг із трудової книжки або довідка з місця роботи засвідчується підписом посадової особи і скріплюється печаткою.

Для самозайнятого автомобільного перевізника стаж керування автотransпортним засобом може також підтверджуватися наявністю національного або міжнародного посвідчення водія на право керування транспортними засобами.

2.3.6. Забезпечувати проведення з водіями інструктажів з безпеки дорожнього руху (автомобільних перевезень) відповідно до Порядку проведення інструктажів та стажування водіїв колісних транспортних засобів, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 05.08.2008 № 975, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.08.2008 за № 776/15467 (крім автомобільних самозайнятих перевізників);

2.3.7. Забезпечувати проведення інструктажів з питань безпеки дорожнього руху (автомобільних перевезень), охорони праці та пожежної безпеки за допомогою осіб, відповідальних за безпеку руху (перевезень), охорону праці та (або) пожежну безпеку (штатних працівників або відповідно до договору з суб'єктами господарювання), які мають необхідний рівень професійної кваліфікації (крім автомобільних самозайнятих перевізників);

2.3.8. Організовувати роботу водіїв транспортних засобів, режими їх праці та відпочинку відповідно до положення про робочий час і час відпочинку водіїв автотransпортних засобів, встановленого Мінтрансзв'язку;

2.3.9. Забезпечувати безпеку дорожнього руху в частині запобігання скоєнню дорожньо-транспортних пригод (далі – ДТП) шляхом координування та організації роботи структурних підрозділів – служби дорожнього руху або осіб, відповідальних за безпеку дорожнього руху (автомобільних перевезень), відповідно до Положення про службу безпеки дорожнього руху міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, підприємств, їх об'єднань, установ і організацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.94 № 227 (для ліцензіатів – юридичних осіб);

2.3.10. Забезпечувати водія автотранспортного засобу необхідними документами для виконання робіт з надання послуг з перевезення та дотримання виконання покладених на нього обов'язків, передбачених законодавством України;

2.3.11. Організовувати підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів автомобільного транспорту, діяльність яких пов'язана з наданням послуг з перевезення, забезпечувати проходження особами, відповідальними за технічний стан автотранспортних засобів, охорону праці та пожежну безпеку, а також особами, відповідальними за проведення медичних оглядів водіїв, навчання та (або) підвищення кваліфікації відповідно до вимог Порядку перевірки технічного стану транспортних засобів автомобільними перевізниками, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 05.08.2008 № 974, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.09.2008 за № 794/15485; Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки робіт з підвищеною небезпекою, затверджених наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 відповідно за № 231/10511 та № 232/10512; Типового положення про інструктажі, спеціальне навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях України, затвердженого наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 29.09.2003 № 368, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.12.2003 за № 1148/8469, Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України від 05.06.2000 № 124/345, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.07.2000 за № 435/4656 (крім автомобільних самозайнятих перевізників);

2.3.12. Забезпечувати водіїв санітарно-побутовими приміщеннями та обладнанням (крім автомобільних самозайнятих перевізників);

2.3.13. Забезпечувати оформлення трудових відносин з персоналом автомобільного транспорту відповідно до положень трудового законодавства (крім автомобільних самозайнятих перевізників);

2.3.14. Забезпечувати зберігання автотранспортних засобів відповідно до положень статті 21 Закону України «Про автомобільний транспорт»;

2.3.15. Вести облік ДТП, учасником яких став автотранспортний засіб ліцензіата, відповідно до Порядку обліку дорожньо-транспортних пригод, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2005 № 538 (для ліцензіатів – юридичних осіб);

2.3.16. Розробляти та здійснювати заходи, спрямовані на забезпечення безпеки дорожнього руху, проводити з персоналом автомобільного транспорту та водіями профілактичну роботу з дотримання вимог законодавства у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху (крім автомобільних самозайнятих перевізників);

2.3.17. Організовувати проведення періодичного навчання водіїв методам надання першої медичної допомоги потерпілим від ДТП.

2.4. Ліцензіати зобов'язані надавати послуги з перевезення з використанням автотранспортних засобів, на які оформлено:

2.4.1. Відповідний реєстраційний документ, а у разі відсутності в автотранспортному засобі його власника, крім того, – свідоцтво про право спільної власності на такий автотранспортний засіб або реєстраційний чи інший засвідчений установленому порядку документ, що підтверджує право користування чи розпорядження таким автотранспортним засобом;

2.4.2. Талон про проходження державного технічного огляду автотранспортного засобу;

2.4.3. Договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних автотранспортних засобів.

2.5. Ліцензіати зобов'язані допускати до роботи з надання послуг з перевезення водіїв автотранспортних засобів, які мають необхідний рівень професійної кваліфікації, стаж роботи не менше одного року водієм автотранспортних засобів, підтверджені відповідно до підпункту 2.3.5 пункту 2.3 цього розділу, і на яких оформлено:

2.5.1. Медичну довідку щодо придатності до керування автотранспортним засобом установленого зразка;

2.5.2. Страховий документ, що підтверджує особисте страхування водія від нещасних випадків на транспорті;

2.5.3. Документальне підтвердження проходження водіями щозмінного передрейсового та післярейсового медичних оглядів, а саме: відмітки медичного працівника в журналі щозмінного передрейсового та післярейсового медичних оглядів водіїв і в дорожньому листі, якщо їх наявність для даного виду автомобільних перевезень передбачено законодавством України.

2.6. Водії автотранспортних засобів, які протягом 12 і більше місяців до зарахування на відповідну роботу не працювали водіями або наймаються на роботу водіями вперше, допускаються до керування автотранспортними засобами після проходження стажування з практичного керування на відповідному автотранспортному засобі не менше 30 годин, а водії, які переводяться на нові для них марки або моделі автотранспортних засобів, повинні пройти стажування не менше 8 годин відповідно до вимог Порядку проведення інструктажів та стажування водіїв колісних транспортних засобів, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 05.08.2008 № 975, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.08.2008 за № 776/15467.

2.7. Ліцензіати зобов'язані повідомляти орган ліцензування про всі зміни до них, зазначених у документах, що додавалися до заяви про видачу ліцензії. У разі виникнення таких змін ліцензіат зобов'язаний протягом десяти робочих днів подати до органу ліцензування відповідне повідомлення в письмовій формі разом документами або їх нотаріально засвідченими копіями, які підтверджують зазначені зміни.

**3.14 Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України
та Міністерства внутрішніх справ України від 10 січня 2006 р. № 1/6**

«Про забезпечення безпеки пасажирських перевезень»

*(Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства транспорту та зв'язку
№ 765/504 від 19.10.2010)*

МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

20.01.2006 р.

№ 1/6

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України
20.01.2006 р. за № 48/11922

Про забезпечення безпеки пасажирських перевезень

*(Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства транспорту та зв'язку
№ 765/504 від 19.10.2010)*

Відповідно до Порядку здійснення державного контролю на автомобільному транспорті, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2006 № 1567,

НАКАЗУЄМО:

*(Прембула в редакції Наказу Міністерства транспорту та зв'язку № 765/504
від 19.10.2010)*

1. Головній державній інспекції на автомобільному транспорті Міністерства транспорту та зв'язку України (Майборода Ю. М.), Департаменту державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ України (Лозовий В.М.) ужити заходів щодо заборони:

(Пункт 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства транспорту та зв'язку № 765/504 від 19.10.2010)

1.1. Здійснення перевезень пасажирів автобусами у нічний час (з 10 години вечора до 6 години ранку), за винятком тих, що здійснюватимуться на маршрутах зазначеного користування в режимі регулярних пасажирських перевезень, а також тих перевезень пасажирів, що виконуватимуться автобусами, обладнаними тахографами;

(Підпункт 1.1 пункту 1 в редакції Наказу Міністерства транспорту та зв'язку № 765/504 від 19.10.2010)

1.2. Використання на маршрутах у гірській місцевості автобусів та вантажопасажирських автомобілів з пробігом більше понад 200 тис. кілометрів з початку їх експлуатації та ступеня зносу протектора автомобільних шин більше 50 відсотків від нормативного, згідно з пунктом 3.2 Порядку і умов організації перевезень пасажирів та багажу автомобільним транспортом, затверджених наказом Мінтрансу від 21.01.98 № 21 та зареєстрованим в Мін'юсті 22.04.98 за № 257/2697.

2. Головній державній інспекції на автомобільному транспорті Мінтрансзв'язку, керівникам головних управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, місті Севастополі та Київській області, управлінь МВС України в областях та місті Севастополі:

2.1. У тижневий термін переглянути склад спільних мобільних груп для перевірки дотримання перевізниками та водіями автобусів вимог безпеки дорожнього руху. До їх складу залучити працівників Державної служби боротьби з економічною злочинністю для забезпечення контролю за дотриманням чинного законодавства під час надання послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом;

2.2. Перевірки здійснювати на автовокзалах, автостанціях, автодорогах, залізничних переїздах, у місцях відстою автобусів, у тому числі на великих оптових ринках, а також у місцях їх зберігання та обслуговування;

2.3. Під час проведення перевірок водіїв автобусів особливу увагу звертати на виконання вимог щодо:

2.3.1. Пунктів 3.1–3.7 Порядку і умов організації перевезень пасажирів та багажу автомобільним транспортом, затверджених наказом Мінтрансу від 21.01.98 № 2 зареєстрованим в Мін'юсті 22.04.98 за № 257/2697;

2.3.2. Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України «Про автомобільний транспорт», затверджених наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 02.07.2010 № 42 зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.07.2010 за № 562/17857;

(Підпункт 2.3.2 пункту 2.3 в редакції Наказу Міністерства транспорту та зв'язку № 765/504 від 19.10.2010)

2.3.3. Розділів II – V Положення про робочий час і час відпочинку водіїв коливних транспортних засобів, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 07.06. 2010 № 340, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14.09. 2010 за № 811/18106;

(Підпункт 2.3.3 пункту 2.3 в редакції Наказу Міністерства транспорту та зв'язку № 765/504 від 19.10.2010)

2.3.4. Проходження водіями передрейсових медичних оглядів;

2.3.5. Відповідності типу і марки автобуса, виду перевезень та кількості пасажирів в автобусі;

2.3.6. Справності основних та аварійних виходів;

2.3.7. Наявності дозволу замовника на перевезення, ліцензійної картки, дорожнього листа, квитково-облікового листа;

2.3.8. Забезпечення водіїв автобусів інформацією про умови руху та роботи на маршруті;

2.3.9. Екіпірування автобусів противідкотними упорами, засобами пожежогасіння, медичними аптечками.

3. Зобов'язати територіальні органи Головної державної інспекції на автомобільному транспорті (Головавтотрансінспекції) та Державної автомобільної інспекції (Державтоінспекції):

3.1. До 20 числа кожного місяця, наступного за звітним, розробляти та затверджувати спільні графіки перевірок;

(Підпункт 3.1 пункту 3 в редакції Наказу Міністерства транспорту та зв'язку № 765/504 від 19.10.2010)

3.2. Надавати Головавтотрансінспекції та Державтоінспекції звіти про результати перевірок до 5 числа наступного місяця, що слідує за звітним періодом.

4. Головній державній інспекції на автомобільному транспорті Міністерства транспорту та зв'язку України (Сінько В. О.) забезпечити подання зазначеного наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

5. Скасувати наказ Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства транспорту України від 14.06.2002 № 574/390 «Про посилення контролю за дотриманням перевізниками правил безпеки перевезень пасажирів автобусами».

6. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра транспорту та зв'язку України Кроля С. С. та заступника Міністра внутрішніх справ України Рудіка В. М.

*Міністр транспорту та зв'язку України
Міністр внутрішніх справ України*

*В. В. Бондар
Ю. В. Луценко*

**3.15 Витяг з Порядку і умов організації перевезень пасажирів
та багажу автомобільним транспортом, затверджених наказом Мінтрансу
від 21 січня 1998 р. № 21**

*Порядок і умови організації перевезень пасажирів
та багажу автомобільним транспортом*

3. Організація перевезень

3.1. Технічний стан автобусів та вантажопасажирських автомобілів, які працюють на маршрутах, повинен відповідати вимогам Правил дорожнього руху та інструкціям заводів-виготовлювачів.

3.2. На маршрутах у гірській місцевості не допускається використання автобусів та вантажопасажирських автомобілів з пробігом понад 200 тис. км з початку їх експлуатації, при цьому автошини повинні мати ступінь зносу не більш як 50 відсотків від нормативного.

3.3. Неприпустимим є випуск на лінію автобусів та вантажопасажирських автомобілів:

- з несправним спідометром та пошкодженням обладнання аварійного відкриття люків, дверей, вікон у салоні автобусів;

- не забезпечених необхідним протипожежним обладнанням, медичними аптечками, знаками аварійної зупинки, противідкотними упорами;

- без зазначеної в додатку 12 цих Порядку і умов відповідної візуальної інформації.

3.4. В автобусах та вантажопасажирських автомобілях, які виконують перевезення пасажирів, не повинно бути конструктивних елементів, не передбачених заводом-виготовлювачем, у тому числі заблокованих дверей і аварійних виходів; пошкоджень оббивки сидінь і внутрішніх стінок салонів та пофарбування; плям і подряпин, а також не повинні використовуватися непрозорі матеріали для заміни скла.

3.5. Автобуси та вантажопасажирські автомобілі на маршрутах у гірській місцевості повинні бути обладнані протитуманними фарами і фарами заднього ходу.

3.6. Перевізник повинен здійснювати контроль за дотриманням водіями розкладу руху та норм місткості автобусів і вантажопасажирських автомобілів на предмет відповідності до паспорта заводу-виготовлювача.

На міських та приміських маршрутах кількість пасажирів в автобусі не повинна перевищувати загальної місткості, передбаченої інструкцією заводу-виготовлювача.

На міжміських, міжнародних та таксомоторних маршрутах кількість пасажирів не повинна перевищувати кількості місць для сидіння.

3.7. До роботи на автобусі допускається водій тільки тієї категорії, яка дозволяє працювати на пасажирському автомобільному транспорті.

**3.16 Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 07 червня 2010 р. № 340
«Про затвердження Положення про робочий час і час відпочинку водіїв
колісних транспортних засобів»**

МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ

НАКАЗ

07.06.2010

№ 3-

ЗАРЕЄСТРОВАНО

в Міністерстві юстиції України
14.09.2010 р. за № 811/1810

*Про затвердження Положення
про робочий час і час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів
(з урахуванням змін, внесених наказом Міністерства інфраструктури України
від 29.12.2011 р. № 659)*

Відповідно до Конвенції Міжнародної організації праці 1979 року № 153 про тривалість робочого часу та періоди відпочинку на дорожньому транспорті, статті Закону України «Про автомобільний транспорт» та з метою організації безпечної праці та ефективного контролю за роботою водіїв колісних транспортних засобів

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про робочий час і час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів, що додається.

2. Державній адміністрації автомобільного транспорту забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства транспорту України від 17.01.2002 № 18 «Про затвердження Положення про робочий час і час відпочинку водіїв автотранспортних засобів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 04.02.2002 за № 97/6385.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування, крім пункту 6.1 Положення, затвердженого цим наказом, який набирає чинності для

— нерегулярних і регулярних спеціальних пасажирських перевезень, регулярних пасажирських перевезень на міжміських автобусних маршрутах протяжністю понад 150 км, перевезення небезпечних вантажів — з 01.06.2012;

— перевезення вантажів колісними транспортними засобами з повною масою понад 12 тонн, нерегулярних і регулярних спеціальних пасажирських перевезень, регулярних пасажирських перевезень на міжміських автобусних маршрутах протяжністю від 50 до 150 км — з 01.06.2013;».

— перевезення вантажів колісними транспортними засобами з повною масою від 3,5 тонн до 12 тонн — з 01.06.2015.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Беранова О. Г.

Міністр

К. Єфименко

ПОЛОЖЕННЯ

про робочий час і час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення розроблено відповідно до Конвенції Міжнародної організації праці 1979 року № 153 про тривалість робочого часу та періоди відпочинку на дорожньому транспорті, Європейської угоди щодо роботи екіпажів транспортних засобів, які виконують міжнародні автомобільні перевезення (ЄУТР), Кодексу законів про працю України та Законів України «Про автомобільний транспорт», «Про дорожній рух».

1.2. Це Положення встановлює особливості регулювання робочого часу та часу відпочинку водіїв колісних транспортних засобів (далі — водії) та порядок його обліку.

1.3. Вимоги цього Положення поширюються на автомобільних перевізників та водіїв, які здійснюють внутрішні перевезення пасажирів чи/та вантажів колісними транспортними засобами (далі — ТЗ).

1.4. Це Положення не поширюється на перевезення пасажирів чи/та вантажів, які здійснюються:

- фізичними особами за власний рахунок для власних потреб без використання праці найманих водіїв;
- під час стихійного лиха, аварій та інших надзвичайних ситуацій;
- для потреб Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, а також Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Міністерства охорони здоров'я України;
- сільськогосподарськими підприємствами або підприємствами лісового господарства, якщо ці перевезення виконуються тракторами або іншою технікою, призначеною для місцевих сільськогосподарських робіт чи робіт у галузі лісового господарства, та слугують виключно для цілей експлуатації цих підприємств.

1.5. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- автомобільний перевізник — фізична або юридична особа, яка здійснює на комерційній основі чи за власний кошт перевезення пасажирів чи/та вантажів транспортними засобами (далі — Перевізник);
- відпочинок — безперервний період часу, який водій може використовувати за свій розсуд;
- графік змінності — документ, який визначає початок та кінець робочої зміни з кожний день календарного місяця, а також вихідні дні;
- змінний період керування — сумарна тривалість періодів керування за робочий день (зміну);
- змінна перерва — сумарна тривалість перерв за робочий день (зміну);
- нічний час — період доби з 22 години до 6 години;
- підготовчо-заклучний період — час для виконання робіт перед виїздом на маршрут (у рейс) та після повернення;
- робоча зміна — період роботи водія відповідно до графіка змінності;

– робоче місце водія – місце за кермом ТЗ або місце, де він здійснює виконання своїх обов’язків, визначених трудовим договором;

– робочий час водія – час, протягом якого водій зобов’язаний виконувати свої обов’язки, визначені трудовим договором і правилами внутрішнього трудового розпорядку;

– тахограф – контрольний пристрій, який встановлюється на ТЗ для показу та реєстрації інформації про рух ТЗ;

– тиждень – період часу від 00.00 годин у понеділок до 24.00 години у неділю;

– щоденний відпочинок – міжзмінний відпочинок водія протягом доби;

– щотижневий відпочинок – відпочинок водія на тиждень.

II. РОБОЧИЙ ЧАС

2.1. До робочого часу водія включаються:

а) змінний період керування;

б) підготовчо-заклучний період;

в) час простоїв не з вини водія;

г) час простоїв (у пунктах навантаження та розвантаження вантажів, у місцях посадки та висадки пасажирів);

г) час проведення медичних оглядів водія перед виїздом на маршрут (у рейс) та після повернення;

д) час проведення робіт з усунення технічних несправностей ТЗ на маршруті (у рейсі);

е) час охорони ТЗ з вантажем або без нього під час стоянки на кінцевих та проміжних пунктах при здійсненні міжміських перевезень у разі, якщо такі обов’язки передбачені трудовим договором, укладеним з водієм;

є) половина часу, передбаченого завданням на рейс міжміського сполучення при роботі двох водіїв на ТЗ, обладнаному спальним місцем;

ж) інший час, передбачений законодавством України.

2.2. Нормальна тривалість робочого часу водіїв не повинна перевищувати 7 годин на тиждень.

Для водіїв, у яких встановлено п’ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями, тривалість щоденної роботи (зміни) визначається правилами внутрішнього трудового розпорядку або графіками змінності, які затверджує Перевізник за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником) з додержанням установленної тривалості робочого тижня.

Для водіїв, у яких встановлено шестиденний робочий тиждень з одним вихідним днем, тривалість щоденної роботи не може перевищувати 7 годин.

Напередодні вихідних днів тривалість роботи при шестиденному робочому тижні не може перевищувати 5 годин.

Напередодні святкових і неробочих днів тривалість роботи водіїв скорочується на одну годину як при п’ятиденному, так і при шестиденному робочому тижні.

Тривалість роботи (зміни) водія у нічний час скорочується на одну годину.

2.3. Якщо за умовами роботи не може бути додержана встановлена для водіїв щоденна або щотижнева тривалість робочого часу, допускається запровадження підсумованого обліку робочого часу з тим, щоб тривалість робочого часу за обліковий період не перевищувала нормального числа робочих годин.

Рішення про запровадження підсумованого обліку робочого часу приймається Перевізником за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником).

У разі підсумованого обліку робочого часу водія нормальна тривалість робочого дня (зміни) не може перевищувати 10 годин.

Якщо нормальна тривалість робочого дня охоплює тривалі простої, очікування у ТЗ чи на робочому місці або якщо водію необхідно дати змогу доїхати до відповідного місця відпочинку, тривалість робочого дня (зміни) може бути збільшена до 12 годин за умови, що час керування протягом дня (зміни) не перевищує 9 годин.

2.4. При підсумованому обліку робочого часу праця водіїв регулюється графіками змінності водіїв колісних транспортних засобів (додаток 1), які складаються за весь обліковий період і якими визначаються тривалість щоденної роботи (зміни), робочих днів (зміни) та вихідних днів.

2.5. Графік змінності на обліковий період доводиться до відома кожного водія не менше ніж за два тижні до початку облікового періоду.

2.6. Склад робіт підготовчо-заключного періоду, час на їх виконання і час на проведення медичного огляду водія (підпункти «б», «г» пункту 2.1 цього Положення) встановлюються Перевізником за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником).

2.7. Час охорони ТЗ з вантажем або без нього (підпункт «е» пункту 2.1 цього Положення) зараховується водію в розмірі 1/3 робочого часу. Конкретна тривалість часу охорони вантажу та ТЗ, що зараховується водіям у робочий час, встановлюється Перевізником за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником).

2.8. Час присутності на робочому місці водія, коли він не керує ТЗ, при направленні у рейс двох водіїв (підпункт «е» пункту 2.1 цього Положення) зараховується йому в розмірі не менше 50 відсотків робочого часу. Конкретна тривалість часу присутності на робочому місці водія, коли він не керує ТЗ при направленні в рейс двох водіїв, що зараховується в робочий час, встановлюється Перевізником за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником).

2.9. Для водіїв автобусів, які здійснюють регулярні пасажирські перевезення, за їх згодою може встановлюватись робочий день з розподілом зміни на дві частини за умови, що тривалість цих частин не перевищує 4 години з урахуванням часу, необхідного для повернення на місце стоянки. При цьому тривалість перерви між частинами зміни повинна бути не менше двох годин без урахування часу для відпочинку і харчування. Час перерви між двома частинами зміни в робочий час не включається.

2.10. Водіям легкових автомобілів (крім таксі) у разі потреби може встановлюватись ненормований робочий день, тобто понад нормальну тривалість робочого часу. Ця робота не вважається надурочною, і за неї не здійснюється додаткова оплата перепрацьованого часу. Кількість годин перепрацьованого часу при такій роботі визначається у колективному договорі.

Водіям з ненормованим робочим днем надається у формі компенсації щорічна додаткова відпустка та у випадках, передбачених законодавством, провадиться відповідна оплата за виконаний обсяг робіт, ступінь напруженості, складність і самостійність у роботі, необхідність виконання службових завдань понад установлену тривалість робочого часу.

2.11. Залучення водіїв до надурочних робіт здійснюється відповідно до статей 62–64 Кодексу законів про працю України. Надурочними вважаються роботи понад встановлену тривалість робочого дня (зміни) (статті 52, 53 і 61 Кодексу законів про працю України). Надурочні роботи не повинні перевищувати для кожного водія 4 годин протягом двох днів поспіль або 120 годин на рік, крім випадків, указаних у пункті 3.3 цього Положення.

III. ПЕРІОД КЕРУВАННЯ

3.1. Змінний період керування водія, включаючи надурочні роботи, не повинен перевищувати 9 годин.

3.2. Для водіїв ТЗ, що здійснюють перевезення великовагових, та (або) великогабаритних, та (або) небезпечних вантажів, змінний період керування, включаючи надурочні роботи, не повинен перевищувати 8 годин.

3.3. Змінний період керування водія (не плановий, а фактичний) може бути збільшений понад встановлені пунктами 3.1 та 3.2 цього Положення норми в разі виникнення непередбачених обставин (технічна несправність ТЗ, зупинка руху ТЗ у рейсі (на маршруті), несприятливі погодні умови тощо).

3.4. Тривалість керування водія на тиждень, включаючи надурочні роботи, не повинна перевищувати 48 годин.

3.5. На автобусні маршрути протяжністю понад 500 км направляються два водії, причому період керування кожного повинен становити половину загального періоду керування.

IV. ПЕРЕРВИ

4.1. Після керування протягом чотирьох годин водій повинен зробити перерву для відпочинку та харчування тривалістю не менше 45 хвилин, якщо не настає період щоденного (міжзмінного) відпочинку.

4.2. Ця перерва може бути замінена перервами тривалістю не менше 15 хвилин кожна, розподіленими протягом періоду керування або відразу після цього періоду з урахуванням вимог пункту 4.1 цього розділу.

4.3. Перерва для відпочинку та харчування не включається в робочий час водія.

4.4. Тривалість перерви для відпочинку та харчування встановлюється Перевісником за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником). Час початку і закінчення перерви встановлюється правилами внутрішнього трудового розпорядку.

4.5. Водії використовують час перерви на свій розсуд.

V. ЧАС ВІДПОЧИНКУ

5.1. Тривалість щоденного (міжзмінного) відпочинку водія протягом будь-якого двадцятичотиригодинного періоду, рахуючи від початку робочого дня (зміни), має бути не менше 10 послідовних годин.

5.2. Якщо протягом робочої зміни ТЗ керують два водії, кожний водій повинен мати щоденний відпочинок тривалістю не менше 8 послідовних годин.

5.3. Водіям, яким встановлено підсумований облік робочого часу, тривалість щоденного (міжзмінного) відпочинку в окремі періоди може бути зменшено до послідовних годин протягом будь-якого двадцятичотиригодинного періоду, рахуючи від початку робочої зміни, при цьому робочий час протягом облікового періоду не повинен перевищувати норми робочого часу, встановленої законодавством.

Невикористані години щоденного (міжзмінного) відпочинку підсумовуються надаються водієві у вигляді додаткових, вільних від роботи протягом облікового періоду, годин у порядку, передбаченому графіком змінності.

5.4. Тривалість щотижневого відпочинку водія має бути не менше 45 послідовних годин.

5.5. Якщо зупинення роботи неможливо через виробничо-технічні умови (безперервно діючі підприємства), а також у зв'язку із здійсненням робіт, пов'язаних з необхідністю обслуговування населення і виконання ремонтних та вантажно-розвантажувальних робіт, то допускається за погодженням з виборним органом пер-

винної профспілкової організації (профспілковим представником) робота водіїв у святкові та неробочі дні.

У разі встановлення підсумованого обліку робочого часу передбачена графіком змінності робота у святкові та неробочі дні включається до розрахунку норми робочого часу облікового періоду.

5.6. Щоденний (міжзмінний) відпочинок водія автобуса не може здійснюватися водієм у салоні автобуса, крім випадків, коли автобусом керують два водії і в автобусі є місце для відпочинку водія.

Водій автобуса протягом щоденного (міжзмінного) відпочинку повинен мати належні умови для відпочинку (ліжко або місце для відпочинку в салоні автобуса в разі, коли автобусом керують два водії, користування туалетом, можливість харчування гарячими стравами).

5.7. Щоденний (міжзмінний) відпочинок водія вантажного автомобіля не може здійснюватися водієм у кабіні вантажного автомобіля, крім випадків, коли у вантажному автомобілі є спальне місце для відпочинку водія.

Водій вантажного автомобіля протягом щоденного (міжзмінного) відпочинку повинен мати належні умови для відпочинку (ліжко чи спальне місце для відпочинку в кабіні вантажного автомобіля, користування туалетом, можливість харчування гарячими стравами).

VI. ОБЛІК РОБОЧОГО ЧАСУ

6.1. Автобуси, що використовуються для нерегулярних і регулярних спеціальних пасажирських перевезень, для регулярних пасажирських перевезень на міжміських автобусних маршрутах протяжністю понад 50 км, вантажні автомобілі з повною масою понад 3,5 тонн повинні бути обладнані діючими та повіреними тахографами.

6.2. Облік робочого часу водіїв здійснюється на основі табеля обліку використання робочого часу. Перевізник, який використовує водіїв за наймом, щомісяця складає графік змінності водіїв, веде відомість обліку робочого часу та відпочинку водія (додаток 2), у якій щодо кожної робочої зміни зазначаються планові та фактичні дані щодо маршруту, початок та кінець робочої зміни.

6.3. До набрання чинності пунктом 6.1 цього розділу водій, який керує ТЗ, що зазначений у пункті 6.1 цього розділу та не обладнаний тахографом, веде індивідуальну контрольну книжку водія (додаток 3).

6.4. Графік змінності водіїв, відомість обліку робочого часу та відпочинку водіїв зберігаються у Перевізника.

6.5. У разі підсумованого обліку робочого часу норма робочого часу за обліковий період визначається шляхом множення норми тривалості робочого часу, що встановлена законодавством для водіїв ТЗ, на кількість робочих днів за календарем п'ятиденного робочого тижня, що припадають на обліковий період, з урахуванням її скорочення напередодні святкових, неробочих і вихідних днів.

6.6. Час, відпрацьований понад норму тривалості робочого часу за обліковий період, вважається надурочним і оплачується згідно зі статтею 106 Кодексу законів про працю України.

6.7. Робочий час водіїв, які працюють щоденно в певні години, що встановлені правилами внутрішнього трудового розпорядку або графіками змінності, обліковується щоденно.

6.8. Робочий час водіїв з ненормованим робочим днем обліковується у робочих днях (крім роботи у святкові дні, яка обчислюється у годинах).

VII. ПЕРЕВІРКА ДОТРИМАННЯ РЕЖИМІВ ПРАЦІ ТА ВІДПОЧИНКУ ВОДІЇВ

7.1. Державний контроль за дотриманням режимів праці та відпочинку водіїв здійснюється посадовими особами урядового органу державного управління з питань контролю на автомобільному транспорті.

7.2. Головний орган, на який покладається забезпечення безпеки дорожнього руху, здійснює перевірку встановленого режиму праці і відпочинку водіїв відповідно до чинного законодавства України.

Голова Державтотрансадміністрації

С. Доброход

Додаток 1
до Положення про робочий час
і час відпочинку водіїв
колісних транспортних засобів

ГРАФІК змінності водіїв колісних транспортних засобів на _____ 20__ року (обліковий період)

Перевізник _____
(найменування та місцезнаходження для юридичних осіб та прізвище,
ім'я, по батькові та місце проживання для фізичних осіб)

Робочі зміни	Початок робочої зміни (год., хв.)	Кінець робочої зміни (год., хв.)
1		
2		
3		

Водії (прізвище, ініціали)	Числа місяця							
	1	2	3	4	5	6	31
Перший								
Другий								
Третій								

Перевізник _____ «__» _____ 20__ року
(прізвище, ініціали) (підпис)

ВІДОМІСТЬ
обліку робочого часу та відпочинку водія

(прізвище, ініціали)

Перевізник _____
(найменування та місцезнаходження для юридичних осіб та прізвище,
ім'я, по батькові та місце проживання для фізичних осіб)
на _____ 20__ року
(обліковий період)

Дата	Номер маршруту або назви початкового та кінцевого пунктів	Вид сполучення: М, ПР, ММ	Початок робочої зміни (год., хв.)	Кінець робочої зміни (год., хв.)	Тривалість (год., хв.)	
					змінного періоду керування	змінної перерви
1	2	3	4	5	6	7
1	план					
	факт					
2	план					
	факт					
3	план					
	факт					

Примітка. Для нерегулярних перевезень пасажирів автобусами та перевезення вантажів заповнюються тільки фактичні параметри.
М – міське, Пр – приміське, ММ – міжміське.

Перевізник _____
(прізвище, ініціали) _____ «__» _____ 20__ року
(підпис)

ІНДИВІДУАЛЬНА
контрольна книжка водія

_____ (прізвище, ініціали)

Посвідчення водія: серія _____ № _____, видане _____
Перевізник _____

(найменування та місцезнаходження)

на _____ 20 _____ року

(обліковий період)

Дата	Марка та реєстраційний номер колісного транспортного засобу	Маршрут руху	Показник спідометра			Початок робочої зміни (год, хв)	Тривалість перерви між періодами керування за зміну (год, хв.)			Кінець робочої зміни (год, хв.)	Тривалість		Підпис водія	Відмітки про перевірки
			початковий	кінцевий	Загальний пробіг		початок перерви між періодами керування	кінець перерви між періодами керування	змінного періоду керування		Між змінного			

3.17 Витяг з Положення про комісію з безпеки дорожнього руху підприємств, установ та організацій України, затвердженого наказом Міністерства транспорту України від 23 лютого 1994 р. № 80

ПОЛОЖЕННЯ

про комісію з безпеки дорожнього руху підприємств, установ та організацій України

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Комісія з безпеки дорожнього руху підприємств, установ та організацій України (далі — комісія) утворюється відповідно до ст.13 Закону України «Про дорожній рух» з метою запобігання дорожньо-транспортним подіям і забезпечення транспортної дисципліни на підприємствах, в установах та організаціях (далі — підприємства) незалежно від форм власності та господарювання.

1.4. Комісія діє в складі голови (керівник підприємства або його заступник), заступника голови, секретаря та членів комісії.

1.5. Склад комісії затверджується наказом по підприємству.

1.6. Засідання комісії проводяться не менш одного разу на 3 місяці згідно з планом, затвердженим головою.

1.7. Результати роботи комісії оформляються протоколом.

2. ЗАВДАННЯ КОМІСІЇ

Завданнями комісії є:

2.1. Розробка та проведення спільно з власником підприємства або уповноваженим ним органом заходів по запобіганню дорожньо-транспортних подій та підвищенню рівня транспортної дисципліни учасників дорожнього руху.

2.2. Розгляд обставин дорожньо-транспортних подій, порушень Правил дорожнього руху, матеріалів перевірок діяльності підприємства з безпеки дорожнього руху.

2.3. Контроль за виконанням керівних і нормативних документів з безпеки дорожнього руху, реалізацією раніше прийнятих рішень, а також інших заходів, що стосуються запобігання аварійності.

3. ФУНКЦІЇ КОМІСІЇ

3.5. Здійснює контроль за:

3.5.1. Виконанням керівних та інших нормативних документів з безпеки дорожнього руху, реалізацією прийнятих комісією рішень.

3.5.2. Виконанням водіями вимог Правил дорожнього руху, Правил перевезення пасажирів та вантажів, Правил технічної експлуатації рухомого складу, членами трудового колективу — Правил дорожнього руху.

3.5.3. Своєчасним проведенням медичних оглядів водіїв.

3.5.4. Технічним станом рухомого складу при виїзді на лінію, під час роботи та при поверненні на підприємство.

3.5.5. Своєчасним та в повному обсязі проведенням стажування та інструктажів водіїв з безпеки руху.

3.5.6. Підвищенням кваліфікації та рівня професійної майстерності водіїв та ремонтних робітників.

3.5.8. Допуском водіїв до керування тільки тими транспортними засобами, право керування якими надано згідно з посвідченням.

3.5.9. Вивчанням водіями особливостей експлуатації нового рухомого складу.

3.5.10. Впровадженню передових форм та методів профілактики аварійності.

4. ПРАВА КОМІСІЇ

Комісія має право:

4.3. При виявленні порушень та обставин, що сприяли невиконанню вимог стандартів, норм та правил безпеки дорожнього руху, негайно інформувати керівництво підприємства для вжиття відповідних заходів.

4.4. На підставі протоколу комісії вносити власнику підприємства або уповноваженому ним органу пропозиції щодо:

- підвищення ефективності і якості проведення у трудових колективах профілактичної роботи по дотриманню вимог законодавства про дорожній рух;
- заохочення осіб, які досягли позитивних результатів в роботі із запобігання аварійності та зниження тяжкості її наслідків;
- притягнення до відповідальності осіб, які не забезпечують виконання вимог безпеки дорожнього руху.

4.5. Вживати відповідних заходів щодо забезпечення виконання стандартів, норм та правил з питань безпеки дорожнього руху. Начало форми

3.18 Типове положення про службу охорони праці, затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 15 листопада 2004 р. № 255 (НПАОП 0.00-4.35-04)

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ про службу охорони праці НПАОП 0.00-4.35-04

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Згідно з Законом України «Про охорону праці» служба охорони праці створюється роботодавцем для організації виконання правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних і лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням і аваріям у процесі праці.

1.2. На основі Типового положення про службу охорони праці (далі — Типове положення) з урахуванням специфіки виробництва та видів діяльності, чисельності працівників, умов праці та інших факторів роботодавець розробляє і затверджує Положення про службу охорони праці відповідного підприємства, визначає структуру служби охорони праці, її чисельність, основні завдання, функції та права її працівників відповідно до законодавства.

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади в положенні про структурний підрозділ з охорони праці враховують вимоги цього Типового положення.

Порядок створення та організації роботи структурних підрозділів з охорони праці місцевих органів виконавчої влади визначається відповідно до статті 34 Закону України «Про охорону праці».

Об'єднання підприємств у разі виконання ними делегованих функцій в галузі охорони праці розробляють і затверджують Положення про службу охорони праці відповідно до статті 36 Закону України «Про охорону праці» та цього Типового положення.

1.3. Служба охорони праці підпорядковується безпосередньо роботодавцю.

1.4. Служба охорони праці створюється на підприємствах з кількістю працюючих 50 і більше осіб.

На підприємстві з кількістю працюючих менше 50 осіб функції служби охорони праці можуть виконувати в порядку сумісництва (суміщення) особи, які мають відповідну підготовку.

На підприємстві з кількістю працюючих менше 20 осіб для виконання функцій служби охорони праці можуть залучатися сторонні спеціалісти на договірних засадах, які мають виробничий стаж роботи не менше трьох років і пройшли навчання з охорони праці.

1.5. Назви посад (професій) установлюються відповідно до Національного класифікатора України ДК 003:2005 «Класифікатор професій», затвердженого наказом Держспоживстандарту від 26.12.2005 № 375, а кваліфікаційні вимоги — відповідно до розділу 1 «Професії керівників, професіоналів, фахівців та технічних службовців» Випуск 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 № 336.

(Пункт 1.5 в редакції Наказу Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 236 від 02.10.2007)

1.6. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці працівників служби охорони праці проводяться в установленому законодавством порядку під час прийняття на роботу та періодично один раз на три роки.

1.7. Працівники служби охорони праці підприємства в своїй діяльності керуються законодавством України, нормативно-правовими актами з охорони праці, колективним договором та актами з охорони праці, що діють в межах підприємства.

1.8. Ліквідація служби охорони праці допускається тільки в разі ліквідації підприємства чи припинення використання найманої праці фізичною особою.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ СЛУЖБИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

2.1. В разі відсутності впровадженої системи якості відповідно до ISO 9001 опрацювання ефективної системи управління охороною праці на підприємстві та сприяння удосконаленню діяльності у цьому напрямку кожного структурного підрозділу і кожного працівника. Забезпечення фахової підтримки рішень роботодавця з цих питань.

2.2. Організація проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням та іншим випадкам загрози життю або здоров'ю працівників.

2.3. Вивчення та сприяння впровадженню у виробництво досягнень науки і техніки, прогресивних і безпечних технологій, сучасних засобів колективного та індивідуального захисту працівників.

2.4. Контроль за дотриманням працівниками вимог законів та інших нормативно-правових актів з охорони праці, положень (у разі наявності) галузевої угоди, розділу «Охорона праці» колективного договору та актів з охорони праці, що діють в межах підприємства.

2.5. Інформування та надання роз'яснень працівникам підприємства з питань охорони праці.

3. ФУНКЦІЇ СЛУЖБИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

3.1. Розроблення спільно з іншими підрозділами підприємства комплексних заходів для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці, планів, програм поліпшення умов праці, запобігання виробничому травматизму, професійним захворюванням, надання організаційно-методичної допомоги у виконанні запланованих заходів.

3.2. Підготовка проектів наказів з питань охорони праці і внесення їх на розгляд роботодавцю.

- 3.3. Проведення спільно з представниками інших структурних підрозділів і з участю представників професійної спілки підприємства або, за її відсутності, уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці перевірок дотримання працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці.
- 3.4. Складання звітності з охорони праці за встановленими формами.
- 3.5. Проведення з працівниками вступного інструктажу з охорони праці.
- 3.6. Ведення обліку та проведення аналізу причин виробничого травматизму, професійних захворювань, аварій, заподіяної ними шкоди.
- 3.7. Забезпечення належного оформлення і зберігання документації з питань охорони праці, а також своєчасної передачі її до архіву для тривалого зберігання згідно з установленим порядком.
- 3.8. Складання за участю керівників підрозділів підприємства переліків професій, посад і видів робіт, на які повинні бути розроблені інструкції з охорони (безпеки) праці, що діють в межах підприємства, надання методичної допомоги під час їх розроблення.
- 3.9. Інформування працівників про основні вимоги законів, інших нормативно-правових актів та актів з охорони праці, що діють в межах підприємства.
- 3.10. Розгляд:
- питань про підтвердження наявності небезпечної виробничої ситуації, що стала причиною відмови працівника від виконання дорученої роботи, відповідно до законодавства (у разі необхідності);
 - листів, заяв, скарг працівників підприємства, що стосуються питань додержання законодавства про охорону праці.
- 3.11. Організація:
- забезпечення підрозділів нормативно-правовими актами та актами з охорони праці, що діють в межах підприємства, посібниками, навчальними матеріалами з цих питань;
 - роботи кабінету з охорони праці, підготовки інформаційних стендів, кутків з охорони праці тощо;
 - нарад, семінарів, конкурсів тощо з питань охорони праці;
 - пропаганди з питань охорони праці з використанням інформаційних засобів.
- 3.12. Участь у:
- розслідуванні нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві відповідно до Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року № 1112;
 - складанні санітарно-гігієнічної характеристики робочих місць працівників, які проходять обстеження щодо наявності профзахворювань;
 - проведенні внутрішнього аудиту охорони праці та атестації робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці;
 - роботі комісій з приймання в експлуатацію закінчених будівництвом, реконструкцією або технічним переозброєнням об'єктів виробничого та соціально-культурного призначення, відремонтованого або модернізованого устаткування в частині дотримання вимог охорони (безпеки) праці;
 - розробленні положень, інструкцій, розділу «Охорона праці» колективного договору, актів з охорони (безпеки) праці, що діють у межах підприємства;
 - складанні переліків професій і посад, згідно з якими працівники повинні проходити обов'язкові попередні і періодичні медичні огляди;
 - організації навчання з питань охорони праці;
 - роботі комісії з перевірки знань з питань охорони праці.

3.13. Забезпечення організаційної підтримки (в разі наявності) роботи комісії з питань охорони праці підприємства.

3.14. Контроль за:

- виконанням заходів, передбачених програмами, планами щодо поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, колективним договором та заходами, спрямованими на усунення причин нещасних випадків та професійних захворювань;

- проведенням ідентифікації та декларуванням безпеки об'єктів підвищеної небезпеки;

- наявністю в підрозділах інструкцій з охорони праці згідно з переліком професій, посад і видів робіт, своєчасним внесенням в них змін;

- своєчасним проведенням необхідних випробувань і технічних оглядів устаткування;

- станом запобіжних і захисних пристроїв, вентиляційних систем;

- своєчасним проведенням навчання з питань охорони праці, всіх видів інструктажу з охорони праці;

- забезпеченням працівників відповідно до законодавства спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального та колективного захисту, мийними та знешкоджувальними засобами;

- організацією зберігання, прання, хімічного чищення, сушіння, знепилювання і ремонту спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту;

- санітарно-гігієнічними і санітарно-побутовими умовами працівників згідно з нормативно-правовими актами;

- своєчасним і правильним наданням працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці, забезпеченням їх лікувально-профілактичним харчуванням, молоком або рівноцінними йому харчовими продуктами, газованою содою водою, наданням оплачуваних перерв санітарно-оздоровчого призначення тощо відповідно до вимог законодавства та колективного договору;

- дотриманням у належному безпечному стані території підприємства, внутрішніх доріг та пішохідних доріжок;

- організацією робочих місць відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці;

- використанням цільових коштів, виділених для виконання комплексних заходів для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці;

- застосуванням праці жінок, інвалідів і осіб, молодших 18 років, відповідно до законодавства;

- виконанням приписів посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці та поданням страхового експерта з охорони праці;

- проведенням попередніх (під час прийняття на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, щорічних обов'язкових медичних оглядів осіб віком до 21 року.

4. ПРАВА ПРАЦІВНИКІВ СЛУЖБИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Спеціалісти служби охорони праці мають право:

- видавати керівникам структурних підрозділів підприємства обов'язкові для виконання приписи (за формою згідно з додатком) щодо усунення наявних недоліків, одержувати від них необхідні відомості, документацію і пояснення з питань охорони праці. Припис спеціаліста з охорони праці може скасувати лише роботодавець. Припис складається в 2 примірниках, один з яких видається керівникові робіт, об'єкта, цеху, другий залишається та реєструється у службі охорони праці, і зберігається протягом 5 років. Якщо керівник структурного підрозділу підприємства відмовляється від підпису в одержанні припису, спеціаліст з охорони праці надсилає відповідне подання на ім'я особи, якій адміністративно підпорядкований цей структурний підрозділ, або роботодавцю;
- зупиняти роботу виробництв, дільниці, машин, механізмів, устаткування в разі порушень, які створюють загрозу життю або здоров'ю працівників;
- вимагати відсторонення від роботи осіб, які не пройшли передбачених законодавством медичного огляду, навчання, інструктажу, перевірки знань і не мають допуску до відповідних робіт або не виконують вимоги нормативно-правових актів з охорони праці;
- надсилати роботодавцю подання про притягнення до відповідальності посадових осіб та працівників, які порушують вимоги щодо охорони праці;
- за поліпшення стану безпеки праці вносити пропозиції про заохочення працівників за активну працю;
- залучати, за погодженням з роботодавцем і керівниками підрозділів підприємства, спеціалістів підприємства для проведення перевірок стану охорони праці.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СЛУЖБИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

5.1. Робота служби охорони праці підприємства повинна здійснюватись відповідно до плану роботи та графіків обстежень, затверджених роботодавцем.

5.2. Робочі місця працівників служби охорони праці мають розміщуватись (як правило) в окремому приміщенні, забезпечуватись належною оргтехнікою, технічними засобами зв'язку і бути зручними для приймання відвідувачів.

5.3. Для проведення навчання, інструктажів, семінарів, лекцій, виставок тощо має бути створений кабінет з охорони праці відповідно до Типового положення про кабінет охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 18.07.97 № 191, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.10.97 за № 458/2262.

5.4. Роботодавець забезпечує стимулювання ефективної роботи працівників служби охорони праці.

5.5. Працівники служби охорони праці не можуть залучатися до виконання функцій, не передбачених Законом України «Про охорону праці» та цим Типовим положенням.

5.6. Служба охорони праці взаємодіє з іншими структурними підрозділами, службами, фахівцями підприємства та представниками профспілки, а за її відсутності – з уповноваженими найманими працівниками особами з питань охорони праці.

Заступник начальника управління нормативно-правового та юридичного забезпечення

М. Кубієвич

3.19 Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства, затверджене наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 21 березня 2007 р. № 55

**ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
про комісію з питань охорони праці підприємства**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства (далі — Типове положення) поширюється на підприємства, установи, організації (далі — підприємства) будь-якої форми власності та виду діяльності.

1.2. Типове положення визначає основні завдання, права та організацію діяльності Комісії з питань охорони праці підприємства (далі — Комісія), яка може бути створена за рішенням трудового колективу відповідно до статті 16 Закону України «Про охорону праці».

1.3. Комісія є постійно діючим консультативно-дорадчим органом. Метою створення Комісії на підприємстві є забезпечення пропорційної участі працівників у вирішенні будь-яких питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

1.4. Рішення про доцільність створення Комісії, її кількісний та персональний склад приймається трудовим колективом на загальних зборах (конференції) за погодженням роботодавця і професійної спілки.

На підставі цього Типового положення за участі представників кожної сторони розробляється Положення про комісію з питань охорони праці підприємства, яке затверджується ухвалою загальних зборів (конференції) трудового колективу.

1.5. Комісія формується на засадах рівного представництва осіб від роботодавця (спеціалісти з безпеки, гігієни праці та інших служб підприємства) та професійної спілки, а у разі її відсутності — уповноважених найманими працівниками осіб.

1.6. Комісія у своїй діяльності керується Кодексом законів про працю України, Законами України «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», нормативно-правовими актами з охорони праці та цим Типовим положенням.

1.7. Комісія діє на принципах взаємної поваги, довіри, рівноправності, відповідальності сторін за виконання ухвалених рішень і досягнутих домовленостей та обов'язкового додержання вимог законів та інших нормативно-правових актів з охорони праці.

2. ЗАВДАННЯ І ПРАВА КОМІСІЇ

2.1. Основними завданнями Комісії є:

- захист законних прав та інтересів працівників у галузі охорони праці;
- підготовка на основі аналізу стану безпеки та умов праці на виробництві рекомендацій роботодавцю та працівникам щодо профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань, практичної реалізації принципів державної політики в галузі охорони праці на підприємстві;
- узгодження через двосторонні консультації позицій сторін у вирішенні практичних питань у галузі охорони праці для забезпечення поєднання інтересів роботодавця та трудового колективу, кожного працівника, запобігання конфліктним ситуаціям на підприємстві;
- вироблення пропозицій щодо включення до колективного договору найбільш важливих питань з охорони праці, визначення достатніх асигнувань на Комплексні

заходи щодо досягнення встановлених нормативів і підвищення існуючого рівня охорони праці та ефективний контроль за цільовим витрачанням цих коштів;

(Абзац п'ятий пункту 2.1 в редакції Наказу Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 216 від 25.09.2007)

— захист прав та інтересів потерпілих працівників під час розгляду питань щодо призначення їм страхових виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; надання додаткових пільг і компенсацій згідно з положеннями колективного договору за рахунок роботодавця.

(Пункт 2.1 доповнено абзацом шостим згідно з Наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 216 від 25.09.2007)

2.2. Комісія має право:

— звертатись до роботодавця, трудового колективу, профспілкового комітету або іншого уповноваженого на представництво трудовим колективом органу відповідних служб підприємства з пропозиціями щодо регулювання відносин у сфері охорони праці;

— створювати робочі групи з числа членів Комісії для розробки узгоджених рішень з питань охорони праці із залученням спеціалістів різних служб підприємства, фахівців експертних організацій, служб охорони праці органів виконавчої влади, страхових експертів, технічних інспекторів праці профспілок (на договірних засадах між роботодавцем та відповідною організацією);

— одержувати від працівників, керівників структурних підрозділів і служб підприємства та профспілкового комітету інформацію та мати доступ до документації, що є необхідною для виконання завдань, передбачених цим Типовим положенням;

— здійснювати контроль за дотриманням вимог законодавства з охорони праці безпосередньо на робочих місцях, забезпеченням працівників засобами колективного та індивідуального захисту, мийними та знешкоджувальними засобами, лікувально-профілактичним харчуванням, молоком або рівноцінними харчовими продуктами, газованою солоною водою та використанням санітарно-побутових приміщень тощо;

— ознайомлюватися з будь-якими матеріалами з охорони праці, аналізувати стан умов і безпеки праці на підприємстві, виконання відповідних програм і колективних договорів;

— вільного доступу на всі ділянки підприємства і обговорення з працівниками питань охорони праці;

— відповідно до Порядку призначення, перерахування та проведення страхових виплат, затвердженого постановою правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 27.04.2007 № 24, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22.06.2007 за № 715/13982 приймати рішення про відсоток зменшення розміру одноразової допомоги потерпілому (але не більше ніж на 50 %), якщо комісією з розслідування нещасного випадку встановлено, що ушкодження здоров'я працівника настало не тільки з вини роботодавця, а й унаслідок порушення потерпілим нормативно-правових актів з охорони праці.

(Пункт 2.2 доповнено абзацом згідно з Наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 216 від 25.09.2007)

3. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КОМІСІЇ

3.1. Комісію очолює голова, який обирається загальними зборами (конференцією) трудового колективу. На засіданні Комісії обирається заступник голови та секретар Комісії.

Не допускається обирати головою Комісії роботодавця.

На посаду секретаря може бути обраний працівник служби охорони праці.

3.2. Члени Комісії виконують свої обов'язки на громадських засадах. У разі залучення до окремих перевірок вони можуть увільнятися від основної роботи на передбачений колективним договором строк із збереженням за ними середнього заробітку.

3.3. Комісія здійснює свою діяльність на основі планів, що розробляються на певний період (квартал, півріччя, рік) і затверджуються головою Комісії.

3.4. Комісія проводить засідання в міру необхідності, але не рідше одного разу на квартал.

3.5. Засідання Комісії вважається правочинним, якщо на ньому присутні не менше половини її членів від кожної сторони.

(Абзац перший пункту 3.5 в редакції Наказу Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 216 від 25.09.2007)

Якщо під час голосування кількість голосів «за» та «проти» однакова, голова Комісії має право вирішального голосу.

3.6. Рішення Комісії оформлюється протоколом і має рекомендаційний характер.

У випадку незгоди роботодавця з рішенням Комісії він повинен надати протягом 5 днів з дня одержання зазначеного рішення письмове аргументоване пояснення.

3.7. Комісія раз на рік звітує про виконану роботу на загальних зборах (конференції) трудового колективу.

3.8. Загальні збори (конференція) трудового колективу мають право вносити зміни до складу Комісії;

— розпустити Комісію у випадку визнання її діяльності незадовільною та провести нові вибори.

*Начальник управління нормативно-правового
та юридичного забезпечення*

В. В. Прохоров

3.20 Витяг з Типового положення про Порядок проведення навчання перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 р. № 15

3. Організація навчання і перевірки знань з питань охорони праці на підприємстві

3.1. Працівники під час прийняття на роботу і в процесі роботи, а також учні, курсанти, слухачі та студенти під час трудового і професійного навчання проходять на підприємстві за рахунок роботодавця інструктажі, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки у разі виникнення аварії.

3.2. На підприємствах на основі Типового положення, з урахуванням специфіки виробництва та вимог нормативно-правових актів з охорони праці, розробляються затверджуються відповідні положення підприємств про навчання з питань охорони праці, а також формуються плани-графіки проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці, з якими мають бути ознайомлені працівники.

3.3. Організацію навчання та перевірки знань з питань охорони праці працівників, у тому числі під час професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації на підприємстві здійснюють працівники служби кадрів або інші спеціалісти, яким роботодавцем доручена організація цієї роботи.

3.4. Навчання з питань охорони праці в частині організації навчального процесу (матеріально-технічне забезпечення, формування навчальних груп, розробка навчально-тематичних планів і програм, форм навчальної документації та порядок ведення тощо) здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

(Пункт 3.4 в редакції Наказу Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 273 від 16.11.2007)

3.5. Навчання з питань охорони праці може проводитись як традиційними методами, так і з використанням сучасних видів навчання — модульного, дистанційного тощо, а також з використанням технічних засобів навчання: аудіовізуальних, комп'ютерних навчально-контрольних систем, комп'ютерних тренажерів.

3.6. Особи, яких приймають на роботу, пов'язану з підвищеною пожежною безпекою, повинні попередньо пройти спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум). Працівники, зайняті на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, один раз на рік проходять перевірку знань відповідних нормативних актів з пожежної безпеки, а посадові особи до початку виконання своїх обов'язків і періодично (один раз на три роки) проходять навчання і перевірку знань з питань пожежної безпеки.

3.7. Особи, які суміщують професії, проходять навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці як з їхніх основних професій, так і з професій з сумісництвом.

3.8. Перед перевіркою знань з питань охорони праці на підприємстві для працівників організується навчання: лекції, семінари та консультації.

3.9. Перевірка знань працівників з питань охорони праці проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

3.10. Перевірка знань працівників з питань охорони праці на підприємстві здійснюється комісією з перевірки знань з питань охорони праці (далі — комісія підприємства, склад якої затверджується наказом керівника. Головою комісії призначається керівник підприємства або його заступник, до службових обов'язків яких входить організація роботи з охорони праці, а в разі потреби створення комісій в окремих структурних підрозділах їх очолюють керівник відповідного підрозділу чи його заступник.

До складу комісії підприємства входять спеціалісти служби охорони праці, представники юридичної, виробничих, технічних служб, представник профспілки або вповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці. До складу комісії підприємства можуть залучатися страхові експерти з охорони праці відповідного робочого органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та викладачі охорони праці, які проводили навчання.

Участь представника спеціально вповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці або його територіального управління у складі комісії обов'язкова лише під час первинної перевірки знань з питань охорони праці в працівників, які залучаються до виконання робіт підвищеної небезпеки.

Комісія вважається правочинною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб.

3.11. Усі члени комісії у порядку, установленому Типовим положенням, повинні пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці.

3.12. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці працівників, з урахуванням специфіки виробництва, складається членами комісії та затверджується роботодавцем.

3.13. Формою перевірки знань з питань охорони праці працівників є тестування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (автоекзаменатори, модульні тести тощо), залік або іспит — за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування.

3.14. Результат перевірки знань з питань охорони праці з робіт з підвищеною небезпекою, а також там, де є потреба у професійному доборі, до виконання яких

допускається працівник, оформлюється протоколом засідання комісії з перевірки знань з питань охорони праці (додаток 1).

Особам, які під час перевірки знань з охорони праці виявили задовільні результати, видається посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці (додаток 2). При цьому в протоколі та посвідченні у стислій формі зазначається перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці та з безпечного виконання конкретних видів робіт, в обсязі яких працівник пройшов перевірку знань.

Питання щодо порядку зберігання посвідчень про перевірку знань з питань охорони праці на підприємстві або необхідності працівникам мати їх при собі під час виконання трудових обов'язків вирішується роботодавцем.

(Пункт 3.14 доповнено абзацом третім згідно з Наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 273 від 16.11.2007)

3.15. Працівникам, які проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці на своєму підприємстві, видача посвідчень є обов'язковою лише тим, хто виконує роботи підвищеної небезпеки.

3.16. При незадовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці працівники протягом одного місяця повинні пройти повторне навчання і повторну перевірку знань.

3.17. Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці.

3.18. Організаційне забезпечення роботи комісії (організація проведення перевірки знань з питань охорони праці, оформлення, облік і зберігання протоколів перевірки знань, оформлення і облік посвідчень про перевірку знань з питань охорони праці) покладається на суб'єкт господарювання, яким проводилось навчання з питань охорони праці. Термін зберігання протоколів перевірки знань з питань охорони праці не менше 5 років.

3.19. Відповідальність за організацію і здійснення інструктажів, навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці покладається на роботодавця.

3.20. Представники профспілок, уповноважені найманими працівниками особи як члени постійно діючих комісій з перевірки знань з питань охорони праці, проходять навчання з питань охорони праці відповідно до Типового положення, а перевірку знань у порядку, визначеному відповідними громадськими організаціями за участю представника спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

3.21. Страхові експерти з охорони праці Фонду соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань України як члени постійно діючих комісій з перевірки знань з питань охорони праці проходять навчання з питань охорони праці відповідно до Типового положення, а перевірку знань у порядку, визначеному правлінням Фонду, за участю представника спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

4. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці

4.1. Посадові особи та інші працівники, зайняті на роботах, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженому наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 № 15 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України від 15.02.2005 № 232/10512, та Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі, затвердженому наказом МОЗ та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.94 № 263/121 і зареєстрованому Міністерством юстиції України 25.01.95 з № 18/554 (далі – роботи підвищеної небезпеки), проходять щорічне спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

4.2. Спеціальне навчання з питань охорони праці може проводитись як безпосередньо на підприємстві, так і іншим суб'єктом господарювання, який в установленому Типовим положенням порядку проводить відповідне навчання.

(Абзац перший пункту 4.2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 27 від 16.11.2007)

У разі здійснення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безпосередньо на підприємстві спеціальне навчання з питань охорони праці є складовою зазначеної професійної підготовки.

4.3. Спеціальне навчання з питань охорони праці проводиться роботодавцем на підприємстві за навчальними планами та програмами, які розробляються з урахуванням конкретних видів робіт, виробничих умов, функціональних обов'язків працівників і затверджуються наказом.

4.4. Перевірка знань з питань охорони праці після проведення спеціального навчання проводиться комісією підприємства.

У разі неможливості створити комісію з перевірки знань з питань охорони праці на підприємстві перевірка знань проводиться комісією спорідненого підприємства або територіального управління спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

6. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці

6.1. Працівники, під час прийняття на роботу та періодично, повинні проходити на підприємстві інструктажі з питань охорони праці, надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також з правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих.

6.2. За характером і часом проведення інструктажі з питань охорони праці (далі – інструктажі) поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.

6.3. Вступний інструктаж

Проводиться:

- з усіма працівниками, які приймаються на постійну або тимчасову роботу, незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;
- з працівниками інших організацій, які прибули на підприємство і беруть безпосередню участь у виробничому процесі або виконують інші роботи для підприємства;
- з учнями та студентами, які прибули на підприємство для проходження трудового або професійного навчання;
- з екскурсантами у разі екскурсії на підприємство.

Вступний інструктаж проводиться спеціалістом служби охорони праці або іншим фахівцем відповідно до наказу (розпорядження) по підприємству, який в установленому Типовим положенням порядку пройшов навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці або в приміщенні, що спеціально для цього обладнано, з використанням сучасних технічних засобів навчання, навчальних та наочних посібників за програмою, розробленою службою охорони праці з урахуванням особливостей виробництва. Програма та тривалість інструктажу затверджуються керівником підприємства.

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці (додаток 5), який зберігається службою охорони праці або працівником, що відповідає за проведення вступного інструктажу, а також у наказі про прийняття працівника на роботу.

6.4. Первинний інструктаж проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- новоприйнятим (постійно чи тимчасово) на підприємство або до фізичної особи, яка використовує найману працю;
- який переводиться з одного структурного підрозділу підприємства до іншого;
- який виконуватиме нову для нього роботу;
- відрядженим працівником іншого підприємства, який бере безпосередню участь у виробничому процесі на підприємстві.

Проводиться з учнями, курсантами, слухачами та студентами навчальних закладів:

- до початку трудового або професійного навчання;
- перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за діючими на підприємстві інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

6.5. Повторний інструктаж проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником або групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться в терміни, визначені нормативно правовими актами з охорони праці, які діють у галузі, або роботодавцем (фізичною особою, яка використовує найману працю) з урахуванням конкретних умов праці, але не рідше:

- на роботах з підвищеною небезпекою — 1 раз на 3 місяці;
- для решти робіт — 1 раз на 6 місяців.

6.6. Позаплановий інструктаж проводиться з працівниками на робочому місці або в кабінеті охорони праці:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;
- при зміні технологічного процесу, заміні або модернізації устаткування, приставів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;
- при порушеннях працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;
- при перерві в роботі виконавця робіт більш ніж на 30 календарних днів — для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт — понад 60 днів.

Позаплановий інструктаж з учнями, студентами, курсантами, слухачами проводиться під час проведення трудового і професійного навчання при порушеннях ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж тощо.

Позаплановий інструктаж може проводитись індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

6.7. Цільовий інструктаж проводиться з працівниками:

- при ліквідації аварії або стихійного лиха;
- при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

6.8. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі проводить безпосередній керівник робіт (начальник структурного підрозділу, майстер) або фізична особа, яка використовує найману працю.

6.9. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі завершуються перевіркою знань у вигляді усного опитування або за допомогою технічних засобів, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці, особою, яка проводила інструктаж.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового інструктажів протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторна перевірка знань.

При незадовільних результатах перевірки знань після цільового інструктажу допуск до виконання робіт не надається. Повторна перевірка знань при цьому не дозволяється.

6.10. Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів та їх допуск до роботи, особа, яка проводила інструктаж, уносить запис до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці (додаток 6). Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

У разі виконання робіт, що потребують оформлення наряду-допуску, цільовий інструктаж реєструється в цьому наряді-допуску, а в журналі реєстрації інструктажів – не обов'язково.

6.11. Перелік професій та посад працівників, які звільняються від повторного інструктажу, затверджується роботодавцем. До цього переліку можуть бути зараховані працівники, участь у виробничому процесі яких не пов'язана з безпосереднім обслуговуванням об'єктів, машин, механізмів, устаткування; застосуванням приладів та інструментів, збереженням або переробкою сировини, матеріалів тощо.

**3.21 Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України
від 05 серпня 2008 р. № 975 «Про затвердження порядку проведення інструктажів
та стажування водіїв колісних транспортних засобів»**

МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ

НАКАЗ

05.08.2008

№ 975

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
21.08.2008 р. за № 776/15467

*Про затвердження Порядку проведення інструктажів
та стажування водіїв колісних транспортних засобів*

Відповідно до статті 34 Закону України «Про автомобільний транспорт» та статті 12 Закону України «Про дорожній рух»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Порядок проведення інструктажів та стажування водіїв колісних транспортних засобів, що додається.

2. Державному департаменту автомобільного транспорту (Овчар П. А.):

2.1. Забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому законодавством порядку.

2.2. Забезпечити доведення цього наказу до відома заінтересованих підприємств, установ, організацій.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра — директора Державного департаменту автомобільного транспорту Сергієнка Л. Г.

Міністр

Й. Вінський

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
транспорту та зв'язку
України
05.08.2008 № 975

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України
21.08.2008 р. за № 776/15467

ПОРЯДОК

проведення інструктажів та стажування водіїв колісних транспортних засобів

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Цей Порядок розроблено на виконання статті 34 Закону України «Про автомобільний транспорт» та статті 12 Закону України «Про дорожній рух».

1.2. Порядок визначає види інструктажів, строки проведення інструктажів та стажування.

1.3. Дія цього Порядку поширюється на автомобільних перевізників незалежно від організаційно-правових форм та форм власності, що мають колісні транспортні засоби (далі — КТЗ), які беруть участь у дорожньому русі (далі — підприємства).

1.4. У разі, коли підприємство не має можливості самостійно забезпечити проведення інструктажів та стажування водіїв, воно повинно укласти договір щодо надання послуг з проведення інструктажів та стажування водіїв із суб'єктом господарської діяльності.

1.5. Інструктажі та стажування проводяться з метою підвищення кваліфікації та професійного рівня водіїв, отримання необхідних знань і навичок з питань забезпечення безпеки дорожнього руху.

1.6. Контроль за організацією роботи з проведення інструктажів та стажування здійснює керівник підприємства.

1.7. Організація і проведення інструктажів та стажування водіїв, їх облік, покладаються на службу безпеки дорожнього руху підприємства або на особу, на яку покладено виконання функцій служби безпеки дорожнього руху.

1.8. Програми інструктажів, строки їх проведення, а також перелік осіб, які повинні проходити інструктажі, затверджує керівник підприємства.

II. ВИДИ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ІНСТРУКТАЖІВ

2.1. Установлюються такі види інструктажів:

- вступний;
- первинний;
- передрейсовий (цільовий);
- періодичний (повторний);

— позаплановий (спеціальний).

2.2. Забороняється допускати водіїв до роботи без проходження ними інструктажів у встановлені строки.

2.3. Вступний інструктаж

2.3.1. Вступний інструктаж проводиться з водіями, які приймаються на постійну або тимчасову роботу, незалежно від їх стажу, кваліфікації, виду і особливостей перевезень, а також моделі КТЗ, на якому вони працюватимуть.

2.3.2. Вступний інструктаж проводиться спеціалістами служби безпеки дорожнього руху або особою, на яку покладено виконання функцій служби безпеки дорожнього руху.

2.3.3. Вступний інструктаж проводиться згідно із затвердженою керівником підприємства програмою в кабінеті безпеки дорожнього руху або в приміщенні, що спеціально для цього обладнане, з використанням технічних засобів навчання, навчальних та наочних посібників.

2.3.4. При проведенні вступного інструктажу водію роз'яснюються:

— вимоги щодо організації безпечного руху транспортних засобів на території підприємства;

— правила внутрішнього трудового розпорядку;

— режими праці та відпочинку;

— особливості умов роботи КТЗ підприємства і заходи із забезпечення безпеки руху;

— основні причини дорожньо-транспортних пригод (далі — ДТП) та методи щодо їх попередження;

— дії водія у разі ДТП;

— порядок проходження передрейсового і післярейсового медичних оглядів.

2.3.5. Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з безпеки руху (додаток 1), який повинен бути пронумерований, прошнурований та скріплений печаткою і зберігатися у службі безпеки дорожнього руху або в особи, на яку покладено виконання функцій служби безпеки дорожнього руху, а також у наказі про прийняття на роботу водія.

2.4. Первинний інструктаж

2.4.1. Первинний інструктаж проводиться на робочому місці перед початком роботи з прийнятим за трудовим договором на підприємство водієм.

2.4.2. Первинний інструктаж проводиться згідно із затвердженою програмою та з урахуванням особливостей перевезень, а також моделі КТЗ, на якому будуть виконуватись перевезення.

2.4.3. При проведенні первинного інструктажу водію роз'яснюються:

— особливості КТЗ, на якому працюватиме водій;

— особливості перевезень пасажирів чи вантажів;

— порядок обслуговування, ремонту та місце зберігання КТЗ.

2.4.4. Запис про проведення первинного інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з безпеки руху (додаток 2) (далі — журнал реєстрації інструктажів з безпеки руху), який повинен бути пронумерований, прошнурований та скріплений печаткою і зберігатися у безпосереднього керівника водія, з яким проводиться первинний інструктаж.

2.5. Передрейсовий (цільовий) інструктаж

2.5.1. Передрейсовий (цільовий) інструктаж проводиться перед виїздом на лінію (маршрут) з водіями КТЗ, які виконують перевезення груп дітей, направляються вперше на міжміські перевезення пасажирів чи вантажів або залучаються до роботи з подолання наслідків надзвичайних ситуацій або стихійних лих.

2.5.2. Передрейсовий (цільовий) інструктаж може проводитися керівником підприємства, спеціалістами служби безпеки дорожнього руху, особою, на яку покладено виконання функцій служби безпеки дорожнього руху, та іншими кваліфікованими спеціалістами.

2.5.3. Передрейсовий (цільовий) інструктаж проводиться у кабінеті безпеки дорожнього руху або в диспетчерських на підприємствах.

2.5.4. Передрейсовий (цільовий) інструктаж проводиться згідно із затвердженою програмою з урахуванням особливостей перевезень, маршруту руху, а також нормативних документів підприємства.

2.5.5. При проведенні передрейсового (цільового) інструктажу водію роз'яснюються:

- особливості маршруту;
- погодні умови;
- особливості вантажу, що впливають на безпеку руху;
- особливості перевезень груп дітей;
- особливості керування КТЗ за умов надзвичайних ситуацій та стихійних лих.

2.5.6. Запис про проведення передрейсового (цільового) інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з безпеки руху і фіксується у дорожньому листі штампом «Інструктаж проведено» із зазначенням часу, дати і підпису осіб, які проводили інструктаж.

2.6. Періодичний (повторний) інструктаж

2.6.1. Періодичний (повторний) інструктаж проводиться з метою систематичного й обов'язкового ознайомлення водіїв підприємства з інформацією щодо безпечної роботи на лінії (маршруті), а також при переході до роботи в осінньо-зимовий та весняно-літній періоди.

2.6.2. Періодичний (повторний) інструктаж може проводитися керівником підприємства, спеціалістами служби безпеки дорожнього руху, особою, на яку покладено виконання функцій служби безпеки дорожнього руху, та іншими кваліфікованими спеціалістами.

2.6.3. Періодичний (повторний) інструктаж проводиться згідно із затвердженою керівником підприємства програмою в кабінеті безпеки дорожнього руху або в приміщенні, що спеціально для цього обладнане з використанням технічних засобів навчання, навчальних та наочних посібників.

2.6.4. При проведенні періодичного (повторного) інструктажу водію роз'яснюються:

- причини і наслідків ДТП, обставини їх скоєння;
- особливості експлуатації та керування автотранспорту в осінньо-зимовий та весняно-літній періоди;
- умови проїзду через залізничні переїзди, що розташовані на маршрутах роботи водіїв, з нанесеними на їх схеми зонами видимості колії.

2.6.5. Запис про проведення періодичного (повторного) інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з безпеки руху.

2.7. Позаплановий (спеціальний) інструктаж

2.7.1. Позаплановий (спеціальний) інструктаж проводиться з водіями підприємства в разі зафіксованого порушення Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 (далі — Правила дорожнього руху), що могло стати причиною ДТП, появи небезпечних місць і ділянок на лінії (маршруті), можливості настання особливо складних метеорологічних чи дорожніх умов, а також при необхідності доведення до водіїв наказів, які надійшли від органів державної влади.

2.7.2. Позаплановий (спеціальний) інструктаж може проводитись в кабінеті безпеки дорожнього руху або в диспетчерських на підприємствах. В окремих випадках текст позапланового інструктажу може передаватись по гучномовцю під час виїзду водіїв за межі підприємства, а також через мобільні телефони.

2.7.3. Запис про проведення позапланового (спеціального) інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з безпеки руху.

III. СТАЖУВАННЯ ВОДІЇВ КТЗ

3.1. Стажування водіїв проводиться з метою підвищення кваліфікації та професійного рівня водіїв КТЗ.

3.2. Стажування проводиться з водіями, які мають посвідчення водія на право керування будь-якими категоріями транспортних засобів А, В, С або D, але які протягом 12 і більше місяців до прийняття на відповідну роботу не працювали водіями або приймаються на роботу водіями вперше.

Такі водії допускаються до керування КТЗ після проходження стажування з практичного керування на відповідному транспортному засобі не менше 30 годин.

3.3. Стажування також проводиться при переведенні водіїв на нові для них марки або моделі КТЗ. У такому випадку стажування проводиться не менше 8 годин.

3.4. Для водіїв, перелічених у пунктах 3.2 та 3.3 цього Порядку, проходження стажування є обов'язковим при прийнятті їх на роботу.

3.5. Керівник підприємства затверджує програму стажування, яка включає в себе перевірку та відпрацювання навичок водія щодо безпечної роботи на КТЗ тієї марки чи моделі, яку буде за ним закріплено.

3.6. Програма стажування повинна включати такі розділи:

- робота на внутрішній території підприємства;
- робота на лінії (маршруті);
- контрольна поїздка.

3.7. До програми стажування в обов'язковому порядку входять такі питання:

- вивчення схеми руху пішоходів і транспорту територією підприємства;
- передрейсова підготовка транспортного засобу та робочого місця;
- рух і розворот заднім ходом;
- гальмування і зупинка на різних швидкостях, які включають екстрену зупинку відповідно до умов дорожнього руху;
- використання дзеркал заднього виду;
- вибір швидкості руху, інтервалу, дистанції і радіуса повороту залежно від завантаження і габаритів КТЗ;
- передбачення появи небезпечних об'єктів, які рухаються, що може призвести до ДТП;
- рух у нічний час;
- відкриття і закриття дверей салону на зупинках, виконання правил посадки і висадки пасажирів (для автобусів).

3.8. Стажування водіїв проводиться під керівництвом водія-інструктора.

3.9. Для водія при прийнятті на роботу з іншого підприємства, якщо він керував аналогічним КТЗ, проводиться тільки контрольна поїздка під керівництвом водія-інструктора.

3.10. Якщо водій направляється на стажування чи контрольну поїздку, йому видається лист стажування (додаток 3).

3.11. Під час контрольної поїздки водій-інструктор спостерігає за вмінням стажиста керувати відповідною маркою КТЗ, дотримуватися Правил дорожнього руху, умов перевезень, графіка та режиму руху.

3.12. Після закінчення стажування чи контрольної поїздки, за поданням водія-інструктора приймається рішення про допуск водія до роботи, про що робиться відповідний запис у листі стажування.

3.13. Листи стажування передаються у відділ кадрів підприємства, де після перевірки правильності і повноти їх заповнення зберігаються разом з особою справою водія.

3.14. У дорожніх листах на автомобілі, які видаються стажистам, робиться відмітка про проходження стажування або контрольної поїздки.

*Заступник директора Державного департаменту
автомобільного транспорту*

В. Гербеда

*Додаток 1
до Порядку проведення інструктажів
та стажування водіїв
колісних транспортних засобів*

ЖУРНАЛ реєстрації вступного інструктажу з безпеки руху

№ з/п	Дата	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Прізвище, ініціали, посада особи, яка інструктує	Підписи		Примітки
				особи, яку інструк- тують	особи, яка інструктує	
1	2	3	4	5	6	7

*Додаток 2
до Порядку проведення інструктажів
та стажування водіїв
колісних транспортних засобів*

ЖУРНАЛ реєстрації інструктажів з безпеки руху

№ з/п	Дата	Вид інструктажу: первинний, передрейсовий (цільовий), періодичний (повторний), позаплановий (спеціальний)	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Прізвище, ініціали, посада особи, яка інструктує	Підписи		Примітки
					особи, яку інструк- тують	особи, яка інструктує	
1	2	3	4	5	6	7	8

ЛИСТ
стажування

Наказом по підприємству від _____ № _____ водій _____, прийнятий на роботу на транспортний засіб (модель) _____ (посвідчення водія серії _____ № _____ категорії _____, стаж роботи з _____ року), направляється для проходження стажування з _____ до _____ в обсязі _____ годин.

Число, місяць	Часи роботи		Кількість відпрацьованих годин	Маршрут	Пробіг	Підпис водія-інструктора
	початок	кінець				

I. Робота на внутрішній території підприємства

1.
2...

II. Робота на лінії (маршруті)

1.
2...

III. Контрольна поїздка

1.
2...

Зауваження щодо роботи стажиста:

1.
2...

Підпис

Водій

Водій-інструктор

Висновок

Допустити (не допустити) до роботи на (марка КТЗ) _____.

Посадова особа з безпеки дорожнього руху _____
(підпис)

Дата

Водій-інструктор _____
(підпис)

Дата

Ознайомлений: керівник водія _____
(підпис)

Дата

3.22 Витяг з Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України від 5 червня 2000 р. № 124/345

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів проводиться з метою визначення здатності кандидатів у водії та водіїв до безпечного керування транспортними засобами. Зазначений огляд включає: попередні, періодичні, щозмінні передрейсові та післярейсові огляди, а також позачергові огляди, викликані необхідністю.

1.2. Попередньому медичному огляду підлягають кандидати у водії транспортних засобів для отримання права на керування транспортним засобом відповідної категорії.

1.3. Періодичному медичному огляду підлягають водії транспортних засобів для підтвердження права на керування транспортним засобом відповідної категорії або отримання права на керування транспортним засобом іншої категорії.

1.4. Щозмінному передрейсовому та післярейсовому медичним оглядам підлягають водії транспортних засобів підприємств, установ та організацій усіх форм власності.

1.5. Позачерговому медичному огляду підлягають водії транспортних засобів підприємств, установ, організацій усіх форм власності за направленням власника або посадової особи, що відповідає за експлуатацію транспортних засобів підприємства, установи, організації, на підставі медичних даних про стале погіршення здоров'я водія, що перешкоджає безпечному керуванню транспортним засобом. Водій власного транспортного засобу в разі погіршення стану здоров'я, якщо це перешкоджає безпечному керуванню транспортним засобом, також повинен ужити відповідних заходів для безпечного керування транспортним засобом.

1.6. Попередній, періодичний та позачерговий медичні огляди проводяться медичною комісією, що створюється в закладі охорони здоров'я. До складу медичної комісії входять: лікар-терапевт (голова комісії), лікар-невропатолог, лікар-отоларинголог, лікар-офтальмолог, лікар-хірург. Перелік закладів охорони здоров'я, яким надається право створювати вищезазначені медичні комісії та проводити попередній, періодичний і позачерговий медичні огляди (далі — заклади охорони здоров'я), щорічно затверджується відповідно наказами Міністерства охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, управлінь охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій.

1.7. Після проведення попереднього, періодичного та позачергового медичних оглядів видається єдиний документ — Медична довідка щодо придатності до керування транспортним засобом, ф. № 083/о (облікова) (далі — Медична довідка) (додаток 1).

Бланки Медичної довідки є документами суворого обліку (додаток 2). Облік бланків Медичної довідки ведеться в Журналі реєстрації виданих (отриманих) бланків медичних довідок щодо придатності до керування транспортним засобом, ф. № 083-1/о (додаток 3). Організація забезпечення закладів охорони здоров'я бланками Медичної довідки покладається на Державне підприємство «Український медичний центр безпеки дорожнього руху та інформаційних технологій» Міністерства охорони здоров'я України.

1.8. У Медичній довідці визначається здатність особи керувати відповідною категорією транспортних засобів, а також термін її дії. Медична довідка підписується головою медичної комісії та засвідчується печаткою закладу охорони здоров'я. Дублікат виданої Медичної довідки видається упродовж повного строку її дії медичною комісією (уповноваженою нею посадовою особою закладу охорони здоров'я) за зверненням громадянина без проведення додаткового медичного огляду. За видачу дубліката сплачується тільки вартість бланка Медичної довідки.

1.9. Щозмінний передрейсовий та післярейсовий медичні огляди водіїв транспортних засобів проводяться лікарями або середніми медичними працівниками, які здійснюють медичний контроль обслуговування водіїв підприємств, установ, організацій. Медичні працівники мають право проводити зазначені медичні огляди після періодичного (1 раз на три роки) навчання методів їх проведення в Державному підприємстві «Український медичний центр безпеки дорожнього руху та інформаційних технологій» Міністерства охорони здоров'я України та його філіалах.

(Пункт 1.9 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 1/1 від 11.01.2010)

1.10. Державне підприємство «Український медичний центр безпеки дорожнього руху та інформаційних технологій» Міністерства охорони здоров'я України та його філіали організовують та контролюють роботу і підготовку фахівців, які здійснюють навчання медичних працівників методів проведення щозмінних передрейсових та післярейсових медичних оглядів водіїв транспортних засобів.

1.11. Медичні огляди інвалідів для визначення медичних показань для отримання транспортного засобу з ручним керуванням, а також для визначення медичних протипоказань до керування транспортним засобом проводяться у медико-соціальних експертних комісіях. Наступні періодичні медичні огляди водіїв транспортних засобів (інвалідів) проводяться медичними комісіями в закладах охорони здоров'я.

5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЩОЗМІННОГО ПЕРЕДРЕЙСОВОГО ТА ПІСЛЯРЕЙСОВОГО МЕДИЧНИХ ОГЛЯДІВ ВОДІІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

5.1. Щозмінний передрейсовий медичний огляд проводиться для водіїв транспортних засобів підприємств, установ та організацій до їх виїзду на зміну. У разі виявлення ознак хвороби протягом зміни водії підлягають післярейсовому медичному огляду.

5.2. Щозмінні передрейсовий та післярейсовий медичні огляди водіїв транспортних засобів включають у себе:

- збір анамнезу;
- визначення частоти пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;
- проведення проби на алкоголь у повітрі, що видихається, одним із методів,

визначених Міністерством охорони здоров'я України.

У разі потреби медичний працівник, який проводить щозмінні передрейсовий та післярейсовий медичні огляди, може запропонувати водію виміряти температуру тіла.

(Пункт 5.2 в редакції Наказу Міністерства охорони здоров'я № 1/1 від 11.01.2010)

5.3. Результат проведеного щозмінного передрейсового та післярейсового медичних оглядів фіксується в Журналі щозмінного передрейсового та післярейсового медичних оглядів водіїв, ф. № 137-2/о (додаток 4), після чого в шляховому листі ставиться штамп з висновком про придатність до керування транспортом. Штамп видається медичному працівнику в Державному підприємстві «Український медичний центр безпеки дорожнього руху та інформаційних технологій» Міністерства охорони здоров'я України та його філіалах після проходження навчання методів проведення щозмінних передрейсових та післярейсових медичних оглядів водіїв транспортних засобів.

5.4. У разі виявлення ознак тимчасової непрацездатності (патологічне підвищення частоти пульсу, артеріального тиску вище вікових норм, виявлення алкоголю в повітрі, що видихається, та інших ознак алкогольного сп'яніння чи сп'яніння іншого походження, наявності скарг на симптоми хвороби, що перешкоджають керуванню транспортом) водій не допускається до виконання професійних обов'язків. При виявленні ознак захворювання або вади, включених до Переліку, власник або посадова особа, що відповідає за експлуатацію транспортних засобів підприємства, установи, організації, направляє водія на позачерговий медичний огляд.

5.5. У разі незгоди водія транспортного засобу з результатами щозмінного передрейсового та післярейсового медичних оглядів він може оскаржити рішення у місцевому органі охорони здоров'я або в судовому порядку.

*Заступник начальника Головного управління організації
медичної допомоги дорослому населенню МОЗ України*

В. М. Михальчук

IV. ТИПОВІ ПРОГРАМИ СТАЖУВАННЯ ТА ІНСТРУКТАЖІВ ВОДІЇВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ З БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВОДІЯ-ІНСТРУКТОРА З БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Типова програма стажування водіїв транспортних засобів

Ця програма розроблена з урахуванням вимог Порядку проведення інструктажів та стажування водіїв колісних транспортних засобів, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 5 серпня 2008 р. № 975, листа стажування, форма якого регламентована цим наказом. На підприємстві необхідно розробити програму стажування водіїв підприємства на основі примірної програми, з урахуванням специфіки роботи підприємства та з затвердженням її наказом по підприємству.

У примірній програмі наведені мінімальні обсяги стажування, які у програмі підприємства можуть змінюватись тільки в сторону збільшення.

Розглянуті варіанти по обсягу стажування: для водіїв, які приймаються на перше місце роботи або після перерви в роботі водієм більше 12 місяців, для водіїв, які приймаються на роботу не вперше та для тих, які переводяться на нові для них марки або моделі транспортних засобів на цьому підприємстві, для водіїв, які приймаються на роботу з іншого підприємства та які працювали на аналогічних транспортних засобах і у яких не було перерви в роботі більше 12 місяців, надалі у пунктах примірної програми обсяги стажування за цими варіантами будуть вказані в лапках. Термін дії програми – 3–5 років, після чого її необхідно актуалізувати та перезатвердити.

№ №	Зміст програми	Варіанти по обсягу стажування		
		для водіїв, які приймаються на перше місце роботи або після перерви в роботі водієм більше 12 місяців	для водіїв, які приймаються на роботу не вперше та для тих, які переводяться на нові для них марки або моделі транспортних засобів на цьому підприємстві	для водіїв, які приймаються на роботу з іншого підприємства та які працювали на аналогічних транспортних засобах і у яких не було перерви в роботі більше 12 місяців
1	Робота на внутрішній території підприємства	2 год.	2 год.	2 год.
1.1.	Вивчення схеми руху пішоходів і транспорту територією підприємства	1 год.	1 год.	1 год.
1.2.	Передрейсова підготовка КТЗ та робочого місця	0,5 год.	0,5 год.	0,5 год.
1.3.	Рух і розворот заднім ходом	0,5 год.	0,5 год.	0,5 год.
2.	Робота на лінії (маршруті)	26 год.	4 год.	—.
2.1.	Гальмування і зупинка на різних швидкостях, які включають екстрену зупинку відповідно до умов дорожнього руху	4 год.	0,5 год.	—
2.2.	Використання дзеркал заднього виду	4 год.	0,5 год.	—
2.3.	Вибір швидкості руху, інтервалу, дистанції і радіуса повороту залежно від завантаження і габаритів КТЗ	12 год.	1 год.	—
2.4.	Передбачення появи небезпечних об'єктів, які рухаються, що може призвести до ДТП	4 год.	1 год.	—
2.5.	Рух у нічний час	2 год.	1 год.	—
2.6.	Відкриття і закриття дверей салону на зупинках, виконання правил посадки і висадки пасажирів	1 год.	1 год.	—
3.	Контрольна поїздка	2 год.	2 год.	2 год.
	Всього	30 год.	8 год.	4 год.

Загальні мінімальні обсяги стажування 30 годин, 8 годин та 4 години за наведеними варіантами, для водіїв автобусів більше на 1 годину за рахунок пункту програми 2.6.

Типові програми інструктажів водіїв транспортних засобів

Ці програми розроблені з урахуванням вимог Порядку проведення інструктажів та стажування водіїв колісних транспортних засобів, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 5 серпня 2008р. № 975.

На підприємстві з урахуванням примірних програм розробляються програми інструктажів водіїв підприємства з урахуванням специфіки його роботи, які затверджуються наказом по підприємству. Термін дії програм — 3—5 років, після чого необхідно актуалізувати та перезатвердити.

Записи про проведення інструктажів робляться в журналах реєстрації вступного інструктажу з безпеки руху та інструктажів з безпеки руху, які повинні бути пронумеровані, прошнуровані та скріплені печаткою і зберігатися у службі безпеки дорожнього руху або в посадовій особи, на яку покладено виконання функцій з безпеки дорожнього руху.

Журнал проведення інструктажів з безпеки руху, в окремих випадках, може зберігатись у безпосереднього керівника водія.

Програма вступного інструктажу

1. Вступний інструктаж проводиться з водіями, які приймаються на постійну або тимчасову роботу, незалежно від їх водійського стажу, рівня кваліфікації, виду і особливостей перевезень, а також моделі транспортного засобу, на якому вони працюватимуть.

2. Вступний інструктаж проводиться спеціалістами служби дорожнього руху або особою, на яку покладено виконання функцій з безпеки дорожнього руху.

3. Вступний інструктаж проводиться в кабінеті безпеки дорожнього руху або в приміщенні, яке спеціально для цього обладнане, з використанням технічних засобів, навчальних та наочних посібників.

4. При проведенні інструктажу водію роз'яснюються :

- вимоги щодо організації безпечного руху на території підприємства;
- правила внутрішнього трудового розпорядку;
- режими праці та відпочинку;
- особливості умов роботи транспортних засобів підприємства і заходи із забезпечення безпеки руху;
- основні причини дорожньо-транспортних пригод (далі — ДТП) та методи щодо їх попередження;
- дії водія у разі ДТП;
- порядок проходження передрейсового та післярейсового медичних оглядів тощо.

5. Запис про проведення вступного інструктажу, крім журналу, робиться у наказі про прийняття на роботу водія.

Програма первинного інструктажу

1. Первинний інструктаж проводиться на робочому місці перед початком роботи з прийнятим за трудовим договором на підприємство водієм.

2. Первинний інструктаж проводиться з урахуванням особливостей перевезень, а також моделі КТЗ, на якому будуть виконуватись перевезення.

3. При проведенні первинного інструктажу водію роз'яснюються:

- особливості КТЗ, на якому працюватиме водій;
- особливості перевезень пасажирів чи вантажів;
- порядок обслуговування, ремонту та місце зберігання КТЗ.

Програма передрейсового (цільового) інструктажу

1. Передрейсовий (цільовий) інструктаж проводиться перед виїздом на лінію (маршрут) з водіями КТЗ, які виконують перевезення груп дітей, направляються вперше на міжміські перевезення пасажирів чи вантажів або залучаються до роботи з подолання наслідків надзвичайних ситуацій або стихійних лих.

2. Передрейсовий (цільовий) інструктаж може проводитися керівником підприємства, спеціалістами служби безпеки дорожнього руху, особою, на яку покладено виконання функцій служби безпеки дорожнього руху, та іншими кваліфікованими спеціалістами.

3. Передрейсовий (цільовий) інструктаж проводиться у кабінеті безпеки дорожнього руху або в диспетчерських на підприємствах.

4. Передрейсовий (цільовий) інструктаж проводиться згідно із затвердженою програмою з урахуванням особливостей перевезень, маршруту руху, а також нормативних документів підприємства.

5. При проведенні передрейсового (цільового) інструктажу водію роз'яснюються:

- особливості маршруту;
- погодні умови;
- особливості вантажу, що впливають на безпеку руху;
- особливості перевезень груп дітей;
- особливості керування КТЗ за умов надзвичайних ситуацій та стихійних лих.

6. Запис про проведення передрейсового (цільового) інструктажу також фіксується у дорожньому листі штампом «Інструктаж проведено» із зазначенням часу, дати і підпису особи, яка проводила інструктаж.

Програма періодичного (повторного) інструктажу

1. Періодичний (повторний) інструктаж проводиться з метою систематичного й обов'язкового ознайомлення водіїв підприємства з інформацією щодо безпечної роботи на лінії (маршруті), а також при переході до роботи в осінньо-зимовий та весняно-літній періоди.

2. Періодичний (повторний) інструктаж може проводитися керівником підприємства, спеціалістами служби безпеки дорожнього руху, особою, на яку покладено виконання функцій служби безпеки дорожнього руху, та іншими кваліфікованими спеціалістами.

3. Періодичний (повторний) інструктаж проводиться згідно із затвердженою керівником підприємства програмою в кабінеті безпеки дорожнього руху або в приміщенні, що спеціально для цього обладнане з використанням технічних засобів навчання, навчальних та наочних посібників.

4. При проведенні періодичного (повторного) інструктажу водію роз'яснюються:

- причини і наслідки ДТП, обставини їх скоєння;
- особливості експлуатації та керування автотранспорту в осінньо-зимовий та весняно-літній періоди;
- умови проїзду через залізничні переїзди, що розташовані на маршрутах роботи водіїв, з нанесеними на їх схеми зонами видимості колії.

Програма позапланового (спеціального) інструктажу

2.7.1. Позаплановий (спеціальний) інструктаж проводиться з водіями підприємства в разі зафіксованого ДТП або порушення Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306, що могло стати причиною ДТП, появи небезпечних місць і ділянок на лінії (маршруті), можливості настання особливо складних метеорологічних чи дорожніх умов, а також при необхідності доведення до водіїв наказів, які надійшли від органів державної влади.

2.7.2. Позаплановий (спеціальний) інструктаж може проводитись в кабінеті безпеки дорожнього руху або в диспетчерських на підприємствах. В окремих випадках текст позапланового інструктажу також може передаватись по гучномовцю під час виїзду водіїв за межі підприємства, або через мобільні телефони.

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВОДІЯ-ІНСТРУКТОРА З БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Посада водія-інструктора з безпеки дорожнього руху вводиться на автотранспортних підприємствах для стажування, контраварійної підготовки та вдосконалення професійної майстерності водіїв, вироблення в них безпечних прийомів управління транспортним засобом, виховання почуття усвідомленого дотримання Правил дорожнього руху, транспортної дисципліни, моральної відповідальності за забезпечення безпеки перевезень та вантажів.

Чисельність водіїв-інструкторів рекомендується визначати з розрахунку 1 водій-інструктор на 100 водіїв, що працюють на однотипних транспортних засобах, або 1 водій-інструктор на кожну групу водіїв, що працюють на однотипних транспортних засобах.

Призначення водія-інструктора та закріплення його за групою водіїв здійснюється наказом керівника підприємства (роботодавця) за поданням відповідальної особи за безпеку дорожнього руху.

Водій-інструктор підпорядковується безпосередньо відповідальній особі за безпеку дорожнього руху при виконанні своїх функцій як водія-інструктора.

2. ВИМОГИ ДО ВОДІЯ-ІНСТРУКТОРА

Водіями-інструкторами можуть бути водії або інші фахівці, що мають не менше 10 років водійського стажу, високий рівень дисциплінованості, мають схильність до виховної роботи, здатні навчати інших водіїв, та не мають порушень Правил дорожнього руху.

Водій-інструктор повинен своєчасно проходити медичне переосвідчення у встановлені терміни та мати відповідну медичну довідку.

Перед виїздом на лінію для стажування водіїв та інших цілей водій-інструктор зобов'язаний дотримуватись загального порядку щодо передрейсового медичного огляду, перевірки технічного стану транспортного засобу, оформлення шляхової документації тощо та нести відповідальність за виконанням цих вимог водієм-стажистом.

При надходженні нових марок транспортних засобів водій-інструктор зобов'язаний пройти відповідну підготовку (ознайомлення) з особливостями експлуатації та безпечного керування цими транспортними засобами.

Для підтримання рівня професійної майстерності доцільно, щоб водій-інструктор регулярно їздив за кермом.

3. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ВОДІЯ-ІНСТРУКТОРА

Систематичне проведення роботи щодо підвищення рівня професійної майстерності водіїв, навчання їх безпечним та економічним методам керування транспортним засобом, здійснення стажування та контраварійної підготовки водіїв.

Передача досвіду іншим водіям при виконанні особливо відповідальних перевезень пасажирів і вантажів, що вимагають високої професійної майстерності (нові автобусні маршрути, масові перевезення дітей, перевезення негабаритних вантажів, робота в складних дорожніх та метеорологічних умовах тощо).

4. ОБОВ'ЯЗКИ ВОДІЯ-ІНСТРУКТОРА.

Періодично перевіряти практичні навички водіння закріпленої групи водіїв, вимагати безперечного дотримання ними Правил дорожнього руху, Правил перевезення пасажирів або вантажів, встановлених режимів руху, надавати їм методичну та практичну допомогу.

Здійснювати стажування, контраварійну підготовку закріплених за ним водіїв з відповідним оформленням стажувальних листів, брати участь у проведенні інструктажів з безпеки руху, особливо при роботі у складних дорожніх та метеорологічних умовах.

Знати професійні та особисті якості а також особливості закріплених за ним водіїв, давати, при необхідності, рекомендації щодо доцільності їх використання на тих чи інших видах перевезень, знайомити водіїв з передовим досвідом кращих водіїв, які забезпечують безаварійну роботу і високу культуру обслуговування.

Вести облік роботи як водія-інструктора у журналі (щоденнику).

5. ПРАВА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВОДІЯ-ІНСТРУКТОРА.

Водій-інструктор має право вносити пропозиції про:

- зміну постійного маршруту роботи або переведення на іншу марку автомобіля закріплених за ним водіїв з урахуванням їх професійних та особистих якостей;
- продовження строку стажування або відсторонення від стажування водіїв, професійний рівень яких не забезпечує достатній рівень безпеки при перевезенні пасажирів або вантажів.

Водій-інструктор несе відповідальність за своєчасне та якісне проведення стажування водіїв при прийомі їх на роботу та в процесі роботи (при необхідності), своєчасне інформування відповідальної особи за безпеку дорожнього руху або роботодавця щодо можливих небезпечних наслідків діяльності закріплених водіїв.

Водій-інструктор має право на отримання доплат і надбавок до заробітної плати у відповідності з чинним законодавством.

V. ТИПОВІ ІНСТРУКЦІЇ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ВОДІЙВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

(найменування підприємства із зазначенням підпорядкованості)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ _____

(посада роботодавця
і найменування підприємства)

№ _____

(число, місяць, рік)

ІНСТРУКЦІЯ з охорони праці № _____ для водія автобуса

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства.

1.2. По даній інструкції водій інструктується перед початком роботи на підприємстві (первинний інструктаж), а потім через кожні три або шість місяців (повторний інструктаж).

Результати інструктажу заносяться до «Журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці»; в журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис інструктуючого та водія.

1.3. Власник повинен застрахувати водія від нещасних випадків та професійного захворювання. У разі пошкодження здоров'я з вини власника, він (водій) має право на відшкодування заподіяної йому шкоди.

1.4. За невиконання даної інструкції водій несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.5. До роботи на автобусах та їх обслуговування допускаються водії, які мають посвідчення водія категорії «Д», пройшли медичне обстеження, вступний інструктаж з охорони праці, інструктаж на робочому місці та інструктаж з пожежної безпеки.

1.6. При оформленні водія на роботу за ним наказом по підприємству закріплюється певний автобус.

1.7. Після зарахування на роботу водій повинен прийняти автобус по акту та виконувати тільки ту роботу котра дозволена керівництвом та по якій він проінструктований.

1.8. Без дозволу та інструктажу виконувати роботу, яка не входить в обов'язки водія, забороняється.

1.9. Водій повинен:

1.9.1. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

1.9.2. Виконувати тільки ту роботу, яка доручена керівником робіт та по якій проінструктований.

1.9.3. Не виконувати вказівок які суперечать правилам охорони праці та правилам дорожнього руху.

1.9.4. Пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці та відповідальність за товаришів по роботі.

1.9.5. Вміти надавати першу медичну допомогу потерпілим при нещасних випадках.

- 1.9.6. Вміти користуватись первинними засобами пожежогасіння.
- 1.9.7. Користуватись спецодягом та іншими засобами індивідуального захисту.
- 1.9.8. Не працювати при ремонті автобуса несправним інструментом або на несправному обладнанні.
- 1.10. Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори, які можуть діяти на зодія:
 - 1.10.1. Конструктивні недоліки транспортних засобів.
 - 1.10.2. Несправність транспортних засобів.
 - 1.10.3. Порушення режиму праці та відпочинку.
 - 1.10.4. Порушення правил дорожнього руху водіями та пішоходами.
 - 1.10.5. Незадовільні метеорологічні умови.
 - 1.10.6. Концентрація шкідливих речовин в робочій зоні,
 - 1.10.7. Ослаблення самоконтролю, непотрібний ризик.
 - 1.10.8. Незадовільний психологічний клімат в колективі підприємства.
 - 1.10.9. Наїзди проїжджаючих транспортних засобів.
 - 1.10.10. Термічні фактори (пожежі, вибухи при подачі палива в карбюратор двигуна самопливом, перевірці наявності палива в баці з використанням відкритого полум'я, опіки парою, водою із радіатора).
 - 1.10.11. Злочинні дії пасажирів та інших осіб.
 - 1.10.12. Підвищені рівні шуму і вібрації.
 - 1.10.13. Підвищена температура і швидкість руху повітря в теплий період року.
 - 1.10.14. Наявність у повітрі робочої зони шкідливих речовин (вуглецю і азоту оксидів, акролеїну, вуглеводнів аліфатичних граничних, формальдегіду, метилмеркаптанів).
- 1.11. Водій автобуса забезпечується спецодягом та іншими засобами індивідуального захисту: рукавиці комбіновані, жилет сигнальний, при виконанні робіт з технічного обслуговування та ремонту/ (ТО та Р) додатково: костюм бавовняний, рукавиці комбіновані: при виконанні робіт з ТО та Р на оглядових канавах, підйомниках і естакадах додатково: каска будівельна з підшоломником; при роботі на етильованому бензині на час роботи на лінії: фартух гумовий з нагрудником, рукавиці гумові, нарукавники хлорвінілові.
- 1.12. До робочого місця водія автобуса ставляться такі вимоги:
 - 1.12.1. Огородження робочого місця водія в салоні автобуса, якщо воно передбачене, повинно бути в справному стані.
 - 1.12.2. Вітрове та бокове скло не повинно мати тріщин та затемнень, не допускається використовувати додаткові предмети або наносити покриття, що обмежують оглядовість з місця водія, погіршують прозорість скла.
 - 1.12.3. Бокові стекла повинні плавно пересуватись від ручки склопідйомних механізмів.
 - 1.12.4. На сидінні та спинці сидіння не допускаються провали, рвані місця, виступи пружин та гострі кути; сидіння та спинка повинні мати справне регулювання, що забезпечує зручну посадку водія.
 - 1.12.5. Ручки біля дверного прорізу, замки усіх дверей кабіни, а також привід керування дверима, сигналізація роботи дверей (відкрито, зачинено), аварійні виходи автобусів та пристрої приведення їх у дію повинні бути справними.
 - 1.12.6. Підлога кабіни (салону) автобуса повинні застилатися килимком, що не має випадкових отворів та інших пошкоджень.
 - 1.12.7. Рівень звуку в салоні автобусів не повинен перевищувати 60 децибел.

1.12.8. Санітарно-технічні засоби (вентиляція, опалювання, теплоізоляція, кондиціонування) повинні бути у робочому стані і забезпечувати підтримування в кабіні (салоні) параметрів мікроклімату згідно з встановленими нормами.

Вміст шкідливих речовин в повітрі робочої зони водія у кабіні (салоні) не повинен перевищувати гранично допустимі концентрації.

1.13. Органи керування автобусом повинні бути із справними ущільнювачами, що перешкоджають проникненню відпрацьованих газів до його кабіні (салону).

1.14. Системи живлення, мащення та охолодження повинні бути справними і не мати течі палива, масла, антифризу, води.

1.15. У відділеннях, призначених для пасажирів та водія, не повинно бути ніяких пристроїв та елементів паливної системи.

1.16. Розміщення елементів паливної системи повинно бути таким, щоб у разі витікання паливо попадало тільки на дорогу і повністю виключало можливість його попадання на елементи вихлопної системи.

1.17. Елементи і з'єднання системи випуску відпрацьованих газів повинні знаходитись у справному стані.

1.18. Вентиляція картера двигуна повинна працювати справно, не допускаючи прориву газів.

1.19. Стоянкова гальмівна система повинна забезпечувати нерухомий стан автобуса на шляху з уклоном не менше 23 %.

1.20. Диски коліс повинні надійно кріпитися на маточинах. Замкові кільця повинні бути справними і правильно встановлені на своїх місцях. Не допускається наявності тріщин та погнутості дисків коліс.

1.21. Технічний стан електрообладнання автобуса повинен забезпечувати пуск двигуна за допомогою стартера, безперебійне та своєчасне запалювання суміші у циліндрах двигуна, безвідмовну роботу приладів освітлення, сигналізації та електричних контрольних приладів, а також виключати можливість іскроутворення у проводах і затискачах. Усі проводи електрообладнання повинні бути укріплені і мати надійну непошкоджену ізоляцію, що виключає можливість їх обриву, перетирання, зношення або короткого замикання.

1.22. Запобіжники системи електрообладнання, що застосовуються для заміни спрацьованих, повинні відповідати технічним вимогам.

1.23. Акумуляторна батарея повинна бути надійно закріплена. Не допускається течі електроліту із моноблоку акумуляторної батареї.

1.24. Кожен автобус повинен бути забезпечений противідкатними упорами (не менше 2 шт.) для підкладування під колеса, а також медичною аптечкою, знаком аварійної зупинки (миготливим червоним ліхтарем), вогнегасниками (2 вогнегасника, один у кабіні водія, другий — в пасажирському салоні).

1.25. Двері кабін (салонів), капоти повинні бути із справними обмежувачами відкривання і фіксаторами відкритого та закритого положення.

1.26. Не допускається обладнання салону автобуса додатковими елементами конструкції, що обмежують вільний доступ до аварійних виходів.

1.27. Аварійні виходи повинні бути позначені та мати таблички з правилами їх використання.

1.28. Забороняється двері основних та аварійного (запасного) виходів утримувати у непридатному стані, заварювати, запирати на замки, болти тощо.

1.29. Підніжки, буфери, спеціальні площадки повинні мати незношену рифлену поверхню і бути надійно закріплені у місцях, передбачених конструкцією транспортного засобу.

1.30. Для запобігання виникнення пожежі на автобусі забороняється:

1.30.1. Подавати при несправній паливній системі бензин в карбюратор із ємкості самопливом за допомогою шланга або іншим способом.

1.30.2. Проводити ремонт паливної системи при працюючому або гарячому двигуні, включеному запалюванні.

1.30.3. Залишати в кабінах і на двигуні забруднені маслом або паливом використані обтиральні матеріали.

1.30.4. Підігрівати двигун та інші агрегати відкритим вогнем, а також користуватися ним у безпосередній близькості від приладів системи живлення двигуна (у т.ч. від паливних баків).

1.30.5. Палити і користуватись відкритим вогнем при визначенні наявності палива у баку, а також при заправленні автомобілів із додаткових ємкостей.

1.31. Для перевірки наявності палива в паливних баках слід застосовувати спеціальні лінійки, які виключають іскроутворення в результаті ударів, переносні світильники у вибухобезпечному виконанні та інші пристрої.

1.32. Власник не має право:

Примушувати водія (а водій не має права) виїжджати на лінію, якщо технічний стан автобуса або його обладнання не відповідають «Правилам дорожнього руху», «Правилам по охороні праці на автомобільному транспорті» та «Правилам технічної експлуатації рухомого складу автомобільного транспорту».

Направляти водія в рейс, якщо він не мав до виїзду відпочинку, передбаченого встановленого чинними нормативними документами з питань праці та відпочинку водіїв.

1.33. При травмуванні або захворюванні необхідно припинити роботу і доповісти керівнику та звернутися в медпункт.

1.34. Заявка на перевезення людей автобусом подається за два дні до початку перевезення. В заявці вказується кількість людей, маршрут руху, прізвище, ім'я, по батькові та посада відповідального за перевезення.

1.35. На кожний маршрут складається схема руху з вказівкою про небезпечні ділянки автомобільної дороги.

1.36. Водії вперше працюючі на автобусах повинні пройти стажування у встановленому порядку строком до 15 днів.

1.37. Водій автобуса повинен знати і вміти застосовувати правила надання першої медичної допомоги та правила користування вогнегасником (з урахуванням горіння різних речовин і матеріалів, наявних на автобусі).

1.38. При перевезенні людей призначається старший по автобусу, прізвище ім'я та по батькові якого заноситься в шляховий лист.

1.39. При направленні у рейс тривалістю більше 1 доби автобуси повинні додатково укомплектовуватися підставками (козелками), лопатою, буксирним пристроєм, запобіжною вилкою (переносним пристроєм) для замкового кільця колеса, а взимку — додатково ланцюгами протиковзання.

1.40. При участі водія в технічному обслуговуванні та ремонті автобуса він повинен бути проінструктованим по інструкції слюсаря по ремонту автомобіля.

1.41. При роботі автобуса на газовому паливі водій повинен бути додатково проінструктованим по правилам безпечної експлуатації газобалонних установок.

II. ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. При підготовці автобуса до виїзду на лінію необхідно перевірити:

2.1.1. Технічний стан автобуса, особливу увагу слід звернути на справність гальмової системи, кермового керування, приладів освітлення й сигналізації, шин, склоочисників, а також чи правильно встановлено дзеркало заднього огляду, чи видно номерні знаки, дію дверей, та чистоту в салоні.

2.1.2. Перевірити відсутність течі палива, мастила, води.

2.1.3. Наявність інструменту та пристроїв, медичної аптечки, вогнегасників, противідкатних упорів, знака аварійної зупинки.

2.1.4. Заправку автомобіля паливом, мастилом, водою, рідиною для гальм, (цілісність системи пневматичних гальм) рівень електроліту в акумуляторній батареї.

2.2. Перед виїздом з гаража необхідно пройти медичний огляд та одержати підтвердження механіка про справність автобуса та інструктаж.

2.3. Виїзд автобуса на лінію з несправностями, які загрожують безпеці руху, заборонено.

2.4. Власник зобов'язаний випускати на лінію технічно справні транспортні засоби, укомплектовані згідно з п. 1.24, що підтверджується підписом у дорожньому листі особи, яка відповідальна за випуск автомобіля на лінію.

Старший по автомобілю, призначення якого проводиться наказом керівника, повинен пройти інструктаж по правилам безпеки при перевезенні людей.

2.5. Направляючи водія в рейс тривалістю більше 1 доби, власник зобов'язаний:

Перевірити укомплектованість автобуса необхідними пристроями, устаткуванням та інвентарем, згідно з п. 1.40 та їх справність.

Повідомити водію (водіям) про режим праці та відпочинку.

Записати у дорожньому листі маршрут слідування з вказівкою місць тимчасового та тривалого відпочинку.

2.6. При направленні двох та більше автобусів в рейс для спільної роботи на строк більше двох діб власник зобов'язаний наказом призначити особу, яка відповідає за охорону праці. Виконання вимог цієї особи обов'язкове для всіх водіїв групи автомобілів.

2.7. При зупинці на відпочинок за межами населених пунктів особа, відповідальна за охорону праці, повинна здійснювати контроль за дотриманням вимог безпеки праці.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ

3.1. На лінії під час керування автобусом водій повинен мати при собі:

3.1.1. Посвідчення відповідної категорії з талоном на право керування автобусом, видане Державтоінспекцією.

3.1.2. Реєстраційний документ на транспортний засіб та дорожній (маршрутний) лист.

3.2. Виконувати вимоги правил дорожнього руху, вказівки регулювальників, світлофорів, та дорожньо-сигнальних знаків.

3.3. Посадку й висадку пасажирів мають здійснювати з боку тротуарів або узбіччя дороги, (за посадкою, висадкою пасажирів слідує старший по автобусу).

3.4. Не дозволяється перевозити в салоні пасажирів більше ніж передбачено відповідними документами.

3.5. Перед запуском двигуна необхідно переконатися, що автобус загальмований стоянковим гальмом, а важіль перемикачів передач поставлений у нейтральне положення.

3.6. Запуск двигуна повинен робитися за допомогою стартера.

3.7. Забороняється здійснювати запуск двигуна шляхом буксирування автобуса та перемикання ланцюга живлення стартера.

3.8. Перед запуском двигуна автобуса, який підключений до системи підігрівання, необхідно відключити та від'єднати елементи підігрівання.

3.9. Перед початком руху водій автобуса повинен впевнитись, що всі пасажирів знаходяться в салоні, а двері повністю зачинені.

3.10. Під час руху водієві автобуса забороняється відволікатися сторонніми розмовами та іншими діями, які загрожують безпеці руху.

3.11. Раніше ніж почати рух з місця зупинки (стоянки) або виїхати з гаража, необхідно впевнитись, що це безпечно для робітників та інших сторонніх осіб, подати попереджувальний сигнал і лише після цього рушати з місця.

3.12. Перед подачею автобуса назад водій повинен переконатися, що його ніхто не об'їжджає і поблизу немає людей або якихось перешкод.

3.13. Перед початком руху заднім ходом в умовах недостатнього огляду ззаду (при виїзді із воріт тощо) водій повинен вимагати, а власник зобов'язаний виділяти працівника для організації руху автобуса.

3.14. Особи, які знаходяться в автобусі, зобов'язані виконувати вимоги водія з питань безпеки.

3.15. При зупинці (стоянці) автобуса водій, залишаючи транспортний засіб, повинен вжити всіх заходів проти самовільного його руху: зупинити двигун, встановити важіль перемикання передач в нейтральне положення, загальмувати автобус стоянковим гальмом.

3.16. Якщо автобус стоїть навіть на незначному ухилі, необхідно додатково підставити під колеса упори.

3.17. На спусках та підйомах, де спосіб постановки не регламентується засобами регулювання руху, транспортні засоби необхідно ставити під кутом до краю проїзної частини так, щоб виключити можливість їх самовільного руху.

3.18. Виходячи із салону автобуса, водій повинен попередньо переконатися у стані поверхні (наявність вибоїн, слизькості, сторонніх предметів тощо), а при виході на проїзну частину дороги — ще і у відсутності руху як у попутному, так і зустрічному напрямках.

3.19. Під час ремонту автобуса на лінії водій зобов'язаний виконувати вимоги безпеки праці, які встановлені для слюсаря по ремонту автомобілів.

3.20. При відсутності у водія необхідних пристроїв та інструменту для безпечного виконання конкретного виду робіт ремонт забороняється.

3.21. При вимушеній зупинці автобуса на узбіччі або на краю проїзної частини дороги для проведення ремонту водій зобов'язаний включити аварійну світлову сигналізацію та установити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар на відстані не ближче 20 м до транспортного засобу в населених пунктах та 40 м — за їх межами.

3.22. Забороняється допускати до ремонту автобуса на лінії сторонніх осіб (пасажирів тощо).

3.23. При вивішуванні автобуса на ґрунтовій поверхні необхідно вирівняти місце установки домкрата, підкласти під домкрат міцну дерев'яну підставку площею не менше 0,1 м² або дошку.

3.24. Забороняється встановлювати домкрат на випадкові предмети.

3.25. При накачуванні шин у дорожніх умовах необхідно використовувати переносні запобіжні пристрої, запобіжну вилку, відповідної довжини та міцності, або покласти колесо замком вниз.

3.26. При перегріванні двигуна пробку радіатора можна відкривати тільки тоді, коли температура води (рідини) нижче 100°C, інакше при відкриванні пробки ставиться викид киплячої води.

Пробку радіатора на гарячому двигуні необхідно відкривати у рукавицях або накривши її ганчіркою. Пробку слід відкривати обережно, не допускаючи інтенсивного виходу пари в сторону — відкриваючого.

3.27. Для попередження випадків обмороження при усуненні несправностей зимою в дорозі слід працювати тільки у рукавицях. Забороняється торкатися до металевих предметів, деталей та інструменту руками без рукавиць.

3.28. При заправленні автобуса забороняється:

Палити та користуватися відкритим вогнем.

Проводити ремонтні та регулювальні роботи.

Заправляти автомобіль паливом при працюючому двигуні.

Допускати перелив та розлив палива.

Знаходження пасажирів у салоні.

3.29. Вибирати швидкість руху необхідно з урахуванням шляхових умов, оглядовості та видимості, інтенсивності та характеру руху транспортних засобів та пішоходів, особливостей та стану автобуса.

3.30. Швидкість руху в містах і населених пунктах не повинна перевищувати 60 км/год, а за межами (крім мікроавтобусів) — 80 км/год. У житлових і пішохідних зонах не більше 20 км/год.

3.31. В випадках, коли водій або особи, які знаходяться в автобусі, ставляться в умови небезпечні для їх життя та здоров'я негайно припинити роботу і повідомити про це керівників.

3.32. Водію забороняється:

3.32.1. Керувати автобусом у стані алкогольного сп'яніння або під дією наркотичних засобів.

3.32.2. Виїжджати на лінію в хворобливому стані або при такому ступені втомленості, який може вплинути на безпеку руху.

3.32.3. Спати і відпочивати в кабіні, салоні автобуса на стоянці при працюючому двигуні для обігріву кабіні.

3.32.4. Передавати керування автобусом стороннім особам.

3.32.5. Допускати проїзд в салоні автобуса осіб зверх встановленої норми для даного типу автобуса.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Після повернення з лінії разом з механіком контрольно-технічного пункту перевірити автобус. При необхідності залишити заявку на поточний ремонт з переліком несправностей, які належать усуненню.

4.2. При безгаражному зберіганні без підігріву в зимовий час, злити воду з радіатора та двигуна, затягнути важіль гальмівної системи.

4.3. Якщо під час ремонту автобус залишається на козелках, перевірити їх стійкість.

4.4. Не залишатися на ніч в салоні автобуса.

4.5. Доповісти механіку (керівникові) про всі недоліки, які були під час роботи.

4.6. Зняти спецодяг, помити лице та руки теплою водою з милом, при можливості прийняти душ. Не мити руки в мастилі, бензині, гасі, не витирати їх брудним ганчір'ям.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. Аварійна ситуація може виникнути в основному при дорожньо-транспортній пригоді.

5.2. У разі причетності до дорожньо-транспортної пригоди водій зобов'язаний:

- 5.2.1. Негайно зупинити транспортний засіб і залишатись на місці пригоди.
- 5.2.2. Увімкнути аварійну сигналізацію і встановити знак аварійної зупинки.
- 5.2.3. Не переміщати транспортний засіб і предмети, що мають відношення до пригоди.
- 5.2.4. Вжити можливих заходів для надання першої медичної допомоги потерпілим, викликати карету швидкої медичної допомоги, а якщо це неможливо, звернутися за допомогою до присутніх і відправити потерпілих до лікувального закладу.
- 5.2.5. У разі неможливості виконати дії, викладені в пункті 5.2.4, відвезти потерпілого до найближчого лікувального закладу своїм транспортним засобом попередньо зафіксувавши розташування слідів пригоди, а також положення транспортного засобу після його зупинки; у лікувальному закладі повідомити своє прізвище та номерний знак транспортного засобу (з пред'явленням посвідчення водія або іншого документа, який засвідчує особу, реєстраційного документа на транспортний засіб) і повернутися на місце пригоди.
- 5.2.6. Повідомити про дорожньо-транспортну пригоду керівника, орган міліції, записати прізвища і адреси очевидців, чекати прибуття працівників міліції.
- 5.2.7. Вжити всіх можливих заходів для збереження слідів пригоди, огороження їх та організувати об'їзд місця пригоди.
- 5.2.8. До проведення медичного огляду не вживати без призначення медичного працівника — алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, які входять до складу офіційно затвердженої аптечки).
- 5.3. Аварійна ситуація при проведенні технічного обслуговування чи ремонті може виникнути у разі падіння вивішеного автобуса, падіння з висоти, ураження електричним струмом та інше.
- 5.3.1. При виникненні такої ситуації слід негайно припинити роботу, виключити обладнання, огородити небезпечну зону, не допускати до неї сторонніх осіб.
- 5.3.2. Повідомити про те що сталося керівника робіт.
- 5.3.3. Якщо є потерпілі — надавати їм першу медичну допомогу; при необхідності викликати «швидку допомогу».
- 5.4. Надання першої медичної допомоги:
- 5.4.1. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.
- При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключити електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення — відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувати підручний ізоляційний матеріал.
- При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати швидку медичну допомогу.
- 5.4.2. Перша допомога при пораненні.
- Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому, на рану і зав'язати її бинтом.
- Якщо індивідуального пакету якимось чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку і т. ін. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька крапель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.4.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрі перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлі, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.4.4. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами, ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце оброблюють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце оброблюють спиртом, 3 %-ним марганцевим розчином або 5 %-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.4.5. Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку доверху;
- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4–5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку неможна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.5. Якщо сталася пожежа необхідно викликати пожежну частину і приступити до гасіння наявними засобами пожежегасіння.

5.6. Виконувати всі вказівки керівника робіт по усуненню небезпечної.

(посада керівника підрозділу (організації) – розробника)

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

УЗГОДЖЕНО:

Керівник (спеціаліст) служби
охорони праці підприємства

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

Юрисконсульт

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ _____
(посада роботодавця
і найменування підприємства)
№ _____
(число, місяць, рік)

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці № ____ для водія вантажного автомобіля

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства.

1.2. По даній інструкції водій автомобіля інструктується перед початком роботи на підприємстві (первинний інструктаж), а потім через кожні три або шість місяців (повторний інструктаж). Результати інструктажу заносяться до «Журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці»; в журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис інструктуючого та водія автомобіля.

1.3. Власник повинен застрахувати водія від нещасних випадків та професійного захворювання. У разі пошкодження здоров'я з вини власника, він (водій) має право на відшкодування заподіяної йому шкоди.

1.4. За невиконання даної інструкції водій несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.5. До керування автомобілями та їх обслуговування допускаються особи віком не молодше 18 років, які мають спеціальну підготовку і отримали посвідчення на право керування автомобілем відповідної категорії, пройшли медичне обстеження, вступний інструктаж з охорони праці інструктаж на робочому місці та інструктаж з пожежної безпеки.

1.6. При оформленні водія на роботу за цим наказом по підприємству закріплюється певний автомобіль.

1.7. Після зарахування на роботу водій повинен прийняти автомобіль по акту та виконувати тільки ту роботу, котра дозволена керівництвом та по якій він проінструктований.

1.8. Без дозволу та інструктажу виконувати роботу, яка не входить в обов'язки водія забороняється.

1.9. Водій повинен:

1.9.1. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

1.9.2. Користуватись спецодягом та іншими засобами індивідуального захисту.

1.9.3. Пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці та відповідальність за товаришів по роботі.

1.9.4. Вміти надавати першу медичну допомогу потерпілим при нещасних випадках.

1.9.5. Вміти користуватись первинними засобами пожежогасіння.

1.9.6. Не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці та правилам дорожнього руху.

1.9.7. Виконувати тільки ту роботу, яка доручена керівництвом та по якій проінструктований.

1.9.8. Знаходячись на території автопідприємства:

- 1.9.8.1. Бути уважним до сигналів водіїв рухомого транспорту.
- 1.9.8.2. Ходити по тротуарах, доріжках, переходах, спеціально призначених для цього, тримаючись правої сторони.
- 1.9.8.3. Не торкатись електрообладнання та електродроту, арматури загального освітлення, не відкривати дверці електрошаф.
- 1.9.8.4. Не вмикати і не зупиняти (крім аварійних випадків) машини, верстати та механізми, робота на яких не передбачена керівництвом.
- 1.9.8.5. Не проходити і не стояти під піднятим вантажем; не їздити на підніжках та крилах автомобіля.
- 1.9.8.6. Не працювати при ремонті автомобіля несправним інструментом або на несправному обладнанні.
- 1.10. Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори, які можуть діяти на водія.
 - 1.10.1. Конструктивні недоліки транспортних засобів.
 - 1.10.2. Несправність транспортних засобів.
 - 1.10.3. Порушення режиму праці та відпочинку.
 - 1.10.4. Порушення правил дорожнього руху водіями та пішоходами.
 - 1.10.5. Незадовільні метеорологічні умови.
 - 1.10.6. Концентрація шкідливих речовин в робочій зоні.
 - 1.10.7. Ослаблення самоконтролю, непотрібний ризик.
 - 1.10.8. Незадовільний психологічний клімат в колективі підприємства.
 - 1.10.9. Наїзди проїжджаючих транспортних засобів.
 - 1.10.10. Наїзди при зчепленні або розчепленні автомобілів з причепом (напів-причепом), запуску двигуна, самовільному русі транспортних засобів.
 - 1.10.11. Термічні фактори (пожежі, вибухи при подачі палива в карбюратор двигуна самопливом, перевірці наявності палива в баку з використанням відкритого полум'я, витікання газу із газобалонної установки; опіки парою, водою із радіатора),
 - 1.10.12. Злочинні інших осіб.
 - 1.10.13. Падіння піднятого кузова автомобіля-самоскида, перекидної кабіни вантажного автомобіля, вивішених на домкраті частин автомобілів.
 - 1.10.14. Підвищені рівні шуму і вібрації.
 - 1.10.15. Підвищена температура і швидкість руху повітря в теплий період року.
 - 1.10.16. Наявність у повітрі робочої зони шкідливих речовин (вуглецю і азоту оксидів, акролеїну, вуглеводнів аліфатичних граничних, формальдегіду, метил меркаптанів).
- 1.11. Водій забезпечується спецодягом та іншими засобами індивідуального захисту: рукавиці комбіновані, жилет сигнальний: при перевезенні курних матеріалів: костюм бавовняний, рукавиці комбіновані, жилет сигнальний; при перевезенні різних речовин 1-го і 2-го класів небезпеки і вантажів з різким запахом, інфікованих матеріалів: костюм бавовняний, рукавиці комбіновані, жилет сигнальний; при виконанні робіт з технічного обслуговування та ремонту автомобіля додатково: костюм бавовняний, рукавиці комбіновані; при виконанні робіт з технічного обслуговування та ремонту на оглядових канавах, підйомниках і естакадах додатково: каска будівельна з підшоломником; при роботі на етильованому бензині, на час роботи на лінії: фартух гумовий з нагрудником, рукавиці гумові, нарукавники хлорвінілові.
- 1.12. До робочого місця водія автомобіля ставляться такі вимоги:
 - 1.12.1. Вітрове та бокове скло не повинно мати тріщин та затемнень, не допускається використовувати додаткові предмети або наносити покриття, що обмежують оглядовість з місця водія, погіршують прозорість скла.
 - 1.12.2. Бокові стекла повинні плавно пересуватись від ручки склопідйомних механізмів.

1.12.3. На сидінні та спинці сидіння не допускаються провали, рвані місця, виступні пружини та гострі кути; сидіння та спинка повинні мати справне регулювання, що забезпечує зручну посадку есдія.

1.12.4. Ручки біля дверного прорізу, замки усіх дверей кузова або кабіни повинні бути справними.

1.12.5. Підлога кабіни автомобіля повинна застилатися килимком, що не має випадкових отворів та інших пошкоджень.

1.12.6. Санітарно-технічні засоби (вентиляція, опалювання, теплоізоляція, тощо) повинні бути в робочому стані і забезпечувати підтримування в кабіні параметрів мікроклімату/згідно з встановленими нормами/.

1.13. Органи керування автомобілем повинні бути із справними ущільнювачами, що перешкоджають проникненню відпрацьованих газів до його кабіни.

1.14. Системи живлення, мащення та охолодження повинні бути справними і не мати течі палива, масла, антифризу, води.

1.15. У кабіні водія, не повинно бути ніяких пристроїв та елементів паливної системи.

Розміщення елементів паливної системи повинно бути таким, щоб у разі витікання, паливо попадало тільки на дорогу і повністю виключало можливість його попадання на елементи вихлопної системи.

1.16. Елементи і з'єднання системи випуску відпрацьованих газів повинні знаходитись у справному стані.

1.17. Вентиляція картера двигуна повинна працювати справно, не допускаючи прориву газів у підкапотний простір.

1.18. Стоянкова гальмівна система повинна забезпечувати нерухомий стан транспортного засобу на шляху з уклоном не менше 16 %, для вантажних автомобілів та автопоїздів у спорядженому стані – не менше 31 %.

1.19. Стоянкова гальмівна система причепа (напівпричепа) при від'єднанні його від тягача повинна забезпечувати нерухомий його стан на уклоні, значення якого встановлені в п. 1.18 для відповідної категорії транспортного засобу, до якої відноситься тягач.

1.20. Диски коліс повинні надійно кріпитися на маточинах. Замкові кільця повинні бути справними і правильно встановлені на своїх місцях. Не допускається наявності тріщин та погнутості дисків коліс.

1.21. Технічний стан електрообладнання автомобіля повинен забезпечувати пуск двигуна за допомогою стартера, безперебійне та своєчасне запалювання суміші у циліндрах двигуна, безвідмовну роботу приладів освітлення, сигналізації та електричних контрольних приладів, а також виключати можливість іскроутворення у проводах і затискачах. Усі проводи електрообладнання повинні бути укріплені і мати надійну непошкоджену ізоляцію, що виключає можливість їх обриву, перетирання, зношення або короткого замикання.

1.22. Запобіжники системи електрообладнання, що застосовуються для заміни спрацьованих, повинні відповідати технічним вимогам.

1.23. Акумуляторна батарея повинна бути надійно закріплена. Не допускається течі електроліту із моноблоку акумуляторної батареї.

1.24. При направленні у рейс тривалістю більше 1 доби вантажні автомобілі повинні додатково укомплектовуватися підставками (козелками), лопатою, буксирним пристроєм, запобіжною вилкою (переносним пристроєм) для замкового кільця колеса, а взимку – додатково ланцюгами проти ковзання.

1.25. Храповик колінчастого валу повинен мати неспрацьовані прорізи, а пускова рукоятка – пряму шпильку відповідної довжини та міцності. Ручка пускової рукоятки повинна бути гладкою, без задирок.

1.26. Двері кабін, капоти повинні бути із справними обмежувачами відкривання і фіксаторами відкритого та закритого положення.

1.27. Вантажні автомобілі з переднім розміщенням кабін (кабіни яких підіймаються) повинні мати для їх фіксації справні заскочки на упорах.

1.28. Кузов вантажного бортового автомобіля, причепа та напівпричепа не повинен мати поламаних брусів та дошок; технічний стан бортів повинен виключати можливість випадання вантажу під час руху автомобіля.

1.29. Борти кузовів повинні вільно відкриватися, мати справні петлі та запори.

1.30. Причепи, напівпричепи і автомобілі, призначені для перевезення довгомірних вантажів, повинні обладнуватися справними відкидними стояками та щитами (останні устанавлюють між кабіною та вантажем) і мати поворотні круги, споряджені пристроями для закріплення цих кругів під час руху автомобіля без вантажів.

1.31. Поворотне обладнання причепів та напівпричепів (поворотні візки або керовані колеса) повинно мати справні блокувальні пристрої.

1.32. Причепи (крім одновісних та розпусків) повинні мати справні пристрої, що підтримують зчіпну петлю дишла у положенні, яке полегшує зчеплення та розчеплення з тяговим автомобілем.

1.33. Зчіпний пристрій тягача і причепа повинен бути справним.

1.34. Одновісні причепи (крім розпусків) повинні мати справні опорні стояки, що забезпечують стійкість причепів у відчепленому стані, та механізми їх підймання-опускання.

1.35. Всі причепи та напівпричепи, за виключенням одновісних, повинні мати справне стоянкове гальмо, яке забезпечує утримання їх після від'єднання від тягача, а також не менше двох упорів.

1.36. Напівпричепи повинні бути обладнані та мати справні опорні пристрої для підтримання їх передньої частини у відчепленому стані та забезпечення зручності зчеплення (розчеплення) напівпричепів.

1.37. Замок сидельно-зчіпного пристрою повинен після зчеплення закриватися автоматично.

1.38. Розблокування замка сидельно-зчіпного пристрою повинно здійснюватися вручну за допомогою рукоятки.

При розчепленні замок повинен залишатися у відкритому положенні.

1.39. Кожен автомобіль повинен бути забезпечений противідкатними упорами (не менше 2 шт.) для підкладування під колеса, а також медичною аптечкою, знаком аварійної зупинки, вогнегасником.

1.40. Для запобігання виникнення пожежі на автомобілі забороняється:

1.40.1. Допускати на двигуні та карбюраторі скопичення бруду та мастила.

1.40.2. Залишати в кабіні та на двигуні забруднені маслом та паливом викори-
стані ганчірки.

1.40.3. Експлуатувати несправні прилади системи живлення.

1.40.4. Застосовувати для миття двигуна бензин та інші легкозаймисті рідини.

1.40.5. Подавати при несправній системі живлення бензин в карбюратор безпосередньо з ємкості шлангом, або іншим способом.

1.40.6. Палити в безпосередній близькості приладів живлення двигуна.

1.40.7. Користуватись відкритим вогнем при визначенні та ліквідуванні несправностей механізмів; підігрівати коробку змінних передач, двигун відкритим полум'ям.

1.41. Власник не має права:

1.41.1. Примушувати водія (а водій не має права) виїжджати на лінію, якщо технічний стан автомобіля або його обладнання не відповідають «Правилам до-

рожного руху», «Правилам по охороні праці на автомобільному транспорті» та «Правилам технічної експлуатації рухомого складу автомобільного транспорту».

1.41.2. Направляти водія в рейс, якщо він не мав до виїзду відпочинку, передбаченого чинними нормативними документами з питань праці та відпочинку водіїв.

1.42. При травмуванні або захворюванні необхідно припинити роботу і доповісти керівнику та звернутися в медпункт.

1.43. При роботі автомобіля на газовому паливі водій додатково повинен бути проінструктований по правилам безпечної експлуатації газобалонних та газових установок.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. При підготовці вантажного автомобіля до виїзду на лінію необхідно перевірити:

2.1.1. Технічний стан автомобіля, особливу увагу слід звернути на справність гальмової системи, кермового керування, приладів освітлення й сигналізації, шин, склоочисників, а також чи правильно встановлено дзеркало заднього огляду, чи видно номерні знаки

2.1.2. Перевірити відсутність течі палива, мастила, води тощо.

2.1.3. Наявність інструменту та пристроїв

2.1.4. Заправку автомобіля паливом, мастилом, водою, рідиною для гальм, рівень електроліту в акумуляторній батареї.

2.1.5. На автомобілях, що експлуатуються з причепами або напівпричепами, необхідно ретельно перевірити стан зчіпних і запобіжних пристроїв.

2.2. Перед виїздом з гаража необхідно пройти медичний огляд та одержати підтвердження механіка про справність автомобіля.

2.3. Перед запуском двигуна необхідно переконатися, що автобус загальмований стоянковим гальмом, а важіль перемикання передач поставлений у нейтральне положення.

2.4. Запуск двигуна повинен робитися за допомогою стартера. Використовувати пускову рукоятку дозволяється тільки у виняткових випадках.

При запусканні двигуна автомобіля пусковою рукояткою необхідно, крім вимог згідно з п. 2.3, додатково дотримуватись таких вимог:

2.4.1. Встановити упорні колодки з обох сторін колеса.

2.4.2. Пускову рукоятку прокручувати знизу догори.

2.4.3. Не брати рукоятку в обхват.

2.4.4. При ручному регулюванні випередження запалювання установлювати пізніе запалювання.

2.4.5. Не включаючи запалювання, повернути колінчастий вал, переконавшись, що важіль перемикання передач знаходиться у нейтральному положенні, включити запалювання.

2.4.6. Не застосовувати будь-яких важелів та підсилювачів, що діють на пускову рукоятку або храповик колінчастого валу.

2.5. Забороняється здійснювати запуск двигуна шляхом буксирування автомобіля та перемикання ланцюга живлення стартера.

2.6. Перед запуском двигуна автомобіля, який підключений до системи підігрівання, необхідно відключити та від'єднати елементи підігрівання.

2.7. При заправленні автомобіля забороняється:

2.7.1. Палити та користуватися відкритим вогнем.

2.7.2. Проводити ремонтні та регулювальні роботи.

- 2.7.3. Заправляти автомобіль паливом при працюючому двигуні.
- 2.7.4. Допускати перелив та розлив палива.
- 2.7.5. Знаходження пасажирів у кабіні або кузові.
- 2.8. Перед заправкою системи охолодження антифризом необхідно:
- 2.8.1. Перевірити, чи немає в системі охолодження (в з'єднувальних шлангах, радіаторі, сальниках водяного насоса тощо) течі, а при наявності — необхідно її ліквідувати,
- 2.8.2. Промити систему охолодження чистою гарячою водою.
- 2.9. Заправку системи охолодження двигуна антифризом і гальмівної системи гальмівною рідиною слід проводити тільки за допомогою спеціально призначеної для цієї мети посудини. Заправна посуда повинна бути очищена і промита, мати відповідний напис: «Тільки для антифризу» або «Тільки для гальмівної рідини».
- При роботі з цими рідинами необхідно вжити заходи, що виключають попадання в них нафтопродуктів (бензину, дизельного палива, масла тощо).
- 2.10. Заливати антифриз у систему охолодження без розширювального бачка, слід не до горловини радіатора, а на 10 % менше об'єму системи охолодження, тому що під час роботи двигуна (при нагріванні) антифриз розширюється більше води, що може призвести до його витікання.
- 2.11. Після кожної операції з гальмівною рідиною та антифризом (одержання, видала, заправка автомобіля, перевірка якості) треба ретельно мити руки водою з милом. При випадковому заковтуванні антифризу або гальмівної рідини потерпілому повинна бути негайно надана медична допомога.
- 2.12. Забороняється допускати до роботи з антифризом і гальмівною рідиною осіб, які не пройшли інструктажу з вимог безпеки при їх використанні та зберіганні.
- 2.13. Зчеплення та розчеплення автомобілів з причепами та напівпричепами повинно проводитися тільки на рівній неслизькій поверхні з твердим покриттям.
- 2.14. Зчеплення автопоїзда, який складається із автомобіля та причепа, повинні проводити три чоловіки водій, робітник-зчіплювач та особа, яка координує їх роботу. При цьому водій подає автомобіль назад самим малим ходом, суворо виконуючи команди особи, яка координує проведення зчеплення.
- 2.15. Координуюча особа повинна знаходитися на місці, з якого йому одночасно добре-видно водія та робітника-зчіплювача протягом усього періоду проведення зчеплення. Подавати допомогу зчіплювачу, а також покидати йому своє місце до закінчення зчеплення забороняється.
- 2.16. У виключних випадках (дальні рейси, перевезення сільськогосподарських продуктів з полів тощо) зчеплення дозволяється проводити одному водію. У цьому випадку він повинен:
- 2.16.1. Загальмувати причіп стоянковим гальмом.
- 2.16.2. Перевірити стан буксирного обладнання.
- 2.16.3. Покласти упорні колодки під задні колеса причепа.
- 2.16.4. Провести зчеплення, включаючи з'єднання гідравлічних, пневматичній та електричних систем автомобіля та причепів, а також кріплення страховочних тросів (ланцюгів) на причепах, що не мають автоматичного обладнання.
- 2.17. Забороняється проводити зчеплення при несправності дишла причепа (відсутність пружин дишла, упора, їх несправності тощо).
- 2.18. Перед початком руху заднім ходом необхідно зафіксувати поворотний круг причепа стопорним пристроєм.
- 2.19. Водій перед зчепленням напівпричепа повинен оглянути його та переконатись у справності.
- 2.20. При зчепленні та розчепленні поздовжні осі автомобіля-тягача і напівпричепа повинні розташовуватися на одній прямій.

Борти напівпричепа при зчепленні та розчепленні повинні бути закриті.

Перед зчепленням необхідно переконатися у тому, що сидельно-зчіпний пристрій, шкворень та їх кріплення справні; напівпричіп загальмований стоянковим гальмом; передня частина напівпричепа по висоті розташована так, що при зчепленні передня кромка опорного листа попадає на полозки або на сидло. При необхідності слід підняти або опустити передню частину напівпричепа.

2.21. Перед зчепленням необхідно встановити упорні колодки під колеса напівпричепа.

2.22. Забороняється проводити розчеплення при неопущених котках опорного пристрою, а також нерівномірному завантаженні напівпричепа.

2.23. Сполучні шланги та електропроводи повинні бути підвішені за допомогою відтяжної пружини на гачок переднього борта напівпричепа, щоб вони не заважали зчепленню, а після і зчеплення вони повинні бути приєднані.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ

3.1. На лінії під час керування автомобілем водій повинен мати при собі:

3.1.1. Посвідчення з талоном на право керування автомобілем, даної категорії, видане Державтоінспекцією.

3.1.2. Реєстраційний документ на транспортний засіб та дорожній лист, документи на вантаж.

3.2. Виконувати вимоги безпеки руху, вказівки регулювальників, світлофорів, та дорожніх сигнальних знаків.

3.3. Раніше ніж почати рух з місця зупинки (стоянки) або виїхати з гаража, необхідно впевнитись, що це безпечно для робітників та інших сторонніх осіб, подати: попереджувальний сигнал і лише після цього рушати з місця.

Перед подачею автомобіля назад водій повинен переконатися, що його ніхто не об'їжджає з поблизу немає людей або якихось перешкод.

3.4. Перед початком руху заднім ходом в умовах недостатнього огляду ззаду (із-за вантажу в кузові, при виїзді із воріт тощо) водій повинен вимагати, а власник зобов'язаний виділяти працівника для організації руху автомобіля.

3.5. Вибирати швидкість руху необхідно з урахуванням шляхових умов, оглядовості та видимості, інтенсивності та характеру руху транспортних засобів та пішоходів, особливостей та стану автомобіля та вантажу.

3.6. При зупинці (стоянці) автомобіля водій, залишаючи транспортний засіб, повинен вжити всіх заходів проти самовільного його руху: зупинити двигун, встановити важіль перемикачів передач в нейтральне положення, загальмувати автомобіль стоянковим гальмом.

3.7. Якщо автомобіль стоїть навіть на незначному ухилі, необхідно додатково підставити під колеса упори.

3.8. На спусках та підйомах, де спосіб постановки не регламентується засобами регулювання руху, транспортні засоби необхідно ставити під кутом до краю проїзної частини так, щоб виключити можливість їх самовільного руху.

3.9. Виходячи із кабіни автомобіля, водій повинен попередньо переконаватися у стані поверхні (наявність вибоїн, слизькості, сторонніх предметів тощо), а при виході на проїзну частину дороги — ще і у відсутності руху як у попутному, так і зустрічному напрямках.

3.10. При постановці транспортних засобів під вантажно-розвантажувальні роботи повинні бути вжиті заходи, що попереджують самовільний їх рух.

3.11. При завантаженні кузова автомобіля навалочним вантажем він не повинен підійматися над бортами кузова (стандартними або нарощеними) і повинен розміщуватися рівномірно по усій площині кузова.

3.12. Штучні вантажі, що підіймаються над бортами кузова, необхідно ув'язувати міцним справним такелажем (канатами, мотузками). Забороняється користуватися металевими канатами та дротом.

3.13. Ящиковий, катно-бочковий та інший штучний вантаж повинен бути укладений так, щоб під час руху (зрушенні з місця і крутих поворотах, різкому гальмуванні) він не міг переміщуватися по підлозі кузова. При наявності зазорів між окремими місцями вантажів слід вставляти між ними міцні дерев'яні прокладки розпірки. Бочки з рідким вантажем установлюють пробкою догори.

3.14. Скляна тара з рідинами приймається до перевезення тільки в спеціальній упаковці. Їх необхідно установлювати вертикально (пробкою догори). Забороняється установлювати вантаж у скляній тарі один на другий (у два ряди) без відповідних прокладок (дошок), що захищають нижній шар від розбивання під час руху.

3.15. Пильні вантажі дозволяється перевозити на автомобілях (відкритих кузовах), які обладнані пологими і ущільнювачами, при цьому повинні бути вжиті заходи, що виключають їх розпилювання під час руху.

3.16. Водії та робітники, які зайняті на перевезенні, навантаженні та розвантаженні пильних вантажів або отруйних речовин, повинні бути забезпечені відповідними засобами індивідуального захисту.

3.17. Вантажі, що перевищують габарити транспортного засобу по довжині на 2 м і більше (довгомірні вантажі), перевозять на автомобілях з причепами-розпусками, до яких вантажі, повинні надійно кріпитися.

При одночасному перевезенні довгомірних вантажів різної довжини більш короткі вантажі повинні розміщуватися зверху.

3.18. Забороняється:

3.18.1. Перевозити вантажі, що виступають за бокові габарити автомобіля.

3.18.2. Загороджувати вантажем двері кабіни водія.

3.18.3. Навантажувати довгомірні вантажі вище стояків причепа.

3.19. При навантаженні довгомірних вантажів (труб, рейок, деревини тощо) на автомобіль з причепом-розпуском необхідно залишати зазор між щитом, який установлений за кабіною автомобіля, і торцями вантажу для того, щоб на поворотах та розворотах вантаж не чіпляв за щит. Вантаж повинен бути надійно закріплений.

3.20. Напівпричепа повинні завантажуватися, починаючи з передньої частини, а розвантажуватися — із задньої частини.

3.21. Вантажно-розвантажувальні роботи в охоронних зонах повітряних ліній електропередач дозволяється виконувати тільки після проведення цільової інструктажу і оформлення наряд-допуску, що видається організацією, відповідальною за виконання робіт.

3.22. Кузов автомобіля перед подачею до місця навантаження контейнерів повинен бути очищений від сторонніх предметів, а також снігу, льоду, сміття тощо. Покрівля контейнерів також повинна бути очищена вантажовідправником (вантажоприймачем) від снігу, сміття та інших предметів.

3.23. Водій зобов'язаний оглянути навантажені контейнери з метою визначення правильності навантаження, справності, а також надійності кріплення контейнерів на спеціалізованих напівпричепах або універсальних автомобілях (автопоїздах).

3.24. Проїзд людей в кузові автомобіля, де встановлені контейнери, і в самих контейнерах забороняється.

3.25. При транспортуванні контейнерів водій зобов'язаний додержуватись таких заходів перестороги:

3.25.1. Різко не гальмувати.

3.25.2. Знижувати швидкість перед поворотами, закругленнями та нерівностями дороги.

3.25.3. Звертати особливу увагу на висоту воріт, мостів, контактних мереж, дерев тощо.

3.26. Вантажно-розвантажувальні площадки повинні мати розміри, що забезпечують необхідний фронт робіт для встановленої кількості автомобілів і працюючих.

Розвантажувальні площадки біля відкосів, ярів, силосних ям тощо повинні мати надійний колесовідбійний брус висотою не менше 0,7 м для обмеження руху автомобілів заднім ходом.

3.27. Відповідальність за стан під'їзних шляхів і вантажно-розвантажувальних площадок несуть власники підприємств, у віданні яких вони знаходяться.

3.28. При розміщенні автомобілів на вантажно-розвантажувальних площадках відстань між автомобілями, що стоять один за одним (у глибину), повинна бути не менше 1 м, а між автомобілями, що стоять поряд (по фронту), не менше 1,5 м.

3.29. Якщо автомобілі встановлюють для навантаження або розвантаження поблизу будівлі, то необхідно передбачати колесовідбійний брус, який би забезпечував відстань між будівлею і задньою частиною автомобіля не менше 0,8 м.

3.30. Відстань між автомобілем і штабелем вантажу повинна бути не менше 1 м.

3.31. При навантаженні (розвантаженні) вантажів з естакади, платформи, рампи, висота яких дорівнює висоті підлоги кузова, автомобіль може під'їхати щільно до них.

3.32. У разі різної висоти підлоги кузова автомобіля і платформи, рампи, естакади необхідно використовувати трапи, перекладки тощо.

3.33. Естакади, платформи, рампи для проведення вантажно-розвантажувальних робіт із заїздом на них автомобілів повинні обладнуватися огороженням, покажчиками допустимої вантажопідйомності і колесовідбійними пристроями. При їх відсутності в'їзд на естакади, платформи, рампи забороняється.

3.34. Забороняється водіям, вантажникам та іншим особам під час стоянки відпочивати або спати в кабіні, при працюючому двигуні.

3.35. Проїзд у кузовах вантажних автомобілів, які не обладнані для перевезення пасажирів, дозволяється тільки особам, які супроводжують (отримують) вантажі при умові, що вони забезпечені місцем для сидіння, розташованим нижче рівня бортів.

3.36. Забороняється:

3.36.1. Перевезення людей на безбортових платформах, на вантажі, розміщеному на рівні чи вище бортів кузова, на довгомірному вантажі і поряд з ним, на цистернах, причепах та напівпричепах усіх типів, у кузовах автомобілів-самоскидів і спеціалізованих автомобілях.

3.36.2. Перевезення у кабіні, кузові більшої кількості людей, ніж обладнано місць для сидіння або вказано у паспорті заводу-виготовлювача.

3.36.3. Рух автомобіля з відкритими дверима і при знаходженні людей на підніжках.

3.36.4. Вистрибувати із кабін чи кузова автомобіля.

3.37. Особи, які знаходяться в автомобілі, зобов'язані виконувати вимоги водія з питань безпеки.

3.38. Робота автомобілів на будівельних майданчиках, території промислових підприємств, в кар'єрах тощо допускається тільки з дозволу відповідальних осіб указаних об'єктів та після проведення з водіями цільового інструктажу у відповідності з чинними нормативними актами з охорони праці.

3.39. Навантаження і розвантаження вантажів, кріплення їх і тентів на транспортних засобах, а також відкривання та закривання бортів автомобілів, напівпричепів та причепів здійснюється силами і засобами вантажовідправників, вантажодержувачів або спеціалізованих організацій

3.40. Навантаження і розвантаження вантажів на автомобілях, обладнаних підйально-транспортними механізмами, здійснюється водієм.

3.41. Водій зобов'язаний перевірити відповідність укладання, розміщення та надійність кріплення вантажів і тентів на транспортному засобі вимогам безпеки, а у разі виявлення порушень — вимагати від особи, відповідальної за навантажувальні роботи, ліквідувати їх.

3.42. Вантаж повинен бути розміщений, а при необхідності закріплений на транспортному засобі так, щоб він:

3.42.1. Не створював небезпеки водію та оточуючим.

3.42.2. Не обмежував водію оглядовості,

3.42.3. Не порушував стійкість транспортного засобу.

3.42.4. Не закривав світлові та сигнальні прилади, а також номерні знаки.

3.43. Маневрування транспортних засобів з вантажем після зняття з них кріплення не допускається.

3.44. Водіям автомобілів дозволяється за їх згодою виконувати роботи з навантаження і розвантаження вантажів масою (одне місце) не більше 20 кг для чоловіків і 7 кг для жінок.

При цьому відповідальність за організацію і безпечне проведення водіями цих робіт покладається на вантажовідправника і вантажоодержувача, що повинно обумовлюватись договором.

3.45. У місцях виконання вантажно-розвантажувальних робіт і в зоні обслуговування вантажопідіймальних механізмів забороняється знаходитися особам, які не мають прямого відношення до цих робіт.

3.46. Забороняється виконання будь-яких робіт з обслуговування та ремонту транспортних засобів на відстані ближче 5 м від зони дії вантажно-розвантажувальних машин.

3.47. Направляючи водія в рейс тривалістю більше 1 доби, власник зобов'язаний:

3.47.1. Перевірити укомплектованість автомобіля необхідними пристроями, устаткуваннями та інвентарем: підставками (козелками), лопатою, буксирним пристроєм, запобіжною вилкою (переносним пристроєм) для замкового кільця колеса, а взимку — додатково ланцюгами проти ковзання.

3.47.2. Повідомити водію (водіям) про режим праці та відпочинку.

3.47.3. Записати у дорожньому листі маршрут слідування з вказівкою місць тимчасового та тривалого відпочинку.

3.48. При направленні двох та більше автомобілів в рейс для спільної роботи на строк більше двох діб власник зобов'язаний наказом призначити особу, яка відповідає за охорону праці.

Виконання вимог цієї особи обов'язкове для всіх водіїв групи автомобілів.

3.49. При зупинці на відпочинок за межами населених пунктів особа, відповідальна за охорону праці, повинна здійснювати контроль за додержанням вимог безпеки праці.

3.50. Керувати автомобілем у стані алкогольного сп'яніння або під дією наркотичних засобів забороняється.

3.51. Виїжджати на лінію в хворобливому стані або при такому ступені втомленості, який може вплинути на безпеку руху, забороняється.

3.52. При участі водія в ремонті та технічному обслуговуванні автомобіля він повинен бути проінструктований згідно інструкції по охороні праці для автослюсаря.

3.53. При вимушеній зупинці автомобіля на узбіччі або на краю проїжджої частини дороги для проведення ремонту водій зобов'язаний включити аварійну світлову сигналізацію та установити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар на відстані не ближче 20 м до транспортного засобу в населених пунктах та 40 м — за їх межами.

3.54. При відсутності у водія необхідних пристроїв та інструменту для безпечного виконання конкретного виду робіт ремонт забороняється.

3.55. Забороняється допускати до ремонту автомобіля на лінії сторонніх осіб (вантажників, пасажирів тощо).

3.56. При вимушеному ремонті в дорожніх умовах необхідно:

3.56.1. При вивішуванні частини автомобіля домкратом, його необхідно встановити на рівній поверхні, зупинити двигун, включити знижену передачу, загальмувати стоянковим гальмом, підставити під колеса, що не підіймаються, упорні колодки.

3.56.2. Домкрат треба установити на рівну неслизьку поверхню. У разі неміцного ґрунту під основу домкрата необхідно підкласти міцну дерев'яну підставку площею не менше 0,1 м² або дошку.

3.56.3. Плунжер домкрата повинен бути встановленим у місце, вказане в керівництві з експлуатації автомобіля.

3.56.4. Підтягувати ремінь вентилятора, перевіряти кріплення водяного насоса та підтягувати сальники тільки при непрацюючому двигуні.

3.56.5. При накачуванні шин на лінії колесо кладуть замковим кільцем до землі.

3.56.6. При перегріванні двигуна пробку радіатора можна відкривати тільки тоді, коли температура води (рідини) нижче 100°C, інакше при відкриванні пробки станеться викид киплячої води.

3.56.7. Пробку радіатора на гарячому двигуні необхідно відкривати у рукавицях або накривши її ганчіркою. Пробку слід відкривати обережно, не допускаючи інтенсивного виходу пари в сторону відкриваючого.

3.56.8. Для попередження випадків обморожування при усуненні несправностей зимою в дорозі слід працювати тільки у рукавицях. Забороняється торкатися до металевих предметів, деталей та інструменту руками без рукавиць.

3.57. Ручний інструмент (молотки, зубила, пробійники, гайкові ключі тощо) повинен бути справним.

3.58. Буксирування несправних автомобілів допускається тільки на жорсткому буксирі. Відстань між автомобілями повинна бути не більше 4 м. Під час буксирування за кермом буксированого автомобіля повинен бути водій.

3.59. Якщо конструкція жорсткого зчеплення забезпечує слідування буксированого автомобіля траєкторією автомобіля, що буксирує (в тому числі й при поворотах), перебування водія у буксированому автомобілі не обов'язкове.

3.60. При буксируванні забороняється перевозити людей, як в першому, так і в другому автомобілі.

3.61. Забороняється буксирування: під час ожеледиці, двох і більше автомобілів одночасно, автомобілів з причепом.

3.62. Як виняток допускається буксирування автомобіля з одним причепом, але загальна довжина зчеплених автомобілів не повинна перевищувати 22 м.

3.63. Буксирування автомобілів з несправною гальмовою системою дозволяється лише в тих випадках, коли забезпечується слідування буксированого автомобіля слідами буксуючого і виключається самовільне відключення ланки під час руху.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Після повернення з лінії разом з механіком контрольно-технічного пункту перевірити автомобіль. При необхідності залишити заявку на поточний ремонт з переліком несправностей, які належать усуненню.

4.2. При безгаражному зберіганні без підігріву в зимовий час, злити воду з радіатора та двигуна, затягнути важіль гальмівної системи.

4.3. Не залишатися на ніч у автомобілі.

4.4. Доповісти механіку (керівникові) про всі негаразди, які були під час роботи.

4.5. Зняти спецодяг, помити лице та руки теплою водою з милом, при можливості прийняти душ. Не мити руки в мастилі, бензині, гасі, не витирати їх брудним ганчір'ям.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. Аварійна ситуація може виникнути в основному при дорожньо-транспортній пригоді.

5.2. У разі причетності до дорожньо-транспортної пригоди водій зобов'язаний:

5.2.1. негайно зупинити транспортний засіб і залишатись на місці пригоди.

5.2.2. Увімкнути аварійну сигналізацію і встановити знак аварійної зупинки.

5.2.3. Не переміщати транспортний засіб і предмети, що мають відношення до пригоди.

5.2.4. Вжити можливих заходів для подання першої медичної допомоги потерпілим, викликати карету швидкої медичної допомоги, а якщо це не можливо, звернутися за допомогою до присутніх і відправити потерпілих до лікувального закладу.

5.2.5. У разі неможливості виконати дії, викладені в пункті 5.2.4, відвезти потерпілого до найближчого лікувального закладу своїм транспортним засобом попередньо зафіксувавши розташування слідів пригоди, а також положення транспортного засобу після його зупинки;

— у лікувальному закладі повідомити своє прізвище та номерний знак транспортного засобу (з пред'явленням посвідчення водія або іншого документа, який засвідчує особу, реєстраційного документа на транспортний засіб) і повернутися на місце пригоди.

5.2.6. Повідомити про дорожньо-транспортну пригоду керівника, орган міліції, записати прізвища і адреси очевидців, чекати прибуття працівників міліції.

5.2.7. Вжити всіх можливих заходів для збереження слідів пригоди, огороження їх та організувати об'їзд місця пригоди.

5.2.8. До проведення медичного огляду не вживати без призначення медичного працівника алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, які входять до складу офіційно затвердженої аптечки).

5.3. При виникненні аварійної ситуації під час проведення технічного обслуговування чи ремонті (падіння вивішеного автомобіля, падіння з висоти, ураження електричним струмом та інше) слід негайно припинити роботу, відключити споживачі електроенергії, огородити небезпечну зону; не допускати до неї сторонніх осіб; доповісти про те що сталося керівника робіт.

5.4. Якщо є потерпілі — надавати їм першу медичну допомогу; при необхідності викликати «швидку медичну допомогу».

5.5. Надання першої медичної допомоги:

5.5.1. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключити електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувати підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці: свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати швидку медичну допомогу.

5.5.2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому, на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимось чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька

капель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.5.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрі перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлі, чханні, рухах, необхідне туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.5.4. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами, ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3 %-ним марганцевим розчином або 5 %-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.5.5. Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку доверху;
- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4–5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);
- при сильній кровотечі, яку неможна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою;
- при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.6. Якщо сталася пожежа необхідно викликати пожежну частину і приступити до гасіння наявними засобами пожежегасіння.

5.7. Виконувати всі вказівки керівника робіт по усуненню небезпечної ситуації.

VI. ДОПОВНЕННЯ ДО ВИМОГ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ АВТОМОБІЛІВ-САМОСКИДІВ

6.1. Автомобілі-самоскиди та причепи-самоскиди повинні мати справні пристрої необхідної міцності, що виключають можливість самочинного опускання піднятого кузова.

6.2. На бортах автомобіля-самоскида повинен бути нанесений яскравою незмивною фарбою напис: «Піднявши кузов, установи упор», а для автомобіля-самоскида, на якому для фіксації кузова передбачені стопорні пальці – «Піднявши кузов, установи стопорні пальці!».

6.3. Борти, що відкриваються, повинні мати пристрої, які не допускають самочинного їх відкривання і забезпечують щільне закриття.

6.4. При навантаженні транспортних засобів екскаваторами повинні виконуватись такі вимоги:

6.4.1. Транспортні засоби, що очікують навантаження, повинні знаходитися з межами радіусу дії екскаваторного ковша і ставати під навантаження тільки після дозвільного сигналу машиніста екскаватора.

6.4.2. Транспортні засоби, які знаходяться під навантаженням, повинні бути загальмовані.

6.4.3. Навантаження в кузов транспортних засобів повинно проводитися тільки збоку чи ззаду; переніс екскаваторного ковша над кабіною автомобіля забороняється.

6.4.4. Водій повинен вийти з кабіни.

6.4.5. Навантажений транспортний засіб повинен слідувати до пункту розвантаження тільки після дозвільного сигналу машиніста екскаватора.

6.4.6. Транспортний засіб, який знаходиться під навантаженням, повинен бути в межах видимості машиніста.

6.5. Розвантаження транспортних засобів біля відкосів, силосних ям, ярів тощо дозволяється при наявності колесовідбійного бруса.

При відсутності колесовідбійного бруса забороняється під'їжджати до брівки розвантажувальної площадки ближче ніж на 3 м.

Подавати автомобіль під навантаження вантажу під бункер або екскаватор (особливо з драглайном) необхідно так, щоб кабіна автомобіля не проходила під розвантажувальним отвором бункера або піднятим ковшем екскаватора і ставити самоскид так, щоб центр кузова автомобіля співпадав з центром розвантажувального отвора бункера.

Оглядати або ремонтувати самоскид під час навантаження не дозволяється.

Водій повинен слідкувати, щоб сипучі матеріали рівномірно розподілялись по всій площі кузова.

6.9. Щоб запобігти сповзанню самоскида при розвантаженні на насипах та засипі траншей, його необхідно зупиняти, на відстані не ближче 1 м від бровки укусу.

6.10. Забороняється під'їжджати до траншей, які мають «козирки».

6.11. Перед розвантаженням самоскида необхідно поставити його на гальма і впевнитись, що позаду немає людей та предметів, які заважали б його розвантаженню.

6.12. В момент звалювання сипучого вантажу водій повинен слідкувати, щоб ніхто не підходив до самоскида.

6.13. Забороняється розвантажувати самоскид під час руху, струшувати піднятий кузов самоскида різкими рухами, їхати з піднятим кузовом.

6.14. Піднятий кузов самоскида очищають лопатою або скребницею з подовженою ручкою. Робітники, зайняті очисткою самоскида, повинні знаходитися на землі; не дозволяється ударяти будь-чим по днищу кузова знизу.

6.15. Після розвантаження самоскида важелі управління підйомним механізмом необхідно закріпити гачками, а на важіль запору заднього борту одягнути запобіжне кільце.

(посада керівника підрозділу (організації) – розробника)

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

УЗГОДЖЕНО:

Керівник (спеціаліст) служби
охорони праці підприємства

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

Юрисконсульт

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ _____

(посада роботодавця
і найменування підприємства)

№ _____

(число, місяць, рік)

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці № _____ для водія легкового автомобіля

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯМ

1.1. Дія інструкції поширюється на всіх водіїв підприємства і його підрозділів.

1.2. По даній інструкції водій автомобіля інструктується перед початком роботи на підприємстві (первинний інструктаж), а потім через кожні 6 місяців (повторний інструктаж). Результати інструктажу заносяться в «Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці», в журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис інструктуючого та водія автомобіля.

1.3. Власник повинен застрахувати водія автомобіля від нещасних випадків та професійного захворювання. В разі пошкодження здоров'я з вини власника він (водій) має право на відшкодування заподіяної йому шкоди.

1.4. За невиконання даної інструкції водій автомобіля несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність,

1.5. До керування автомобілями та їх обслуговуванням допускаються особи віком не молодше 18 років, які мають спеціальну підготовку і отримали посвідчення на право керування автомобілем, пройшли медичне обстеження, вступний інструктаж з охорони праці та інструктаж на робочому місці.

1.6. При оформленні водія на роботу за ним наказом по підприємству закріплюється певний автомобіль.

1.7. Після зарахування на роботу водій повинен прийняти автомобіль по акту та виконувати тільки ту роботу котра дозволена керівництвом та по якій він проінструктований.

1.8. Без дозволу та інструктажу виконувати роботу, яка не входить в обов'язки водія забороняється.

1.9. На території підприємства водій повинен виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку та зокрема:

1.9.1. Бути уважним до сигналів водіїв рухомого транспорту.

1.9.2. Ходити по тротуарах, доріжках, переходах спеціально призначених для цього, тримаючись правої сторони.

1.9.3. Не торкатись електрообладнання, та електродроту, арматури загального освітлення, не відкривати дверцята електрошаф.

1.9.4. Не вмикати і не зупиняти (крім аварійних випадків) машини, верстати та механізми, робота на яких не передбачена керівництвом.

1.9.5. Не проходити і не стояти під піднятим вантажем.

1.9.6. Не працювати при ремонті автомобіля несправним інструментом або на несправному обладнанні.

1.10. Головними небезпечними та шкідливими виробничими факторами, які можуть діяти на водія, є:

- 1.10.1. Конструктивні недоліки транспортних засобів.
- 1.10.2. Несправність транспортних засобів.
- 1.10.3. Порушення режиму праці та відпочинку.
- 1.10.4. Порушення правил дорожнього руху водіями та пішоходами.
- 1.10.5. Незадовільні метеорологічні умови.
- 1.10.6. Концентрація шкідливих речовин в робочій зоні.
- 1.10.7. Ослаблення самоконтролю, непотрібний ризик.
- 1.10.8. Незадовільний психологічний клімат в колективі підприємства.
- 1.10.9. Наїзди проїжджаючих транспортних засобів.
- 1.10.10. Термічні фактори (пожежі, вибухи при подачі палива в карбюратор: двигуна самопливом, перевірці наявності палива в баці з використанням відкритого полум'я, опіки парою, водою із радіатора).
- 1.10.11. Злочинні дії пасажирів та інших осіб.
- 1.10.12. Підвищені рівні шуму і вібрації.
- 1.10.13. Підвищена температура і швидкість руху повітря в теплий період року
- 1.10.14. Наявність у повітрі робочої зони шкідливих речовин (вуглецю і азоту оксидів, акролеїну, вуглеводнів аліфатичних граничних, формальдегіду, метил мер каптанів).
- 1.11. Водію автомобіля згідно діючих норм видаються безкоштовно бавовняні рукавиці.
- 1.12. Кожен автомобіль повинен бути забезпечений противідкатними упорами: (не менше 2 шт.) для підкладання під колеса, а також медичною аптечкою, знаком аварійної зупинки, миготливим червоним ліхтарем, вогнегасником.
- 1.13. Для запобігання виникнення пожежі на автомобілі забороняється:
 - 1.13.1. Допускати на двигуні та карбюраторі скопичування бруду та мастила.
 - 1.13.2. Залишати в кабіні та двигуні забруднені мастилом та паливом використані ганчірки.
 - 1.13.3. Експлуатувати несправні прилади системи живлення.
 - 1.13.4. Застосовувати для миття двигуна бензин та інші легкозаймисті рідини.
 - 1.13.5. Подавати при несправній системі живлення бензин в карбюратор безпосередньо з місткості шлангом, або іншим засобом.
 - 1.13.6. Палити в безпосередній близькості приладів живлення двигуна,
 - 1.13.7. Користуватись відкритим вогнем при визначенні та ліквідуванні несправностей механізмів; підігрівати коробку передач, двигун відкритим полум'ям.
- 1.14. Власник не має права:
 - 1.14.1. Примушувати водія (а водій не має права) виїжджати на лінію, якщо технічний стан автомобіля або його обладнання не відповідають «Правилам дорожнього руху», «Правилам по охороні праці на автомобільному транспорті» та «Правилам технічної експлуатації рухомого складу автомобільного транспорту».
 - 1.14.2. Направляти водія в рейс, якщо він не мав до виїзду відпочинку, передбаченого чинними нормативними документами з питань праці та відпочинку водіїв.
- 1.15. При травмуванні або захворюванні необхідно припинити роботу і доповісти керівнику та звернутися в медпункт.
- 1.16. До робочого місця водія автомобіля ставляться такі вимоги:
 - 1.16.1. Огородження робочого місця водія в салоні легкового автомобіля-таксі (захисний екран), якщо воно передбачено, повинно бути у справному стані.
 - 1.16.2. Вітрове та бокове скло не повинно мати тріщин та затемнень, не допускається використовувати додаткові предмети або наносити покриття, що обмежують оглядовість з місця водія, погіршують прозорість скла.
 - 1.16.3. Бокові стекла повинні плавно пересуватися від руки або склопідйомни механізмів.

1.16.4. На сидінні та спинці сидіння не допускаються провали, рвані місця, випираючі пружини та гострі кути; сидіння та спинка повинні мати справне регулювання, що забезпечує зручну посадку водія.

1.16.5. Ручки біля дверного прорізу, замки усіх дверей або kabіни, пристрої приведення їх у дію повинні бути справними.

1.16.6. Підлога kabіни (салону) автомобіля повинна застилатися килимком, що не має випадкових отворів та інших пошкоджень.

1.16.7. Санітарно-технічні засоби (вентиляція, опалювання, теплоізоляція, кондиціонування) повинні бути у робочому стані і забезпечувати підтримування в kabіні (салоні) параметрів мікроклімату згідно з встановленими нормами.

1.16.8. Вміст шкідливих речовин в повітрі робочої зони водія у kabіні (салоні) не повинен перевищувати гранично допустимі концентрації.

1.17. Органи керування автомобілем повинні бути із справними ущільнювачами, що перешкоджають проникненню відпрацьованих газів до його kabіни (салону).

1.18. Системи живлення, мащення та охолодження повинні бути справними і не мати течі палива, масла, антифризу, води.

1.19. У відділеннях, призначених для пасажирів та водія, не повинно бути ніяких пристроїв та елементів паливної системи.

Розміщення елементів паливної системи повинно бути таким, щоб у разі витікання паливо попадало тільки на дорогу і повністю виключало можливість його попадання на елементи вихлопної системи.

1.20. Елементи і з'єднання системи випуску відпрацьованих газів повинні знаходитись у справному стані.

1.21. Вентиляція картера двигуна повинна працювати справно, не допускаючи прориву газів.

1.22. Стоянкова гальмівна система повинна забезпечувати нерухомий стан транспортного засобу повної маси на шляху з уклоном не менше 16 %, а для легкових автомобілів, їх модифікацій для перевезення пасажирів – не менше 23 %.

1.23. Технічний стан електрообладнання автомобіля повинен забезпечувати пуск двигуна за допомогою стартера. безперебійне та своєчасне запалюванню суміші у циліндрах двигуна, безвідмовну роботу приладів освітлення, сигналізації та електричних контрольних приладів, а також виключати можливість іскроутворення у проводах і затискачах. Усі проводи електрообладнання повинні бути укріплені і мати надійну непошкоджену ізоляцію, що виключає можливість їх обриву, перетирання, зношення або короткого замикання.

1.24. Запобіжники системи електрообладнання, що застосовуються для заміни спрацьованих, повинні відповідати технічним вимогам.

1.25. Акумуляторна батарея повинна бути надійно закріплена. Не допускає течі електроліту із моноблоку акумуляторної батареї.

1.26. Двері kabін (салонів), капоти повинні бути із справними обмежувачами відкривання і фіксаторами відкритого та закритого положення.

1.27. При роботі автомобіля на газовому паливі, водій додатково повинен бути проінструктованим по правилах безпечної експлуатації газобалонних та газових установок,

2. ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. При підготовці автомобіля до виїзду на лінію необхідно перевірити:

2.1.1. Технічний стан автомобіля, особливу увагу слід звернути на справність гальмівної системи, кермового керування, приладів освітлення й сигналізації, шин, склоочисників, а також чи правильно встановлено дзеркало заднього огляду, чи видно номерні знаки.

- 2.1.2. Перевірити відсутність течії палива, мастила, води
- 2.1.3. Наявність інструменту та пристроїв.
- 2.1.4. Заправку автомобіля паливом, мастилом, водою, рідиною для гальм. рівень електроліту в акумуляторній батареї.
- 2.2. Перед виїздом необхідно пройти медичний огляд та одержати підтвердження механіка про справність автомобіля.
- 2.3. Перед запуском двигуна необхідно переконатися, що автомобіль загальмований стоянковим гальмом, а важіль перемикання передач поставлений у нейтральне положення.
- 2.4. Запуск двигуна повинен робитися за допомогою стартера.
- 2.5. Забороняється здійснювати запуск двигуна шляхом буксирування автомобіля та перемикання ланцюга живлення стартера.
- 2.6. Перед запуском двигуна автомобіля, який підключений до системи підігрівання, необхідно відключити та від'єднати елементи підігрівання.
- 2.7. При заправленні автомобілів забороняється:
 - 2.7.1. Палити та користуватися відкритим вогнем.
 - 2.7.2. Проводити ремонтні та регулювальні роботи.
 - 2.7.3. Заправляти автомобіль паливом при працюючому двигуні.
 - 2.7.4. Допускати перелив та розлив палива.
 - 2.7.5. Знаходження пасажирів у кабіні, салоні.
- 2.8. Перед заправкою системи охолодження антифризом необхідно:
 - 2.8.1. Перевірити, чи немає в системі охолодження (в з'єднувальних шлангах, радіаторі, сальниках водяного насоса тощо) течії, а при наявності — необхідно її ліквідувати.
 - 2.8.2. Промити систему охолодження чистою гарячою водою.
 - 2.8.3. Заправку системи охолодження двигуна антифризом і гальмівної системи: гальмівною рідиною слід проводити тільки за допомогою спеціально призначеної для цієї мети посудини. Заправна посуда повинна бути очищена, промита і мати відповідний напис: «Тільки для антифризу» або «Тільки для гальмівної рідини»
- При роботі з цими рідинами необхідно вжити заходи, що виключають попадання в них нафтопродуктів (бензину, дизельного палива, масла тощо).
- 2.9. Заливати антифриз у систему охолодження без розширювального бачка слід не до горловини радіатора, а на 10 % менше об'єму системи охолодження, тому що під час роботи двигуна (при нагріванні) антифриз розширюється більше води, що може призвести до його витікання.
- 2.10. Після кожної операції з гальмівною рідиною та антифризом (одержання видача, заправка автомобіля, перевірка якості) треба ретельно мити руки водою з милом. При випадковому заковтуванні антифризу або гальмівної рідини потерпілому повинна бути негайно надана медична допомога.
- 2.11. Забороняється допускати до роботи з антифризом і гальмівною рідиною осіб, які не пройшли інструктажу з вимог безпеки при їх використанні та зберіганні.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ

- 3.1. На лінії під час керування автомобілем водій повинен мати при собі:
 - 3.1.1. Посвідчення з талоном на право керування автомобілем, видане Державтоінспекцією.
 - 3.1.2. Талон технічного паспорту та дорожній лист.
- 3.2. Виконувати вимоги безпеки руху, вказівки регулювальників, світлофорів та дорожньо-сигнальних знаків.
- 3.3. Раніше ніж почати рух з місця зупинки (стоянки), необхідно впевнитись, що це безпечно для робітників та інших сторонніх осіб, подати попереджувальний сигнал і лише після цього рушати з місця.

3.4. Перед подачею автомобіля назад водій повинен переконатися, що його ніхто не об'їжджає і поблизу немає людей або якихось перешкод.

3.5. Перед початком руху заднім ходом в умовах недостатнього огляду ззаду водій повинен вимагати, а власник зобов'язаний виділити працівника для організації руху автомобіля.

3.6. Вибирати швидкість руху на лінії необхідно з урахуванням шляхових умов, оглядовості та видимості, інтенсивності та характеру руху транспортних засобів та пішоходів, особливостей та стану автомобіля та перевозимого вантажу.

3.7. При зупинці (стоянці) автомобіля водій, залишаючи його, повинен вжити всіх заходів проти самовільного його руху: зупинити двигун, встановити важіль перемикачання передач в нейтральне положення, загальмувати автомобіль стоянковим гальмом.

3.8. Якщо автомобіль стоїть навіть на незначному уклоні, необхідно додатково підставити під колеса упори.

3.9. На спусках та підйомах, де спосіб постановки не регламентується засобами регулювання руху, транспортні засоби необхідно ставити під кутом до краю проїжджої частини так, щоб виключити можливість їх самовільного руху.

3.10. Виходячи із кабіни автомобіля водій повинен попередньо переконатися у стані поверхні (наявність вибоїн, слизькості, сторонніх предметів тощо), а при виході на проїжджу частину дороги – ще і у відсутності руху як у попутному, так і зустрічному напрямках.

3.11. Направляючи водія в рейс тривалістю більше 1 доби, власник зобов'язаний:

3.11.1. Повідомити водію про режим праці та відпочинку.

3.11.2. Записати в дорожньому листі маршрут слідування з вказанням місць тимчасового та тривалого відпочинку.

3.12. Забороняється:

3.12.1. Перевезення у кабіні, салоні більшої кількості людей, ніж обладнано місць для сидіння або вказано у паспорті заводу-виготовлювача.

3.12.2. Рух автомобіля з відкритими дверима.

3.12.3. Вистрибувати із кабіни автомобіля.

3.13. Особи, які знаходяться в автомобілі, зобов'язані виконувати вимоги водія з питань безпеки.

3.14. Керувати автомобілем в стані алкогольного сп'яніння або під дією наркотичних засобів забороняється.

3.15. Виїжджати на лінію в хворобливому стані або при такому ступені втомленості, який може вплинути на безпеку руху, забороняється.

3.16. При участі водія в ремонті та технічному обслуговуванні автомобіля він повинен бути проінструктований згідно інструкції по охороні праці для автослюсаря.

3.17. При вимушеній зупинці автомобіля на узбіччі або на краю проїжджої частини дороги для проведення ремонту водій зобов'язаний включити аварійну світлову сигналізацію та установити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар на відстані не ближче 20 м до транспортного засобу в населених пунктах та 40 м – за їх межами.

3.18. При відсутності у водія необхідних пристроїв та інструменту для безпечного виконання конкретного виду робіт ремонт забороняється.

3.19. Забороняється допускати до ремонту автомобіля на лінії сторонніх осіб (пасажирів тощо).

3.20. При вимушеному ремонті в дорожніх умовах необхідно:

3.20.1. При вивішуванні частини автомобіля домкратом, його необхідно встановити на рівній поверхні, зупинити двигун, включити знижену передачу, загальмувати стоянковим гальмом, підставити під колеса, що не підіймаються упорні колодки.

3.20.2. Домкрат треба установити на рівну неслизьку поверхню. У разі неміцного ґрунту під основу домкрата необхідно підкласти міцну дерев'яну підставку плщею не менше 0,1 м або дошку.

3.20.3. Плунжер домкрата повинен бути встановленим у місце, вказане в керівництві з експлуатації.

3.20.4. Підтягувати ремінь вентилятора, перевіряти кріплення водяного насоса та підтягувати сальники тільки при непрацюючому двигуні.

3.20.5. При перегріванні двигуна пробку радіатора можна відкривати тільки тоді, коли температура води (рідини) нижче 100°C, інакше при відкриванні пробки станеться викид киплячої води.

Пробку радіатора на гарячому двигуні необхідно відкривати у рукавицях або накривши її ганчіркою. Пробку слід відкривати обережно, не допускаючи інтенсивного виходу пари в сторону відкриваючого.

3.20.6. Для попередження випадків обморожування при усуненні несправностей зимою в дорозі слід працювати тільки у рукавицях. Забороняється торкатися до металевих предметів, деталей та інструменту руками без рукавиць.

3.20.7. Ручний інструмент (молотки, зубила, пробійники, гайкові ключі тощо) повинен бути справним.

3.21. Буксирування несправних автомобілів допускається тільки на жорсткому буксирі. Відстань між автомобілями повинна бути не більше 4 м.

Під час буксирування за кермом буксируваного автомобіля повинен бути водій.

Якщо конструкція жорсткого зчеплення забезпечує слідування буксируваного автомобіля траєкторією автомобіля, що буксирує (в тому числі й при поворотах) перебування водія у буксируваному автомобілі не обов'язкове.

При буксируванні забороняється перевозити людей, як в — першому, так і в другому автомобілі.

Забороняється буксирування; під час ожеледиці, двох, і більше автомобілів одночасно, автомобілів з причепом.

Буксирування автомобілів з несправною гальмовою системою дозволяється лише в тих випадках, коли забезпечується слідування буксируваного автомобіля слідами буксируючого і виключається самовільне відключення ланки під час руху.

3.22. Не спати і не відпочивати в кабіні автомобіля на стоянці при працюючому двигуні для обігріву кабіні.

3.23. Не передавати керування автомобілем стороннім особам.

3.24. Не виконувати буксировку автомобіля з метою пуску двигуна.

3.25. Не підігрівати двигун відкритим вогнем.

3.26. Не протирати двигун ганчір'ям, змоченим бензином й не палити безпосередньо біля системи живлення та паливних баків.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Після повернення з лінії разом з механіком контрольно-технічного пункту перевірити автомобіль. При необхідності залишити заявку на поточний ремонт з переліком несправностей, які належать усуненню.

4.2. При безгаражному зберіганні без підігріву в зимовий час, злити — воду з радіатора та двигуна, затягнути важіль гальмівної системи.

Якщо під час ремонту автомобіль залишається на козелках, перевірити надійність їх встановлення. Не залишати автомобіль, піднятий домкратом.

Не залишатися на ніч у не закритій машині.

Доповісти механіку (керівникові) про всі негаразди, які були під час роботи.

Зняти спецодяг, змити лице та руки теплою водою з милом, при можливості прийняти душ. Не мити руки в мастилі, бензині, гасі, не витирати їх брудним ганчір'ям.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. При дорожньо-транспортній пригоді водії, причетні до неї повинні:

5.1.1. Негайно зупинитися і не зрушувати з місця транспортні засоби, а також інші предмети, які мають відношення до пригоди.

5.1.2. При необхідності викликати «Швидку медичну допомогу», а якщо це можливо, відправити потерпілого на попутному або відвезти на своєму транспорті в найближчий лікувальний заклад; повідомити там своє прізвище, номер транспортного засобу (з пред'явленням посвідчення водія та інших документів, які засвідчують особу та реєстраційного документа на транспортний засіб), після чого повернутися до місця пригоди.

5.1.3. Повідомити про випадок керівника, орган міліції, записати прізвища та адреси очевидців та чекати прибуття міліції або слідчих органів.

5.1.4. Якщо рух інших транспортних засобів неможливий, необхідно звільнити проїжджу частину, попередньо зафіксувавши положення транспортного засобу та предметів і слідів, які відносяться до дорожньо-транспортної пригоди.

5.2. При створенні аварійної ситуації під час проведення ремонту та технічного обслуговування необхідно:

5.2.1. Негайно припинити роботу, огородити небезпечну зону, не пускати до неї сторонніх осіб.

5.2.2. Якщо є потерпілі, надавати їм першу медичну допомогу; при необхідності викликати «Швидку медичну допомогу».

5.2.3. Доповісти керівникові; до його прибуття вжити заходи по ліквідації небезпечної ситуації, а після його прибуття виконувати його вказівки

5.2.4. Надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом. При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення – відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу.

5.2.5. Перша допомога при пораненні

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту (якщо можливо свіжовипрасовану) носову хустинку, чисту полотняну ганчірку і т. ін.

На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька крапель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.2.6. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна, також підвісити за допомогою перев'язки або хустинки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з ВУХ або рота необхідно прикласти до голови холодний предмет і грілку з льодом або снігом, чи холодною водою V або знобити ХОЛОДНУ примочку.

При підозріванні перелому хребта необхідно потерпілого обережно покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, і рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.2.7. Надання першої допомоги при опіках кислотами і лугами.

При попаданні кислоти або лугу на шкіру ушкоджені ділянки необхідно ретельно промити цівкою води на протязі 15–20 хвилин, після цього пошкоджену кислотою поверхню обмити 5 %-ним розчином питної соди, а обпечену лугом – 3 %-ним розчином борної кислоти або 3 %-ним розчином оцтової кислоти.

При попаданні на слизову оболонку очей кислоти або лугу необхідно очі промити ретельно цівкою води протягом 15–20 хвилин, після цього промити 2 %-ним розчином питної соди, а при поразенні очей лугом – 2 %-ним розчином борної кислоти.

При опіках порожнини рота лугом необхідно полоскати 3 %-ним розчином оцтової кислоти або 3 %-ним розчином борної кислоти, при опіках кислотою – 5 %-ним розчином питної соди.

При попаданні кислоти в дихальні шляхи необхідно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10 %-ним розчином питної соди, при попаданні лугу – розпиленням 3 %-ним розчином оцтової кислоти.

5.2.8. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами не слід змочувати обпечене місце водою, ні в якому разі не можна відкривати бульбашки, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ваток змоченою етиловим спиртом. При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3 %-ним марганцевим розчином або 5 %-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

При опіку очей електричною дугою необхідно робити холодні компреси розчином борної кислоти.

5.2.9. Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно: підняти поранену кінцівку вгору, кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, і придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4–5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском); при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, яри допомозі згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою, при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

(посада керівника підрозділу організації-розробника)

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

УЗГОДЖЕНО:

Керівник (спеціаліст) служби
охорони праці підприємства

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

Юрисконсульт

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

VI. ВИМОГИ ДО ПЕРСОНАЛУ, ЯКИЙ ЗДІЙСНЮЄ ПЕРЕВІРКУ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ, РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОСНАЩЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ ТА ДОКУМЕНТАЦІЯ КОНТРОЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ПУНКТУ

6.1. Вимоги до персоналу, який здійснює перевірку технічного стану транспортних засобів.

Відповідно до ліцензійних умов технічний стан транспортних засобів та їх ремонт, перевірка технічного стану транспортних засобів забезпечується за допомогою механіків та слюсарів які мають кваліфікацію, вимоги до якої визначені у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженому наказом Міністерства праці та соціальної політики від 29.12.2004 № 336, та у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск № 69 «Автомобільний транспорт, затвердженому наказом Міністерства транспорту та зв'язку від 14.02.2006 № 136 та відповідно до статті 34 Закону України «Про автомобільний транспорт» автомобільний перевізник повинен:

– *утримувати транспортні засоби в належному технічному і санітарному стані та забезпечувати їх зберігання відповідно до вимог статті 21 цього Закону;*

– *забезпечувати контроль технічного і санітарного стану транспортних засобів перед виїздом на маршрут;*

– *забезпечувати проведення медичного контролю стану здоров'я водіїв;*

– *організувати проведення періодичного навчання водіїв методам надання першої медичної допомоги потерпілим від дорожньо-транспортних пригод;*

(Частину першу статті 34 доповнено абзацом згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008)

– *забезпечувати умови праці та відпочинку водіїв згідно з вимогами законодавства;*

– *забезпечувати проведення стажування та інструктажу водіїв у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади з питань автомобільного транспорту;*

– *забезпечувати безпеку дорожнього руху;*

– *забезпечувати водіїв відповідною документацією на перевезення пасажирів.*

Автомобільні перевізники з кількістю транспортних засобів десять і більше зобов'язані організовувати підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів автомобільного транспорту, діяльність яких пов'язана з наданням послуг автомобільного транспорту, у термін один раз на п'ять років, а з питань безпеки перевезень, охорони праці та пожежної безпеки — у термін один раз на три роки в порядку, який визначає центральний орган виконавчої влади з питань автомобільного транспорту.

ВИТЯГ

із Закону України «Про автомобільний транспорт»

ПЕРСОНАЛ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

Стаття 16. Статус персоналу автомобільного транспорту

До персоналу автомобільного транспорту належать працівники, які безпосередньо надають послуги з перевезення пасажирів чи вантажів, виконують роботи з ремонту та технічного обслуговування транспортних засобів, надають допоміжні послуги, пов'язані з перевезеннями.

Трудові відносини персоналу автомобільного транспорту регулюються трудовим законодавством, у тому числі положенням про дисципліну та правилами внутрішнього трудового розпорядку.

Стаття 17. Вимоги до персоналу автомобільного транспорту

Персонал автомобільного транспорту повинен відповідати визначеним законодавством вимогам, зокрема:

- мати необхідний рівень професійної кваліфікації;
- забезпечувати якісне та безпечне надання послуг автомобільного транспорту з перевезення пасажирів чи вантажів;
- ввічливо та уважно реагувати на звернення і скарги споживачів послуг автомобільного транспорту.

Підготовку, перепідготовку, атестацію та підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів здійснюють у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України: за поданням центрального органу виконавчої влади з питань автомобільного транспорту та Міністерства внутрішніх справ України.

6.2. Витяг з Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників Випуск № 69 «Автомобільний транспорт» затверджений наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 14.02.2006 № 136.

5. Механік автомобільної колони (гаража)

Завдання та обов'язки. Забезпечує контроль технічного стану автотransпортних засобів і випуск їх на лінію. Виконує огляд та визначає несправності під час повернення автотransпортних засобів з лінії після закінчення роботи. Бере участь у наданні технічної допомоги автомобілям на лінії. Здійснює контроль за дотриманням водіями правил технічної експлуатації, проводить інструктаж водіїв перед виїздом їх на лінію. Контролює ефективність витрат водіями паливно-мастильних матеріалів, шин. Бере участь в розробці графіків проведення технічного обслуговування автотransпортних засобів і здійснює контроль за якістю і своєчасністю виконання цих робіт. Вивчає умови роботи автотransпортних засобів з метою виявлення причин їх передчасного зносу. Аналізує причини і тривалість простоїв, пов'язаних з технічним станом автотransпортних засобів, розробляє і впроваджує заходи щодо збільшення термінів їх служби, скорочення простоїв через технічні несправності. Забезпечує дотримання водіями виробничої дисципліни, правил і норм охорони праці і безпечного ведення робіт.

Повинен знати: постанови, розпорядження, накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали з організації ремонту автотransпортних засобів; призначення, конструктивні особливості та основні техніко-експлуатаційні характеристики автотransпортних засобів; правила експлуатації автотransпортних засобів; організацію і технологію технічного обслуговування і ремонту автотransпортних засобів; методи діагностики технічного стану автотransпортних засобів; основи організації ремонтного виробництва, праці і управління; основи екологічного законодавства; основи законодавства про працю.

Кваліфікаційні вимоги. Старший механік: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр); стаж роботи за професією механіка — не менше 2 років.

Механік: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр); для спеціаліста — без вимог до стажу роботи, бакалавра — стаж роботи за професією, пов'язаною з експлуатацією, ремонтом та обслуговуванням автотransпортних засобів, — не менше 1 року.

6. Механік контрольно-пропускного пункту

Завдання та обов'язки. Здійснює контроль за технічним станом автотransпортних засобів під час їхнього виїзду на лінію та повернення на підприємство (місце стоянки), особливо за станом складових одиниць і агрегатів, що впливають на безпеку дорожнього руху. Забезпечує недопущення виїзду на лінію автотransпортних засобів з технічними несправностями, а також транспортних засобів, не обладнаних для здійснення перевезень окремих видів вантажів (у тому числі — небезпечних, великовагових, негабаритних). Перевіряє наявність і кількість пального в паливних баках автотransпортних засобів. Забезпечує в дорожніх листах відмітку фактичного часу виїзду і повернення автотransпортних засобів на підприємство, показань спідометрів. Здійснює аналіз причин виникнення несправностей, а також причин аварій і дорожньо-транспортних пригод через технічні несправності. Забезпечує контроль за дотриманням графіка проведення технічного обслуговування автотransпортних засобів. Забезпечує складання відповідної щоденної звітності про роботу автотransпортних засобів підприємства.

Повинен знати: постанови, розпорядження, накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали з організації ремонту автотransпортних засобів; призначення, конструктивні особливості та основні техніко-експлуатаційні характеристики автотransпортних засобів; правила експлуатації автотransпортних засобів; організацію і технологію технічного обслуговування і ремонту автотransпортних засобів; методи діагностики технічного стану автотransпортних засобів; основи організації ремонтного виробництва, праці і управління; основи екологічного законодавства; основи законодавства про працю.

Кваліфікаційні вимоги. Старший механік контрольно-пропускного пункту: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр); стаж роботи за професією механіка — не менше 2 років.

Механік контрольно-пропускного пункту: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр); для спеціаліста — без вимог до стажу роботи, бакалавра — стаж роботи за професією, пов'язаною з експлуатацією, ремонтом та обслуговуванням автотransпортних засобів, — не менше 1 року.

6.3. Порядок перевірки технічного стану транспортних засобів.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства транспорту
та зв'язку України
05.08.2008 р. № 974

ЗАРЕЄСТРОВАНО

в Міністерстві юстиції України
01.09.2008 р. за № 794/15485

ПОРЯДОК

перевірки технічного стану транспортних засобів автомобільними перевізниками

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Цей Порядок розроблено відповідно до статті 23 Закону України «Про автомобільний транспорт» з метою систематичної перевірки автомобільними перевізниками колісних транспортних засобів (далі — КТЗ), які допущено до руху дорогами.

1.2. Терміни та визначення, що застосовано в цьому Порядку, мають таке значення:
— автомобільний перевізник (далі — перевізник) — фізична або юридична особа, яка здійснює на комерційній основі чи за власний кошт перевезення пасажирів чи (та) вантажів транспортними засобами;

– допуск до руху дорогами (далі – допуск до руху) – оформлена документація державної чи відомчої реєстрації (перереєстрації) процедура надання власнику КТЗ реєстраційного номера, а також періодичного технічного огляду КТЗ, що на визначений період часу засвідчують відповідність його конструкції й технічного стану установленим законодавством вимогам екологічної безпеки та безпеки руху дорогами і/чи руху в інших умовах технічної експлуатації відповідно до призначення КТЗ.

– експлуатаційна документація – комплект експлуатаційних документів виробника, достатній для вивчення особливостей конструкції і правил експлуатації КТЗ;

– інформаційне забезпечення від виробника КТЗ (далі – ІЗВ) – інформація, необхідна для ідентифікації КТЗ, його складників та систем, визначення вимог щодо безпеки, технічного стану, обслуговування і ремонту КТЗ;

– колісний транспортний засіб (КТЗ) – транспортний засіб, призначений для руху безрейковими дорогами, який використовується для перевезення людей (або) вантажів, а також перевезення і привода під час руху чи на місці встановленого на ньому обладнання чи механізмів для виконання спеціальних робочих функцій, допущений до участі в дорожньому русі;

– перевірка конструкції КТЗ – перевірка відповідності складу конструкції КТЗ вимогам, що діяли на дату реєстрації;

– перевірка технічного стану КТЗ – перевірка технічного стану автомобільного перевізником (власником, орендарем) у період між державними технічними оглядами цього КТЗ;

– перевірка технічного стану КТЗ систематична (систематична перевірка) – планова перевірка технічного стану як складова системи технічного обслуговування і ремонту КТЗ, яку здійснюють згідно з цим Порядком;

– система технічного обслуговування і ремонту (далі – СТОІР) – сукупність ресурсів, засобів технічного обслуговування і ремонту, нормативних документів та оформлених технологічних процесів виконання технічного обслуговування і ремонту КТЗ;

– технічний стан колісного транспортного засобу (далі – технічний стан) – відповідність КТЗ складу його конструкції на дату реєстрації та сукупність фактичних експлуатаційних характеристик КТЗ на дату перевірки.

1.3. Перевізник перевіряє технічний стан КТЗ з метою недопущення до руху неуккомплектованих, з незадовільним технічним станом КТЗ.

1.4. Перевізник систематично перевіряє технічний стан КТЗ згідно з вимогами законодавства.

1.5. Перевізник складає графік перевірки технічного стану КТЗ згідно з вимогами розділу VI цього Порядку.

1.6. У разі виявлення невідповідного технічного стану КТЗ не допускаються до руху.

II. ВИДИ Й ОБСЯГИ ПЕРЕВІРКИ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ КТЗ

2.1. Перевізник стосовно КТЗ, які допускають до руху, забезпечує виконання таких видів перевірок:

- щозмінна перевірка КТЗ усіх категорій;
- щоквартальна перевірка пасажирських КТЗ;
- щопіврічна перевірка вантажних КТЗ.

2.2. Щозміни в усіх КТЗ перевіряють:

– відповідність функціонування складників і систем згідно з вимогами розділу 3 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 (далі – Правила дорожнього руху);

– технічний стан КТЗ згідно з його експлуатаційною документацією.

Відсутність експлуатаційної документації не звільняє перевізника від виконання перевірки технічного стану КТЗ.

2.3. Щокварталу пасажирські, а кожних півроку вантажні КТЗ перевіряють на укомплектованість складниками, системами згідно з Переліком складників, систем КТЗ, які перевіряють перевізники, наведеним у додатку 1 до цього Порядку, а також щодо внесення в конструкцію і комплектність КТЗ самовільних змін, розміщення сторонніх предметів, що обмежують огляд з робочого місця водія.

III. МЕТОДИ ПЕРЕВІРКИ

3.1. Щозміни оглядом і випробуваннями КТЗ відповідно до цього розділу перевіряють згідно з вимогами експлуатаційної документації виробника. Перевірку виконує водій на початку робочої зміни, а у тривалих рейсах без повернення на місце базування – один раз на добу чи в разі змінення водіїв на маршруті.

Технічний стан водій перевіряє, зокрема, органами відчуття, засобами сигналізації (індикації), умонтованими у КТЗ.

3.2. Перевірка гальмових систем

3.2.1. У КТЗ з гідравлічним (гідропневматичним) приводом гальмових механізмів перевіряють відповідність рівня гальмової рідини в резервуарах гальмових циліндрів, гідропневмопідсилювачів приводів, а також виявляють можливе підтікання гальмової рідини.

Гальмова система КТЗ з пневматичним приводом повинна функціонувати без відчутного (на слух) витоку повітря як у разі повністю натисненої педалі привода гальмових механізмів, так і у вільному її положенні.

3.2.2. Педаль робочої гальмової системи повинна мати протиковзке покриття або інше протиковзке виконання. У разі натискання на педаль не повинно бути її бокового зміщення. Педаль повинна вільно повертатись у вихідне положення. Протягом усього ходу педалі привода гальмових механізмів повинна чинити пружний опір, не мати «провалів» і затримки в русі.

Пристрій фіксації органу управління стоянковою гальмовою системою повинен бути у робочому стані.

3.2.3. Після вмикання електромережі перевіряють справність сигналізації бортових засобів контролю гальмових систем, сигналізації про граничний знос гальмових накладок, сигналізації антиблокувальної (далі – АБС), протибуксувальної та інших активних систем убезпечення КТЗ і руху, якими передбачено контролювати справність сигналізації. Після пуску двигуна перевіряють справність манометрів пневматичного і пневмогідравлічного гальмових приводів.

Улаштовані системи сигналізації повинні сигналізувати про справний технічний стан складових частин гальмової системи.

3.2.4. Одноразовим (шарпким) натисканням на педаль до упору і повної зупинки КТЗ перевіряють робочу гальмову систему в режимі екстреного гальмування на сухій горизонтальній ділянці з твердим дорожнім покриттям. Початкова швидкість гальмування – 20–40 км/год.

Рух КТЗ у процесі гальмування повинен бути без надмірного занесення, з ustalеним сповільненням. Сліди взаємодії кожного колеса з дорогою до гальмування і в процесі гальмування (наприклад, у разі блокування гальмових механізмів) повинні бути прямолінійні (допуск відхилення 5 см на довжині 1 м) і однакової довжини (допуск відхилення 10 см).

Під час випробувань розблоковують диференціальні механізми трансмісії, а безпосередньо перед початком гальмування відключають від неї двигун. Траек-

торію руху КТЗ у процесі гальмування не коригують (утримують кермове колесо від повороту, якщо це не викликає небезпечних обставин). Якщо таке коригування було виконано, випробування повторюють.

Якщо КТЗ оснащено АБС, на опорній поверхні не повинно бути слідів взаємодії із заблокованими колесами, відхилення КТЗ від прямолінійної траєкторії руху (допуск відхилення 5 см на довжині 1 м).

3.2.5. Перевіряють робочу гальмову систему в режимі службового (спокійного) гальмування. Дія робочої гальмової системи повинна бути регульованою: з планним збільшенням/зменшенням зусилля натискання на педаль привода гальмової системи інтенсивність сповільнення КТЗ повинна відповідно плавно збільшуватися/зменшуватися.

3.2.6. Перевіряють роботоздатність моторного сповільнювача, гальмової системи тривалої дії («ритарда»), а також запасної гальмової системи, якщо КТЗ має орган управління нею. У разі приведення в дію кожної із цих систем на швидкості 20–40 км/год КТЗ повинен плавно сповільнюватись. Двигун повинен виключатися із вмиканням моторного сповільнювача під час неробочого ходу двигуна.

3.2.7. Перевіряють роботоздатність стоянкової гальмової системи. Орган управління повинен надійно фіксуватися і триматися в зафіксованому стані. Ефективність дії гальмової системи перевіряють спробою приведення КТЗ у рух на низьких частотах обертання двигуна, — двигун повинен виключитися з роботи, а КТЗ не рушити з місця.

3.2.8. Перевіряють гальмову систему причіпних КТЗ. Рознімні з'єднання гідропневмоелектровиводів повинні бути надійно зафіксовані. Гідропневмоз'єднання повинні бути надійно ущільнені. Рознімання пневмоз'єднань повинно приводити до самозгальмування причепа/напівпричепа. Гальмові системи з гідроприводом повинні включати гальмові механізми синхронно чи з нормованим випередженням уключення в роботу гальмових механізмів тягача. Причепа, гальмові механізми яких починають діяти пізніше тягача, не допускаються до експлуатування як небезпечні для руху.

3.2.9. Перевіряють випробуванням дію клапанів випуску конденсату, а також наявність робочої рідини протиобмерзних пристроїв, наявність ресурсу вологопоглиначів з абсорбентами, засміченість фільтрів — відділювачів вологи в осінньо-зимовий період експлуатації.

3.3. Перевірка системи кермування

3.3.1. Повертанням кермового колеса на максимальний кут у кожний бік перевіряють на плавність зміни зусилля нерухомого КТЗ з двигуном під час неробочого ходу, на відсутність сторонніх звуків та силових перешкод проти повороту керма.

3.3.2. Перевіряють відсутність самочинного повороту керма з підсилювачем кермового зусилля нерухомого КТЗ за умови, що двигун функціонує. Після примусового повороту керма, що спричинив поворот коліс нерухомого КТЗ, і звільнення від докладеного зусилля не допускається його самочинний зворотний поворот.

3.3.3. На КТЗ з гідро-, пневмо-, електропідсилювачем дії механізму кермування перевіряють відповідно рівень робочої рідини в резервуарі підсилювача, справність сигналізації (за наявності). Патьоки робочої рідини, витоки стисненого повітря, несправності в системі сигналізування підсилювача не допускаються.

3.3.4. Перевіряють відповідність зусилля натягу приводного паса і шумність роботи привода насоса підсилювача кермування.

3.3.5. Перевіряють роботоздатність пристроїв фіксації положення кермової колонки регульованого положення випробуванням із дією на колонку знакозмінними зусиллями руки, які прикладають до обода керма перпендикулярно і паралельно осі кермової колонки. Відчутних на дотик зміщень зафіксованої колонки не допускаються.

3.3.6. Перевіряють випробуванням на місці і/чи під час руху роботоздатність кермових приводів передньої і інших керованих осей автомобіля-тягача, а також кермових приводів керованих осей причепа автопоїзда, зчленованого автобуса.

Перевіряють випробуванням блокування механізмів самоустановлення коліс причепів/напівпричепів після закінчення повороту та відповідне сигналізування після досягнення швидкості згідно з експлуатаційною документацією КТЗ.

У зазначених випадках розробляють технологічний процес перевірки, залучаючи до неї у разі необхідності додаткових осіб.

3.4. Перевірка зовнішніх світлових приладів

3.4.1. Перевіряють оглядом роботоздатність зовнішніх світлових приладів, внутрішніх (у кабіні, пасажирському приміщенні) сигналізаторів функціонування світлових приладів, виконують умикання/вимикання приладів освітлення та сигналізації КТЗ. Перевіряють відповідність функціонування головних фар у режимах «дальнього» і «ближнього» світла.

3.4.2. Сила світла спарованих сигнальних світлових приладів (передніх, задніх) одного функційного призначення не повинна істотно відрізнятись за зоровою оцінкою.

3.4.3. Протитуманні ліхтарі повинні вмикатись із вмиканням габаритних вогнів незалежно від включення/виключення фар «дальнього» чи «ближнього» світла.

3.4.4. Контурні вогні і ліхтарі освітлення заднього номерного знака повинні вмикатись одночасно і функціонувати в постійному режимі разом з габаритними вогнями, їх боковими повторювачами та головними фарами.

3.4.5. Сигнальні вогні гальмування (основні і додаткові) повинні вмикатись у разі натискання на гальмову педаль і функціонувати в постійному режимі.

3.4.6. Ліхтар заднього ходу повинен вмикатись у разі ввімкнення передачі заднього ходу і функціонувати в постійному режимі.

3.4.7. Показчики поворотів, бокові повторювачі показників поворотів та аварійна сигналізація повинні функціонувати синхронно в проблісковому режимі.

3.4.8. Задні протитуманні ліхтарі повинні вмикатись одночасно з вмиканням фар «дальнього» чи «ближнього» світла або передніх протитуманних ліхтарів і функціонувати в постійному режимі.

3.4.9. Перевіряють оглядом наявність і технічний стан світловідбивачів. Світловідбивачі зафарбовані, з пошкодженнями і тріщинами світлофільтрів до експлуатування не допускаються.

3.5. Перевірка коліс і пневматичних шин

3.5.1. Перевіряють укомплектованість КТЗ відповідними колесами і пневматичними шинами (далі — шини), зокрема запасними. На одній осі повинні бути встановлені шини з однаковим рисунком протектора. Якщо шини мають спрямований рисунок протектора, напрям їх обертання для руху КТЗ вперед повинен бути відповідним маркуванню, виконаному на боковині шини.

На автобусах не допускаються застосування на передній осі шин відновлених і з поглибленим рисунком протектора.

3.5.2. Перевіряють оглядом наявність здутих (розшаруваних каркаса покришки, відшаруваних протектора чи боковин), порізів та інших пошкоджень шин, а також наявність сторонніх предметів у канавках протектора, між шинами здвоєних коліс. Із зазначеними несправностями та сторонніми предметами шини не допускаються до експлуатування.

3.5.3. Перевіряють оглядом відповідність граничного значення висоти рисунка протектора пневматичних шин приписам Правил дорожнього руху, а також законодавства країн, дорогами яких будуть рухатись, керуючись додатком 6 Експлуатаційних

норм середнього ресурсу пневматичних шин колісних транспортних засобів : спеціальних машин, виконаних на колісних шасі, затверджених наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 20.05.2006 № 488, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 15.06.2006 за № 712/12586. У разі необхідності для вимірювань залишкової висоти рисунка протектора застосовують спеціальні шаблони.

3.5.4. Перевіряють оглядом та простукуванням відповідність тиску повітря в шинах. З установленою графіком періодичністю вимірюють тиск у шинах.

3.5.5. Перевіряють оглядом технічний стан коліс, зокрема їх ободів. Тріщини, розколи, залишкові деформації, надмірне радіальне й осьове биття закrajн ободів (яке можливо оцінити органами зору), корозійні ушкодження не допускаються.

3.5.6. Перевіряють кріплення коліс оглядом, простукуванням, а в разі потреби: затягуванням нарізних з'єднень і інших елементів (болти, гайки, клинці і такє інше) з використанням інструментів. Колеса з не відповідною вимогам виробника кількістю і конструкцією елементів кріплення, а також ослабленим затягом до експлуатування не допускаються.

3.6. Перевірка двигуна та його систем, силової передачі

3.6.1. Органами зору виявляють сліди витоків палива із системи живлення в режимі неробочого ходу двигуна, витoki охолодної рідини та оливи складників силової передачі.

Не допускаються до руху КТЗ у разі наявності витoku палива, оливи, інших експлуатаційних рідин, зокрема за слідами їхнього краплепадіння на опорну поверхню під час стоянки не менше однієї години.

3.6.2. Перевіряють оглядом технічний стан кришок паливних баків, їхніх ущільнювачів. Кришки паливних баків повинні зафіксуватися в положенні «закрито». застосування пошкоджених ущільнювачів не допускаються.

3.6.3. У режимах неробочого ходу прогрітого до робочих температур двигуна візуально оцінюють колір газових викидів:

- бензинові двигуни з темно-сірим або чорним кольором газових викидів до експлуатування не допускаються (допускаються з парами води білого кольору);

- дизелі з газовими викидами чорного кольору в режимах прискорення на неробочому ході (забезпечують одноразовим повним приведенням у дію органу управління подачею палива) та під час руху до експлуатування не допускаються.

3.6.4. У режимах неробочого ходу середніх частот обертання візуально оцінюють ефективність ущільнень випускного тракту: витоків газових викидів не повинно бути в разі поступового перекривання випускної труби безпечними для застосування пристроями. Усі складові випускного тракту повинні бути наявні і закріплені за вимогами виробника.

3.6.5. На КТЗ, які оснащено каталітичними нейтралізаторами шкідливих газових викидів з улаштованими засобами контролю, перевіряють роботоздатність цих сигналізаторів: після вмикання живлення електромережі («маси») сигналізатори повинні ввімкнутись, а далі вимкнутись.

3.6.6. У КТЗ з гідравлічним чи гідропневматичним приводом механізму виключання зчеплення перевіряють відповідність рівня робочої рідини, функціонування привода за призначенням.

У разі натискання на педаль не повинно бути її бокового зміщення. Педаль повинна вільно повертатися у вихідне положення.

3.6.7. У КТЗ з гідромеханічною передачею перевіряють її функціонування: незагальмований КТЗ повинен бути нерухомим на горизонтальній опорній поверхні за умов увімкнення силової передачі і неробочого ходу двигуна.

3.7. Перевірка інших елементів конструкції

3.7.1. Перевіряють оглядом наявність передбачених у конструкції КТЗ стекол, дзеркал заднього огляду та протизасліпного дашка. Положення дзеркал заднього огляду в просторі повинно забезпечувати достатнє поле огляду з місця водія.

3.7.2. Перевіряють, чи не заважають огляду з місця водія сторонні предмети чи покривні елементи (матеріали) стекол (окрім штатних дзеркал заднього огляду, складників склоочисників, умонтованих у стекла радіоантен, складників обігрівачів, висушувачів скла тощо).

Допускають у верхній частині вітрового скла закріплену прозору кольорову плівку завширшки не більше 140 мм, зокрема на автомобілях категорій М3, N2 та N3 — із шириною, яка не перевищує відстань між верхнім краєм вітрового скла і верхньою межею зони дії склоочисника.

Допускається застосовувати завіски на бокових вікнах автобусів.

3.7.3. Оглядом виявляють тріщини вітрового скла.

3.7.4. Перевіряють випробуванням роботоздатність склозмивачів і склоочисників вітрового скла.

Склоочисники повинні забезпечувати усталене переміщення щіток, а склозмивачі достатню подачу робочої рідини в зону очищення скла. Бачок склозмивача повинен бути заповнений робочою рідиною.

3.7.5. Після випробувань не допускаються до руху КТЗ з нероботоздатними: замками дверей кузова і/або кабіни; запорами бортів вантажної платформи, фургона; запорами горловин цистерн, паливних баків; звуковою сигналізацією, засобами обігріву і обдуву вітрового скла.

Не допускаються до руху автобуси без пасажирських поручнів і стояків, аварійних вимикачів механізмів відчинення дверей та сигналізації про вимогу зупинки, без забезпечених достатнім доступом аварійних виходів та засобів приведення їх у дію, засобів освітлення салону, приводів управління дверима та їхньої функційної сигналізації.

3.7.6. Перевіряють наявність штатних запобіжників електромережі.

3.7.7. Перевіряють оглядом на відсутність пошкоджень і правильність приєднання запобіжних ланцюгів (тросів) тягово-зчіпного пристрою та складників його закріплення, надмірно зношених силових зчіпних (тягових) елементів сполуки КТЗ.

3.7.8. Перевіряють оглядом і випробуванням ремені безпеки на відсутність таких пошкоджень: надрив на лямці; замок не фіксує язик лямки і не звільнює її після натискання на кнопку замка; лямка не витягується і не втягується у втягувальний пристрій; механізм подвійного блокування лямки не функціонує.

3.7.9. Перевіряють оглядом наявність медичної аптечки, вогнегасника в кабіні водія, знака аварійної зупинки (або миготливого червоного ліхтаря), на КТЗ категорій М3, N2 та N3 — двох противідкотних упорів, на автобусах — молотків для розбивання стекол, на КТЗ, пристосованих для перевезення людей, — додаткового вогнегасника в пасажирському салоні (кузові). Використання вогнегасників без пломб та (чи) з простроченим терміном не допускаються. Перелік медикаментів аптечки повинен відповідати вимогам відповідної категорії КТЗ і його призначенню.

3.7.10. Перевіряють закріплення запасного колеса, вогнегасників та медичних аптечок.

Перевіряють оглядом наявність та відповідність елементів кріплень на КТЗ передбачених конструкцією надколісних захисних пристроїв, брызговики, реєстраційних номерів.

3.7.11. Перевіряють оглядом відповідність закріплення страхувальних пристроїв утримування причепа в разі роз'єднання тягово-зчіпного пристрою.

3.8. Перевірка КТЗ у процесі виконання транспортної роботи

3.8.1. Після початку руху КТЗ перевіряють оглядом роботоздатність засобів визначення швидкості (спідометрів) та пробігу КТЗ (одометрів) за зміною їхніх показів, а також тахографів і лічильників часу роботи спеціального устаткування (за наявності на КТЗ).

3.8.2. Визначають рівень шуму (звуку) двигуна, силової передачі, ходової частини, гальмових систем тощо на слух, порівнюють з рівнем звуків справних складових.

3.8.3. Оцінюють задимленість газових викидів двигуна й здатність двигуна швидко змінювати режим роботи.

3.8.4. Перевіряють за потреби:

- рівень охолодної рідини двигуна (двигунів);
- рівень моторної оливи;
- герметичність газопровідних трактів КТЗ із газобалонним обладнанням;
- рівень рідини в бачках змивачів стекол і фар;
- рівень спирту в бачку пристрою проти замерзання в гальмових системах (окрім автомобілів з абсорбними вологовідділювачами);
- тиск повітря в гальмовій системі КТЗ, її герметичність, ефективність дії, зокрема коли КТЗ завантажено;
- функціонування контрольних приладів;
- функціонування органів управління КТЗ;
- наявність та функціонування контрольних і сигнальних ламп;
- функціонування автоматичних систем управління;
- наявність конденсату в ресиверах гальмових систем;
- технічний стан тягово-зчіпних пристроїв і елементів їх закріплення;
- технічний стан замкових пристроїв бортової платформи;
- рівень експлуатаційних рідин у бачках функційних систем (гідропідсилювача керма, привода зчеплення та ін.);
- наявність і технічний стан бризковиків;
- технічний стан ходових і запасних коліс та пневматичних шин (наявність сторонніх предметів у канавках (шашках) протектора, висоту рисунка протектора, надмірних залишкових деформацій обода і ін.);
- можливі сліди від падіння крапель пально-мастильних матеріалів на місці стоянки.

3.9. Під час щоквартальної та щопіврічної перевірки КТЗ застосовують методи інструментального контролю, передбачені СТОІР.

IV. ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ КТЗ

4.1. Для щозмінної перевірки КТЗ перевізник застосовує стаціонарні і мобільні засоби освітлення КТЗ усередині кабіни, кузова, а також ходової частини шасі. дзеркала для огляду закритого простору, оглядові канали, естакади, підіймачі.

4.2. Для щоквартальної та щопіврічної перевірки КТЗ перевізник застосовує засоби, передбачені ІЗВ, СТОІР.

V. ПЕРСОНАЛ, ЩО ПЕРЕВІРЯЄ ТЕХНІЧНИЙ СТАН КТЗ

5.1. Технічний стан КТЗ перевіряє персонал, який має відповідний рівень професійної кваліфікації щодо виконуваних робіт.

5.2. Персонал, який перевіряє КТЗ, повинен знати особливості його конструкції.

5.3. Водій відповідного КТЗ перевіряє технічний стан його складників та систем до виїзду на дорогу та у процесі виконання перевезень.

5.4. Перевізник визначає персонал, що перевіряє технічний стан КТЗ.

Якщо перевізник використовує не більше 15 КТЗ і має відповідну власну технічну базу, він перевіряє технічний стан цих КТЗ особисто за умови наявності відповідної кваліфікації чи вповноважує відповідальну особу — водія або контролера, які можуть виконувати перевірку.

На підприємстві з кількістю КТЗ 16–50 одиниць перевірку здійснюють контрольний майстер і (за потреби) контролери, які уповноважені перевіряти технічний стан КТЗ.

На підприємстві з кількістю КТЗ понад 50 одиниць перевірку здійснює відділ технічного контролю (далі — ВТК), начальник ВТК, контрольні майстри і (за потреби) контролери.

Якщо перевізник не має відповідної власної технічної бази та фахівців відповідної кваліфікації, він забезпечує перевірку технічного стану КТЗ за договором з автотранспортним підприємством, яке в змозі забезпечити таку перевірку згідно із законодавством.

5.5. Перевізник, господарська діяльність якого пов'язана з виконанням рейсу без повернення КТЗ на підприємство протягом 4 календарних днів, уповноважує водія (водіїв) перевіряти технічний стан КТЗ у рейсі, поєднуючи операції перевірки із щозмінним технічним обслуговуванням і незначним (доступним для виконання водієм) поточним ремонтом відповідно до вимог СТОІР, або замовляє надання відповідних послуг.

Якщо КТЗ перебувають у рейсі понад 4 календарних дні без повернення на підприємство, перевізник уживає заходів стосовно дотримання вимог СТОІР і перевірки технічного стану КТЗ, замовляючи для цього, за необхідності, надання відповідних послуг.

VI. ГРАФІК ПЕРЕВІРКИ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ КТЗ

6.1. Перевізник щокварталу складає графік перевірки технічного стану КТЗ, форму якого наведено в додатку 2 до цього Порядку. Цей графік узгоджують з датами виконання операцій технічного обслуговування і ремонту, які передбачено СТОІР автомобільного перевізника для кожного КТЗ.

6.2. Якщо перевізником у технологічних процесах з технічного обслуговування і ремонту за вимогами СТОІР передбачено контрольні операції технічного стану, відповідні операції перевірки (з числа наведених у додатку 1) до графіка включають вибірково і виконують не рідше ніж через: 30 тис. км пробігу для КТЗ категорій М1 (зокрема для КТЗ, які використовують в режимах таксі, через 20 тис. км); 40 тис. км для КТЗ категорій М2 та М3; 50 тис. км для інших категорій КТЗ. Перевізник передбачає щозмінну перевірку технічного стану КТЗ водієм (до графіка такі операції не включають), а також вибірково перевірку відповідності КТЗ вимогам пункту 2.2 цього Порядку контролером, контрольним майстром чи начальником ВТК.

6.3. Графік перевірки технічного стану КТЗ затверджує керівник автотранспортного підприємства перевізника. Цей графік зберігають не менше 3 років.

6.4. У графік уносять зміни винятково закреслюванням, завіряючи їх підписом керівника перевізника із зазначенням дати зміни.

VII. ПЕРЕВІРКА ТЕХНІЧНОГО СТАНУ КТЗ

7.1. Перевізник забезпечує своєчасну розробку і затверджує технологічний процес систематичної перевірки на території свого підприємства укомплектованості і технічного стану кожного КТЗ, який необхідно щозміни допускати до руху, або замовляє відповідні послуги.

7.2. У технологічному процесі перевірки технічного стану КТЗ перевізником передбачають щозмінну перевірку функціонування його складників і систем, періодичний плановий контроль укомплектованості КТЗ, періодичний контроль технічного стану під час процесів технічного обслуговування і ремонту КТЗ відповідно до вимог СТОІР, а також позапланове перевіряння технічного стану в разі виявлення істотних невідповідностей складників і систем або у випадку скоєння дорожньо-транспортної пригоди чи інших подій, що спричинили пошкодження КТЗ.

7.3. Щозміни технічний стан перевіряють після повернення КТЗ з рейсу переважно під час заїзду на підприємство. Для цього перевізник організовує контрольно пропускний пункт (далі – КПП), який має необхідні засоби для перевірки КТЗ, з метою виявлення невідповідностей технічного стану КТЗ, фіксації невідповідностей, помічених водієм (водіями) КТЗ під час руху.

Діяльність КПП може бути складовою технологічного процесу, що забезпечує функціонування СТОІР, як первинне джерело інформації стосовно планування ремонту КТЗ.

Якщо створювати КПП економічно не доцільно, перевізник уживає інші адекватні заходи щодо перевірки технічного стану чи замовляє відповідні послуги.

7.4. Якщо пропускна здатність КПП недостатня, перевізник забезпечує перевірку технічного стану КТЗ у період між робочими змінами.

7.5. Перевірений КТЗ за вкомплектованістю і технічним станом перевізник зберігає без доступу сторонніх осіб.

Якщо перевізник не забезпечив охорону перевіреного КТЗ (унаслідок ДТП тимчасової втрати працездатності водія, форс-мажорних обставин), перед виїздом на дорогу його перевіряють згідно з пунктом 2.2 цього Порядку.

7.6. Невідповідності технічного стану документують на КПП. Перевізник планує і забезпечує виконання необхідних операцій з ремонту і технічного обслуговування для забезпечення технічного стану КТЗ згідно із СТОІР або замовляє надання відповідних послуг.

7.7. Якщо КТЗ було пошкоджено внаслідок ДТП чи під час перебування на підприємстві, у конструкції КТЗ виявлено істотні чи небезпечні невідповідності, перевізник забезпечує позачергову (не передбачену графіком) перевірку КТЗ відображає результати перевірки як доповнення до графіка.

7.8. Якщо технічне обслуговування і/чи ремонт КТЗ виконано за договором надання відповідних послуг, перевізник у період дії гарантійних зобов'язань виконавця може не контролювати технічний стан тих складників, систем КТЗ, на які надано гарантії згідно з Правилами надання послуг з технічного обслуговування і ремонту автомобільних транспортних засобів, затвердженими наказом Міністерства транспорту України від 11.11.2002 № 792, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 17.02.2003 за № 122/7443.

7.9. Перевізники, які здійснюють господарську діяльність без створення автотранспортного підприємства, можуть перевіряти технічний стан КТЗ без розробки відповідного технологічного процесу, керуючись вимогами ІЗВ.

7.10. Перевізник забезпечує обов'язкову перевірку технічного стану КТЗ водієм перед виїздом його на дорогу незалежно від виконання будь-яких інших перевірок.

VIII. ДОКУМЕНТУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕВІРКИ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ КТЗ ПЕРЕВІЗНИКОМ

8.1. Перевізник веде облік операцій перевірки технічного стану КТЗ у журналах, які складають та зберігають на паперових та/або електронних носіях.

8.2. Журнал реєстрації операцій перевірки технічного стану КТЗ контрольно-пропускним пунктом (далі – журнал КПП), форму якого наведено в додатку 3 до цього Порядку, ведуть на КПП для занесення в нього інформації водія про небезпечні зміни і результати перевірки технічного стану КТЗ.

Після записів, зроблених у журналі КПП протягом доби, уповноважена перевізником особа робить запис такого змісту: «Перевірку технічного стану КТЗ протягом робочих змін (зазначається дата, початок і закінчення робочих змін у часі) закінчено», ставить свій підпис і зазначає дату. Між цим і попередніми записами у журналі КПП не повинно бути пропущених рядків для виконання інших записів.

8.3. Журнал перевірки укомплектованості і контролю за самовільним унесенням змін у конструкцію і комплектність КТЗ, форму якого наведено у додатку 4 до цього Порядку, веде ВТК чи уповноважений перевізником контрольний майстер (контролер).

Перевізник контролює ведення цього журналу і усуває зазначені в ньому невідповідності технічного стану КТЗ.

*Заступник директора Державного департаменту
автомобільного транспорту*

В. Гербеда

*Додаток 1
до Порядку перевірки технічного стану
транспортних засобів автомобільними перевізниками*

ПЕРЕЛІК

складників, систем КТЗ, які перевіряють перевізники

1. Гальмові системи

1.1. Робоча гальмова система

1.1.1. Протиковзкі накладки на педалях механізму привода.

1.1.2. Елементи приведення в дію клапанів випуску конденсату з ресиверів.

1.1.3. Пристрої проти замерзання робочого тіла (перевіряють на відповідність вимогам виробника).

1.2. Стоянкова гальмова система.

1.3. Допоміжна гальмова система тривалої дії.

1.4. Додаткова гальмова система (моторне гальмо).

1.5. Гальмова система причепа з приводом від інерційної дії причепа чи гравітаційної дії на дишло.

2. Система кермування

2.1. Механізм фіксації рульової колонки.

2.2. Вимикач сигналізації поворотів.

3. Робоче місце водія

3.1. Дзеркала заднього огляду.

3.2. Дзеркало внутрішнього огляду.

3.3. Склоочисники вітрового скла.

- 3.4. Склозмивачі вітрового скла.
- 3.5. Система обдуву вітрового скла.
- 3.6. Засоби аудіо-, відеоінформування пасажирів (перевіряють, якщо їх наявність передбачена).
- 3.7. Сторонні предмети в зоні огляду водія (таких не повинно бути).
- 3.8. Пристрій звукового сигналу.
- 3.9. Спідометр.
- 3.10. Одометр (лічильник пробігу).
- 3.11. Тахограф.
- 3.12. Тахометр.
- 3.13. Система запобігання спітнінню й обмерзанню стекол (перевіряють у зимовий період).
- 3.14. Пристрої обмеження швидкості.
- 3.15. Протизасліпні пристрої.
- 3.16. Система зв'язку пасажирів з водієм.
- 3.17. Таксометр.
- 3.18. Ремені безпеки.
- 4. Електричне обладнання**
- 4.1. Фари ближнього і дальнього освітлення.
- 4.2. Підфарники.
- 4.3. Бокові сигнальні ліхтарі.
- 4.4. Задні габаритні (бокові) сигнальні вогні.
- 4.5. Бокові сигнальні ліхтарі.
- 4.6. Стоп-сигнали.
- 4.7. Показчики поворотів.
- 4.8. Передні протитуманні фари, ліхтарі.
- 4.9. Задні протитуманні ліхтарі.
- 4.10. Ліхтарі заднього ходу.
- 4.11. Ліхтар освітлення заднього номерного знака.
- 4.12. Світловідбивачі.
- 4.13. Задні сигнальні таблички.
- 4.14. Контрольна сигналізація про функціонування складників, систем.
- 4.15. Елементи з'єднанн електричних виводів між тягачем і причепом чи напівпричепом.
- 4.16. Додаткові сигнальні ліхтарі.
- 4.17. Розпізнавальний знак таксі.
- 4.18. Запобіжники, які передбачено виробником.
- 4.19. Вимикачі «маси».
- 5. Шасі, ходова частина, двигун**
- 5.1. Колеса з позначкою розмірів обода за приписами виробника.
- 5.2. Пневматичні шини з позначками розміру, індексу несівної здатності, символу категорії швидкості, сезону використання відповідають приписам виробника.
- 5.3. Запасне колесо (колеса).
- 5.4. Кронштейн чи пристрій для кріплення запасного колеса.
- 5.5. Передній бампер.
- 5.6. Задній бампер.
- 5.7. Бокові захисні пристрої.

- 5.8. Задній захисний пристрій.
- 5.9. Передній зчіпний пристрій.
- 5.10. Задній зчіпний пристрій.
- 5.11. Бризковики.
- 5.12. Глушник.
- 5.13. Система нейтралізації шкідливих викидів. Нейтралізатори.
- 5.14. Упорні колодки.
- 5.15. Манометри газобалонної системи.
- 5.16. Опосвідчені балони газобалонної системи.
- 5.17. Страхувальні пристрої утримування причепа у разі роз'єднання тягово-зчіпного пристрою.

6. Кабіна, пасажирське приміщення і кузов

- 6.1. Двері, замки дверей, засоби управління їх відчиненням/відкриванням зсередини і ззовні.
- 6.2. Сидіння водія. Передбачені конструкцією КТЗ підголівники.
- 6.3. Сидіння пасажирські.
- 6.4. Протиковзке покриття підлоги.
- 6.5. Підніжка кабіни.
- 6.6. Пасажирські сходинки.
- 6.7. Пасажирські поручні і стояки.
- 6.8. Ремені безпеки.
- 6.9. Замки і пристрої захисту проти викрадення.
- 6.10. Кронштейни вогнегасника.
- 6.11. Кронштейни медичної аптечки.
- 6.12. Аварійні двері з простором, доступним і придатним для виходу.
- 6.13. Аварійні люки із засобами фіксації і відкривання.
- 6.14. Система вентилявання та обігрівання.
- 6.15. Система кондиціювання повітря.
- 6.16. Система зв'язку пасажирів з водієм.
- 6.17. Кольорографічні написи і схеми.

7. Укомплектованість

- 7.1. Вогнегасники з відповідним терміном придатності.
- 7.2. Медичні аптечки, укомплектовані згідно з вимогами законодавства.
- 7.3. Відповідні (сертифіковані відповідно до законодавства) запасні частини, інструмент, приладдя, що передбачені виробником.
- 7.4. Утеплювальні чохла.
- 7.5. Обладнання для приготування їжі (якщо його наявність передбачена).
- 7.6. Санітарне обладнання (якщо його наявність передбачена).
- 7.7. Знак аварійної зупинки. Противідкотні упори.
- 7.8. Протиковзкі ланцюги пневматичних шин (перевіряють наявність у зимовий період залежно від дорожніх умов і за умови, що можливість їх застосування передбачена виробником шин).
- 7.9. Засоби сигналізації про аварійну зупинку.
- 7.10. Показчики маршрутів руху (трафарети).
- 7.11. Правила перевезення дітей.
- 7.12. Інструкція про безпечне поведіння пасажирів в аварійних ситуаціях.
- 7.13. Реєстраційні номерні знаки.

ЗАТВЕРДЖУЮ

(посада керівника)

М.П. _____ (підпис)

(прізвище та ініціали)

« _____ » (число) (місяць) (рік)

ГРАФІК
перевірки технічного стану КТЗ

Регістраційний номер КТЗ, ідентифікаційний номер (VIN) чи номери шасі (кузова), двигуна	Призначення КТЗ(1)	Дата, пробіг, вид технічного обслуговування(2)	Вид перевірки, дата, прізвище та ініціали особи, відповідальної за перевірку				Прізвище та ініціали відповідального за перевірку в цілому	Дата, підпис особи, яка виконала перевірку
			відповідність конструкції вимогам виробника	укомплектованість КТЗ	виконання операцій технічного обслуговування і ремонту за СТОІР	відповідність КТЗ спеціальним вимогам(3)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

(1) Зазначають: «Вант.» – вантажні перевезення, КТЗ загального призначення; «В.ваг.вант.» – вантажні перевезення велико-ваговими КТЗ; «В.габ.вант.» – вантажні перевезення великогабаритними КТЗ; «Пас.» – пасажирські перевезення у звичайному режимі руху; «Пас.експр.» – пасажирські перевезення в експресному режимі; «Пас.марш.» – пасажирські перевезення в режимі маршрутного таксі; «Пас.легк.замов.» – перевезення легковим автомобілем на замовлення; «Вант.зам.» – вантажні перевезення на замовлення; «Пас./вант.» – перевезення пасажирів чи вантажів КТЗ на договірних умовах за плату; «Рег.пас.» – регулярні пасажирські перевезення; «Рег.спец.пас.» – регулярні спеціальні пасажирські перевезення.

(2) Дата і пробіг, скориговані (за необхідності) відповідно до СТОІР.

(3) Вимоги, яким повинен підпорядкуватися КТЗ згідно з укладеними договорами.

Додаток 3
до Порядку перевірки технічного стану
транспортних засобів автомобільними перевізниками

ЖУРНАЛ

реєстрації операцій перевірки технічного стану КТЗ контрольно-пропускним пунктом

№ з/п	Реєстраційний номер КТЗ	Невідповідності технічного стану КТЗ(1)	Дата, година, хвилини перевірки КТЗ		Дата(2), прізвище і підпис особи, що перевіряла, та підпис водія проти його зауваг
			до виїзду	після повернення	
1	2	3	4	5	6

(1) Якщо невідповідності КТЗ не виявлено, у графі 3 роблять запис – «не виявлено»; записують невідповідності технічного стану за заувагами водія.

(2) Дату не зазначають, якщо вона збігається з датою виїзду/повернення КТЗ.

Додаток 4
до Порядку перевірки технічного стану
транспортних засобів автомобільними перевізниками

ЖУРНАЛ

**перевірки укомплектованості і контролю за самовільним унесенням змін
у конструкцію і комплектність КТЗ**

№ з/п	Реєстраційний номер КТЗ	Складники КТЗ і його комплекту, які відсутні на час перевірки, або конструкцію яких самовільно змінено(1). Короткий опис	Дата, прізвище та ініціали і підпис відповідального за перевірку	Ужиті заходи, дата і підпис відповідального за усунення недоліків
1	2	3	4	5

(1) Якщо КТЗ укомплектовано всіма складниками і в конструкцію їх не внесено самовільних змін, зазначають – «не виявлено».

6.4. Відповідальність за технічний стан транспортних засобів.

ВИТЯГ

ІЗ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ»

Стаття 60. Відповідальність за порушення законодавства про автомобільний транспорт

За порушення законодавства про автомобільний транспорт до автомобільних перевізників застосовуються санкції за:

- безпідставну відмову від пільгового перевезення пасажирів — штраф у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- надання послуг з перевезень пасажирів та вантажів без оформлення документів, перелік яких визначений статтями 39 та 48 цього Закону, — штраф у розмірі ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- експлуатацію легкового автомобіля, облаштованого як таксі, без наявності ліцензійної картки — штраф у розмірі тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- стоянку легкового автомобіля, який не облаштований як таксі і не має ліцензійної картки, та посадку пасажирів на стоянці таксі — штраф у розмірі тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- виконання нерезидентами України міжнародних перевезень пасажирів чи вантажів без документів, перелік яких визначений статтею 53 цього Закону, — штраф у розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- порушення режимів праці та відпочинку водіями транспортних засобів — штраф у розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- перевезення пасажирів на маршруті протяжністю понад 500 кілометрів одним водієм — штраф у розмірі тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- відсутність у випадках, передбачених законодавством, списку пасажирів при здійсненні міжнародного перевезення пасажирів автомобільним транспортом — штраф у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- управління транспортними засобами при здійсненні міжнародних автомобільних перевезень без контрольних пристроїв (тахографів) реєстрації режимів праці чи відпочинку водіїв транспортних засобів чи вимкненими такими контрольними пристроями (тахографами) або без щоденних реєстраційних листків режимів праці та відпочинку — штраф у розмірі сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- здійснення водіями міжнародних автомобільних перевезень без розпізнавальних знаків держави реєстрації транспортного засобу — штраф у розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- невиконання перевізниками або їхніми представниками приписів органів державного контролю щодо усунення порушень транспортного законодавства — штраф у розмірі сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Випуск (впуск) з (на) території України транспортного засобу, що виконує міжнародне перевезення, на якому здійснено порушення транспортного законодавства, здійснюється тільки після надання водієм документа щодо сплати штрафу чи виконання припису органу державного контролю, якщо скарга чи протест на постанову щодо накладання адміністративного стягнення залишилися без задоволення.

При вчиненні однією особою двох або більше правопорушень фінансове стягнення накладається за кожне правопорушення окремо.

Від імені центрального органу виконавчої влади з питань автомобільного транспорту розглядати справи про стягнення у вигляді штрафів за порушення, викладені у цій статті, мають право посадові особи урядового органу державного управління з питань контролю на автомобільному транспорті.

Порядок стягнення у вигляді штрафу за порушення, викладені у цій статті, та порядок оскарження і опротестування постанови по справі про правопорушення визначає Кабінет Міністрів України.

За невиконання обов'язку перевірити перед початком пасажирського міжнародного автомобільного перевезення наявність у пасажирів документів, необхідних для в'їзду до держави прямування, держав за маршрутом слідування, що призвело до перевезення чи спроби перевезення пасажирів через державний кордон України без необхідних документів, автомобільний перевізник, автомобільний самозайнятий перевізник несуть відповідальність, передбачену законом.

(Статтю 60 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 2753-VI від 02.12.2010)

Відмова автомобільного перевізника, автомобільного самозайнятого перевізника у міжнародному автомобільному перевезенні пасажирів, який на вимогу автомобільного перевізника, автомобільного самозайнятого перевізника не пред'явив документи, необхідні для в'їзду до держави прямування, держав за маршрутом слідування, не тягне за собою обов'язок автомобільного перевізника, автомобільного самозайнятого перевізника відшкодувати пасажирів заподіяну у зв'язку з цим шкоду.

(Статтю 60 доповнено частиною сьомою згідно із Законом № 2753-VI від 02.12.2010)

ВИТЯГ

ІЗ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ДОРОЖНІЙ РУХ»

Стаття 53. Відповідальність за порушення законодавства про дорожній рух

Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про дорожній рух, відповідних правил, нормативів і стандартів, несуть відповідальність згідно з законодавством України.

ВИТЯГ

ІЗ КОДЕКСУ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Стаття 127-1. Порушення порядку видачі документа про технічну справність транспортного засобу та порядку видачі спеціального знака державного зразка про укладення договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів

Видача документа про технічну справність транспортного засобу, що підлягає обов'язковому технічному контролю, з порушенням порядку проведення перевірки технічного стану такого транспортного засобу — тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від вісімдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Видача документа про технічну справність транспортного засобу, що підлягає обов'язковому технічному контролю, без проведення перевірки його технічного стану — тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від ста до ста двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Видача спеціального знака державного зразка з порушенням встановленого Законом порядку укладення договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, що підлягають обов'язковому технічному контролю, — тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від ста до ста двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Кодекс доповнено статтею 127-1 згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008; в редакції Закону № 3565-VI від 05.07.2011)

Стаття 128. Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан яких не відповідає встановленим вимогам або без необхідних документів, передбачених законодавством

Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан, обладнання або комплектність яких не відповідає вимогам правил і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху, технічної експлуатації, переобладнаних без відповідного погодження, не зареєстрованих у встановленому порядку, таких, що не пройшли обов'язкового технічного контролю або без поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката «Зелена картка») чи без ліцензійної картки на транспортні засоби, без проходження щозмінного медичного огляду та контролю технічного стану, а також направлення в рейс одного водія при здійсненні пасажирських перевезень на автобусному маршруті протяжністю понад п'ятсот кілометрів — тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб, відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів, громадян — суб'єктів господарської діяльності від сорока до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, — тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів громадян — суб'єктів господарської діяльності від п'ятдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Стаття 128 із змінами, внесеними згідно з Указами ПВР № 7542-11 від 19.05.85; № 1369-12 від 29.07.91, № 1818-12 від 15.11.91; Законами № 3785-12 від 23.12.93; № 55/97-ВР від 07.02.97; в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3565-VI від 05.07.2011)

Стаття 128-1. Порушення або невиконання правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху

Порушення або невиконання правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності під час виготовлення та ремонту транспортних засобів і деталей до них або встановлення на них інших предметів додаткового обладнання, не передбаченого конструкцією транспортного засобу, а також під час будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів і дорожніх споруд — тягне за собою накладення штрафу від ста до ста двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення, передбачені частиною першою цієї статті, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, — тягнуть за собою накладення штрафу від ста п'ятдесяти до ста вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Кодекс доповнено статтею 128-1 згідно з Указом ПВР № 1369-12 від 29.07.91; із змінами, внесеними згідно з Указом ПВР № 1818-12 від 15.11.91; Законами № 3785-12 від 23.12.93, № 55/97-ВР від 07.02.97, № 2350-III від 05.04.2001; в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 133-1. Порушення правил надання послуг та вимог безпеки при наданні послуг з перевезення пасажирів чи вантажів автомобільним транспортом

Здійснення регулярних перевезень пасажирів на постійних маршрутах без укладення договору на перевезення пасажирів автомобільним транспортом або без паспорта маршруту — тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності від двадцяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення правил надання послуг з перевезення організованих груп дітей або туристів — тягне за собою накладення штрафу на водіїв транспортних засобів від тридцяти п'яти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від сорока до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відхилення від визначеного маршруту руху автобуса або маршрутного таксомотора, незаїзд на автостанцію (автовокзал), якщо такий заїзд передбачений розкладом руху автобуса або маршрутного таксомотора, — тягне за собою накладення штрафу на водіїв транспортних засобів від двох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Здійснення перевезень пасажирів таксі, в яких не встановлено або не працює таксометр, — тягне за собою накладення штрафу від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відсутність візуальної або гучномовної інформації для пасажирів про відправлення, прибуття автобусів, вартість проїзду, правила надання послуг та пільги на пасажирському автотранспорті, відсутність візуальної інформації для пасажирів в автобусах і маршрутних таксомоторах, передбаченої Правилами надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, — тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення встановленого режиму праці і відпочинку водіїв — тягне за собою накладення штрафу на водіїв від сорока до сорока п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності — від шістдесяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Безпідставна відмова від передбаченого законом пільгового перевезення громадян — тягне за собою накладення штрафу на водіїв транспортних засобів, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності від восьми до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Зберігання транспортних засобів, що використовуються для перевезення пасажирів на комерційній основі, поза встановленими місцями їх стоянки, — тягне за собою накладення штрафу від сорока до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Перевезення пасажирів чи вантажів водієм, який не пройшов щозмінного передрейсового медичного огляду водіїв транспортних засобів, або перевезення без проведення передрейсового контролю технічного стану транспортних засобів — тягне за собою накладення штрафу від тридцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Кодекс доповнено статтею 133-1 згідно із Законом № 2029-III від 05.10.2000; із змінами, внесеними згідно із Законами № 3322-IV від 12.01.2006, № 586-VI від 24.09.2008)

Стаття 133-2. Порушення умов і правил здійснення міжнародних автомобільних перевезень пасажирів і вантажів

Здійснення внутрішніх автомобільних перевезень пасажирів і вантажів на території України транспортними засобами, зареєстрованими в інших державах, або міжнародних двосторонніх чи транзитних перевезень пасажирів і вантажів без відповідного дозволу, а також порушення особливих умов і правил, зазначених у ліцензії на здійснення міжнародних автомобільних перевезень пасажирів і вантажів, — тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності, водіїв транспортних засобів від двадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Кодекс доповнено статтею 133-2 згідно із Законом № 2029-III від 05.10.2000)

ВИТЯГ ІЗ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Розділ X

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЦТВА

Стаття 271. Порухення вимог законодавства про охорону праці

1. Порухення вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів про охорону праці службовою особою підприємства, установи, організації або громадянином — суб'єктом підприємницької діяльності, якщо це порушення заподіяло шкоду здоров'ю потерпілого, — карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років або обмеженням волі на той самий строк.

2. Те саме діяння, якщо воно спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки, — карається виправними роботами на строк до двох років або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до семи років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до двох років або без такого.

Розділ XI

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

Стаття 287. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації

Випуск в експлуатацію завідомо технічно несправних транспортних засобів, допуск до керування транспортним засобом особи, яка перебуває в стані сп'яніння або не має права на керування транспортним засобом, чи інше грубе порушення правил експлуатації транспорту, що унеможливають дорожній рух, вчинене особою, відповідальною за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів, якщо це спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження, тяжке тілесне ушкодження або його смерть, — караються штрафом до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до п'яти років, з позбавленням права обіймати посади, пов'язані з відповідальністю за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів, на строк до трьох років або без такого.

6.5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОСНАЩЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ ТА ДОКУМЕНТАЦІЇ КОНТРОЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ПУНКТУ.

Розміри оглядових канав та вимог до них

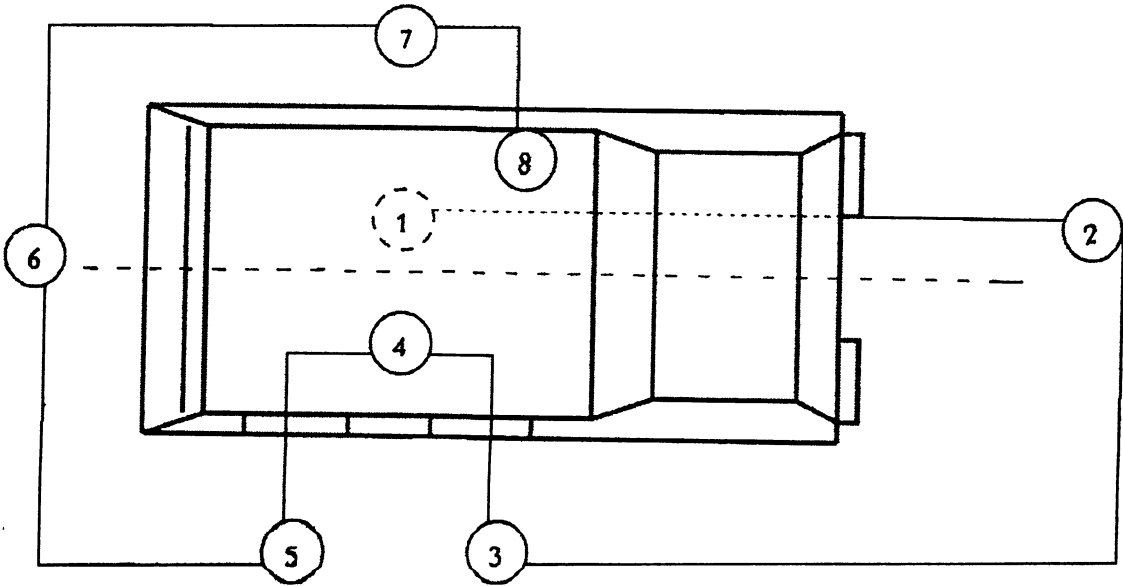
Розміри оглядових канав передбачаються з урахуванням наступних вимог:

- 1) **Довжина робочої зони оглядової канави** — повинна бути не менша габаритної довжини транспортного засобу;
- 2) **Ширина оглядової канави** — повинна встановлюватись, виходячи із розмірів колії транспортного засобу з урахуванням облаштування наружних і внутрішніх ребер;
- 3) **Глибина оглядової канави** — повинна забезпечувати вільний доступ агрегатів вузлів та деталей, розміщених знизу транспортного засобу і складає:
 - для вантажних автомобілів і автобусів категорії МЗ та класом А (місткість більше 22 пасажирів, крім водія) I, II, III (місткість понад 22 пасажирів, крім водія) — від 1,1 до 1,2 м.

- для легкових автомобілів і автобусів категорії М2 та класом В (місткість не більше 22 пасажирів, крім водія) — від 1,3 до 1,5 м.
 - для позашляхових транспортних засобів, самосвалів — від 0,4 до 0,6 метра.
- 4) На віздній частині оглядової канави необхідно передбачати розсікач висо-
тою від 0,15 до 0,20 метра.
- 5) Будівництво та організація виходів з канав проводиться тільки в попереч-
ному напрямку руху транспортних засобів.

**РЕКОМЕНДОВАНА ПОСЛІДОВНІСТЬ
ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ ПРИ ЗАЇЗДІ:**

СХЕМА
маршруту контрольного огляду транспортних засобів механіком на КТП
ЛЕГКОВИХ АВТОМОБІЛІВ

○ — роботи, які виконуються під транспортним засобом

ЛЕГКОВІ АВТОМОБІЛІ

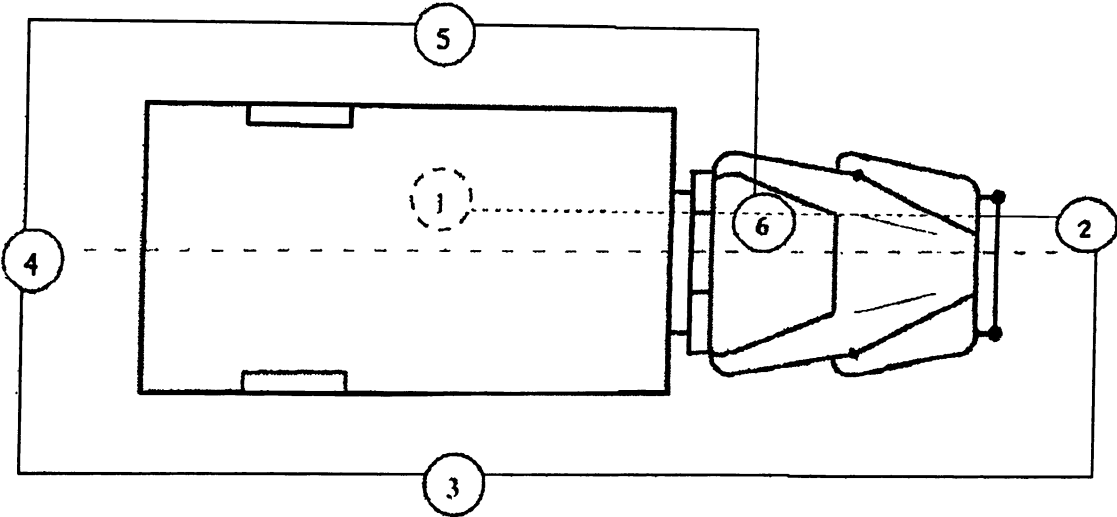
№ позиції на схемі	Найменування виконуваних робіт щодо перевірки технічного стану
1	2
1	Задніх коліс, гальмівних барабанів, балки заднього мосту, редуктора заднього мосту, пневматичної підвіски, ресор, реактивних тяг, карданної передачі; підвіски двигуна (заднє розташування двигуна), герметичності систем охолодження і змащення двигуна; зчеплення, коробки передач, картерів агрегатів трансмісії, паливного баку, пломбування тросу спідометра; вузлів деталей трубопроводів гальмівної системи ногоного і приводу стоянкового гальм; елементів рами, каркасу, стану електропроводки; передніх коліс, гальмівних барабанів, балки переднього мосту, пневматичної підвіски; підвіски двигуна (переднє розташування двигуна), герметичності систем охолодження і змащення двигуна; вузлів кермового керування.
2	Приладів освітлення і світлової сигналізації, склоочисників, номерного знака, зовнішнього облицювання (капот, оперення), стекол, двигуна, системи охолодження та змащення, електрообладнання, замків капоту;

1	2
3, 5	Переднього колеса, маточини, шпильок і гайок переднього колеса; дверей салону, ніші для встановлення акумуляторної батареї, задніх коліс, елементів кріплення півосі заднього мосту, шпильок і гайок коліс;
4	Скла вікон і дверей, оббивки сидінь і спинок, кузову, замків дверей, склопідйомників, полу, механізмів керування дверима, наявності протипожежних засобів, сигналізації та радіопристроїв.
6	Приладів освітлення і сигналізації, номерного знаку, зовнішнього облицювання, двигуна, системи охолодження і змащення, електрообладнання, замку кришки багажника (капота).
7	Задніх коліс, шпильок і гайок задніх коліс, елементів кріплення півосі заднього мосту, бокової обшивки, вікон, дверей водія, переднього колеса, маточини, шпильок і гайок переднього колеса;
8	Спідометра, протиугінного пристрою, пристроїв обігріву і обдуву вітрового скла, дзеркала, протисонячних козирків, контрольних приладів, органів управління, роботи манометра при натиснутій гальмівній педалі, оформлення документів.

СХЕМА

маршруту контрольного огляду транспортних засобів механіком на КТП

ВАНТАЖНИХ АВТОМОБІЛІВ

– роботи, які виконуються під транспортним засобом

ВАНТАЖНІ АВТОМОБІЛІ

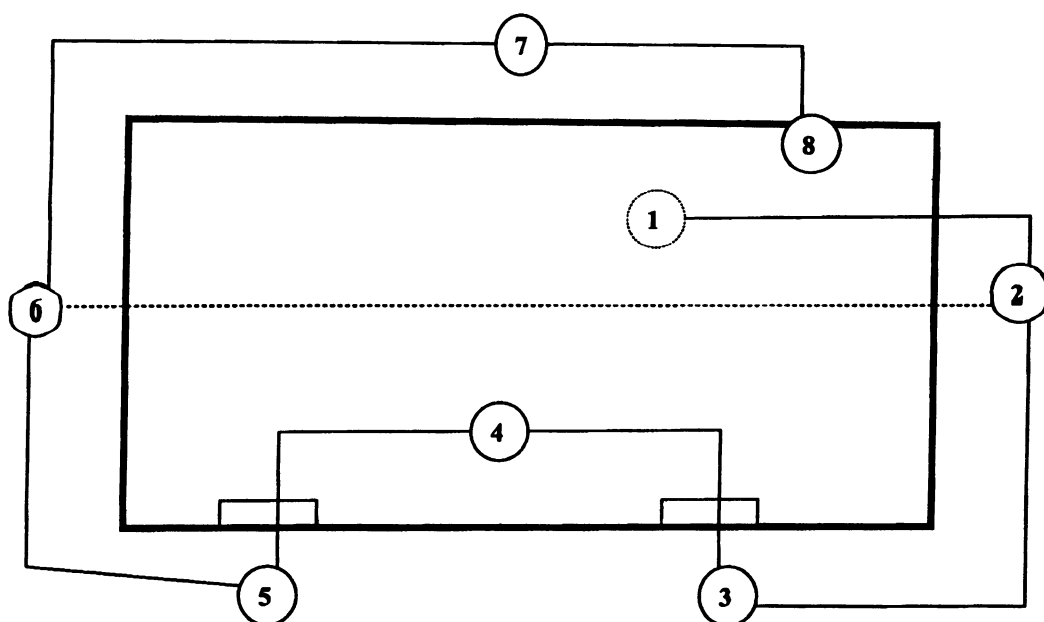
№ позиції на схемі	Найменування виконуваних робіт щодо перевірки технічного стану
1	2
1	Задніх коліс, гальмівних барабанів, балки заднього мосту, редуктора заднього мосту, карданної передачі; коробки передач (роздавальної коробки), пломбування тросу спідометра; кріплення механізму підйому платформи автомобіля-самоскида, рами; вузлів, деталей, трубопроводів гальмівної системи ногоного і приводу стоянкового гальм; підвіски двигуна, наявності витікання рідини, оливи, повітря; вузлів і деталей рульового управління, підвіски, балки переднього мосту, передніх коліс, гальмівних барабанів; електропроводки.

1	2
2	Приладів освітлення і світлової сигналізації, склоочисників, номерного знаку, зовнішнього облицювання капоту, скла, двигуна, систем охолодження та змащення, електрообладнання, замків капоту.
3	Переднього колеса, маточини, шпильок і гайок переднього колеса; механізму відкривання дверей, ручок і вікон кабіни, запорів борту платформи, задніх коліс, елементів кріплення півосі заднього мосту, шпильок і гайок задніх коліс;
4	Приладів освітлення і сигналізації, кріплення кузову, номерного знаку, запорів бортів, зчіпного пристрою і сидельно-зчіпного пристрою тягача, страхувально-го тросу.
5	Задніх коліс, шпильок і гайок задніх коліс, елементів кріплення півосі заднього мосту, запорів борту платформи, паливного баку, механізму відкриття дверей, ручок і вікон кабіни, переднього колеса, маточини, шпильок і гайок переднього колеса.
6	Показання та пломбування спідометра, протиугінного пристрою, пристрою обігріву і обдуву вітрового скла, дзеркала заднього виду, звукового сигналу та освітлення кабіни, протисонячних козирків, контрольних приладів, органів управління, роботи манометру при натиснутій гальмівній педалі і наявність тиску в гальмівній системі, лобового скла, оформлення документів.

СХЕМА

маршруту контрольного огляду транспортних засобів механіком на КТП

АВТОБУСІВ

○ — роботи, які виконуються під транспортним засобом

АВТОБУСИ

№ позиції на схемі	Найменування виконуваних робіт щодо перевірки технічного стану
1	Задніх коліс, гальмівних барабанів, балки заднього мосту, редуктора заднього мосту, пневматичної підвіски, ресор, реактивних тяг, карданної передачі; підвіски двигуна (заднє розташування двигуна), герметичності систем охолодження і змащення двигуна; зчеплення, коробки передач, картерів агрегатів трансмісії, паливного баку, пломбування тросу спідометра; вузлів деталей трубопроводів гальмівної системи ножного і приводу стоянкового гальм; елементів рами, каркасу, станції електропроводки; передніх коліс, гальмівних барабанів, балки переднього мосту, пневматичної підвіски; підвіски двигуна (переднє розташування двигуна), герметичності систем охолодження і змащення двигуна; вузлів кермового керування.
2	Приладів освітлення та сигналізації, склоочисників, номерного знаку, зовнішнього облицювання, скла, двигуна, систем охолодження та змащення, електрообладнання, лобових показчиків маршрутів, замків капоту;
3, 5	Переднього колеса, маточини, шпильок і гайок переднього колеса; дверей салону, ніші для встановлення акумуляторної батареї, бічних показчиків маршрутів задніх коліс, елементів кріплення піввісі заднього мосту, шпильок і гайок коліс
4	Скла вікон і дверей, оббивки сидінь, кузова, замків дверей, склопідйомників, полу, компостерів, вентиляційних люків і аварійних виходів, системи аварійного відкривання дверей, механізмів керування дверима, наявності протипожежних засобів, рухомого з'єднання автобуса і причепа, сигналізації та радіопристроїв.
6	Приладів освітлення і сигналізації, номерного знаку, зовнішнього облицювання, двигуна, систем охолодження та змащення, електрообладнання (автобуси із заднім розташуванням двигуна), замку кришки багажника (капота).
7	Задніх коліс, шпильок і гайок задніх коліс, елементів кріплення півосі заднього моста, бокової обшивки, вікон, дверей водія, переднього колеса, маточини; шпильок і гайок переднього колеса;
8	Спідометра, протиугінного пристрою, пристроїв обігріву і обдуву вітрового скла, дзеркала, протисонячних козирків, контрольних приладів, органів управління роботи манометра при натиснутій гальмівній педалі, оформлення документів.

Примітки: 1. Після проходження автомобілем регламентних робіт з ТО, ТР він подається для технічного контролю на КТП.

2. Перевірка і регулювання вмісту окису вуглецю (СО) у відпрацьованих газах карбюраторних двигунів проводиться під час регламентних робіт першого технічного обслуговування (ТО-1). Визначення димності відпрацьованих газів дизельних двигунів проводиться під час регламентних робіт другого технічного обслуговування (ТО-2).

3. Перевірка герметичності газової апаратури газобалонних автомобілів проводиться на відкритому майданчику.

4. Перевірка гальм на ходу проводиться на спеціально обладнаному майданчику.

ДОКУМЕНТАЦІЯ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ

Рекомендований перелік документів на робочому місці:

- Положення про контрольно-технічний пункт;
- Посадова інструкція механіка контрольно-технічного пункту;
- Технологічні карти-схеми виконання контрольних операцій технічного стану вузлів, агрегатів транспортних засобів на КТП при заїзді;
- Оперативний план-графік по ТО і ремонту транспортних засобів на підприємстві;
- Інструкція з охорони праці;
- Інструкція з охорони праці про порядок спільних дій адміністрації і технічного персоналу підприємства при ліквідації пожеж, загорянь та задимлення;
- Витяг із Правил дорожнього руху «Умови, при яких забороняється експлуатація транспортних засобів згідно із законодавством»;
- Інструкція з опломбування гнучких валів і спідометра автомобіля;
- Положення про організацію повідомлення водіїв стосовно гідрометеорологічних і дорожніх умов на маршрутах;
- Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту;
- Правила експлуатації автомобільних шин;
- Правила безпеки руху автотранспорту та пішоходів на території автопідприємства;
- Список телефонів керівництва автопідприємства, диспетчерів автопідприємства, пожежної служби, швидкої допомоги, міліції;
- Листи обліку технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів;
- Акти на пошкодження транспортного засобу і окремих складових частин;
- Акт про технічну несправність спідометра;
- Графік роботи механіків контрольно-технічного пункту.

– *Журнали, обов'язкові для застосування на автопідприємстві* форми яких визначено в Порядку перевірки технічного стану транспортних засобів автомобільними перевізниками, який затверджений наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 5.08.2008 року № 974, а саме:

1) Журнал перевірки укомплектованості і контролю за самовільним внесенням змін у конструкцію і комплектність КТЗ;

2) Журнал реєстрації операцій перевірки технічного стану КТЗ контрольно-пропускним пунктом.

– *Журнали, рекомендовані для застосування на автопідприємстві.*

1) Журнал обліку передчасного повернення транспортних засобів з лінії;

2) Журнал контрольних перевірок світла фар;

3) Журнал виміру тиску в автомобільних шинах;

4) Журнал роботи та опломбування спідометрів.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИМОГ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

1. Забезпечення механіка КТП засобами особистого захисту від впливу несприятливих елементів виробничого середовища:

- Комбінезон бавовняно-паперовий;
- Рукавиці комбіновані;
- Каска захисна;
- Куртка бавовняно-паперова на утеплюючій прокладці;
- Брюки бавовняно-паперові на утеплюючій прокладці;
- Куртка лавсано-віскозна на утеплюючій прокладці;
- Брюки лавсано-віскозні на утеплюючій прокладці;
- Валянки.

2. Оснащення КТП знаками безпеки і дорожніми знаками

№ з/п	Місце для встановлення	Найменування знаку безпеки
1	При вході в оглядову канаву	Працювати в касці
2	На місці встановлення вогнегасника	Вогнегасник
3	При заїзді і виїзді на КТП	Рух без зупинки заборонено
4	При заїзді і виїзді на КТП	Обмеження максимальної швидкості (10 км/год)
5	Проїзди КТП	Вхід (прохід) заборонено
6	При заїзді і виїзді на КТП	Палити заборонено
7	Перед в'їздом на КТП	Стоянка заборонена

3. Оснащення оглядової канави при в'їзді на неї розсікачем висотою 0,15–0,20 м та направляючими запобіжними ребордами для запобігання падіння транспортного засобу в канаву під час його руху.

4. Нанесення застережного забарвлення на розсікачі і запобіжні реборди оглядових канав у вигляді чередування під нахилом 45–60 градусів смуг шириною від 30 до 200 мм жовтого сигнального і чорного кольору при співвідношенні ширини смуг 1:1, а також нанести забарвлення жовтого сигнального кольору на металічні перила сходів.

5. Застосування механіком КТП переносної лампи, виконаної у вибухонебезпечному і захищеної від механічних впливів виконанні, а також використання для її живлення безпечної напруги (12 В).

6. Облаштування входу в оглядові канави через тунель;

7. Огородження сходів, які ведуть в тунель оглядових канав, не повинно бути металічними перилами висотою не менше 0,9 м.

8. Встановлення дерев'яних решіток на дні оглядових канав.

9. Встановлення захисного скла або решіток в нішах оглядових канав для захисту ламп освітлення.

10. Обладнати КТП первинними засобами пожежотушіння — вогнегасник в кількості 1 шт. порошковий — закачного типу ВП-9 (з) або з газом-витискувачем у балоні ВП-9, із зарядом вогнегасної речовини не менше 9 кг.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО БЕЗПЕЧНОМУ ВИКОНАННЮ РОБІТ

Перед початком роботи

- 1) Привести в порядок робочий одяг, застебнути рукава, заправити одяг так, щоб не було звисаючих кінців, надіти головний убір.
- 2) Прийняти робоче місце від змінного механіка, переконатися в тому, щоб воно було прибрано, ознайомитися з наявними в попередній зміні неполадками в роботі обладнання, приборів, і які були вжиті заходи.
- 3) Перевірити наявність та справність обладнання, інструментів, приборів, захисних пристосувань, необхідних для перевірки технічного стану транспортних засобів (окуляри, каска), а також освітлення робочого місця.

Під час роботи

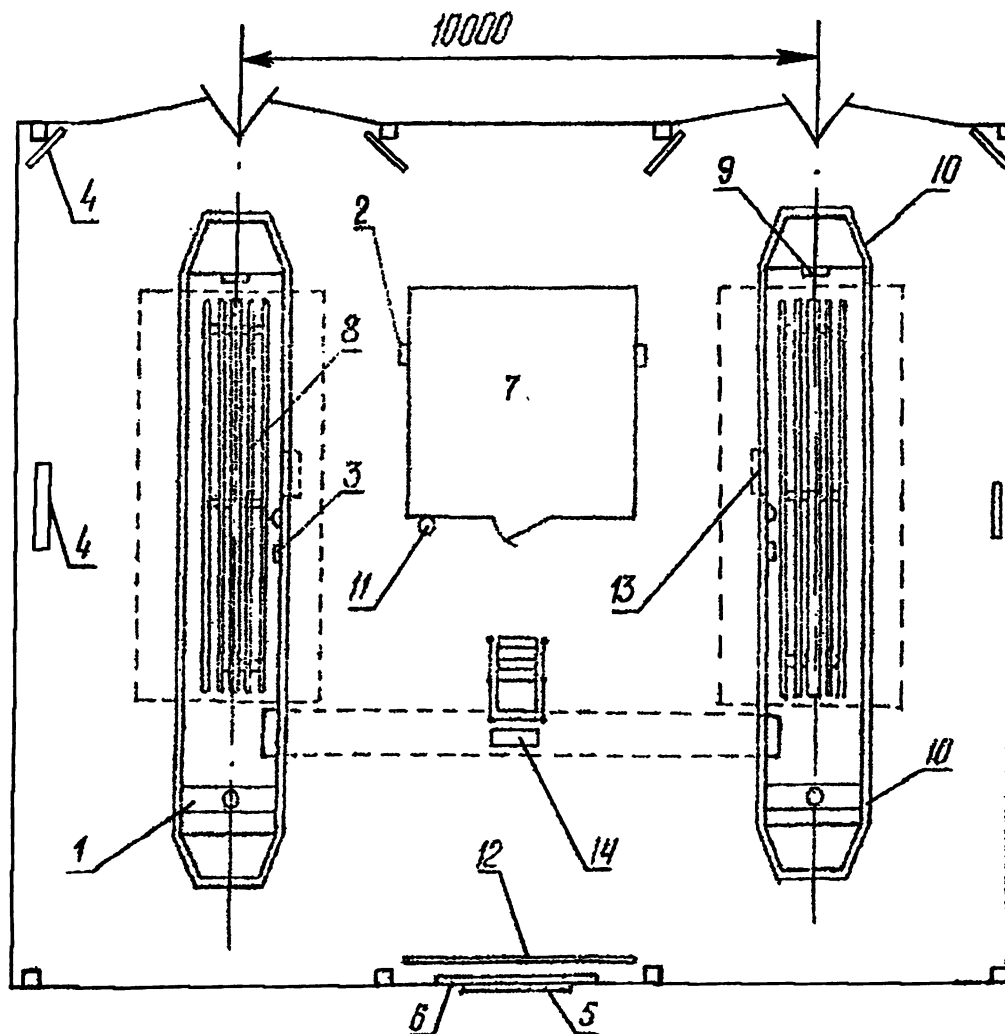
- 4) Встановлення транспортних засобів на пост контролю і виїзд з нього здійснюється виключно по команді механіка технічного стану транспортних засобів.
- 5) Забороняється знаходитися в оглядовій канаві під час заїзду і виїзду з неї транспортних засобів.
- 6) Після встановлення транспортного засобу на пост контролю, водій зобов'язаний перевести важіль перемикачів передач в нейтральну позицію і загальмувати транспортний засіб гальмом стоянки.
- 7) *Забороняється знаходитися під транспортним засобом без каски.*
- 8) Не допускати до свого робочого місця сторонніх осіб.
- 9) При огляді піднятого транспортного засобу на електромеханічному або гідравлічному підйомнику шток повинен бути надійно зафіксований упором (штангою), який буде гарантувати неможливість самовільного опускання підйомника.
- 10) *Забороняється проводити оглядові роботи в канаві при працюючому двигуні транспортного засобу (крім перевірки люфтів рульових тяг транспортних засобів з гідропідсилювачем руля).*
- 11) При роботі з обладнанням і приборами виконувати вказівки заходів безпеки, викладених в паспортах.
- 12) При перевірці дії тормозної системи, необхідно приділяти особливу увагу, так як при гальмуванні можливе зміщення транспортного засобу в сторону.
- 13) При контролі систем живлення та охолодження двигуна не стояти на бампері, а використовувати спеціальну підніжку на колесо.

По закінченню роботи

- 14) Привести в порядок робоче місце. Інструмент і приладдя протерти і скласти у відведене для них місце. Робочій спецодяг зняти та скласти у шафу.
- 15) Вимити руки і обличчя теплою водою з милом або прийняти душ.

СХЕМА ПЛАНУВАННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА РЕКОМЕНДОВАНОГО ОСНАЩЕННЯ КТП

СХЕМА планування робочого місця механіка відповідального за технічний стан транспортних засобів

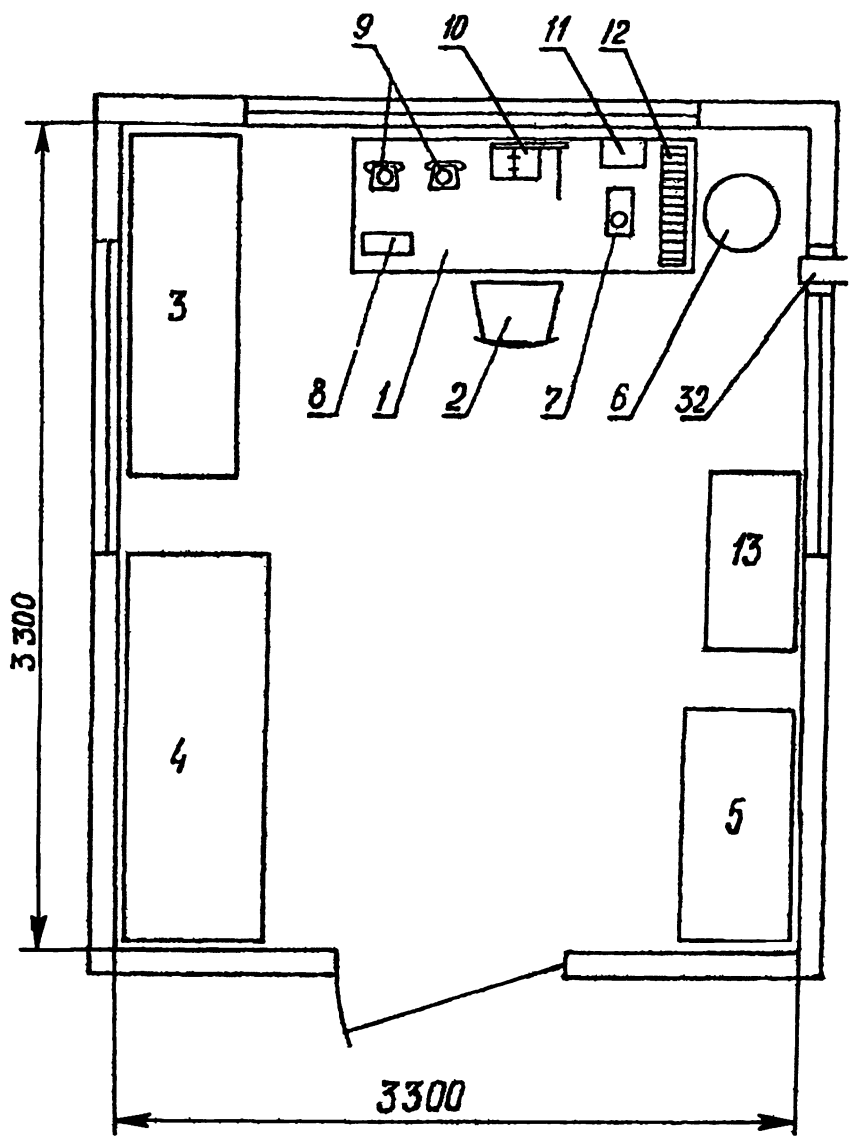
- габарити автомобіля
- ⬤ розетка штепсельна

Характеристика рекомендованого оснащення КТП

№ позначення на схемі планування	Найменування	Кількість	Технічна характеристика
1	2	3	4
1	Підйомник канавний	2	Пересувний, гідравлічний, одноплунжерний, вантажопідйомність в залежності від транспортних засобів (як приклад 4000 кгс)
2	Штамп-годинник	1	Розмір відбитку 3,5 × 16 мм
3	Переговорний пристрій	2	—
4	Дзеркало для огляду транспортного засобу	6	600 × 400 мм
5	3 підсвіткою інформаційне табло метеоумов та пультом керування з кабіни механіка КТП	1	Власного виробництва ВОДІЙ УВАГА!!! 1) Сніг 2) Ожеледиця 3) Туман 4) Дощ
6	Щит зі схемою руху транспорту і пішоходів на території автоприймства та евакуації транспортних засобів при пожежі	1	Власного виробництва
7	Кабіна (приміщення) механіка КТП	1	3300 × 3300
8	Дерев'яна решітка під ноги	2–4	По довжині і ширині полу оглядової канави
9	Металічні скоби		Для запасного виходу із оглядової канави
10	Розсікач і запобіжна реборда	—	Власного виробництва
11	Вогнегасник	1	Порошковий — закачаного типу ВП-9 (з) або з газом-витискувачем у балоні ВП-9 із зарядом вогнегасної речовини не менше 9 кг
12	Жорстка зчіпка (штанга)	1	Довжиною не більше 4 м
13	Ніша для інструменту		
14	Підніжка для встановлення на колесо автомобіля	1	885 × 530 × 230

**СХЕМА ПЛАНУВАННЯ
ТА ХАРАКТЕРИСТИКА РЕКОМЕНДОВАНОГО ОСНАЩЕННЯ
РОБОЧОГО МІСЦЯ МЕХАНІКА КТП**

СХЕМА
планування кабіни (приміщення) механіка КТП

Характеристика рекомендованого оснащення КТП

№ позначення на схемі планування	Найменування	Кількість	Технічна характеристика
1	2	3	4
1	Стіл	1	1500 × 700 × 740
2	Стілець	1	400 × 400 × 850
3	Лава м'яка	1	—
4	Шафа для одягу	1	1600 × 630 × 1900
5	Шафа для інструменту і приладдя	1	860 × 470 × 1685
6	Корзина для сміття	1	—
7	Переговорний пристрій	1	—
8	Пульт управління погодинним табло	1	Власного виробництва
9	Телефонний апарат	2	—
10	Настільний письмовий набір	1	—
11	Пульт управління воротами	1	—
12	Настільна контрольна картотека	1	—
13	Прилад для перевірки і регулювання фар транспортних засобів	1	—
14	Штамп-годинник	1	Розмір відбитку 3,5 × 16 мм
15	Аптечка офісна (універсальна)	1	—

**ТЕХНОЛОГІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ
ТА КОНТРОЛЬНО-ВИМІРЮВАЛЬНІ ПРИЛАДИ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ**

**ВНУТРІШНЄ ПЛАНУВАННЯ
шафи для приборів і інструментів**

	1
	2
	3
	4
	5

**Технологічне оснащення і контрольно-вимірювальні прилади
на робочому місці механіка КТП**

№ полиці в шафі для приборів та інстру- ментів	№ з/п	Найменування	Кіль- кість	Технічна характеристика
1	2	3	4	
1	1	Навантажувальна вилка	1	Ручна, межа виміру, В, 0–3
	2	Трубка для перевірки рівня елек- троліту	1	—
	3	Дефектофон Бриля	1	Для прослуховування роботи дви- гуна
	4	Прилад для виміру кількості паль- ного в баках транспортних засобів	1	Переносний, універсальний. Діапа- зон виміру 0–300 літрів
	5	Секундомір	1	Межа виміру: 60 сек.–60 хв.
	6	Переносна лампа	1	Напруга 12 В
2	7	Манометр шинний	1	Ручний, межа виміру тиску, МПа (кг/см ²) 0,05–03 (0,5–3,0) 0,3–0,9 (3–9)
	8	Спеціальний калібр для виміру граничного зносу малюнка про- тектору шини	1	Власного виробництва, висота виступів калібру 1,6; 1,0; 2,00 мм
	9	Молоток з довгою ручкою	1	Маса 0,5 кг, довжина ручки – 600 мм
	10	Викрутка	1	S-2; B-13; L-250
	11	Пасатижі	1	L-160
	12	Монтажна лопатка	1	Входить до складу водійського інструменту
3	13	Прилад для виміру вільного ходу педалі гальма і зчеплення транс- портних засобів	1	Переносний ручний діапазон виміру 0–120 мм
	14	Банка з мильною емульсією	1	Власного виробництва 0,5 л
	15	Пензлик філеночний	1	Д-8; L-25
4	16	Прилад для перевірки переднього мосту транспортного засобу	1	Ручний з вимірювальним індика- тором годинникового типу
	17	Прилад для перевірки рульового управління транспортних засобів	1	Переносний, ручний, межа виміру динамометра Н (кг, с) – 0 до 80 (0,8)

Примітка: Полиця № 5 заповнюється по виробничій необхідності.

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОНТРОЛЬНО-ТЕХНІЧНИЙ ПУНКТ

(назва підприємства)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор

М.П. _____ (П.І.Б.)
Введено в дію Наказом по
підприємству
від «___» _____ 20__ р.
№ _____

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОНТРОЛЬНО-ТЕХНІЧНИЙ ПУНКТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Робота щодо попередження дорожньо-транспортних пригод, обов'язкове для всіх підрозділів і служб підприємства.

1.2. Робота КТП нормативно забезпечується законами України, нормативно-технічною документацією, інструкціями, правилами, положеннями, розпорядженнями, наказами Міністерства інфраструктури України, керівними документами з безпеки автоперевезень, керівними документами підприємства.

1.3. На КТП вирішується завдання щодо забезпечення безпеки автомобільних перевезень у взаємодії зі службою безпеки та іншими службами та відділами підприємства.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

2.1. Організація роботи щодо забезпечення безпеки руху, передбачену нормативними документами з питань, пов'язаних з технічним станом автомобільного парку.

2.2. Забезпечення виконання попереджувального ремонту рухомого складу і контроль його якості.

2.3. Організація роботи з перевірки технічного стану рухомого складу, який повернувся з лінії і випускається на лінію, по перевірці якості робіт у процесі та після виконання технічного обслуговування і ремонту рухомого складу, вузлів, які особливо впливають на безпеку руху.

2.4. Недопущення випуску на лінію транспортних засобів, технічний стан яких не відповідає вимогам Правил дорожнього руху та Правил технічної експлуатації рухомого складу автомобільного транспорту.

2.5. Недопущення випуску на лінію автомобілів, що не відповідають необхідним вимогам протипожежної безпеки, не укомплектованих первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками, медичними аптечками, знаками аварійної зупинки, противідкатами).

2.6. Забезпечення випуску автобусів на лінію тільки після попередньої перевірки дії пристрою аварійного відкривання дверей в салоні автобусів, наявності в салоні автобусів пристосувань для розбивання (видавлювання стекол салону у разі ДТП).

2.7. Забезпечення рівномірності завантаження КТП з метою високоякісної перевірки технічного стану транспортних засобів (спільно зі службою експлуатації).

2.8. Забезпечення позначки часу виїзду і повернення транспортних засобів в підприємство для здійснення запису в дорожніх листах свідчення спідометрів.

2.9. Здійснення контролю за наявністю пального в баках при поверненні рухомого складу в підприємство і забезпечення запису в дорожньому листі.

2.10. Здійснення вибіркової перевірки рухомого складу на вміст окису вуглецю у відпрацьованих газах.

2.11. Спрямування рухомого складу на стоянку або у відповідні зони ТО і ТР після проведення огляду.

2.12. Оформлення листків обліку на ТО і Р в разі необхідності.

2.13. Контроль якості виконання технічного обслуговування і ремонту рухомого складу.

2.14. Надання допомоги у перевірці рухомого складу комісії громадського контролю за технічним станом рухомого складу.

2.15. Організація щоденного контролю опломбування спідометрів і їх приладів згідно з інструкцією.

2.16. Організація технічної допомоги автомобілям, які знаходяться поза підприємством у зв'язку з технічною несправністю на лінії, при котрій забороняється рух. Оперативне управління автомобілями технічної допомоги.

2.17. Отримання від водія письмового пояснення причини пошкодження. Участь у складанні акта на аварійну поломку.

2.18. Забезпечення постановки автомобіля у нічний час на обслуговування і ремонт.

2.19. Контроль наявності позначки «норма» у талоні перевірки токсичності двигуна.

2.20. Контроль за дотриманням заходів пожежної безпеки. У разі виникнення пожеж, стихійних лих у нічний час негайно доповідати керівництву підприємства і вживати заходів щодо їх усунення.

2.21. Контролювати наявність екіпіровки рухомого складу.

2.22. Недопущення вивезення матеріальних цінностей з території підприємства.

2.23. Контроль за дотриманням пропускового режиму підприємства.

3. ПРАВА

Механік КТП має право:

3.1. У період зміни вимагати від начальників підрозділів підприємства дотримання нормативно-технічної документації, положень, інструкцій, правил, розпоряджень, наказів стосовно технічного стану рухомого складу, що може вплинути на безпеку дорожнього руху, тощо.

3.2. Забороняти випуск на лінію автомобілів з технічними несправностями і порушеннями дотримання нормативно-технічної документації, положень, інструкцій, правил, розпоряджень, наказів в установленому порядку.

3.3. Визначати причину виходу з ладу двигунів, вузлів, агрегатів і давати свої висновки в установленій формі (доповідної, службової записки).

3.4. Перевіряти наявність штампів і висновку медичного працівника, не випускати на лінію водіїв, які не пройшли медичний огляд.

3.5. Повертати рухомий склад, на якому неякісно або не в повному обсязі виконані роботи з ТО і ремонту, в зону ремонту.

3.6. Не випускати на лінію рухомий склад, на якому не оформлена повністю ремонтна документація.

3.7. Для своєчасного реагування, поліпшення безпеки руху, негайного виконання вимог змінного механіка КТП згідно нормативно-технічної документації, положень, інструкцій, правил, розпоряджень, наказів в питаннях технічного стану рухомого складу направляти у встановленій формі (доповідної, службової записки) на ім'я керівника підприємства інформацію про невідповідність, перешкоду працівникам підприємства у виконанні вищевказаних вимог.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Механік КТП несе відповідальність за:

- 4.1. Випуск на лінію технічно несправних транспортних засобів з порушеннями нормативно-технічної документації, положень, інструкцій, правил, розпоряджень, наказів, що не пройшли у встановленому порядку ТО та не екіпірованих.
- 4.2. Випуск на лінію водіїв без штампів та висновку медичного працівника в дорожньому листі, що не пройшли медичний огляд.
- 4.3. Своєчасне, повне, технічно-грамотне ведення документації, передбаченої на КТП (документи облікові та первинні, та всієї документації з якості проведення ТО і ремонтів).
- 4.4. Виконання правил внутрішнього трудового розпорядку і своїх службових обов'язків.
- 4.5. Своєчасність і достовірність переданої оперативної інформації керівнику підприємства, диспетчеру.
- 4.6. Буксирування автомобілів по території підприємства.
- 4.7. Своєчасне направлення рухомого складу в зону технічного обслуговування і ремонту.
- 4.8. Достовірність записів в дорожніх листах показань спідометрів та наявності пального в баках.
- 4.9. Контроль якості робіт з технічного обслуговування і ремонту рухомого складу.
- 4.10. Збереження майна КТП.
- 4.11. Виконання вимог посадової інструкції.

5. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО МЕХАНІКА КТП.

5.1. **Повинен знати:** постанови, розпорядження, накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали з організації ремонту автотransпортних засобів; призначення, конструктивні особливості та основні техніко-експлуатаційні характеристики автотransпортних засобів; правила експлуатації автотransпортних засобів; організацію і технологію технічного обслуговування і ремонту автотransпортних засобів; методи діагностики технічного стану автотransпортних засобів; основи організації ремонтного виробництва, праці і управління; основи екологічного законодавства; основи законодавства про працю.

5.2. **Кваліфікаційні вимоги.** Старший механік контрольно-пропускного пункту: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр); стаж роботи за професією механіка — не менше 2 років.

Механік контрольно-пропускного пункту: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр); для спеціаліста — без вимог до стажу роботи, бакалавра — стаж роботи за професією, пов'язаною з експлуатацією, ремонтом та обслуговуванням автотransпортних засобів, — не менше 1 року.

ТИПОВА ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ МЕХАНІКА КОНТРОЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ПУНКТУ

(назва підприємства)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор

М.П. _____ (П.І.Б.)
Введено в дію Наказом по підприємству
від «___» _____ 20__ р. № _____

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ механіка контрольно-технічного пункту

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Механік КТП підпорядковується безпосередньо директору підприємства.
- 1.2. Призначається та звільняється з посади директором підприємства.
- 1.3. Механік КТП у своїй роботі керується законами України «Про охорону праці», «Про пожежну безпеку», нормативно-технічною документацією, інструкціями, правилами, положеннями, розпорядженнями, наказами з питань автомобільного транспорту

2. ЗАВДАННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ

- 2.1. Здійснює контроль за технічним станом автотранспортних засобів під час їхнього виїзду на лінію та повернення на підприємство (місце стоянки), особливо за станом складових одиниць і агрегатів, що впливають на безпеку дорожнього руху.
- 2.2. Забезпечує недопущення виїзду на лінію автотранспортних засобів з технічними несправностями, а також транспортних засобів, не обладнаних для здійснення перевезень окремих видів вантажів (у тому числі — небезпечних, великовагових, негабаритних).
- 2.3. Перевіряє наявність і кількість пального в паливних баках автотранспортних засобів. Забезпечує в дорожніх листах відмітку фактичного часу виїзду і повернення автотранспортних засобів на підприємство, показань спідометрів.
- 2.4. Здійснює аналіз причин виникнення несправностей, а також причин аварій і дорожньо-транспортних пригод через технічні несправності. Забезпечує контроль за додержанням графіка проведення технічного обслуговування автотранспортних засобів.
- 2.5. Забезпечує складання відповідної щоденної звітності про роботу автотранспортних засобів підприємства.

3. ПОВИНЕН ЗНАТИ:

Постанови, розпорядження, накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали з організації ремонту автотранспортних засобів; призначення, конструктивні особливості та основні техніко-експлуатаційні характеристики автотранспортних засобів; правила експлуатації автотранспортних засобів; організацію і технологію технічного обслуговування і ремонту автотранспортних засобів; методи діагностики технічного стану автотранспортних засобів; основи організації ремонтного виробництва, праці і управління; основи екологічного законодавства; основи законодавства про працю.

4. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ

- 4.1. Старший механік контрольно-пропускного пункту: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр); стаж роботи за професією механіка — не менше 2 років.
- 4.2. Механік контрольно-пропускного пункту: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр); для спеціаліста — без вимог до стажу роботи, бакалавра — стаж роботи за професією, пов'язаною з експлуатацією, ремонтом та обслуговуванням автотранспортних засобів, — не менше 1 року.

VII. ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ПОВІДОМЛЕННЯ ВОДІЇВ СТОСОВНО ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ І ДОРОЖНІХ УМОВ

(назва автопідприємства)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор

М.П. (П.І.Б.)

Введено в дію Наказом по
підприємству

від «___» _____ 20__р
№ _____

ПОЛОЖЕННЯ про організацію повідомлення водіїв стосовно гідрометеорологічних і дорожніх умов

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Повідомлення водіїв стосовно гідрометеорологічних умов на маршрутах руху транспортних засобів і стану проїжджої частини доріг проводиться з метою забезпечення безпечного та своєчасного перевезення пасажирів і вантажів, при несприятливих погодних і дорожніх умовах.

1.2. Забезпечення безпеки дорожнього руху проводиться шляхом своєчасного збирання і доведення належної інформації до водійського складу, введення обмежень або заборони руху транспорту, відповідних повідомлень місцевих органів влади, державтоінспекції, дорожніх, комунальних та інших організацій, в підпорядкуванні яких знаходяться дороги і вулиці.

2. ОБОВ'ЯЗКИ ЧЕРГОВОГО ДИСПЕТЧЕРА

Черговий диспетчер повинен:

2.1. На початку зміни ознайомитися з гідрометеорологічними умовами і станом проїжджої частини автодоріг на маршрутах; визначити відсутність транспортних засобів на підприємстві і вжити заходів до їх пошуку; перевірити наявність і справність засобів інформації водіїв, виконати відповідні записи в журналі прийому і передачі чергування.

2.2. Під час чергування:

- приймати інформацію про гідрометеорологічні умови і стан проїжджої частини на автодорогах маршрутів;
- реєструвати інформацію у спеціальному журналі з обов'язковою відміток про вжиті заходи;
- вивішувати в кімнатах для водіїв оперативну інформацію про стан погодних і дорожніх умов на маршрутах руху;
- забезпечувати відповідні повідомлення про небезпеку на дорогах через світові табло;
- інформувати водіїв, які відправляються в рейс під розпис в журналі з відміткою в подорожньому листі про небезпечні умови руху на маршрутах;

- періодично передавати інформацію про несприятливі погодні і дорожні умови на дорогах через гучномовний зв'язок;
- інформувати дорожні, комунальні організації, органи ДАІ про необхідність вжиття невідкладних заходів по нормалізації руху;
- Терміново інформувати перевізників, які обслуговують маршрут, про закриття або відкриття руху на маршруті, отримання і передачу інформації про скоєння ДТП.

3. ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПОРЯДОК ЗБИРАННЯ, ПЕРЕДАЧІ І РЕЄСТРАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПЕРЕШКОДИ РУХУ

3.1. Інформація Укргідрометцентру доводиться до організацій і підприємств автомобільного транспорту в залежності від виду і терміну за допомогою телефонного зв'язку, факсу, електронної та звичайної пошти. Донесення про виникнення і розвиток небезпечних і стихійних гідрометеорологічних явищ передають терміново у вигляді штормових попереджень.

3.2. Збирання інформації щодо перешкод руху перевізниками проводиться через органи виконавчої влади, державтоінспекції, дорожні, комунальні та інші організації, органи засоби масової інформації, та інші інформаційні джерела.

3.3. Вся зібрана інформація щодо перешкод руху реєструється у спеціальному журналі із зазначенням дати і часу надходження, прізвища і посади особи, яка її передала і прийняла, із засвідченням підпису після нього.

4. ДОВЕДЕННЯ ДО ВОДІЇВ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНІ УМОВИ І СТАН ПРОЇЗДЖОЇ ЧАСТИНИ НА МАРШРУТАХ РУХУ

4.1. Інформація на маршруті доводиться водійському складу під час передрейсового інструктажу.

4.2. Проведення інструктажу і отримання водієм інформації стосовно гідрометеорологічних умов і режим руху на маршруті фіксується записом у спеціальному журналі і відміткою в подорожньому листі з підписом особи, яка проводила інструктаж.

4.3. Інформація водіям про небезпечні і особливо небезпечні гідрометеорологічні явища на дорогах, закритті (відкритті) маршрутів руху і окремих ділянок, повинна також передаватись по мобільному та радіозв'язку і через гучномовці, світлосигнальні або механічні табло.

4.4. Водії повинні:

4.4.1. Перед відправленням в рейс ознайомитись у диспетчера з умовами руху на маршруті і поставити підпис в журналі про отримання інструктажу.

4.4.2. Прямуючи по маршруту і повертаючись із рейсу повідомляти диспетчера автостанції, підприємства про всі небезпечні явища і місця, які знаходяться на маршруті.

4.4.3. У випадку закриття руху на маршруті суворо дотримуватися вказівок чергового диспетчера, не допускати самовільних дій.

5. ПОРЯДОК ТИМЧАСОВОЇ ЗАБОРОНИ РУХУ ЧЕРЕЗ ВИНИКНЕННЯ ПЕРЕШКОД І ЇХ ВІДНОВЛЕННЯ

5.1. У випадку виникнення перешкод руху, що загрожують безпечній роботі автотранспорту, право тимчасового припинення руху покладено на органи місцевого самоврядування та виконавчої влади.

5.2. В обов'язковому порядку тимчасове припинення руху проводиться:

— при тумані, зливі, снігопаді, граді, заметілі, пиловий бурі, коли видимість із кабіни водія у світлий чи темний час доби (при ближньому світлі фар) менше 50 метрів. Виключення становлять випадки, коли на окремих ділянках дороги (не перевищуючих 300 м) через туман видимість обмежена відстанню менше 50 м

(в долинах річок, низинах і т. і.). При цьому водій повинен бачити край земельного полотна, виконувати заходи безпеки (світлова і звукова сигналізація) і рухатись зі швидкістю, що забезпечує безпеку руху;

- при утворенні ожеледі;
- при швидкості вітру 25 м/сек, з поривами до 30 м/с і більше;
- при снігових заносах та інших явищах, які роблять неможливим рух транспортних засобів;
- по дорозі, вкритій водою або снігом, коли водій не бачить чітко її кордонів;
- у випадку стихійних явищ або можливості їх виникнення, коли з'являються умови, які загрожують безпеці руху.

5.3. Особи Державтоінспекцій, дорожніх організацій, вносять пропозиції органам місцевого самоврядування та виконавчої влади про тимчасове припинення руху, інформують перевізників та вживають всіх можливих заходів по усуненню перешкод і поновленню руху.

5.4. Всі випадки тимчасового припинення руху реєструються в журналах посадовими особами, які отримали вказівку про заборону чи відновлення руху із зазначенням причин, прізвища і посади особи, яка прийняла вказане рішення та передала вказівку, завіряється підписом виконуючого запис.

5.5. Після надходження вказівки про припинення руху диспетчер підприємства або автостанції закінчує видачу водіям документації до його поновлення, роблячи відмітку в дорожніх листах з зазначенням дати часу заборони і поновлення руху, причин, доводить інформацію про це до водійського складу і пасажирів безпосередньо через гучномовці.

6. РЕКОМЕНДАЦІЇ ВОДІЮ ПРИ ВИНИКНЕННІ ПЕРЕШКОД РУХУ

6.1. До перешкод дорожнього руху відносяться перешкоди, які загрожують безпеці руху:

- предмети, транспортні засоби, машини і механізми, залишені на автодорозі;
- руйнування і пошкодження автодоріг і інженерних споруд;
- не огорожені, не облаштовані об'їздами місця проведення дорожніх робіт;
- стихійні явища природи (зливи, паводки, тумани, снігопади, ожеледі, ожеледиці, сильний вітер і т. і.) та інші перешкоди;

Водій, який виявив або створив перешкоду дорожньому руху, повинен:

- вжити всі можливі заходи для усунення перешкоди, а при неможливості цього позначити небезпечну ділянку дороги всіма можливими засобами;
- повідомити про перешкоду дорожнього руху: дорожнім, комунальним та іншим організаціям, які виконують експлуатацію небезпечної ділянки дороги, органам внутрішніх справ — безпосередньо працівникам міліції або черговому за телефоном 102, диспетчеру підприємства, автостанції по радіозв'язку, телефону або безпосередньо.

Пам'ятайте, що рух на маршрутах роботи автотранспорту тимчасово припиняється: при тумані, зливі, снігопаді, граді, заметілі, пиловій бурі, коли видимість із кабіни водія у світлий чи темний час доби (при ближньому світлі фар) менше 50 метрів.

Виключення становлять випадки, коли на окремих ділянках дороги (не перевищуючих 300 м) через туман видимість обмежена відстанню менше 50 м (в долинах річок, низинах і т. і.). При цьому водій повинен бачити край земельного полотна, виконувати заходи безпеки (світлова і звукова сигналізація) і рухатись зі швидкістю, що забезпечує безпеку руху:

- при утворенні ожеледі;

- при швидкості вітру 25 м/сек, з поривами до 30 м/с і більше;
 - при снігових заносах та інших явищах, які роблять неможливим рух транспортних засобів;
 - по дорозі, вкритій водою або снігом, коли водій не бачить чітко її кордонів.
- При погіршенні гідрометеорологічних умов до рівня при якому тимчасово припиняється рух на маршрутах, зупинитися в безпечному місці, використавши при необхідності допомогу пасажирів або інших осіб, до появи можливості подальшого руху.
- При зупинці водій повинен вжити всіх заходів по застереженню наїздів на інші транспортні засоби.

Якщо затримка у русі на дорозі носить тривалий характер (більше 2 годин), а рух у зворотному напрямку допустимий, водій автобусу повинен доставити пасажирів до найближчої автостанції, де є умови для відпочинку і харчування або в населений пункт.

При наявності перешкод дорожньому руху водій повинен рухатись зі швидкістю, яка забезпечує безпеку руху, незалежно від норм часу, передбачених розкладом або графіком.

У випадку тимчасового припинення руху на маршруті водій повинен керуватися вказівками диспетчера і не допускати самовільних дій.

7. ПЕРЕЛІК ПОГОДНИХ ЯВИЩ, ОСОБЛИВО НЕБЕЗПЕЧНИХ ДЛЯ РУХУ ТРАНСПОРТУ

7.1. Хуртовини з випаданням снігу протягом 12 годин і більше при швидкості вітру 15 м/сек. І більше, а також заметілі, які погіршують видимість до 50 м і менше.

7.2. Снігопади при кількості опадів 20 мм і більше за 24 години і менше.

7.3. Ожеледь, яка викликає припинення руху автомобільного транспорту на шосейних дорогах.

7.4. Дощ з кількістю опадів 30 мм і більше за 12 годин і менше в селевих і зливових районах; 50 мм і більше за 12 годин і менше на решті території; зимовий – 20 мм і більше за годину.

7.5. Вітри при середній швидкості 25 м/сек і більше або пориви 30 м/сек і більше.

7.6. Пилові бурі протягом 12 годин і більше при швидкості вітру 15 м/сек і більше, а також пилові бурі, які погіршують видимість до 50 м і менше.

7.7. Високі рівні води при повенях, дощових паводках, заторах льоду, вітрових погодах, які перевищують критичну відмітку, підтоплення пунктів господарських об'єктів, руйнування дамб, мостів та інших гідротехнічних споруд.

7.8. Селеві потоки, які викликають руйнування автомобільних доріг.

7.9. Схід снігових лавин, які загрожують автомобільним дорогам.

VIII. ТИПОВА ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

(назва підприємства)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Керівник підприємства
(роботодавець)

М.П. (П.І.Б.)
Введено в дію Наказом по
підприємству
від «___» _____ 20__ р.
№ _____

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ медичного працівника

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Медичний працівник підпорядкований роботодавцеві та особам, які відповідають за безпеку дорожнього руху та охорону праці, приймається на роботу та звільняється роботодавцем.

У своїй діяльності медичний працівник керується чинним законодавством України, нормативно-методичними матеріалами з проведення медичних оглядів водіїв та інших працівників, статутом суб'єкта господарювання — юридичної особи або зареєстрованими видами діяльності — фізичної особи підприємця, наказами та розпорядженнями роботодавця або його уповноваженої особи, цією посадовою інструкцією.

На посаду медичного працівника призначається медична сестра, фельдшер, або лікар, які мають диплом державного зразку та пройшли підготовку щодо методів проведення передрейсових та післярейсових медичних оглядів водіїв відповідно до чинного законодавства та отримали відповідне свідоцтво.

Медичний працівник повинен володіти навичками проведення передрейсових та післярейсових медичних оглядів водіїв, надання медичної допомоги потерпілим, проведення медичних оглядів інших працівників підприємства (в разі необхідності), знати антиалкогольне законодавство та законодавство щодо незаконного обігу, вживання наркотичних та психотропних речовин для роз'яснення їх вимог працівникам.

Медичний працівник повинен мати виробничі зв'язки з головою медичної комісії територіального медичного закладу та територіальним санітарно-епідеміологічним закладом.

2. ЗАВДАННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ

На медичного працівника покладаються такі завдання та обов'язки:

Проведення щозмінного передрейсового і післярейсового (при потребі) медичного огляду водіїв, який полягає в зборі анамнезу, визначенні частоти пульсу, температури тіла, артеріального тиску, проби на алкоголь чи вживання наркотиків (в разі необхідності), формування висновку щодо придатності водія до керування транспортним засобом.

Проведення медичного огляду інших працівників в разі направлення роботодавцем чи уповноваженою ним особою, формування (при необхідності) висновку щодо придатності працівника виконувати свої виробничі функції.

Контроль за станом здоров'я водіїв, вчасним проходженням ними періодичних медоглядів, дотриманням режимів праці та відпочинку, надання ним та іншим працівникам (при необхідності) медичної допомоги.

Навчання водіїв та інших працівників методам надання медичної допомоги потерпілим при дорожньо-транспортних пригодах чи нещасних випадках на виробництві, проведення санітарно-освітньої та роз'яснювальної роботи в колективі.

Укомплектування на своєму робочому місці шафи та сумки для надання медичної допомоги необхідними медичними засобами, контроль наявності, відповідності, комплектності та придатності медичних аптечок, інформування роботодавця про необхідність вжиття заходів по усуненню виявлених недоліків.

3. ПРАВА

Медичний працівників має право:

- вимагати від водіїв проходження щозмінних передрейсових та, за потребою, післярейсових медичних оглядів;

- здійснювати медичні огляди працівників за дорученням роботодавця чи уповноваженої ним особи;

- доповідати роботодавцеві чи його уповноваженій особі про виявлене погіршення стану здоров'я або втоми водія чи іншого працівника, що не дозволяє виконувати їм свої обов'язки;

- доповідати роботодавцеві чи уповноваженій ним особі про виявлені ознаки наявності алкоголю, токсичного або наркотичного впливу у водіїв та інших працівників та відстороняти їх від виконання своїх обов'язків;

- приймати рішення в межах своєї компетенції;

- складати висновок про непридатність водія до керування транспортним засобом чи виконання виробничих обов'язків іншими працівниками;

- складати висновки (при необхідності) щодо припинення експлуатації транспортних засобів, виробничих приміщень, територій, споруд, обладнання тощо, в разі їх неуккомплектованості придатними медичними аптечками, неналежного санітарного стану, відсутності санітарних паспортів, відповідно до чинного законодавства;

- одержувати від посадових осіб суб'єкта господарювання за місцем роботи документи, довідки, інші відомості, що необхідні для виконання своїх обов'язків.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Несе відповідальність за:

- якісне проведення передрейсового та післярейсового медичного огляду водіїв та медичного огляду інших працівників;

- своєчасне виконання профілактичних заходів;

- дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку та дисципліни;

- дотримання правил охорони праці та пожежної безпеки;

- якісне та своєчасне виконання посадових обов'язків, передбачених цією інструкцією;

- збереження в належному стані переданих йому матеріальних цінностей.

ІХ. ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ РУХУ АВТОТРАНСПОРТУ НА ТЕРИТОРІЇ ТА У ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕННЯХ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Це положення визначає вимоги безпеки щодо організації руху транспортних засобів на території та у виробничих приміщеннях автотранспортних підприємств. Виконання вимог цього положення є обов'язковим для персоналу автопідприємства.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Організація руху транспортних засобів та пішоходів на території та у виробничих приміщеннях підприємства організується з метою забезпечення безпеки праці персоналу та досягається наступним шляхом:

- розробка схеми руху транспортних засобів та пішоходів;
- раціональна організація та регулювання руху транспортних засобів;
- ознайомлення персоналу підприємства зі схемою руху транспорту і пішоходів по території та у виробничих приміщеннях;
- встановлення відповідальності посадових осіб за організацію та забезпечення безпеки руху.

Відповідальність за організацію руху транспортних засобів на території і у виробничих приміщеннях підприємства покладається:

- по підприємству в цілому — на керівника підприємства;
- за розробку схеми руху, ознайомлення персоналу зі схемою руху транспортних засобів та пішоходів, за забезпечення безпеки руху на території підприємства — на посадову особу, відповідальну за безпеку руху;
- за забезпечення безпеки руху транспортних засобів в місцях проведення технічного обслуговування та ремонту — на посадову особу, відповідальну за технічний стан транспортних засобів.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ РУХУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ НА ТЕРИТОРІЇ І У ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕННЯХ ПІДПРИЄМСТВА

Розробка схеми руху.

Відповідальною особою за безпеку руху на основі генерального плану підприємства розробляється схема руху транспортних засобів і пішоходів, яка відповідає Правилам дорожнього руху. При розробці схеми руху повинні враховуватись такі вимоги:

- напрям руху транспортних засобів від в'їзду на територію, по території, та виїзду з неї повинен бути правостороннім і круговим;
- кількість проїздів зі зустрічним рухом та пересічними потоками транспортних засобів повинно бути мінімальним. На підприємствах, які мають більше 100 транспортних засобів на одній території, не повинно бути перетину основних потоків руху.
- перетин пішохідних доріжок з потоками руху повинен бути мінімальним.

На схемі руху повинні бути позначені:

- перерваною лінією — дозволені напрями руху транспортних засобів, сплошною лінією — кордони проїздів та стоянок транспортних засобів;
- пішохідні доріжки, дорожні знаки, знаки безпеки, сигнальні пристрої;
- загороджувальні засоби пунктів заправки автомобілів, місця зимового підогріву, електросилові установки, очисні споруди, небезпечні ділянки руху, тощо.

Розроблена схема руху погоджується з відповідальними посадовими особами підприємства, комітетом профспілки (за його наявності), або особою, уповноваженою за забезпечення охорони праці, та затверджується керівником підприємства

Схема руху по території вивішується на видному місці при в'їзді на територію підприємства, у виробничих приміщеннях — перед в'їздом в них. Крім цього схема руху повинна бути в кабінеті керівника, його заступника, у диспетчерській, та у посадових осіб, відповідальних за безпеку руху та охорону праці.

Згідно схеми руху проводиться дорожня розмітка території, встановлюються дорожні знаки, знаки безпеки та сигнальні засоби, виготовлені у відповідності до діючих нормативних документів.

Розмічені місця стоянок автомобілів та проїзди, як у приміщеннях, так і на відкритих стоянках, повинні відповідати нормам проектування автотранспортних підприємств.

У виробничих приміщеннях лінії розмітки можуть не наноситися. Рух транспортних засобів в них регулюється відповідними дорожніми знаками.

Сигнальні засоби встановлюються при в'їзді на територію і виїзді з неї, у виробничих приміщеннях за умови обмеженої видимості.

Відповідальна особа за безпеку руху проводить заняття з персоналом підприємства (окремо по категоріях працюючих) по вивченню схеми руху транспортних засобів і пішоходів на території та у виробничих приміщеннях підприємства.

Вимоги безпеки до руху транспортних засобів.

Швидкість руху транспортних засобів на під'їздах та території підприємства не повинна бути більшою 10 км/год., а у виробничих приміщеннях — 5 км/год.

В'їзд транспортного засобу на місце стоянки може проводитись переднім ходом із застосуванням при повороті в проїзді одного маневру заднього ходу, при цьому відстань від транспортного засобу, що рухається, до обмежень проїзду, повинна бути не менше 1 м.

В'їзд автопоїзда на місце стоянки і його виїзд може проводитись тільки переднім ходом без застосування заднього ходу.

Буксировка несправного транспортного засобу по території і у виробничих приміщеннях повинна виконуватись із застосуванням жорсткого буксиру. Буксировка транспортного засобу з метою запуску двигуна (після ремонту, нічної стоянки і т. п. забороняється)

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ДО ТЕРИТОРІЇ ТА ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕНЬ ПІДПРИЄМСТВА

Територія і виробничі приміщення підприємства повинні відповідати вимогам санітарних та будівельних норм і правил, правил охорони праці для підприємств автомобільного транспорту.

Вимоги безпеки до території.

Проїзди та місця для зберігання транспортних засобів на території підприємства повинні бути рівними і мати тверде покриття (асфальтобетон, цементобетон і т. п.). Робочі проїзди не повинні бути загромаджені.

Ширина проїздів на території підприємства повинна бути не менше 6 м при зустрічному (двосторонньому) русі і не менше 3 м при односторонньому русі з відповідним розширенням та закругленням доріг.

В місцях перетину під'їзних шляхів з канавами, траншеями, заліничними коліями і т. п. повинні бути встановлені настили або містки для переїзду.

Територія підприємства повинна утримуватись в чистоті, сміття і відходи повинні систематично прибиратись, а в зимовий період прибиратись від снігу та льоду, а також освітлюватись в темний час доби.

Ділянки території, а також будівлі та споруди, що ремонтуються, повинні бути загороджені.

На підприємствах, де є пункти заправки паливом, слід загороджувати їх таким чином, щоб при заправці транспортного засобу не заважати руху.

Біля воріт, що призначені для проїзду транспортних засобів, повинні встановлюватись попереджувальні написи «Бережись автомобіля!», які повинні освітлюватись в темний час доби, при тумані та снігопаді.

Вздовж стін та загороджень в місцях стоянки транспортних засобів повинні встановлюватись колесоотбійні тротуари або бар'єри, відстань від транспортного засобу до стіни повинна бути не менше 0,5 м.

Випробування транспортних засобів на території підприємства повинно проводитись на спеціальних площадках з дотриманням наступних вимог:

- площадка повинна бути рівною, без вибоїн та ухилів;
- розміри площадки повинні виключати можливість наїзду на людей, будівлі та т. п.;
- при перевірці гальм на площадці повинна бути нанесена розмітка для визначення гальмівного шляху транспортного засобу.

На території підприємства повинні бути обладнані окремий вхід і вихід персоналу. Рух персоналу через в'їзні та виїзні ворота забороняється.

Вимоги безпеки до виробничих приміщень.

Покриття підлоги приміщення для зберігання, обслуговування та ремонту транспортних засобів повинно бути твердим без вибоїн. Підлога повинна мати ухил для стоку води. Матеріали, що використовуються для підлоги, повинні забезпечувати гладку неслизьку поверхню, що виключає можливість заносу транспортного засобу при русі та зручну для прибирання.

При розміщенні транспортних засобів в приміщенні, за умови закритого зберігання, на місцях обслуговування та ремонту, відстань проміж транспортними засобами, а також між транспортними засобами та елементами будівлі або стаціонарного обладнання повинні відповідати будівельним нормам.

Розміщення транспортних засобів в проїздах забороняється. Відстань від транспортного засобу до обмежень проїзду повинна бути не менше 0,5 м.

Розміщення робочих місць в приміщеннях для технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів повинно виключати можливість наїзду на працюючих.

В місцях переходів оглядових каналів і траншей повинні бути перехідні містки шириною не менше 0,8 м. Перехідні містки не повинні наглухо закріплюватись до бортів каналу, а їх кількість повинна відповідати кількості транспортних засобів, встановлених на оглядовій каналі.

Оглядові канали та естакади (крім обладнаних конвейерами) повинні бути обладнані захисними ребордами і мати запасний вихід. Площадки естакад, на яких працюють виконавці робіт, повинні бути надійно огорожені перилами.

Безперервний підвісний транспортер повинен бути огорожений над місцем для проходу та проїзду транспорту.

В приміщеннях для технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів на потоці обов'язково встановлюється сигналізація (світлова, звукова і т. п.), яка забезпечує своєчасне попередження працюючих на лініях обслуговування щодо моменту переміщення транспортних засобів.

4. ВИМОГИ ДО ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ЩОДО ДОТРИМАННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ

Рух пішоходів на території і у виробничих приміщеннях підприємства здійснюється у відповідності із затвердженою схемою та Правил дорожнього руху.

Особи, що приймаються на роботу, повинні бути ознайомлені зі схемою руху транспортних засобів і пішоходів на підприємстві. Ознайомлення можна проводити при вступному інструктажі з охорони праці.

Керування транспортним засобом на території і у виробничих приміщеннях підприємства повинно здійснюватись водієм, за яким закріплений цей транспортний засіб, або водієм, що переганяє транспортні засоби по території підприємства.

При русі транспортних засобів (в тому числі на малій швидкості) знаходження людей у кузові, салоні, кабіні, на підніжках, крилах, дахах, тощо, забороняється.

При русі заднім ходом транспортний засіб не повинен перешоджати іншим учасникам руху. В разі необхідності для забезпечення безпеки руху водій повинен звернутись за допомогою інших осіб.

Встановлення транспортного засобу на місце проведення технічного обслуговування або ремонту повинно здійснюватись водієм під керівництвом керівника робіт.

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

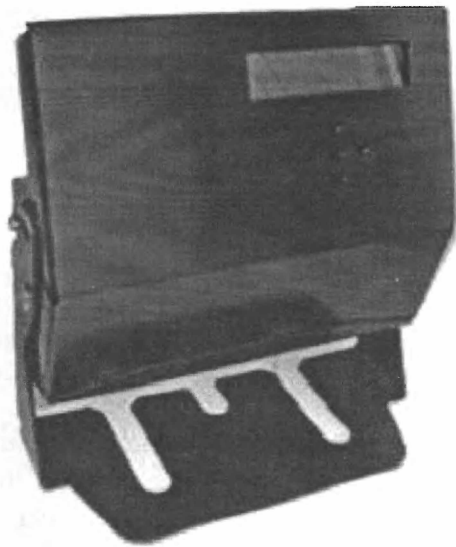
Підписано до друку 04.07.2012 р.
Формат 60×84/8. Папір офсетний № 1.
Гарнітура Times. Друк офсетний.
Ум.-друк. арк. 24,65. Зам. № 212-102.

Видавництво ТОВ «Основа»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців ДК № 1981 від 21.10.2004 р.
01032, м. Київ-32, вул. Жилянська, 87/30.
Тел.: (044) 584-38-97, т/ф: 584-38-95, 584-38-96.

Система GPS стеження для пасажирського транспорту з функцією озвучення зупинок та маршрутів

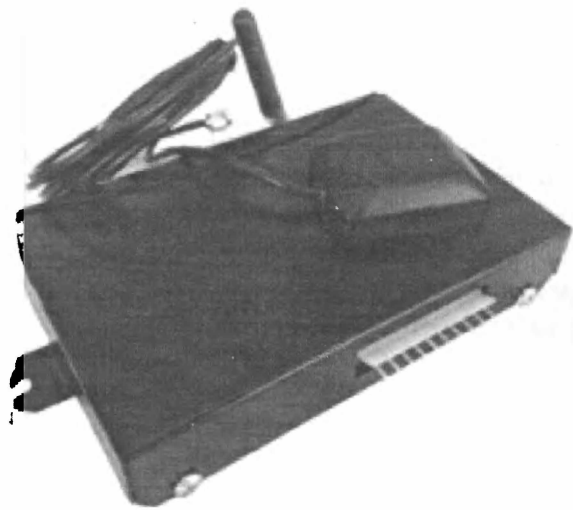
Система «Орієнт-Транс» являє собою програмно-апаратний комплекс, що забезпечує:

- стеження за рухом транспортних засобів Замовника (тролейбусів, автобусів) та контроль за виконанням графіків руху в реальному часі з відображенням на електронній карті монітору комп'ютера диспетчера;
- збереження інформації в базі даних системи з подальшою можливістю перегляду;
- оголошення в автоматичному режимі поточної та наступної зупинок в салон транспортного засобу та назви маршруту назовні.
- візуальне відображення в автоматичному режимі номера та назви маршруту на інформаційному світлодіодному табло.
- інтеграцію з системами підрахунку пасажиропотоку.

Висока точність формування звітної інформації.
Можливість задання контрольних точок в пристрої, факт і час проходження яких передається на сервер, також на сервер передаються точки під'їзду до зупинок, відкриття-закриття дверей. Це дає можливість з високою точністю формувати звіти по дотриманню (відхиленню) графіку руху.
Економія коштів на оплату послуг зв'язку.
Точна та раціональна обробка маршруту з безперервною передачею координат на сервер.

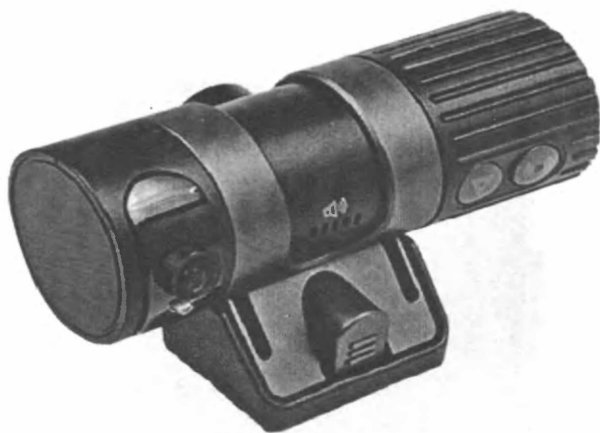
Відпрацьований алгоритм роботи пристрою забезпечує передачу мінімальних об'ємів даних, що мінімізує трафік і в результаті – дає змогу значно економити кошти на мобільний зв'язок. Візуальний контроль інформації водієм.

Трекери «ОРИЄНТ» — це налаштовані інтелектуальні пристрої моніторингу рухомих об'єктів, які можуть бути легко адаптовані до будь-яких вимог користувача. Їх головне призначення — використання в системах управління парком транспортних засобів, забезпечення контролю, безпеки транспорту та його пошук.

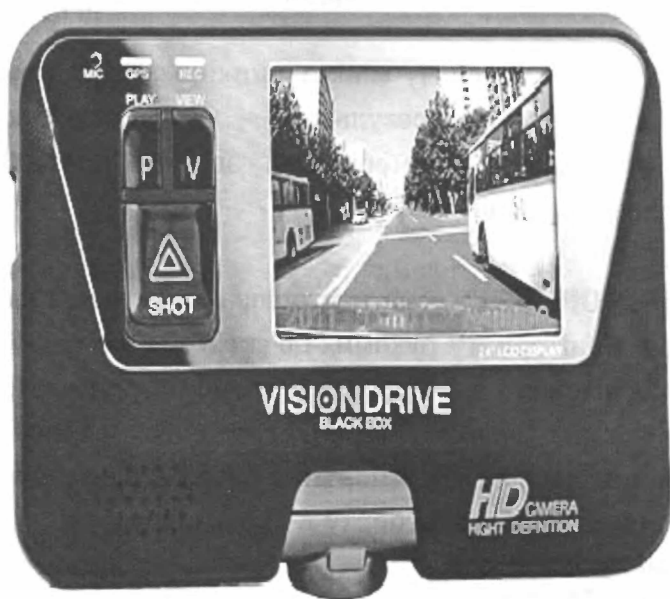
Пристрій може бути адаптовано в уже існуючі системи моніторингу транспорту і легко налаштований для обміну важливою інформацією з серверами або безпосередньо з користувачами. Приклад частого використання — відправка інформації про місцезнаходження автомобіля або сигналів тривоги SMS повідомленням користувачеві або за допомогою GPRS контролюючому серверу в мережі інтернет.

Автомобільний відеореєстратор — Ваш надійний помічник!

В наші дні відеореєстратор є просто незамінним помічником для сучасного водія і українських автомобілісти це вже усвідомили. Купивши відеореєстратор, Ви можете убезпечити себе від безправних дій нечесних інспекторів ДПС, спровокованих ДТП і багатьох інших ситуацій, які можуть виникнути в дорозі і не тільки, наприклад при пошкодженні Вашого автомобіля на стоянці або при парковці. Крім того, запис автовідеореєстратора дуже допоможе у випадку, якщо автомобіль був підданий розкриттю і грабежу поки Вас не було. За допомогою відеореєстратора.

Ви також можете відобразити приємні моменти в подорожі: красиві ландшафти та цікаві місця. Для початківців водіїв автовідеореєстратор може стати зручним способом для аналізу помилок в процесі навчання. Відеореєстратори записують аудіо та відеоінформацію, часто забезпечені спеціальним ширококутним об'єктивом і дисплеєм. Деякі автовідеореєстратори дозволяють відслідковувати маршрут пересування, використовуючи GPS модуль і карти Google maps.

Наші відеореєстратори це: — можливість ведення відеозапису в хорошій якості

- Можливість установки декількох камер
- Можливість ведення записи безпосередньо по датчику GPS від різних супутників, що дозволить зафіксувати точний час і дату, а також дозволить в суді довести Вашу швидкість і, звичайно, напрямок руху;
- Накладення часу і дати
- Можливість повороту камери
- Наявність вбудованого мікрофона і
- Карта пам'яті в комплекті
- Сертифікат УкрСЕПРО

За додатковою інформацією звертатися:
ТОВ «Транспортний навчально-методичний центр»
(044) 592-03-36, 223 30 20, тел/факс: (044) 459 31 10;

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНА ПІДТРИМКА АВТОПЕРЕВІЗНИКІВ

організаційно - правова:

- захист прав та інтересів автоперевізників з питань забезпечення безпеки транспортних перевезень;
- захист прав та інтересів автоперевізників, порушених внаслідок рішень, дій або бездіяльності органів виконавчої влади, контролюючих органів чи їх посадових осіб;
- організація і проведення науково-практичних і начальних семінарів за участю вітчизняних та іноземних спеціалістів у галузі економіки, бізнесу та права;

інформаційно-методична:

- підтримка діяльності автоперевізників у транспортній галузі, спрямованої на підвищення безпеки під час руху на транспорті;
- надання фахівцями консультативної та практичної допомоги автоперевізникам у правовому захисті від посягань на їх законні права та інтереси;
- надання допомоги автоперевізникам, потерпілим у дорожньо-транспортних пригодах та транспортних катастрофах;
- консультації з питань законодавства України у сфері транспортних перевезень.

**З НАШОЮ ДОПОМОГОЮ ВИ МАЄТЕ МОЖЛИВІСТЬ
ВІДЧУТИ СЕБЕ ЮРИДИЧНО ЗАХИЩЕНИМИ**

ПРОПОНУЄМО:

Щомісячну розсилку інформації щодо:

- останніх змін в законодавстві
- чинних актів законодавства
- проектів законодавчих та нормативно-правових актів
- роз'яснення щодо них

Відповіді на надіслані запитання

А також іншу інформацію, пов'язану із провадженням господарської діяльності в галузі транспорту

Перелічені послуги можна отримувати як в електронному, так і письмовому вигляді.

— www.gktb.org —

З питань членства в Комітеті звертайтеся за тел.: (044) 223-30-20

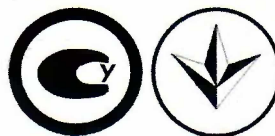
Юридична служба: (044) 592-03-36

Аналізатор парів алкоголю у видихаємому повітрі

(виріб медичного призначення)

АЛКОНТ-М

Європейська якість!
Українська ціна!

СХВАЛЕНО

Всеукраїнська громадська організація
“Громадський комітет транспортної безпеки”

З питань придбання звертайтеся:

ТОВ «Транспортний навчально-методичний центр»

(044) 592-03-36, (044) 223-30-20, (067) 363-30-20

У нас Ви можете придбати також інші АЛКОМЕТРИ (Алконт 01 СУ-U, Drager),

ЕКСПРЕС-ТЕСТИ на виявлення алкоголю, наркотичних речовин,

журнали та методичну літературу

Регіональний представник _____